00079697

NOT TO BE ISSUED
OUT OF THE LIBRARY.

BOMBAY BRANCH
OF THE
ROYAL ASIATIC SOCIETY
TOWN HALL, BOMBAY.

Digitized with financial assistance from
Observer Research Foundation
on 17 May, 2019

7969[illegible]
ae

0
913
Mel/Pom
79697
00079697

POMPONII MELÆ LIBRI TRES DE SITU ORBIS,

nummis antiquis & notis illuſtrati ab

JACOBO GRONOVIO.

JULII HONORII ORATORIS EXCERPTA COSMOGRAPHIÆ
ab eodem nunc primum ex MS. edita.

COSMOGRAPHIA, falſo ÆTHICUM auctorem præferens, cum Variis Lectionibus e MS.

RAVENNAS GEOGRAPHUS, ex MS. Lugdunenſi ſuppletus.



LUGD. BATAVORUM.
JORDANUM LUCHTMANS 1696.

Nobiliſſimo & Conſultiſſimo Viro

D. JOHANNI LUDOVICO PINCIERIO

Sereniſſimi & Celſiſſimi Holſatiæ Ducis a Conſiliis & Negotiorum Arcanis Proximo, & cum maxime ad Potentiſſimum Sueciæ Regem Legato, Cognato ſuo Optatiſſimo

S. P. D.

JACOBUS GRONOVIUS.

AD conſpicuam & incredibilem elegantiam, qua ſicut natura formam corporis Tui, mentem ab juventute ipſe mirifice ornaviſti, ita Sereniſſimis ac Celſiſſimis Holſatiæ Ducibus Patri & Filio eandem adeo probaviſti, ut cum annis augente ſe experimentorum multitudine & accedente uſu ac temporum mutatione interiora Illuſtriſſimæ Aulæ conſilia Tibi committantur, defero editionem hanc Pomponii Melæ. Res

utraque Tibi prorſus debita atque etiam digna. Neque enim potuit tempore Claudii Cæſaris elegantior terrarum deſcriptio in tam breve pugillar contrahi, immo nec exſpectari, quam compoſuit ille ipſe ſcriptor. Sed & ne in tam numeroſis, quæ per varios deinceps annos immenſum multa provenerunt, exemplaribus, editio exſtaret ulla, quæ hujus elegantiam non dico æquaret, ſed vel aſſequeretur, ipſe providi. Et quid tandem hoc ipſo quod incolendum nobis dedit Deus, cujuſque magnam partem variis peregrinationibus obiviſti, vel fingi poteſt elegantius? Atqui id argumentum eſt non hujus modo Pomponiani ſcripti, ſed & reliquorum, unde huic velut comitatum quendam ordinavi; ut licet nec ſcriptione nec ingenii curâ accedant ad Pomponianam, tamen materiâ ipſâ placere debeant, & vel rudes tamen fiant elegantes aut appareant. Utinam modo

do de poſtrema parte, quæ notis meis continetur, idem aſſeverare liceret! Quod qualecunque ſit; ego tamen ſub omnium iſtarum paginarum umbra feſtinavi ad elegantiam Tuam, ut, ſicut Tu, Cognatorum ſuaviſſime, inſigni documento oſtendiſti,, quantopere cuperes me propinquiorem Tibi vivere; viciſſim & ipſe declararem, quam aſſidua & jucunda apud me vigeret recordatio vel verius præſentia abſentis etiam Tui, & poſthac futura ſit; certe adeo non minor, quam antea in me fuiſſe expertus es, ut longe valentior flagrantiorque per hoc benignitatis Tuæ teſtimonium me excitatura ſit ad ſanctam conſanguinitatis noſtræ fideliſſimamque & cuſtodiam & agnitionem. Quid multa dicam? Potuiſſet nobiſcum ſatis bene agi, & forſan melius actum fuiſſet, ſi non quatuor fluminibus Iſalæ, Amaſiæ, Viſurgi & Albi tantum juris in nos fuiſſet conceſ-

ſum, ut tam moleſto litoris ad Oceanum intervallo diſtingueremur. Sed quum hæc nobis contigerint vi majore, cujus tamen benevolentiam ſatis mitem ac faventem læti erga nos deprehendimus; caveamus, quod in nobis eſt, nec unquam hæc ſpatii latitudo ut nos, ſic voluntates quoque diſcerpat: quod ſpero Tibi de mea conſtare; & certe ut de Tua affirmare etiam debeam, illuſtre mihi præbuiſti pignus. Tibi quidem indecorum non erit, ſi in his partibus vivat, qui moderationem ſapientiamque Tuam in rebus florentiſſimæ Cherſoneſi adiuvandis ſpectet ac miretur. Neque ſic tamen omnes occiderunt ſoles. Deus modo & annos Tuos & intelligentiam rerum & in negotiis tutam prudentiam perſpicaciamque ac Sereniſſimi Principis benevolentiam, ſi augeri non poteſt, continuet. Hoc unum votum eſt. Quod ſi licet duplicare, fruaris diu Magnificis Paren-

rentibus, fruantur Illi diu conſpectiſſima & feliciſſima tot corpore & animo eminentium liberorum ſubole; & quidquid aliud vel Tuo vel meo nomini aut ſanguini adfine circa vivit, ad exempli Tui imitationem ſe componat! Vale, & feliciter ac circumſpectè peregrinationem iſtam publica fata tracturam perage. Lugduni ad Rhenum Kalend. Februar. CIϽ IϽ C XCVI.

PRÆFATIO.

Etſi ſtudium meum erga Pomponium Melam, cauſamque ejus ante annos ipſos duodecim ſatis profeſſus ſim, ita ut inde patuerit non temere & vane ad editionem ſcripti, ut cenſeo, pulcherrimi me acceſſiſſe; quia tamen refert, nunc faciam, ut originem quoque ejus cognoſcas, quam tunc ob certas cauſas ſuppreſſi. Initiabar enim ſtudiorum rudimentis, & prout vel vires dabant, vel juventutis levitas permittebat, Græcarum Latinarumque literarum notitiam appetebam; quum Marquardus Gudius ex peregrinatione, onuſtus vetuſtiſſimarum rerum ſelecta, multiplici & admiranda copia, reverteretur. Quam quum in villa Hagenſi aliquamdiu haberet expoſitam, quo ſæpius excurrebat pater non ſine me, quem volebat ex ſermonibus quoque illis, qui de ſolis erant ſtudiis, proficere; membranaceum ſcriptoris hujus exemplar ſatis antiquam, ut bene memini, manum & formam præferens, quum occaſio ita ferret, utpote quod ex ſcriniis promptum, ab eo recenter inſpectum, hinc in abaco poſitum alicubi, forte fortuna in manus meas veniens, etiam ſermones excitaverat, ad dies pauculos domum auferre mihi permiſit; videlicet ut ſic conſulendis & conferen-

ferendis antiquis codicibus proluderem. Ejus prima verba erant, *Pomponii Melæ de Coſmographia procœmium incipit.* Cui tamen moleſtiæ quum par non eſſem, in capite tertio libri ſecundi eam deſerui, ſubſtituens curæ meæ alium, quo in ſtudiis ſodali junctiſſimo utebar. Iſta comparatio quum eſſet inſtituta ad editionem Stephani, & ipſum exemplar, quo uſus fuerat Abrahamus Ortelius, exinde id & cordi nobis præcipue fuit, & me ad Melam exacte cognoſcendum, ſæpeque reviſendum ſtimulavit, etiam ad amorem acerrimum impulit; & quouſque tunc quoque proceſſerim, quid opus eſt referre?

Poſtea Philippus Rulæus, vir undecunque doctiſſimus & in illa ætate ſolidiſſimus, quum ex Hiſpania ad me in Italiam viſeret, Romam digreſſus, quum otioſorum dierum frequentia Vaticanam bibliothecam & collationem Joſephi quam inchoaverat, tædioſam faceret, editionem Franc. Sanctii Salmanticenſem anni 1598 contulit cum MSto codice Pii II P. M. in bibliotheca Card. Chiſii menſe Majo CIƆIƆCLXXIV, quam poſtea mihi donavit. Tanto gratior hæc liberalitas ejus mihi fuit, quod ſciebam fide Rulæi, induſtria, alacritate & doctrina niti me poſſe, quas dotes ejus multo uſu perſpectas habebam. Quod

ſi totâ vitâ meâ quidquam dolui, aut dolendi cauſam habui; enimvero has ita repente ſubductas & reipublicæ literariæ ereptas cum tanto meo peculiari damno planxi & plangam, uſque quo licebit rurſus cum eo jungi. Illi ego quod in itinere jucundiſſimum ſocium, in amicitia fideliſſimum pectus, in Florentini contubernii neceſſitudine optabilem concordiam, in ſtudiis, quæ incredibili vigore mentis & acrimonia complexus erat, adiutorem ſæpe perſpicaciſſimum, fruenti mihi quondam & admiranti & lætanti exhibuerit, ac poſtea etiam donatione iſtius Melæ proſequutus ſit, nunc immortalis & gratiſſimæ recordationis hanc teſſeram ponere debui; teſtans non poſſe, non debere memoriam ejus incidere in hanc abſurditatem, *quaſi Polycarpi & Barnabæ epiſtolas commiſcuerit*; neque credet quiſquam, ſi modo conſideret eum, a quo iſta narratio tam illepido cum lepore vulgata eſt.

Ceterum his ego vel ornamentis inſtructus vel ſtimulis excitatus ſæpe Melam reſpexi, non modo ut quod millies feceram, admirarer præclarum ejus inventum in contexendo ordinatim hoc congeſtu & enumeratione nominum infacunda per quæſitiſſimum facundiæ nitorem adornanda; ſed etiam, ut quæ adminiſtratio

eum

eum ad hanc ætatem duxiſſet, curioſius animadverterem. Quum enim mortalis conditio non permitteret ut ingenium ipſius ac facundia ſemper ſupereſſe ſibi poſſet; bene ſentiens tamen de poſteritate, hoc vitæ mentisque teſtimonium reliquit per literas, quas mutari & inverti facillime poſſe novimus. Quod ſi ullus ſcriptor expertus eſt, inprimis Melæ huic contigit tum quamdiu res literaria ſtetit *ſcriptura* & calamis, tum poſt adſcitam plumbi & prælorum induſtriam. *Acceſſit deinde* cauſa loci, in quo poſtquam *poni me* permiſeram, nihil vindicare *mihi omni niſu conſtituens*, quam *ut decus* undecunque ei arceſſerem, quum ipſe prætexto (ſi quod fuit) ejus nequaquam egerem, ad Melam quoque accedere debui.

Cujus *edendi* curationem quum adeo ſine aſtutia *ſuſciperem*, *ut aperte* quid agerem pateret, & qui meus eſt mos, ſimpliciter profiterer, quid cenſeri oporteret; irritavi hominem, qui jam ſeptuaginta fere annos poſt tergum reliquerat, quem pater meus ut æqualem dilexerat, ego nunquam æſtimaveram, quia nihil boni ſolidi ad ſtudia ex eo audiveram vel puer vel adoleſcens vel Hagæ vel in Anglia; at neſcio quid puerilis intemperantiæ non tantum meditaretur, quum alia meditari præſtitiſſet, ſed etiam effuderit per voces Salmonei cujuſ-

cujuſdam aut Polyphemi animo ſed repueraſcenti convenientes. Non ego illas, non Voſſium tanti feci, ut recognoſcerem; ſed ne publico & minoribus officerent per obiectiunculas & cavillationes, recognovi ſingulas, riſi & momenti nullius eſſe oſtendi, ſenemque bulla, qua ſe digniſſimum probabat, donavi; nihil perinde gaudens, quam quod ante diſceſſum eam videre potuerit. Primum enim folium Appendicis nactus non dubitavi ſtatim facere, ut ſentiret, quamvis me tanquam retiarius fuiſſet aggreſſus, nonniſi ferula abegiſſe captationes ejus. Pallacopas, Regia gens, munimentum ejus, Syriæ Sophena, & tot regionum vocabula & lingua utraque rerum noſtrarum teſtis erit. Quæ ſupererant, debui nunc attingere, & veritatem in errore ejus laſcivo labantem ſtabilire. Quod ut a me fieri poſſet certius, adiuvit frater unicus ſuppeditanda collatione, quam in Ambroſiana Mediolani inſtituerat inter editionem Antonii Francini ab heredibus Philippi Juntæ vulgatam anno D. XIX. ſupra mille menſe Aprili, & Mſſum exemplar in pergamena, Romanis literis. Unde triplici Antiquitatis fide ſuccinctus & pronuntiare potui ſecurius, & intacta nuper aliqua contueri perſpicacius; quod ut ſtudiorum ſplendori & Pomponio Melæ conducat precor. Nec intra grandia, tamen.

men illa & Voſſio, ut Heroi, ſolum tractanda conſtitit labor meus; ſed etiam multa minuta curæ habui, quæ aut per Voſſii ineptiam impacta ſunt Melæ, aut ob negligentiam erant permanatura. An ego indicem Melæ paterer concinnari & edi ſub nomine meo, in quo venditaretur *Cercinna promuntorium*, *Colonia Zilia*, *Gna fl.*? Atqui hæc ab illis operoſis Voſſiani ingenii machinis aut producta ſunt aut propagata. Sic lib. 1. cap. 4. edidi *Africa pergit incurvæ ad occaſum, faſtigatque ſe molliter, & ideo ex ſpatio paulatim adductior, ubi finitur, ibi maxime anguſta eſt*, quum priores poſita poſt vocem *adductior* nota puncti, diſcerperent temere, quæ conjungi debent. Similia alia plurima inſtauravi ad decorem Melæ congruum. Quod vellem ut ſpectaretur quoque ab aliis. Nam quæſo qualis illa ſtudiorum ratio dicenda eſt, qua utitur Andr. Morellius? Ille enim quum Pariſiis in ſpecimine rei antiquariæ ad nummum, in quo legitur ΔΑΡΔΑΝΙΩΝ ΡΟΔΙΟϹ, poſt citata de fluvio Rhodio Strabonis verba ſcripſiſſet pag. 80. *Huſus etiam mentio apud P. Melam*, in Germanica nuper editione ſuppoſuit pag. 182. *Mela eundem fluvium nominat*. Quid? utrum ut verbis melioribus rem proferat? an priora intelliguntur facilius ab Gallis, poſteriora ab Germanis? Omnino

iſtum

iſtum fluvium in Mela vidit iiſdem oculis, quibus in nummo L. Æmilii Bucæ pag. 237. apparebant literæ Punicæ. Sic aſper ille Claud. Verderius pag. 74 trucis cenſionis ſcribit [Pomponius Mela Britanniam *feris ſcate* improprie enunciavit]. & memini vidiſſe exemplar, cui vir doctus adſcripſerat, Lucretium ſic quoque loqui. Interim non ſic Mela de Britannia, ſed lib. III. cap. VII. de India & Scythia. Quin & maximus Grotius ad Matthæi Euangelium XXVI, 34. [*ſecundis galliciniis* Ammianus, quæ vox ſecundorum Galliciniorum etiam apud Melam eſt] Vellem patefeciſſet locum. Οὐ πρέπει ταῦτα, οὐ πρέπει. Itaque poſthac meliora. Sed & nummos quoſdam veteres addidi, ut quod verbis ab auctore noſtro deſcriptum animo percurreres, oculorum pariter delectatione in eo fruereris, aut planius hinc intelligeres, aut etiam rideres.

Non omiſi ne nunc quidem his annectere Excerpta Julii Honorii Oratoris, vel ex eo alterius, quæ toties citata ab viris doctis, e Bibliotheca Thuanæa Pariſiis deſcripſeram prorſus talia, prout in vetuſtiſſima membrana reperi. Coſmographiam quoque Æthicum auctorem habere falſo creditam, cum variis lectionibus, quas ex ſcripto ejuſdem *Bibliothecæ* codice collegeram, his comitem dedi.

Sed ut uberiore proventu editionem hanc ſimul & regionem bearem, novum ἕρμαιον fecit Ravennatis Anonymi Coſmographia, ut appellari debuerat, quum ipſe ſcriptor ſic appellet, & ut poſthac ita appelletur, auctor ſum & publice intereſt. Eam medio tempore ante annos octo cum orbe literato communicavit Lutetia, quum exemplaris conficiendi ex Regia Bibliotheca & typis evulgandi operam præberet D. Placidus Porcheron. Potuerat id præcipere Voſſius, quum in Bibliotheca ſua haberet exemplar nequaquam profecto illud, ut vir ille doctus hariolatur, vel ut ipſe loquitur, divinat, quia codex ille ex iis forſan ſit, qui poſt elapſum æræ Chriſtianæ ſæculum duodecimum, exarati minutiſſimis & intricatiſſimis characteribus vix & aliquando ne vix quidem prodant *quod condunt. Ridicula Gallici commenti vecordia. Eſt enim a capite ad calcem exaratum manu ſatis conveniente & ad lectionem prout* optari poteſt diſtinctam patula, verſibus ſpatio juſto ſeparatis & in rectum ordinem digeſtis: ideo ut quod in Grotianis Vandalicis edatur *Mancanitus*, ejus erroris origo prorſus temere ab iſto exemplari repetatur, veriuſque chirographo Grotii ſit attribuenda, cujus in ſcribendo forma non erat admodum plana; etiam exemplar Lugdunenſe in omnibus locis congruit

cum

cum Regio. Quod autem in edendo non occupaverit, nemo mirabitur, qui Voſſium noverit. Ille hoc agebat, ut & omnia ſcripta ſua & obſervationes in Melam appararet ac condiret partibus ignotis & ad quas lector ſtupere deberet utpote inauditas & incognitas. Sonare ſcripta inedita, nec fateri, vel quorum ea eſſent, vel ubi exſtarent, vere erat Voſſianum: umbriculum cogitare in Curtio & Jove Hammone, & ex nummo oſtentare, Tacitum citare ex libro xx. Sic pag. 103 noluit nominare Agathemerem, cujus hæc verba eſſe in libro II. cap. XI. patuit poſtea ex editione Samuelis Tennulii avunculi mei, ſed ut velut in antro Corycio miretur lector, Voſſii verba ſunt; *Vel unus hic teſtabitur locus anonymi auctoris, cujus, quia ineditus eſt, adſcribam verba.* Ita amenti arrogantia jactitat pag. 150 *Adſcribam verba non Hermolai abbreviatoris, ſed ipſius Stephani hactenus inedita.* Multum abeſt, ut Voſſius quidquam indicaret de beneficio Bibliothecæ Seguierianæ, jam diu noto inter Pariſienſes; ſed populares pro bardis habens, ſibi dictitabat illam felicitatem contigiſſe, quaſi ipſum Stephanum ineditum poſſideret. Sic pag. 184. ipſe cernebat Stephani Grammatici locum de Iberia deſcriptum eſſe ex Porphyrogenneta de Adminiſtratione Imperii: nequaquam ut hoc indicium adſcri-

ſcriberet Henrici Valeſii notis in Peireſciana Excerpta pag. 73. & 74. diu ante ipſum editis, & quas oblique contrectare pag. 87. in Campo Thebe non omiſit. Et res illa ſucceſſit ei, quum id apud imperitos ageret. Ita Geographum Ravennatem conjungit Ptolemæo, ubi loquitur de Taphrure; item ex eo oſtentat *Tranſducta Cetraria*. An hunc ederet Voſſius? ſcilicet ut ſic ipſe proderet, quam inepta citatione fundaretur; etiam fraudem ſuam patefaceret, qua *conjunxit hæc* duo velut ad unam urbem *pertinentia* nomina, quum in editione Pariſina ex codicis Mſti accurata imitatione diſtinguantur, etiam exhibeatur *Cecraria*, prout eſt etiam in Lugdunenſi, non dubitante tamen Vaillantio Voſſium ſequi. Hæc una & vera cauſa inter ἀπόκρυφα coacti latere laboris illius.

Id autem *miror in ratione* Pariſienſis editoris, ut tunc *demum*, *quum omnia ſcripſiſſet* ac typographo tradidiſſet, comperiſſe ſe fateatur Anonymum Ravennatem in obſervationibus ad Melam laudari. Sic in Gallia & perfectos ſe eſſe Geographos, & Geographias cum notis edere ſe poſſe intelligunt, etſi obſervationes illas non viderint. Sane ita ab eo factum eſſe ſignificant illæ notæ, nequaquam ſic congeſtæ, ut quidem hic Ravennas deſideraret,

nil niſi Peutingerianæ tabulæ, itinerariorum quæ ſub Antonini nomine exſtant, item Ptolemæi collationem referentes, hoc eſt, genus ſcribendi ſortitæ, quod a quolibet ex indice præſtari perfacile queat. Itaque quum id unicuique ſit in promptu, notis ipſis Lutetiæ relictis, Geographiæ exemplaria cum vicinis meis communicanda cenſui. Et quum tempora mea mihi non permitterent in ea ex voto verſari; id tamen inſtituta editi exemplaris comparatione ad Mſtum Lugdunenſem providi, ut integrior, & plenior in ſecundo hoc proceſſu appareret. Quod ne temere cenſeatur a me dictum, ecce ipſa rerum teſtimonia. Sic lib. I. n. IV. addidi vocem *duodecim*: num VI. *de mari in terram ab humanis obtutibus procedere videntur, excepto reumaticam acceſſam. Quod omnibus palam eſt. Sed illis reſpondetur, quomodo legimus.* Ita enim eſt in MS. quum in Pariſienſi deſit vocula prior, & præterea mox legatur *acceſſam. Quod legimus*: nec debuerunt typographi retinere *quod legimus*: ubi quidem quum præpoſitio *de* abeſſet, D. Porcheron inter errata, in textu ut vocat, id poſuit, juſſitque legere *maria*. Sic n. XIV. rep[illegible]vi, *Nam, ut clarius loquamur, inveni in ſancta ſcriptura nominatim tertiam*, quum ex Gallia daretur nonniſi *Nam tertiam*, imperfecta prorſus ſenten-

tia.

tia. Lib. II. num. IV in fine addidi *ad faciem inſulæ Taprobanæ*. Et n. XVII. *ad aliam partem, id eſt, ameridiana verbi gratia*, quum ſexta & ſeptima vox abſit ab Gallica. Et n. XX. *Phaſis, qui de Caucaſis montibus deſcendit*, quod poſtremum verbum neceſſario requiſitum tamen inde aberat. Sic libro III. num. II. pag 42. inſerui *Choſtes. Arſi. Semeos. Aſchim. Thirſitis. Mepſea. Phateopolis*, ignorata omnia editioni Gallicæ. Sic libro IV in principio reddidi *longe lateque nimis ſpatioſiſſime*, ubi vox tertia abeſt, perinde ut illæ in num. VI. pag. 56. *Sed & Caſtorium & Lolianum atque Arbitionem Romanorum Philoſophos*, ubi etiam in vocibus *modo Bulgari habitant* media vox prave erat omiſſa, & num. XI. pag. 61. *procedit Oceano quod*, & num. XXI. pag. 65. *Ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt, Burgenis Spaneatis Arſilena. Ghalis, Certiſiam, Lavares, Cuminion. Item ad aliam partem ſunt civitates*, & mox *in ipſas partes Pannoniæ*, quorum nihil eſt in Gallico exemplari. Sed & eodem libro num. XXIX pag. 73. volupe mihi fuit in gratiam eorum, unde meis, unde aliorum ſtudiis immenſa contigerunt auxilia, ſupplere *Item provincia Romæ Tuſcia inſignis nobiliſſima, item provincia quæ dicitur Tuſcia*, quum præter quatuor primas voces nihil edatur Pariſiis,

ſuppreſſo hoc illius quoque temporis eximio teſtimonio. Ita num. XXXII. pag. 76. interpoſui *Menturne*, quæ vitioſe deerat, ut pag. 79. *quam prædiximus* Sinogalienſe, quum intercidiſſet medium, reſtituto etiam *Foro Glodi*, ut in Mſto exſtabat, non *Globi*. Num. XXXVIII. egregie reſtitutum vides *terminetur, ab aquilo tanquam hominis palmam vel ſolia*, quum nonniſi primum & duo poſtrema verba nota ſint Pariſiis, & pari juſtitiæ cauſa edidi *deſcribatur ab oriente*, quæ duo poſteriora huc uſque latent.

Non minus præclara repoſita ſunt lib. V. ut mox in principio hæc neceſſaria vel maxime *attamen reiterantes totas circa littora maris magni poſitas*, num. VII. pag. 93. *circa ipſa litora maris . . & ſupputantur* (hæc poſtrema iterum inſerui pag. 97. num. XV.) num. XI. pag. 15. *Tomis, Stratonis, Calliatis, Turiſia, Bycoris, Tumo, Dioniſopolis.* num. XVI pag 98 & 99. *Europa & multoties dicta Aſia vel ſuperſcripta*, omnia vel pulcherrima ſine dubio vel neceſſaria ſupplementa, unde etiam ſuſtinui immittere. num. XXIV. pag. 102 *Boa, Leporaria, Poraria, Teraria, Soleta*, etſi jam in præcedentibus exiſtere ſimilia videantur.

Quid dicam de minutis quibusdam, le-

ta...

tamen aut conſpicuis, aut peræque neceſſariis? ut quum reſtitui & immiſcui eod. lib. num. xxv. pag. 103. *juxtus*, quum lib. IV. pag. XIV pro *aſinalis*, quod eſt nugatorium, edidi ex MS. *affinalis*; num. XLII. pag. 83 *Luſitania* pro *Liſitania*, unde notam faciunt in Gallia, num. xxxv. pag. 78. *Ecas* pro *Eeas*. num. xxx. pag. 74. *id eſt Venetia*, ubi male medium abeſt. num. XVI. pag. 63. *Illyricum* pro *Illyriacum*, lib. III. num. XII. pag. 21. *fretum ſeptemgaditanum* ejecta nuper prima voce. num. IX. pag. 49. *item ad aliam partem*, unde ſecunda erat dempta & paulo ante *item litus maris magni juxta Mauritaniam Tingitanam*, ubi erat *juxta*, *Mauritania Tingitana*, ſatis inepte. lib. II. num. XV. pag. 34. *Damaſcus* pro *Damaſcius*. num. XIV. pag. 33. *Emaus quæ & Nicopolis*, ubi vulgo *qui*. lib. I. num. XVI. pag. 21. *Quæ Bithynia* pro *qua Bithyniæ*. num. VIII. pag. 13. *diſcerpentes* pro *diſcerpentes*. num. V. pag. 9. *Liginius* pro *Ligmius*. num. I. pag. 9. *tranſmetatæ* pro *tranſmeatæ*: omnia ex hoc MS. ſolo ſincere correcta ac integrata.

Non potui tamen ita defungi & abſtinere, ut non luxata interdum conſiderarem & pro virili adjuvarem. Quale eſt paulo ante hanc poſtremam citationem pag. 3. *Attamen ab intellectuali doctrina imbutis, totus mundus di-*

verſarumque gentium habitationes, ſicut in eorum libris [legimus] ſub multorum Imperatorum temporibus, mundus iſte deſcriptus eſt. An ſic habeatur in codice Gallico, equidem ignoro: ſed ſcio ſic Pariſiis editum, & verbum *legimus* a ſe impoſitum fatetur ipſis ſignis D. Porcheron. Ambigo an bono exemplo. Certe in codice Lugdunenſi, ut iſtud verbum quoque non exſtat, ita legi ſcio: *attamen intellectuali doctrina imbuti totum mundum div i. h. ſic in eorum libris ſub.* An id præſtabat pr derelicto negligere potius quam leni ope hoc totum inſtaurare *attamen intellectuali doctrina imbui totum mundum diverſ. gent. habitationes, ſicut eorum libris ſub multorum Imperatorum temporibus mundus iſte deſcriptus eſt*, integerrimam ſententiam exhibente periodo. Unde ſicut hîc lò *legimus* non tuli; ita nec in fine pag. 7. là *obtinuit*, quod ex ingenio interpoſuit iſtis *famulus* (obtinuit,) *ut ſol*, quum non exſtet in MS. nec faciat ad veram ejus loci mentem. Sic num VI. pag. 9. quum proferretur ex MS. Regio *loca & regiones quaſi minimus nominatim deſignaverunt*. ut eſt in Viſto etiam nostro; & viderem mandatum, quo jubebar legere *minutatim* (neſcio utrum pro ſolo *minimus*, an pro utroque *minimus nominatim*) rurſum ex Addendis Cl. Renaudotii hellenis-

mum

mum neſcio quem ſupponi, non dubitavi, quin ſctiptura male concepta eſſet pro *mini-mas*. Ita non acquievi libro III. in principii fine illis *Nucbul*, *qui ad frontem ejusdem Æthiopiæ Troglodytarum* (*ubi*) *eſt maxima eremus*, *quæ dicitur Nitrenſis*, *& Eger appellatur*, *Nilum vocitant*, ut edebatur Pariſiis, ubi quidem ſive τò *ubi* abſit, ſive inſeratur, nihil eſt boni: atque ideo ſuppoſui meram ex Mſto antiquæ manus fidem.

Rurſus quum lib. IV. num. XIV. pag. 61. viderem edi Pariſiis *Gipidia appellatur*, *ubi modo* * *avari & iniqui habitant*, inextricabili prorſus nodo turbatis vocibus, quum in codice Lugdunenſi reperirem *ubi modo Uniqui & Avari inhab.* non potui contineri, quin verum reſtituerem *Uni*, *qui & Avari*, *inhab.* Intelligit enim Hunnos vulgo dictos, quos Unos vocaverat jam ante in libro I. num. XI. Unde jam exſiſtit ultro præclara alia reſtitutio in ejuſdem libri num. XII. pag. 17, ubi videmus exhiberi *Nam Gotthos & Danos*, *imoſimo ſimul Gepidas*, *ex ea antiquitus exiſſe legimus*, de quo loco neſcio quid velint in Erratis ita collectis [Pag. 17. l. 3. innoſimo, *lege* immo] in notis autem ſcribitur Grotius legere *imo ſimul* pro imotimo, quum Grotius ita legat *Danos illo ſimul Gepidas*, ut videtur, illud

 imo-

imoſimo ex temeraria literarum repetitione ortum judicans. Sed fruſtra. Servat illos omnes apices quoque codex Lugdunenſis, unde reponi oportuerat *Gotthos & Danos*, *Unos*, *imo ſimul Gepidas*.

Sed ſuperſunt etiam, nec illa pauca, quibus potuiſſem opitulari, vel ex MS. vel ex meo, niſi me defeciſſet hora. Ejus certe generis eſt, quod occurrit lib. 1. num. 111. pag. 6. de Britannia, *quam Græcorum Philoſophi quaſi Micoſmin appellant*. Quia ſcilicet Microcoſmus cuicunque in ore eſt, hinc & D. Porcheron jubet aut legere Microcoſmum aut ſaltem intelligere. Qua ſodes fide? Immo in Batavia putamus auctorem dediſſe *quaſi imicoſmon*. Dixit *Imicoſmon* pro *Himicosmon*, ἡμί-κοσμον, alterum nempe orbem, ut alludens ſcribit Servius ad notum Virgilii locum.

Verum huic ſcripto forſan nunc nimis immoror, & Præfationis menſura ultra decorum extenditur. Unum tamen ſignificare debeo, ſcilicet mihi in hac ſtudiorum parte vel jucundiſſimum obvenire, ut ex ordine ſæculorum videam quemadmodum mutatæ ſint pedetentim appellationes tum urbium, tum regionum. Ideo quum Mela ſervet vetuſtas appellationes, quas Græca aut Latina aut alia lingua locis impoſuerat; acceſſi ad Honorium & Æthicum, quorum ætate cum

ipſa

ipſius imperii Romani decreſcente majeſtate etiam ſermo Romanus contaminabatur perinde ac Græcus, barbariſque nationibus irruentibus mutabantur quoque nunc in literis, nunc in ſyllabis nomina locorum, aut penitus interim alia ſubiiciebantur. Gravius commotæ res fuerunt ubique mediis ſæculis inter hos & Coſmographum Ravennatem, unde etiam mirifica prorſus exſtat & animadverti poteſt alienatio illius puri Græci Latinique in neſcio quid barbarum, quod nihil niſi ſonum ex ſe faceret, nec intelligi poſſet, niſi velut ſub iſto nubilo appareret tamen parumper ſcintillans origo prior in illis vocibus, quæ ut & ipſæ urbes ſtante adhuc imperio & ſermone veteri fuerunt in mundo. Nam etiam mediis illis ſæculis excitatæ ſunt novæ urbes; quibus cur hæc vel iſta fuerit indita appellatio, *nullus homo nunc liquide dixerit*, quum *conjecturarum ſatis & abunde ſit.* Sed & iſtarum urbium tam ſero conditarum primævas appellationes quum inter ætatem Coſmographi Ravennatis & hanc noſtram contigerit mutari ob migrationes gentium & irruptiones potentiorum, & hinc *falſæ* ad nos perlatæ ſint; tamen veras illas & genuinas & ante compluscula ſæcula conceptas ex hoc Ravennate diſcimus. Ut ſcias, mi Lector, quo tendam; urbs eſt Belgicæ, quæ hac æſtate patefecit veriſſi-

mum virtutis inter Batavos & Gallos diſcrimen. Hanc quis non hodiernorum appellavit *Namurcum* aut *Namurcam*, vel ut ipſi cives dicuntur legere in vetuſtis ſuis tabulariis, quibus & Lipſius paſſim legitur acceſſiſſe, ut certe etiam facit, immo & etymologiam quandam prompſiſſe, *Namurum*. Hæc ſunt admodum ridicula; quum certiſſima apodixis exſiſtat ex hoc noſtro Ravennate & ejus ſæculi appellatione eam antiquitus *Namon* vocitatam; prout occurrit in libro IV. num. 26. pag 69. quam certe appellationem noſtræ regiones fideliter continuaverunt; ut adeo pateat alteram appellationem triſyllabicam prodiiſſe ex fæce ſordidi ſermonis, qui per barbaros Francos in regionem alteri lateri adfinem importatus eſt Græcis, Latinis Germaniſque vocabulis in unam futiliſſimæ miſcelæ compagem, hoc eſt, teterrimum claritatis ac veritatis venenum, tractis. Vale, Lector, & veritati æquus, crede ad Melam requiri aliquid amplius, quam quod Voſſius aut voluit aut potuit præſtare, vel ex Rege Bætorum, hoc eſt, Batavorum, quem ipſe augur in Britannia futurus inauguravit; & quæ teſtimonia hîc vides ſubnexa ſuo loco inſere.

Henr.

Henr. Valeſius ad Ammian. IXXI, 16.

Pentapolitæ ii ſunt, qui Cyrenaicam incolunt: cum Quinquegentiani ſint Barbari ſupra limitem Africæ poſiti, ut teſtatur Julius Honorius vetus auctor, quem Aethicus magna ex parte exſcripſit.

P. Lambecius libro VI de bibliotheca Cæſarea edit epiſtolam Lucæ Holſtenii ſcriptam anno MDCXLVII

Julii Oratoris ſive Æthici Coſmographiam ex Manuſcripto Palatino depromptam, mitto, ut cum vetuſtiſſimo exemplari Dn. Thuani conferas, & folium, quod hîc deeſt, ſuppleas. Codicis illius uſum Illuſtris Dn. Puteanus tibi impetrabit. Si lectiones plurimum diſcrepare deprehenderis, minus laboris tædiique experiere, ſi integrum ex Thuani codice deſcribas.

Marti. Opitius Gedani prid. Cal. Octobr. Ann. M IↃ CXXXVII. Penes te extare Æthicum video, aut potius interpretem ejus Hieronymum presbyterum, niſi aut ipſe nos, qui Donati ſe diſcipulum facit, aut Hrabani Mauri Gloſſae Latino-Barbaricae fallunt, editae a Goldaſto. Quod ſi is eſt, cujus initium ex P. Danielis codice adducit Simlerus, ſcito compar & inter meas membranas exemplar extare, vetuſtiſſimum illud ſane, ſed a manu tam inerudita, ut vix ullis interdum conjecturis locus ſit. Itaque ſi dignum editione auctorem quaedam non e trivio continentem cenſes, liberum tibi eſto, manuſcriptum librum aut meum poſtulare, aut tuum, & quae tu forte huc notaſti, mittere, ut tuis auſpiciis quicquid hujus eſt, cujus ratio vel ob vetuſtatem habenda, prodire dehinc poſſit.

In

In ſecundam editionem

POMPONII MELAE,

à clariſſimo viro

JACOBO GRONOVIO

Variis notis & numiſmatibus illuſtratam.

Quas triplices mundi ſcripſit POMPONIUS *oras,*
Procedunt iterum doctius explicitæ.
Multa in tam parvo, Lector, miranda libello
Certatim occurrunt, editor, auctor, opus.
Ut datur hic terras propius ſpectare remotas,
Sic & ad hiſtorias panditur ampla via.
Suſtinet huic Muſæ priſcam quoque reddere formam,
Cui reliquæ debent plurima GRONOVIUS;
Cujus, ut in tabula vaſtus depingitur orbis,
Doctrinæ omne genus pingitur ingenio.
Increpet uſque licet, dictis ludatque protervis
Invidia, hæc doctis enucleata placent.
Auguror, antiquum dum ſic delineat orbem,
Non orbem tantum fama, ſed aſtra petit.

WIGBOLDUS MUILMAN, G.

POMPO

POMPONII MELAE DE SITU ORBIS

Liber I.

PROOEMIUM.

Orbis ſitum dicere aggredior, impeditum opus, & facundiæ minimè capax; (conſtat enim ferè ex gentium locorumque nominibus, & eorum perplexo ſatis ordine, quem perſequi, longa eſt magis quam benigna materia) verum aſpici tamen cognoſcique digniſſimum, & quod ſine ope ingenii orantis *ipſa ſui* contemplatione pretium operæ attendentium *abſolvat. Dicam* autem aliàs plura & exactius: nunc ut quæque clariſſima, & ſtrictim. Ac primò quidem quæ ſit forma totius, quæ maximæ partes, quo ſingulæ modo ſint, atque habitentur, expediam; deinde rurſus oras omnium & littora, ut intra extraque ſunt, atque ut ea ſubit ac circumluit pelagus, additis quæ in natura regionum incolarumque memoranda ſunt. Id quo faciliùs ſciri poſſit atque accipi, paulò altiùs ſumma repetetur.

Cap. I.

Mundi in quatuor partes diviſio.

Omne igitur hoc, quicquid eſt, cui mundi cælique nomen indidimus, unum id eſt, & uno ambitu ſe cunctaque amplectitur. Partibus differt; unde ſol oritur, Oriens nuncupatur, aut





Ortus: quo demergitur, Occidens, vel Occaſus: quà decurrit, Meridies: ab adverſa parte, Septentrio. Hujus medio terra ſublimis cingitur undique mari: eodemque in duo latera, quæ Hemiſphæria nominantur, ab oriente diviſa ad



OC-

occaſum, zonis quinque diſtinguitur. Mediam æſtus infeſtat, frigus ultimas: reliquæ habitabiles paria agunt anni tempora, verùm non pariter. Antichthones alteram, nos alteram incolimus. Illius ſitu ob ardorem intercedentis plagæ incognito, hujus dicendus eſt. Hæc ergo ab ortu porrecta ad occaſum, & quia ſic jacet, aliquanto quam ubi latiſſima eſt longior, ambitur omnis oceano: quatuorque ex eo maria recipit; unum ab ſeptentrione, à meridie duo, quartum ab occaſu. Suis locis illa referentur. Hoc primum anguſtum, nec amplius decem millibus paſſuum patens, terras aperit, atque intrat. Tum longè lateque *diffuſum*, abigit vaſtè cedentia littora, iiſdemque ex diverſo prope coëuntibus, adeo in arctum agitur, ut minus mille paſſibus pateat. Inde ſe rurſus, ſed modicè admodum laxat: rurſuſque etiam quam fuit arctius exit in ſpatium. Quo cum eſt acceptum, ingens iterum & magnæ paludi, cæterum exiguo ore, conjungitur. Id omne quà venit, quàque diſpergitur, uno vocabulo noſtrum mare dicitur. Anguſtias introitumque venientis, nos fretum, Græci πορθμὸν appellant. Qua diffunditur, alia aliis locis cognomina acceptat. Ubi primum ſe coarctat, Helleſpontus vocatur. Propontis, ubi expandit. Ubi iterum preſſit, Thracius Boſporus. Ubi iterum effundit, Pontus Euxinus. Qua paludi committitur, Cimmerius Boſporus. Palus ipſa, Mæotis. Hoc mari & duobus inclitis amnibus, Tanai & Nilo, in tres partes uni-



verſa dividitur. Tanais à ſeptentrione ad meridiem vergens, in mediam ferè Mæotida defluit: ex diverſo Nilus in pelagus. Quod terrarum jacet à freto ad ea flumina, ab altero latere Africam









vocamus; ab altero, Europen: ad Nilum, Africam; ad Tanain, Europen. Ultra quicquid eſt, Aſia eſt.

Cap. II.

Brevis Aſiæ deſcriptio.

Tribus hanc è partibus tangit oceanus, ita nominibus ut locis differens. Eous ab oriente, à meridie Indicus, à ſeptentrione Scythicus. Ipſa ingenti ac perpetua fronte verſa ad orientem, tantum ibi ſe in latitudinem effundit, quantum Europe & Africa, & quod inter ambas pelagus immiſſum eſt. Inde cum aliquatenus ſolida proceſſit, ex illo oceano quem Indicum diximus, Arabicum mare & Perſicum, ex Scythico Caſpium recipit: & ideo qua recipit anguſtior. Rurſus expanditur, & fit tam lata quam fuerat. Deinde cum jam in ſuum finem aliarumque terrarum confinia devenit, media noſtris æquoribus excipitur; reliqua altero cornu pergit ad Nilum, altero ad Tanain. Ora ejus cum alveo & Nili amnis ripis deſcendit in pelagus, & diu, ſicut illud incedit, ita ſua littora porrigit: deinde fit venienti obviam, & primum ſe ingenti ambitu incurvat, poſt ſe ingenti fronte ad Helleſponticum fretum extendit: ab eo iterum obliquat ad Boſporum: iterumque ad Ponticum latus curva, aditum Mæotidos tranſverſo margine attingit. Ipſam gremio ad Tanain uſque complexa, fit ripa, qua Tanais eſt. In ea primos hominum accepimus ab oriente, Indos, Seres & Scythas. Seres media fermè Eoæ partis incolunt, Indi *& Scy-*

thæ ultima : ambo latè patentes, neque in hoc tantum pelagus effuſi. Spectant enim etiam meridiem Indi, oramque Indici maris (niſi quoad æſtus inhabitabilem efficiunt) diu continuis gentibus occupant. Spectant & ſeptentrionem Scythæ, ac littus Scythicum (niſi unde frigoribus arceantur) uſque ad Caſpium ſinum poſſident. Indis proxima eſt Arbiane, deinde Aria, & Cedroſis, & Perſis ad ſinum Perſicum. Hunc populi Perſarum ambiunt, illum alterum Arabes. Ab his, quod in Africam reſtat, Æthiopum eſt. Illic Caſpiani Scythis proximi ſinum Caſpium cingunt. Ultra Amazones, ultraque eas Hyperborei eſſe memorantur. Interiora terrarum multæ variæque gentes habitant, Gandari & Pariani, Bactri, Sugdiani, Harmatotrophi, Comari, Coamani, Paropaniſii, Dahæ : ſuper Scythæ, Scytharumque deſerta. At ſuper Caſpium ſinum, Chomari, Maſſagetæ, Caduſii, Hyrcani, Iberes. Super Amazonas & Hyperboreos, Cimmerii, Ciſſianti, Achæi, Georgi, Moſchi, Coraxi, *Ptero*phoritæ, *Riphæes : atque ubi in* noſtra maria tractus excedit, Mantiani, Ibarani : & notiora jam nomina, Amardi, Armenii, Commageni, Mariandyni, Veneti, Cappadoces, *Gallo*græci, Lycaones, Phryges, Piſidæ, Iſauri, Lydi, Syrocilices. Rurſus ex iis quæ meridiem ſpectant, eædem gentes interiora & littora tenent, uſque ad ſinum Perſicum. Super hunc ſunt Parthi, & Aſſyrii : ſuper illum alterum Babylonii, & ſuper Æthiopas Ægyptii. Ripis Nili amnis & mari proxima iidem Ægyptii poſſident. Deinde Arabia anguſta fronte ſequentia littora attingit. Ab ea uſque ad flexum illum,

quem ſupra retulimus, Syria; & in ipſo flexu, Cilicia: extra autem, Lycia & Pamphylia, Caria, Jonia, Æolis, Troas uſque ad Helleſpontum. Ab eo Bithyni ſunt ad Thracium Boſporum. Circa Pontum aliquot populi, alio alioque fine, uno omnes nomine Pontici. Ad lacum, Mæotici: ad Tanain, Sauromatæ.

Cap. III.

Brevis Europæ deſcriptio.

Europa terminos habet, ab oriente Tanain & Mæotida & Pontum; à meridie reliqua noſtri maris; ab occidente Atlanticum; à ſeptentrione Britannicum oceanum. Ora ejus forma littorum à Tanai ad Helleſpontum, quâ ripa eſt dicti amnis, quà flexum paludis ad Pontum redigit, quâ Propontidi & Helleſponto latere adjacet, contrariis littoribus Aſiæ non oppoſita modo, verum etiam ſimilis eſt. Inde ad fretum nunc vaſtè retracta, nunc prominens, tres maximos ſinus efficit, totidemque in altum ſe magnis frontibus evehit. Extra fretum ad occidentem inæqualis admodum, præcipuè media. Quà procurrit ad ſeptentrionem, niſi ubi ſemel iterumque grandi receſſu abducitur, penè ut directo limite extenta eſt. Mare quod primo ſinu accipit Ægæum dicitur: quod ſequenti, in ore, Jonium; Adriaticum, interius: quod ultimo, nos Thuſcum, Graii Tyrrhenum perhibent. Gentium prima eſt Scythia, alia quam dicta eſt, à Tanai in media fermè Pontici lateris; hinc in Ægæi partem pertinens Thracia. Huic Macedonia adjungitur.

Tum Græcia prominet, Ægæumque ab Ionio mari dirimit. Adriatici latus Illyris occupat. Inter ipſum Adriaticum & Thuſcum Italia procurrit. In Thuſco intimo Gallia eſt, ultra Hiſpania. Hæc in occidentem, diuque etiam ad ſeptentrionem, diverſis frontibus vergit. Deinde rurſus Gallia eſt, longè & à noſtris littoribus huc uſque promiſſa. Ab ea Germani ad Sarmatas porriguntur, illi ad Aſiam.

Cap. IV.

Brevis Africæ deſcriptio.

Africa ab orientis parte Nilo terminatur, pelago à cæteris. Brevior eſt quidem quam Europa, quia nec uſque Aſiæ, & non totis hujus littoribus obtenditur; longior tamen ipſa quam latior, & quâ ad fluvium attingit, latiſſima. Utque inde procedit, ita media præcipuè in juga exſurgens, pergit incurva ad occaſum, faſtigatque ſe molliter: & ideo ex ſpatio paulatim adductior, ubi finitur, ibi maximè anguſta eſt. Quantum incolitur, eximiè fertilis. Verùm quod pleraque ejus inculta, & aut arenis ſterilibus obducta, aut ob ſitim cæli terrarumque deſerta ſunt, aut infeſtantur multo ac malefico genere animalium, vaſta eſt magis quam frequens. Mare quo cingitur, à ſeptentrione, Libycum; à meridie, Æthiopicum; ab occidente, Atlanticum dicimus. In ea parte quæ Libyco adjacet, proxima Nilo provincia, quam Cyrenas vocant. Deinde, cui totius regionis vocabulo cognomen inditum eſt, Africa. Cætera Numidæ & Mauri tenent. Sed Mau-

ri

ri & in Atlanticum pelagus expoſiti. Ultra Nigritæ ſunt, & Pharuſii, uſque ad Æthiopas. Hi & reliqua hujus, & totum latus quod meridiem ſpectat, uſque in Aſiæ confinia poſſident. At ſuper ea quæ Libyco mari abluuntur, Libyægyptii ſunt, & Leucoæthiopes: & natio frequens multiplexque Gætuli. Deinde latè vacat regio, perpetuo tractu inhabitabilis. Tum primos ab oriente Garamantas, poſt Augilas & Troglodytas, & ultimos ad occaſum Atlantas audimus. Intra (ſi credere libet) vix jam homines, magiſque ſemiferi, Ægipanes, & Blemmyes, & Gamphaſantes, & Satyri, ſine tectis paſſim ac ſedibus vagi, habent potius terras, quam habitant. Hæc ſumma noſtri orbis, hæ maximæ partes: hæ formæ genteſque partium. Nunc exactius oras ſituſque dicturo, inde eſt commodiſſimum incipere, unde terras noſtrum pelagus ingreditur: & ab iis potiſſimum, quæ influenti dextra ſunt. Deinde ſtringere littora ordine quo jacent; peragratiſque omnibus quæ in mare attingunt, legere etiam illa quæ cingit oceanus: donec curſus incepti operis intra extraque circumvectus orbem, illuc unde cœperit redeat.

C A P. V.

Particularis Africæ deſcriptio.

MAURITANIA.

Dictum eſt Atlanticum eſſe oceanum, qui terras ab occidente contingeret. Hinc in noſtrum mare pergentibus, læva Hiſpania, Mauritania dextra eſt. Primæ partes illa Europæ, hæc

Africæ. Ejus oræ finis, Mulucha: caput atque exordium eſt promuntorium, quod Græci Ampeluſiam, Afri aliter, ſed idem ſignificante vocabulo, appellant. In eo eſt ſpecus Herculi ſacer: & ultra ſpecum Tinge oppidum pervetus, ab Antæo (ut ferunt) conditum. Extat rei ſignum, parma elephantino tergore exſecta, ingens, & ob magnitudinem nulli nunc uſuro habilis: quam locorum accolæ ab illo geſtatam pro vero habent, traduntque, & inde eximiè colunt. Deinde eſt mons præaltus, ei quem ex adverſo Hiſpania attollit objectus: hunc Abylam, illum Calpen vocant, columnas Herculis utrumque. Addit fama nominis fabulam, Herculem ipſum junctos olim perpetuo jugo diremiſſe colles, atque ita excluſum antea mole montium oceanum, ad quæ nunc inundat admiſſum. Hinc jam mare latius funditur, ſummotaſque vaſtius terras magno impetu inflectit. Cæterum regio ignobilis, & vix quicquam illuſtre ſortita, parvis oppidis habitatur, parva flumina emittit, ſolo quam viris melior, & ſegnitie gentis obſcura. Ex iis tamen quæ commemorare non piget, montes ſunt alti,



quî

qui continenter & quaſi de induſtria in ordinem expoſiti, ob numerum, ſeptem, ob ſimilitudinem fratres nuncupantur. Tamuda fluvius, & Ruſadir, & Siga, parvæ urbes: & portus, cui Magno eſt cognomen ob ſpatium. Mulucha ille quem diximus amnis eſt, nunc gentium, olim regnorum quoque terminus, Bocchi Jugurthæque.

Cap. VI.

Numidia.

Ab eo *Numidia* ad ripas expoſita fluminis Ampſagæ, ſpatio quidem quam Mauritania anguſtior eſt, verum & culta magis & ditior. Urbium quas habet, maximæ ſunt, Cirta procul à mari, nunc Sittianorum colonia, quondam regum domus; ſed cum Syphacis foret, opulentiſſima. Iol ad mare, aliquando ignobilis, nunc, quia Jubæ *regia fuit*, & quod Cæſarea vocitatur, illuſtris. Citra hanc (*nam in medio fermè littore* ſita eſt) Cartenna & Arſinna ſunt oppida, & Quiza caſtellum, & Laturus ſinus, & Sardabale fluvius. Ultra, monumentum commune regiæ gentis, deinde Icoſium & Ruthiſia urbes, & fluentes inter eas Aves & Vabar, aliaque quæ taceri nullum rerum famæve diſpendium eſt. Interius, & longè ſatis à littore (ſi fidem res capit) mirum ad modum, ſpinæ piſcium, muricum oſtreorumque fragmenta, ſaxa attrita (uti ſolent) fluctibus, & non differentia marinis, infixæ cautibus anchoræ, & alia ejuſmodi ſigna atque veſti-

gia

gia effuſi olim uſque ad ea loca pelagi, in campis nihil alentibus eſſe invenirique narrantur.

Cap. VII.

Africa proprie dicta.

Regio quæ ſequitur à promuntorio Metagonio ad aras Philænorum, propriè nomen Africæ uſurpat. In ea ſunt oppida, Hippo Regius, & Ruſicade, & Tabraca. Dein tria promuntoria, Candidum, Apollinis, Mercurii, vaſtè projecta in altum, duos grandes ſinus efficiunt. Hipponenſem vocant proximum ab *Hippone* Diarrhyto, qui littori ejus appoſitus eſt. *In* altero ſunt caſtra Dellia, caſtra Cornelia, flumen Bagrada, urbes Utica, & Carthago: ambæ inclitæ, ambæ à Phœnicibus conditæ. Illa fato Catonis inſignis, hæc ſuo: nunc populi Romani colonia, olim imperii ejus pertinax æmula: jam quidem iterum opulenta, etiam nunc tamen *priorum* excidio rerum, quam ope præſentium clarior. Hadrumetum, Leptis, Clupea, Acholla, Taphrure, Neapolis, hinc ad Syrtim adjacent, ut inter ignobilia celeberrimæ. Syrti ſinus eſt centum fere millia paſſuum, quà mare accipit, patens: trecenta, quà cingit. Verùm importuoſus atque atrox & ob vadorum frequentium brevia, magiſque etiam ob alternos motus pelagi affluentis & refluentis infeſtus. Super hunc ingens palus amnem Tritona recipit, ipſa Tritonis: unde & Minervæ cognomen inditum eſt, ut incolæ arbitrantur, ibi genitæ: faciuntque ei fabulæ aliquam fidem, quod quem natalem ejus pu-

tant,

tant, ludicris virginum inter ſe decertantium celebrant. Ultra eſt Oea oppidum, & Cinyps fluvius per uberrima arva decidens. Tum Leptis altera, & Syrtis, nomine atque ingenio par priori: cæterum altero ferè ſpatio quà dehiſcit, quàque flexum agit, amplior. Ejus promuntorium eſt Bryon, ab eoque incipiens ora, quam Lotophagi tenuiſſe dicuntur, uſque ad Phycunta (& id promuntorium eſt) importuoſo littore pertinet. Aræ ipſæ nomen ex Philænis fratribus traxere, qui contra Cyrenaïcos miſſi Carthagine ad dirimendum conditione bellum, diu jam de finibus, & cum magnis amborum cladibus geſtum, poſtquam in eo quod convenerat non manebatur, ut ubi legati concurrerent, certo tempore utrinque dimiſſi, ibi termini ſtatuerentur: pacti de integro, ut quicquid citra eſſet, popularibus cederet (mirum & memoria digniſſimum facinus!) hîc ſe vivos obrui pertulerunt.

CAP. VIII.

Cyrenaica.

Inde ad Catabathmon Cyrenaica provincia eſt, in eaque ſunt, Ammonis oraculum, fidei inclitæ: & fons, quem Solis appellant: & rupes quædam Auſtro ſacra. Hæc cum hominum manu attingitur, ille immodicus exſurgit, arenaſque quaſi maria agens, ſiccis ſævit fluctibus. Fons media nocte fervet, mox & paulatim tepeſcens, fit luce frigidus: tunc ut ſol ſurgit, ita frigidior ſubinde: per meridiem maximè riget. Sumit deinde tepores iterum, & prima nocte calidus, atque ut illa procedit, ita calidior: rurſus

cum

cum eſt media, perfervet. In littore promuntoria ſunt Zephyrion & Nauſtathmos, portus Parætonius, urbes Heſperis, Apollonia, Ptolemaïs, Arſinoë, atque (unde terris nomen eſt) ipſa Cyrene. Catabathmos vallis devexa in Ægyptum, finit Africam. Oræ ſic habitantur, ad noſtrum maximè ritum moratis cultoribus, niſi quod quidam linguis differunt, & cultu Deûm, quos patrios ſervant, ac patrio more venerantur. Proximis nullæ quidem urbes ſtant, tamen domicilia ſunt quæ mapalia appellantur. Victus aſper, & munditiis carens. Primores ſagis velantur, vulgus beſtiarum pecudumque pellibus: humi quies epulæque capiuntur. Vaſa ligno fiunt aut cortice. Potus eſt lac, ſuccuſque baccarum: cibus eſt caro, plurimum ferina. Nam gregibus (quia id ſolum opimum eſt) quoad poteſt parcitur. Interiores etiam incultius, ſequuntur vagi pecora: utque à pabulo ducta ſunt, ita ſe ac tuguria ſua promovent: atque ubi dies deficit, ibi noctem agunt. Quamquam in familias paſſim & ſine lege diſperſi, nihil in commune conſultant: tamen quod ſinguli aliquot ſimul conjuges, & plures ob id liberi agnatique ſunt, nuſquam pauci. Ex his qui ultra deſerta eſſe memorantur, Atlantes ſolem execrantur, & dum oritur, & dum occidit, ut ipſis agriſque peſtiferum. Nomina ſinguli non habent: non veſcuntur animalibus: neque illis in quiete qualia cæteris mortalibus viſere datur. Troglodytæ, nullarum opum domini, ſtrident magis quam loquuntur, ſpecus ſubeunt, alunturque ſerpentibus. Apud Garamantas jam armenta ſunt, eaque obliqua cervice paſcuntur; nam pronis directa in humum cornua officiunt.

Nul-

Nulli certa uxor eſt, ex his qui tam confuſo parentum coitu paſſim incertique naſcuntur, quos pro ſuis colant, formæ ſimilitudine agnoſcunt. Augilæ manes tantum Deos putant: per eos dejerant, eos ut oracula conſulunt: precatique quæ volunt, ubi tumulis incubuere, pro reſponſis ferunt ſomnia. Fœminis eorum ſolenne eſt, nocte qua nubunt, omnium ſtupro patêre, qui cum munere advenerint: & tum cum plurimis concubuiſſe, maximum decus; in reliquum pudicitia inſignis eſt. Nudi ſunt Gamphaſantes, armorumque omnium ignari: nec vitare ſciunt tela, nec jacere: ideoque obvios fugiunt, neque aliorum quam quibus idem ingenii eſt, aut congreſſus, aut colloquia patiuntur. Blemmyis capita abſunt: vultus in pectore eſt. Satyris, præter effigiem, nihil humani. Ægipanum quæ celebratur, ea forma eſt. Hæc de Africa.

Cap. IX.

Particularis Aſiæ deſcriptio.

AEGYPTUS.

Aſiæ prima pars Ægyptus inter Catabathmon & Arabas, ab hoc littore penitus immiſſa, donec Æthiopiam dorſo contingat, ad meridiem refugit. Terra expers imbrium, mirè tamen fertilis, & hominum aliorumque animalium perfœcunda generatrix. Nilus efficit, amnium in noſtrum mare permeantium maximus. Hic ex deſertis Africæ miſſus, nec ſtatim navigari facilis, nec ſtatim Nilus eſt: ſed cum diu ſimplex ſævuſque deſcendit, circa Meroën latè patentem

inſulam in Æthiopiam diffunditur, alteraque ex parte Aſtaboras, altera Aſtapes dictus eſt. Ubi rurſus coit, ibi nomen hoc capit. Inde partim aſper, partim navigia patiens, in immanem locum devenit: ex quo præcipiti impetu egreſſus, & Tachempſo alteram inſulam amplexus, uſque ad Elephantidem urbem Ægyptiam atrox adhuc fervenſque decurrit. Tum demum placidior, & jam benè navigabilis, primum juxta Cercaſorum oppidum triplex eſſe incipit. Deinde iterum iterumque diviſus ad Delta & ad Melin, it per omnem Ægyptum vagus atque diſperſus: ſeptemque in ora ſe ſcindens, ſingulis tamen grandis, evolvitur. Non pererrat autem tantum eam, ſed æſtivo ſidere exundans etiam irrigat, adeo efficacibus aquis ad generandum alendumque, ut præter id quod ſcatet piſcibus, quod Hippopotamos Cro-



codiloſque, vaſtas belluas, gignit; glebis etiam infundat animas, ex ipſaque humo vitalia effingat. Hoc eo manifeſtum eſt, quod ubi ſedavit diluvia, ac ſe ſibi reddidit, per humentes campos quædam nondum perfecta animalia, ſed tum

pri-

primum accipientia ſpiritum, & ex parte jam formata, ex parte adhuc terrea, viſuntur. Creſcit porrò, ſive quod ſolutæ magnis æſtibus nives, ex immanibus Æthiopiæ jugis, largius quam ripis accipi queant, defluunt: ſive quod ſol hyeme terris propior, & ob id fontem ejus minuens, tunc altius abit, ſinitque integrum, & ut eſt pleniſſimus, ſurgere: ſive quod per ea tempora flantes Eteſiæ, aut actas à ſeptentrione in meridiem nubes ſuper principia ejus imbre præcipitant, aut venienti obvii adverſo ſpiritu, curſum deſcendentis impediunt: aut arenis, quas cum fluctibus littori applicant, *oſtia* obducunt; fitque major, vel quod nihil ex ſemet amittit, vel quod plus quam ſolet *accipit*, vel quod minus quam debet emittit. Quod ſi eſt alter orbis, ſuntque oppoſiti nobis à meridie Antichthones, ne illud quidem à vero nimium abſceſſerit, in illis ortum amnem, ubi ſubter maria cæco alveo penetraverit, in noſtris rurſus emergere, & hac re ſolſtitio accreſcere, quod tum hyems ſit unde oritur. *Alia quoque in his terris mira ſunt. In quodam lacu* Chemmis inſula lucos *ſilvaſque & Apollinis* grande ſuſtinens templum, natat, & quocunque venti agunt, pellitur. Pyramides tricenûm pedum lapidibus extructæ: quarum maxima (tres namque ſunt) quatuor fere ſoli jugera ſuâ ſede occupat, totidem in altitudinem erigitur. Mœris, aliquando campus, *nunc lacus*, quingenta millia paſſuum in circuitu patens, altior quam ad navigandum magnis onuſtiſque navibus ſatis eſt. Pſammetichi opus Labyrinthus, domos ter mille

& regias duodecim perpetuo parietis ambitu amplexus, marmore extructus ac tectus, unum in ſe deſcenſum habet, intus penè innumerabiles vias, multis ambagibus huc & illuc remeantibus, ſed continuo anfractu, & ſæpe revocatis porticibus ancipites: quibus ſubinde alium ſuper alios orbem agentibus, & ſubinde tantum redeunte flexu quantum proceſſerat, magno & explicabili tamen errore perplexus eſt. Cultores regionum multo aliter à cæteris agunt. *Mortuos* limo obliti plangunt. Nec cremare aut fodere fas putant: verum arte medicatos intra penetralia collocant. Suis literis perverſe utuntur. Lutum inter manus, farinam calcibus ſubigunt. Forum ac negotia fœminæ, viri penſa ac domos curant: onera illæ humeris, hi capitibus accipiunt. Parentes cum egent, illis neceſſe, his liberum eſt alere. Cibos palàm & extra ſua tecta capiunt: obſcœna intimis ædium reddunt. Colunt effigies multorum animalium, atque ipſa magis animalia; ſed alii alia: adeo ut quædam eorum, etiam per imprudentiam, interemiſſe, capitale ſit: & ubi mor-

bo

bo aut fortè extincta ſint, ſepelire ac lugere ſolenne ſit. Apis populorum omnium numen eſt; bos niger, certis maculis inſignis, & cauda linguaque diſſimilis aliorum. Rarò naſcitur, nec coitu pecoris (ut ajunt) ſed divinitus & cæleſti igne conceptus; dieſque quo gignitur, genti maximè feſtus eſt. Ipſi vetuſtiſſimi (ut prædicant) hominum, trecentos & triginta reges ante Amaſin, & ſupra tredecim millium annorum ætates, certis annalibus referunt: mandatumque literis ſervant, dum Ægyptii ſunt, quater curſus ſuos vertiſſe ſidera, ac ſolem bis jam occidiſſe, unde nunc oritur. Viginti millia urbium Amaſi regnante habitarunt, & nunc multas habitant. Earum *clariſſimæ* procul à mari, Sais, Memphis, Syene, Bubaſtis, Elephantis, & Thebæ, uti quæ (ut Homero dictum eſt) centum portas, ſive (ut alii ajunt) centum aulas habent, totidem olim principum domos: ſolitaſque ſingulas, ubi negotium exegerat, dena armatorum millia effundere. In littore Alexandria, Africæ contermina, *Peluſium Arabiæ*. Ipſas oras ſecant Canopicum, Bolbiticum, Sebennyticum, Pathmeticum, Mendeſium, Calaſiricum, Peluſiacum, Nili oſtia.

CAP. X.

ARABIA.

Arabia hinc ad Rubrum mare pertinet, ſed illic magis læta & ditior, thure atque odoribus abundat: hîc, niſi quâ Caſio monte attollitur, plana & ſterilis. Portum admittit Azotum ſua-

rum mercium emporium : quâ in altum abit, adeo edita, ut ex ſummo vertice à quarta vigilia ortum ſolis oſtendat.

Cap. XI.

SYRIA.

Syria latè littora tenet, terraſque etiam latius introrſus, aliis aliiſque nuncupata nominibus. Nam & Cœle dicitur, & Meſopotamia, & Damaſcene, & Adiabene, & Babylonia, & Judæa, & Sophene. Hinc Palæſtina eſt, quà tangit Arabas : tum Phœnice, & ubi ſe Ciliciæ committit, Antiochia. Olim ac diu potens : ſed cum eam regno Semiramis tenuit, longè potentiſſima. Operibus certè ejus, inſignia multa ſunt : duo maximè excellunt; conſtituta urbs miræ magnitudinis Babylon, ac ſiccis olim regionibus Euphrates & Tigris immiſſi. Cæterum in Palæſtina eſt ingens & munita admodum Gaza. Sic Perſæ ærarium vocant : & inde nomen eſt, quod cum Cambyſes armis Ægyptum peteret, huc belli & opes & pecuniam intulerat. Eſt non minor Aſcalo. Eſt Ioppe, ante diluvium (ut ferunt) condita : ubi Cephea regnaſſe eo ſigno accolæ affirmant, quod titulum ejus, fratriſque Phinei, veteres quædam aræ cum religione plurima retinent. Quinetiam rei celebratæ carminibus ac fabulis, ſervatæque à Perſeo Andromedæ clarum veſtigium, belluæ marinæ oſſa immania oſtentant.

Cap.

CAP. XII.

PHOENICE.



Phœnicen illuſtravere Phœnices, ſolers hominum genus, & ad belli paciſque munia eximium. Literas & literarum operas, aliaſque etiam artes, maria navibus adire, claſſe confligere, imperitare gentibus, regnum prœliumque commenti. In ea eſt Tyros, aliquando inſula, nunc annexa terris deficit. Ab impugnante quondam Alexandro jacta opera. Vici tenent ulteriora: & adhuc opulenta Sidon, antequam à Perſis caperetur, maritimarum urbium maxima. Ab ea ad promuntorium Euproſopon duo ſunt oppida, Byblos & Botrys. Ultra tria fuerunt ſingulis inter ſe ſtadiis diſtantia; locus ex numero Tripolis dicitur. Tum Simyra caſtellum, & urbs non obſcura Marathos. Inde jam non obliqua pelago, ſed adverſa adjacens Aſia, grandem ſinum inflexo tractu littoris accipit. Populi dites circumſident; ſitus efficit: quia regio fertilis, crebris & navi-

gabilibus alveis fluminum pervia, diverſas opes maris atque terrarum facili commercio permutat ac miſcet. In eo prima eſt reliqua pars Syriæ, cui Antiochiæ cognomen additur. Et in ora ejus urbes, Seleucia, Paltos, Berytos, Laodicea, Rhoſos; amneſque inter eas eunt Lycos, & Paltos, & Orontes. Tum mons Amanus, & ab eo ſtatim Myriandros & Cilices.

Cap. XIII.

CILICIA.

At in receſſu intimo locus eſt magni aliquando diſcriminis, fuſorum ab Alexandro Perſarum fugientiſque Darii ſpectator ac teſtis. Nunc ne minimè quidem, tunc ingenti urbe celebris Iſſo fuit, & hac re ſinus Iſſicus dicitur. Procul inde Ammodes promuntorium inter Pyramum Cydnumque fluvios jacet. Pyramus Iſſo prior Mallon præterfluit. Cydnus ultra per Tarſum exit. Deinde urbs eſt olim à Rhodiis Argiviſque, poſt piratis Pompeio aſſignante poſſeſſa; nunc Pompeio-



po-

polis, tunc Soloe. Juxta in parvo tumulo Arati poëtæ monumentum, ideo referendum, quia ignotum, quam ob cauſam jacta in id ſaxa diſſiliunt. Non longè hinc Corycos oppidum, portu ſaloque incingitur, anguſto tergore continenti adnexum. Supra ſpecus eſt, nomine Corycius, ſingulari ingenio, ac ſupra quam deſcribi facile ſit eximius. Grandi namque hiatu patens, montem littori appoſitum, & decem ſtadiorum clivo ſatis arduum ex ſummo ſtatim vertice aperit. Tunc altè demiſſus, & quantum demittitur amplior, viret lucis pendentibus undique, & totum ſe nemoroſo laterum orbe complectitur: adeo mirificus ac pulcher, ut mentes accedentium primo aſpectu conſternat; ubi contemplati duravere, non ſatiet. Unus in eum deſcenſus eſt, anguſtus, aſper, quingentorum & mille paſſuum, per amœnas umbras & opaca ſilvæ quiddam agreſte reſonantis rivis hinc atque illinc fluitantibus. Ubi ad ima perventum eſt, rurſum ſpecus alter aperitur ob alia dicendus. Terret ingredientes ſonitu cymbalorum divinitus & magno fragore crepitantium. Deinde aliquandiu perſpicuus, mox & quò magis ſubitur obſcurior, ducit auſos penitus, altéque quaſi cuniculo admittit. Ibi ingens amnis ingenti fronte ſe extollens, tantummodo ſe oſtendit, & ubi magnum impetum brevi alveo traxit, iterum demerſus abſconditur. Intra ſpatium eſt, magis quam ut progredi quiſpiam auſit horribile, & ideo incognitum. Totus autem auguſtus & verè ſacer, habitarique à diis & dignus & creditus, nihil non venerabile & quaſi cum aliquo numine ſe oſtentat. Alius ultra eſt, quem Typhoneum vocant, ore anguſto, & multum (ut experti tra-

didere) preſſus, & ob id aſſidua nocte ſuffuſus, neque unquam perſpici facilis: ſed quia aliquando cubile Typhonis fuit, & quia nunc demiſſa in ſe confeſtim exanimat, natura fabulaque memorandus. Duo deinde promuntoria ſunt, Sarpedon, finis aliquando regni Sarpedonis, & quod Ciliciam à Pamphylia diſtinguit, Anemurium, interque ea Celendris & Nagidos, Samiorum coloniæ: ſed Celendris Sarpedoni priopor.

CAP. XIV.

PAMPHYLIA.

In Pamphylia eſt Melas, navigabilis fluvius: oppidum Sida, & alter fluvius Eurymedon. Magna apud eum Cimonis Athenienſium ducis adverſus Phœnicas & Perſas navalis pugna atque victoria fuit. Mare, quo pugnatum eſt, ex edito admodum colle proſpectat Aſpendos: quam Argivi condiderant, poſſedere finitimi. Deinde alii duo validiſſimi fluvii, Ceſtros & Cataractes. Ceſtros navigari facilis: hic quia ſe præcipitat, ita dictus. Inter eos Perga eſt oppidum, & Dianæ, quam ab oppido Pergæam vocant, templum.



Trans



Trans eoſdem mons Sardemiſos, & Phaſelis à Mopſo condita, finis Pamphyliæ.

Cap. XV.

LYCIA.

Lycia continuo, cognominata à Lyco rege, Pandionis *filio*, atque (ut ferunt) infeſtata olim Chimæræ ignibus, Sidæ portu & Tauri promuntorio grandem ſinum claudit. Taurus ipſe ab Eois littoribus exurgens, vaſtè ſatis attollitur. Deinde dextro latere ad ſeptentrionem, ſiniſtro ad meridiem verſus, ita in occidentem rectus & perpetuo jugo; magnarumque gentium, quà dorſum agit, terminus. Ubi terras diremit, exit in pelagus. Idem autem & totus, ut dictus eſt, dicitur, etiam quà ſpectat orientem. Deinde Emodes, & Caucaſus, & Paropamiſus; tum Caſpiæ pylæ, Niphates, & Armeniæ pylæ: & ubi jam noſtra maria contingit, Taurus iterum.



Poſt ejus promuntorium flumen eſt Limyra, & eodem nomine civitas: atque ut multa oppida, ſic præter Patara non illuſtria. Illam nobilem facit delubrum Apollinis, quondam opibus & oraculi fide, Delphico ſimile. Ultra eſt Xanthus flumen, & Xanthus oppidum, mons Cragus, & quæ Lyciam finit urbs Telmeſſos.

Cap. XVI.

CARIA.

Caria ſequitur. Habitator incertæ originis. Alii indigenas, ſunt qui Pelaſgos, quidam Cretas exiſtimant. Genus uſque eo quondam armorum pugnæque amans, ut aliena etiam bella mercede ageret. Hîc caſtella aliquot ſunt, deinde promuntoria duo, Pedalion & Crya: & ſecundum Calbin amnem Caunus oppidum, valetudine habitantium infame. Inde ad Halicarnaſſon hæc adjacent, Rhodiorum aliquot coloniæ; portus duo, Gelos, & cui ex urbe quam amplectitur, Tiſanuſa cognomen eſt. Inter eos oppidum

La-

Larymna, & Pandion collis in mare emiſſus. Tum tres ex ordine ſinus, Thymnias, Schœnus, Bubeſſius. Thymniæ promuntorium Aphrodiſium eſt, Schœnus ambit Hylam, Bubeſſius Acanthum. Cnidus in cornu peninſulæ: interque eam & Ceramicum ſinum in receſſu poſita Euthane. Halicarnaſſos Argivorum colonia eſt: & cur memoranda ſit, præter conditores, Mauſoleum





efficit, regis Mauſoli monumentum, unum de miraculis ſeptem, Artemiſiæ opus. Trans Halicarnaſſon illa ſunt, littus Leuca, urbes Myndus, Caryanda, Neapolis, ſinus Jaſius & Baſilicus. In Jaſio eſt Bargylos.

CAP. XVII.

JONIA.

Poſt Baſſilicum Jonia aliquot ſe ambagibus ſinuat: & primum à Poſideo promuntorio flexum inchoans, cingit oraculum Apollinis, dictum olim Branchidæ, nunc Didymei; Mile-

tum,





tum, urbem quondam Joniæ totius belli pacisque artibus principem, patriam Thaletis aſtrologi, & Timothei muſici, & Anaximandri phyſici, aliorumque civium inclitis ingeniis merito inclitam, ubicunque Joniam vocant: urbem Hippum: amnis Mæandri exitum: Latmum montem, Endymionis à Luna (ut ferunt) adamati fabula nobilem. Deinde rurſus inflexa cingit urbem Prienen, & Gæſi fluminis oſtium: moxque ut majore circuitu, ita plura complectitur. Ibi eſt Panionium, ſacra regio, & ob id eo nomine appellata quod eam communiter Jones coluunt. Ibi à fugitivis, ut ajunt, condita (nomen famæ annuit) Phygela. Ibi Epheſus, & Dianæ clariſſimum templum, quod Amazones Aſia potentes ſacraſſe traduntur. Ibi Cayſtros amnis: ibi Lebedos, Clariique Apollinis fanum, quod Manto, Tireſiæ filia, fugiens victores Thebanorum Epigonos; & Colophon, quam Mopſus ejuſdem

Mantu



Mantûs filius ſtatuït ad promuntorium quo ſinus clauditur, quod altera parte alium, quem Smyrnæum vocant, efficit, anguſtiſque cervicibus reliqua extendit. Inde latius abit in peninſulæ faciem. Super anguſtias, hinc Teos, illinc Clazomenæ. Quà terga agunt, confinio adnexæ muri, diverſis frontibus diverſa maria proſpectant. In ipſa peninſula eſt Coryna. In ſinu Smyrnæo eſt Hermus amnis, & urbs Leuca. Extra Phocæa Joniæ ultima.

Cap. XVIII.

AEOLIS.

Proxima regio, ex quo ab Æoliis incoli cœpit, Æolis facta, ante Myſia, & quà Helleſpontum attingit Trojanis poſſidentibus Troas fuit. Primam urbium à Myrino conditore Myrinam vocant: ſequentem Pelops ſtatuit, victo Oenomao reverſus ex Græcia. Cymen nominavit, pulſis



ſis qui habitarant, dux Amazonum[6] Cyme. Supra, Caicus inter Elæam decurrit & Pitanen, illam quæ Arceſilam tulit, nihil affirmantis Academiæ clariſſimum antiſtitem. Tum in promuntorio eſt Cana oppidum: quod prætervectos, ſinus excipit, non pronus, ſed longè ac molliter flexus, retrahenſque paulatim oras uſque ad ima montis Idæ. Is primò parvis urbibus aſperſus eſt, quarum clariſſima eſt Ciſthena. Gremio interiore campus Thebe nomine, Adramyttion, Aſtyram, Chryſam, oppida, eodem quo dicta ſunt ordine adjacentia, continet; in altero latere Antandrum. Duplex cauſa nominis jactatur. Alii Aſcanium Æneæ filium cum ibi regnaret captum à Pelaſgis, ea ſe redemiſſe commemorant: alii ab iis putant conditam, quos ex Andro inſula vis & ſeditio exegerat. Hi Antandrum quaſi pro Andro, illi quaſi pro viro accipi volunt. Sequens tractus tangit Gargara, & Aſſon, Æoliorum colonias. Tum ſinus alter, Ἀχαιῶν λιμὴν, non longè ab Ilio littora incurvat; urbe bello excidioque clariſſima. Hîc Sigeum fuit oppidum: hîc Achivo-

rum

rum fuit bellantium ſtatio. Huc ab Idæo monte demiſſus Scamander exit, & Simois, famâ quam naturâ majora flumina. Ipſe mons vetere Divarum certamine, & judicio Paridis memoratus, orientem ſolem aliter quam in aliis terris ſolet aſpici, oſtentat. Namque ex ſummo vertice ejus ſpeculantibus, penè à media nocte ſpargi ignes paſſimque micare, &, ut lux appropinquat, ita coire ac ſe conjungere videntur, donec magis magiſque collecti, pauciores ſubinde & una ad poſtremum flamma ardeant. Ea cum diu clara & incendio ſimilis effulſit, cogit ſe ac rotundat, & fit ingens globus. Diu is quoque grandis, & terris adnexus apparet: deinde paulatim decreſcens, & quantò decreſcit, eò clarior fugat noviſſimè noctem, & cum die jam ſol factus, attollitur. Extra ſinum ſunt Rhœtea littora, Rhœteo & Dardania claris urbibus; Ajacis tamen ſepulchro maximè illuſtria. Ab his fit arctius mare, nec jam adluit terras, ſed rurſus dividens, anguſto Helleſponti freto littus obvium findit: facitque ut iterum terræ, *quà fluit*, latera ſint.

CAP. XIX.

BITHYNIA, PAPHLAGONIA, ALIAEQUE PONTICAE ET MAEOTICAE GENTES IN ORA ASIATICA.

Interius Bithyni ſunt, & Mariandyni. In ora, Graiæ urbes, Abydos & Lampſacum & Parion & Priapos. Abydos magni quondam amoris commercio inſignis eſt. Lampſacum Phocæis ap-

pellan-



pellantibus nomen ex eo traxit, quod conſulentibus in quaſnam terras potiſſimum tenderent, reſponſum erat, ubi primum fulſiſſet, ibi ſedem capeſſerent. Tum rurſus fit apertius mare Propontis. In id Granicus effunditur, qua primum inter Perſas & Alexandrum pugna fuit nobilis. Trans 10 amnem ſedet in cervice peninſulæ Cyzicum. Nomen Cyzicus indidit, quem à Minyis imprudentibus, cum Colchos peterent, fuſum acie cæſumque accepimus. Poſt Placia, & Scylace, parvæ Pelaſgorum coloniæ, quibus à tergo imminet mons Olympus (ut incolæ vocant) Myſius. Is flumen Rhyndacum in *ea quæ ſequuntur emittit.* Circa angues naſcuntur immanes: neque ob magnitudinem modò, ſed ob id etiam mirabiles, quod ubi in alveum ejus æſtus ſolemque fugerunt, emergunt atque hiant: ſupervolanteſque aves, quamvis altè & perniciter ferantur, abſorbent. Trans Rhyndacum eſt Daſcylos, &, quam Colophonii collocavere, Myrlea. Duo ſunt inde medici ſinus. Alter ſine nomine Cion amplectitur, Phrygiæ haud longè jacentis opportuniſſimum emporium

rium : alter Olbianos, in promuntorio fert Neptuni fanum, in gremio Aſtacon, à Megarenſibus conditam. Deinde priores terræ iterum jacent, exiturique in Pontum pelagi canalis anguſtior Europam ab Aſia ſtadiis quinque diſterminat, Thracius (ut dictum eſt) Boſporus. Ipſis in faucibus oppidum, in ore templum eſt. Oppidi nomen Chalcedon, auctor Archias Megarenſium princeps : templi numen Jupiter, conditor Jaſo. Hîc jam ſeſe ingens Pontus aperit, niſi quâ promuntoria ſunt, huc atque illuc longo rectoque limite extentus, ſinuatus cætera. Sed quia contra minus, quam ad lævam & dexteram abſceſſit, mollibus faſtigiis, donec anguſtos utrinque angulos faciat, inflectitur, ad formam Scythici arcus maximè incurvus, brevis, atrox, nebuloſus, raris ſtationibus, non molli neque arenoſo circundatus littore, vicinus aquilonibus, & quia non profundus eſt; fluctuoſus atque fervens. Olim ex colentium ſævo admodum ingenio Axenus, poſt commercio aliarum gentium mollitis aliquantum moribus, dictus Euxinus. *In eo primum Mariandyni urbem habitant*, ab Argivo (ut ferunt) Hercule datam. Heraclea vocitatur : id famæ fidem



C ad-

adjicit. Juxta ſpecus eſt Acheruſia, ad Manes (ut ajunt) pervius, atque inde extractum Cerberum exiſtimant. Tum Tios oppidum, Mileſiorum quidem colonia, ſed jam ſoli gentiſque Paphlagonum. Quorum in littoribus penè mediis promontorium eſt Carambis. Citra Parthenius amnis, urbeſque Seſamus & Cromna & à Cytiſoro Phryxi filio poſita Cytoros. Tum Cinolis, Anticinolis, & quæ Paphlagoniam finit Armene. Chalybes proximi urbium clariſſimas habent Amiſon & Sinopen, Cynici Diogenis patriam; amnium Halyn & Thermodonta. Secundum Halyn urbs eſt Lycaſto: ad Thermodonta campus, in eo fuit Themiſcytium oppidum. Fuere & Amazonum caſtra, & ideo Amazonium vocant. Tibareni Chalybas attingunt, quibus in riſu luſuque ſummum bonum eſt. Ultra Moſſyni turres ligneas ſubeunt, notis corpus omne perſignant, propatulo veſcuntur, promiſcue concumbunt & palam. Reges ſuffragio deligunt, vinculiſque & arctiſſima cuſtodia tenent: atque ubi culpam prave quid imperando meruere, inedia diei totius afficiunt. Cæterum aſperi, inculti, pernoxii appulſis. Deinde minus feri (verum & hi inconditis moribus) Macrocephali, Inſochi & Buzeri. Raræ urbes: Ceraſus & Trapezus maximè illuſtres. Inde is locus eſt, ubi finem ductus à Boſporo tractus accipit, atque inde ſe in ſinu adverſi littoris flexus attollens anguſtiſſimum Ponti facit angulum. Hîc ſunt Colchi; hîc Phaſis erumpit; hîc eodem nomine quo amnis eſt à Themiſtagora Mileſio deductum oppidum. Hîc Phryxi templum, & lucus fabula vetere pellis aureæ nobilis. Hinc orti montes longo ſe jugo, & donec

Rhipæis conjungantur, exporrigunt: qui altera parte in Euxinum & Mæotida & Tanain; altera in Caſpium pelagus obverſi, Ceraunii dicuntur. Iidem alicubi Taurici, Moſchi, Amazonici, Caſpii, Coraxici, Caucaſii: ut aliis aliisve oppoſiti gentibus, ita aliis aliiſque dicti nominibus. At in primo flexu jam curvi littoris oppidum eſt, quod Græci mercatores conſtituiſſe, & quia, cum cæca tempeſtate agerentur, ignaris quæ terra eſſet cygni vox notam dederat, Cygnum appellaſſe dicuntur. Reliqua ejus, feræ incultæque gentes, vaſto mari aſſidentes tenent, Melanchlæni, Toretæ, Sedochezi, Coraxi, Phthirophagi, Heniochi, Achæi, Cercetici, & jam in confinio Mæotidis Sindones. In Heniochorum finibus Dioſcorias, à Caſtore & Polluce Pontum cum Jaſone ingreſſis; Sindos in Sindonum ab ipſis terrarum cultoribus condita eſt. Obliqua tunc regio, & in latum modicè patens, inter Pontum paludemque ad Boſporum excurrit: quæ duobus alveis in lacum & in mare profluens, Corocondamam peninſulam reddit. Quatuor urbes ibi ſunt, Hermonaſſa, Cepœ, Phanagoria, & in ipſo ore, Cimmerium. Hâc ingreſſos lacus accipit longè latéque diffuſus; quà terras tangit, incurvo circundatus littore: quâ mari propior eſt (niſi ubi aperitur) æquali margine obductus, citra magnitudinem, prope Ponto ſimilis. Oram quæ à Boſporo ad Tanain uſque deflectitur, Mæotici incolunt, Tatræ, Serachi, Phicores, & oſtio fluminis proximi Ixamatæ. Apud eos easdem artes fœminæ quas viri exercent, adeo ut ne militia quidem vacent. Viri pedibus merent, ſagittiſque depugnant: illæ equeſtre prœlium in-

eunt. Nec ferro dimicant, ſed quos laqueis intercepere, trahendo conficiunt. Nubunt tamen: verum ut nubiles habeantur, non in ætate modus eſt. Niſi quæ hoſtem interemere, virgines manent. Ipſe Tanais ex Rhipæo monte dejectus, adeo præceps ruit, ut cum vicina flumina, tum Mæotis & Boſporus, tum Ponti aliqua, brumali rigore durentur, ſolus æſtus hyememque juxta ferens, idem ſemper & ſui ſimilis incitatuſque decurrat. Ripas ejus Sauromatæ & ripis hærentia poſſident. Una gens, aliquot populi, & aliquot nomina. Primi Mæotici γυναικοκρατούμενοι: regna Amazonum. Fœcundos pabulo, at alia ſteriles nudoſque campos tenent Budini. Geloni urbem ligneam habitant. Juxta Thyſſagetæ Turcæque vaſtas ſilvas occupant, aluntur que venando. Tum continuis rupibus, latè aſpera & deſerta regio, ad Arymphæos uſque permittitur. His juſtiſſimi mores; pro domibus nemora: alimenta baccæ, & maribus & fœminis nuda ſunt capita. Sacri itaque habentur: adeoque ipſos nemo de tam feris gentibus violat, ut aliis quoque ad eos confugiſſe, pro aſylo ſit. Ultra ſurgit mons Rhipæus, ultraque eum jacet ora, quæ ſpectat oceanum.

POMPONII MELAE DE SITU ORBIS

LIBER II.

CAP. I.

SCYTHIA EUROPAEA.

Aſiæ in noſtrum mare Tanainque vergentis, quem dixi, finis ac ſitus eſt. At per eundem amnem in Mæotida remeantibus, ad dextram Europe eſt, modò ſiniſtro latere innavigantium appoſita, ac Rhipæis montibus, nam & huc illi pertinent. Proxima cadentes aſſiduè nives adeo invia efficiunt, ut ultra ne niſum quidem incedentium admittant. Deinde eſt regio ditis admodum ſoli, inhabitabilis tamen: quia Gryphi, ſævum & pertinax ferarum genus, aurum terra penitus egeſtum mirè amant miréque cuſtodiunt, & ſunt infeſti attingentibus. Hominum primi ſunt Scythæ, Scytharumque, queis ſinguli oculi eſſe dicuntur, Arimaſpœ. Ab eis Eſſedones uſque ad Mæotida. Hujus flexum Buces amnis ſecat, Agathyrſi & Sauromatæ ambiunt: quia pro ſedibus plauſtra habent, dicti, Hamaxobiœ. Obliqua tunc ad Boſporum plaga excurrens, Ponto ac Mæotide includitur. In paludem vergentia Sa-

tarchæ tenent: in Boſporum Cimmerica oppida, Myrmecion, Panticapæum, Theodoſia, Hermiſium: in Euxinum mare, Taurici: ſuper eos, ſinus portuoſus, & ideo Καλὸς λιμὴν appellatus, promuntoriis duobus includitur. Alterum Κριȣ̃ μέτωπον vocant, Carambico, quod in Aſia diximus, par & adverſum: Parthenion alterum. Oppidum adjacet Cherrone, à Diana (ſi creditur) conditum, & Nymphæo ſpecu, quod in arce ei & Nymphis ſacratum eſt, maximè illuſtre. Subit tum ripam mare, & donec quinque millia paſſuum abſit à Mæotide, refugientia uſque ſubſequens littora, quoad Satarchæ & Taurici, peninſulam reddit. Quod inter paludem & ſinum eſt, Taphræ nominatur. Sinus Carcinites. In eo urbs eſt Carcine: quam duo flumina, Gerros & Hypacaris, uno oſtio effluentia attingunt: verum diverſis fontibus, & aliunde delapſi. Nam Gerros inter Baſilidas & Nomadas, *Hypacaris per Nomadas* evolvitur. Silvæ deinde ſunt, quas maximas hæ terræ ferunt, & Panticapes, Nomadas Georgoſque diſterminans. Terra tum longè diſtenta excedens, tenui radice littori adnectitur. Poſt ſpatioſa modicè, paulatim ſe ipſa faſtigat, & quaſi in mucronem longa colligens latera, facie poſiti enſis allecta eſt. Achilles infeſta claſſe mare Ponticum ingreſſus, ibi ludicro certamine celebraſſe victoriam, & cum ab armis quies erat, ſe ac ſuos curſu exercitaviſſe memoratur. Ideo dicta eſt δρόμος Ἀχίλλειος. Tum Boryſthenes gentem ſui nominis abluit, inter Scythiæ amnes amœniſſimus: turbidis aliis liquidiſſimus defluit, placidior *quoque* quam cæteri, potatuique pulcherrimus. Alit lætiſſima pabula,

bula, magnoſque piſces, quibus & optimus ſapor & nulla oſſa ſunt. Longè venit, ignotiſque ortus è fontibus, quadraginta dierum iter alveo ſtringit: tantoque ſpatio navigabilis, ſecundum Boryſthenida & Olbiam, Græca oppida, egreditur. Callipidas Hypanis includit. Ex grandi palude oritur, quam Matrem ejus accolæ appellant: & diu qualis natus eſt defluit. Tandem non longe à mari, ex parvo fonte, cui Exampeo cognomen eſt, adeo amaras aquas accipit, ut ipſe quoque jam ſui diſſimilis & non dulcis hinc defluat. Axiaces proximus intra Callipidas Axiaceaſque deſcendit. Hos ab Iſtricis Tyras ſeparat, ſurgit in Neuris: quâ exit, ſui nominis oppidum attingit. At ille, qui Scythiæ populos à ſequentibus dirimit, apertis in Germania fontibus, alio, quam deſinit, nomine exoritur. Nam per immania magnarum gentium diu Danubius eſt:









deinde aliter appellantibus accolis, fit Iſter, acceptiſque aliquot amnibus, ingens jam, & eorum qui in noſtrum mare decidunt, tantum Nilo minor, totidem quot ille oſtiis, ſed tribus tenuibus, reliquis navigabilibus, effluit. Ingenia cultuſque gentium differunt. Eſſedones funera parentum læti & victimis ac feſto coitu familiarium celebrant. Corpora ipſa laniata, & cæſis pecorum viſceribus immiſta epulando conſumunt. Capita ubi fabrè expolivere, auro vinc[illegible]ro poculis gerunt. Hæc ſunt apud eos ipſos pietatis ultima officia. Agathyrſi ora artuſque pingunt: ut quiſque majoribus præſtat, ita magis vel minus: cæterum iiſdem omnes notis, & ſic ut ablui nequeant. Satarchæ auri & argenti maximarum peſtium ignari, vice rerum commercia exercent. Atque ob ſæva hyemis admodum aſſiduæ, demerſis in humum ſedibus, ſpecus aut ſuffoſſa habitant totum braccati corpus; & niſi quà vident, etiam ora veſtiti. Tauri, Iphigeniæ & Oreſtis adventu maxime memorati, immanes ſunt moribus, immanemque famam habent, ſolere pro victimis adve-

advenas cædere. Baſilidis ab Hercule & Echidna generis principia ſunt, mores regii, arma tantum ſagittæ. Vagi Nomades pecorum pabula ſequuntur, atque ut illa durant, ita diu ſtatam ſedem agunt. Colunt Georgi exercentque agros. Axiacæ furari quid ſit ignorant: ideoque nec ſua cuſtodiunt, nec aliena contingunt. Interius habitantium ritus aſperior, & incultior regio eſt. Bella cædeſque amant: moſque eſt bellantibus, cruorem ejus quem primum interemerunt, ipſis è vulneribus ebibere. Ut quiſque plures interemerit, ita apud eos habetur eximius. Cæterum expertem eſſe cædis, inter opprobria vel maximum eſt. Ne fœdera quidem incruenta ſunt; ſauciant ſe qui paciſcuntur, exemptumque ſanguinem ubi permiſcuere, deguſtant. Id putant manſuræ fidei pignus certiſſimum. Inter epulas quot quiſque interfecerit referre, lætiſſima & frequentiſſima mentio: omniſque poculis, qui plurimos retulere, perpotant. Is inter iocantes honos præcipuus eſt. Pocula ut Eſſedones parentum, ita inimiciſſimorum capitibus expoliunt. Apud Anthropophagos ipſæ etiam epulæ viſceribus humanis apparantur. Geloni hoſtium cutibus equos ſeque velant; illos reliqui corporis, ſe capitum. Melanchlænis atra veſtis, & ex ea nomen. Neuris ſtatum ſingulis tempus eſt, quo ſi velint, in lupos, iterumque in eos qui fuere, mutentur. Mars omnium Deus; ei pro ſimulacris enſes & cinctoria dedicant, hominesque pro victimis feriunt. Terræ latè patent, &, ob excedentia ripas ſuas plerumque flumina, nuſquam non ad pabula fertiles. Alicubi uſque adeo ſteriles ad cætera, ut qui habitant, lignorum egentes, ignes oſſibus alant.

Cap. II.

THRACIA.

His Thracia proxima eſt, eaque à Pontici lateris fronte uſque in Illyricos penitus immiſſa, quâ latera agit, Iſtro pelagoque contingitur. Regio nec cœlo læta nec ſolo: & niſi quâ mari propior eſt, infœcunda, frigida, eorumque quæ feruntur, malignè admodum patiens. Raro uſquam pomiferam arborem, vitem frequentius tolerat: ſed nec ejus quidem fructus maturat ac mitigat, niſi ubi frigora objectu frondium cultores arcuere. Viros benignius alit, non ad ſpeciem tamen; nam & illis aſper atque indecens corporum habitus eſt: cæterum ad ferociam & numerum, ut multi immiteſque ſint, maximè ferax. Paucos amnes qui in pelagus evadunt, verum celeberrimos, Hebrum & Neſton & Strymona emittit. Montes interior attollit, Hæmon & Rhodopen & Or-





belon, ſacris Liberi patris, & cœtu Mænadum, Orpheo primum initiante, celebratos. Ex quibus

Hæmus

Hæmus in tantum altitudinis abit, ut Euxinum & Adriam ex ſummo vertice oſtendat. Una gens Thraces habitant, aliis aliiſque præditi & nominibus & moribus. Quidam feri ſunt & ad mortem paratiſſimi, Getæ utique. Id varia opinio perficit; alii redituras putant animas obeuntium: alii, etſi non redeant, non extingui tamen, ſed ad beatiora tranſire: alii, emori quidem, ſed id melius eſſe quam vivere. Itaque lugentur apud quoſdam puerperia, natique deflentur: funera contra feſta ſunt, & veluti ſacra, cantu luſuque celebrantur. Ne fœminis quidem ſegnis eſt animus. Super mortuorum virorum corpora interfici ſimulque ſepeliri, votum eximium habent: & quia plures ſimul ſingulis nuptæ ſunt, cujus id ſit decus, apud juaicaturos magno certamine affectant. Moribus datur, eſtque maxime lætum, cum in hoc contenditur, vincere. Mœrent aliæ vocibus, & cum acerbiſſimis planctibus efferunt. At quibus conſolari eas animus eſt, arma opeſque ad rogos deferunt, paratique (ut dictitant) cum fato jacentis, ſi detur in manus, vel paciſci vel decernere, ubi nec pugnæ nec pecuniæ locus ſit, manent dominas proci. Virgines non à parentibus viris traduntur, ſed publicè aut locantur ducendæ, aut væneunt. Utrum fiat, ex ſpecie & moribus cauſa eſt. Probæ formoſæque in precio ſunt: cæteras qui habeant, mercede quæruntur. Vini uſus quibuſdam ignotus eſt: epulantibus tamen ubi ſuper ignes quos circunſident, quædam ſemina ingeſta ſunt, ſimul ebrietati hilaritas ex nidore contingit. In littoribus Iſtro proxima eſt Iſtropolis: deinde à Mileſiis deducta Calatis, tum Tomœ, & portus Caria, & Tiriſtis promuntorium: quod

præ-

prætervectos alter Ponti angulus accipit, adverſus Phaſiaco; &, niſi amplior foret, ſimilis. Fuit hic Bizone; motu terræ intercidit. Eſt portus Crunos: urbes, Dionyſopolis, Odeſſos, Meſembria, Anchialos; & intimo in ſinu, atque ubi Pontus alterum ſui flexum angulo finit magno, Apollonia. Recta dehinc ora, niſi quod media fermè in promuntorium, quod Thyniam vocant, exit, & incurvis contra ſe littoribus obtenditur, urbeſque ſuſtinet Halmydeſſon & Phileas & Phinopolim. Hactenus Pontus, deinde eſt Boſporus & Propontis. In Boſporo Byzantium; in Propontide, Selymbria, Perinthos, Bithynis amneſque qui interfluunt, Erginos & Atyras. Tum Rheſo regnata quondam pars Thraciæ, & Byſanthe Samiorum, & ingens aliquando Cypſela. Poſt locus quem Graii Μακρὸν τεῖχος appellant, & in radice magnæ peninſulæ ſedens Lyſimachia. Terra quæ ſequitur nuſquam lata, atque hîc arctiſſima inter Helleſpontum Ægæumque procurrit. Anguſtias Iſthmon; frontem ejus Maſtuſiam; totam Cherſoneſum appellant: ob multa memorabilem. Eſt in ea flumen Ægos, naufragio claſſis Atticæ inſigne. Eſt & Abydo objacens Seſtos, Leandri amore pernobilis. Eſt & regio, in qua Perſarum exercitus diviſas ſpatio pelagoque terras, auſus pontibus jungere (mirum atque ingens facinus!) ex Aſia in Græciam pedes & non navigata maria tranſgreſſus eſt. Sunt Proteſilai oſſa conſecrata delubro. Eſt & portus Cœlos, Athenienſibus & Lacedæmoniis navali acie decernentibus, Laconicæ claſſis ſignatus excidio. Eſt Cynoſſema, tumulus Hecubæ, ſive ex figura canis, in quam converſa traditur, ſive ex fortuna

in

in quam deciderat, humili nomine accepto. Eſt Madytos, eſt Eleus, quæ finit Helleſpontum. Ægæum ſtatim pelagus vaſtè longum littus impellit, ſummotaſque terras hinc ad promuntorium, quod Sunium vocatur, magno ambitu mollique circumagit. Ejus tractum legentibus, prætervectiſque Maſtuſiam, tum ſinus intrandus eſt, qui alterum Cherſoneſi latus abluens, jugo facie vallis includitur, & ex fluvio quem accipit, Melas dictus, duas urbes amplectitur, Alopeconneſum, & in altero Iſthmi littore ſitam Cardiam. Eximia eſt Ænos, ab Ænea profugo condita. Circa Hebrum Cicones. Trans eundem Doriſcos, ubi Xerxen copias ſuas, quia numero non poterat, ſpatio menſum ferunt. Deinde promuntorium Serrium, & quo canentem Orphea ſecuta nar-



rantur etiam nemora, Zone. Tum Neſtos fluvius, & ripis ejus adjacens Maronia. Regio ulterior Diomeden tulit, immanibus equis mandendos ſolitum objectare advenas, & iiſdem ab Hercule objectum. Turris, quam Diomedis vocant, ſignum fabulæ remanet: & urbs, quam ſoror ejus

ſuo

ſuo nomine nominavit, Abdera: ſed ea magis id memorandum habet quod Democritum Phyſicum tulit, quam quod ita condita eſt. Ultra Neſtos fluit, interque eum & Strymona urbes ſunt Philippi, Apollonia, Amphipolis. Inter Strymona & Athon, turris Calarnea, & Κάπρȣ λιμὴν, urbs Acanthos, & Echymnia. Inter Athon & Pallenen, Cleona & Olynthos. Strymon (ſicut diximus) amnis eſt, longèque ortus, & tenuis, alienis ſubinde aquis fit amplior: & ubi non longè à mari lacum fecit, majore quam venerat alveo erumpit. Athos mons eſt adeo elatus, ut credatur altius etiam quam unde imbres cadunt, ſurgere. Capit opinio fidem, quia de aris, quas in vertice ſuſtinet, non abluitur cinis, ſed quo relinquitur aggere manet. Cæterum non promuntorio, ut alii, verum totus exſtat, totoque longè dorſo procedit in pelagus: quà continenti adhæret, à Xerxe in Graios tendente perfoſſus transjugatuſque eſt, factus freto navigabili pervius. Ima ejus tenent parvæ Pelaſgorum coloniæ. In ſummo fuit oppidum Acroathon, in quo (ut ferunt) dimidio longior, quam in aliis terris, ætas habitantium erat. Pallene ſoli tam patentis, ut quinque urbium ſedes ſit atque ager: tota in altum abit, anguſta ſatis unde incipit. Ibi eſt Potidæa. At ubi laxius patet, Mende Scioneque referendę: illa ab Eretriis, hæc ab Achivis capto Ilio remeantibus poſita.

CAP.

Cap. III.

MACEDONIA, GRAECIA, PELOPONNESUS, EPIRUS, ET ILLYRICUM.

Tum Macedonum populi, qua urbes habitant, quarum Pelle & maxima, & illuſtris. Alumni efficiunt, Philippus Græciæ domitor, Alexander etiam Aſiæ. In littore flexus Mecybernæus inter promuntoria Derrim & Canaſtreum & portum qui Κωφὸς dicitur: urbes Toronen & Phyſcellam, atque unde ipſi nomen eſt, Mecybernam incingit. Canaſtræo promuntorio Sena proxima eſt. Mecybernæus autem in medio quâ terra dat gremium, modicè in littora ingreditur. Cæterum longis in altum immiſſis lateribus, ingens inde Thermaicus ſinus eſt. In eum Axius per Macedonas, & jam per Theſſalos Peneus excurrit. Ante Axium Theſſalonice eſt: inter utrunque Caſſandria, Cydne, Aloros, Icaris. A Peneo ad Sepiada, Gyrtona, Melibœa, Caſtanæa; pares ad famam, niſi quod Philoctetes alumnus Melibœam illuminat. Terrę interiores claris locorum nominibus inſignes, penè nihil ignobile ferunt. Hinc non longè eſt Olympus, Pelion, Oſſa, montes gigantum fabula belloque memorati: hîc Muſarum parens domuſque Pieria: hîc noviſſime calcatum Graio Herculi ſolum, ſaltus Oeteus: hîc ſacro nemore nobilia Tempe: hîc Libethra, carminum fontes. Objacet tum jam vaſtè & multum prominens Græcia, & dum Myrtoum pelagus attingat, à ſeptentrione in meridiem vecta, quâ ſol oritur, Ægæis;

quâ

quâ occidit, Ioniis fluctibus objacet. Ac proximè ſpatioſa Hellas nomine, grandi fronte procedit: mox mari utroque, & Ionio magis, latera ejus intrante, donec quatuor millia paſſuum pateat, media fermè prope inciditur. Deinde rurſum terris huc ſe & illuc, verum in Ionium mare magis expandentibus, progreſſiſque in altum, non tam lata quam cœperat, ingens tamen iterum & quaſi peninſula extenditur, vocaturque Peloponneſos, ob ſinus & promuntoria, queis ut fibris littora ejus inciſa ſunt, ſimul quod tenui tramite in latus effunditur, platani folio ſimillima. A Macedonia prima eſt Theſſalia, deinde Magneſia, Phthiotis, Doris, Locris, Phocis, Bœotis, Atthis, Megaris: ſed omnium Atthis clariſſima. In Peloponneſo Argolis, Laconice, Meſſenia, Achaia, Elis, Arcadia. Ultra Ætolia, Acarnania, Epiros, uſque in Adriam. De locis atque urbibus quæ mare non abluit, hæc maximè memoranda ſunt. In Theſſalia Lariſſa, aliquando Jolcos: in Magneſia Antronia: in Phthiotide Phthia: in Doride Pindus, & juxta ſitum Erineum: in Locride Cynos & Calliaros: in Phocide Delphi, & mons Parnaſos, & Apollinis fanum atque oraculum: in Bœotia Thebę, & Cithæron fabulis carminibuſque celebratus: in Atthide Eleuſin, Cereri conſecrata: & clariores, quàm ut indicari egeant, Athenę: in Megaride, unde regioni nomen eſt, Megara: at in Argolide Argos & Mycenę & templum Junonis, vetuſtate & religione percelebre: in Laconide Therapne, Lacędęmon, Amyclę, mons Taygetus: in Meſſenia, Meſſene & Methone: in Achaia atque Elide quondam Piſæ Oenomai,

Elis,

Elis, & fanum delubrumque Olympii Jovis, certamine gymnico, & ſingulari ſanctitate, ipſo quidem ſimulacro (quod Phidiæ opus eſt) maximè nobile. Arcadiam Peloponneſiacæ gentes undique incingunt. In ea ſunt urbes Pſophis, Tenea & Orchomenon: montes Pholoë, Cyllenius, Parthenius, Mænalus: flumina Erymanthus & Ladon. In Ætolia Naupactos, in Acarnania Stratos, oppida: in Epiro Dodonæi Jovis templum; & fons ideo ſacer, quod cum ſit frigidus, & immerſas faces, ſicut cæteri, extinguat, ubi ſine igne procul admoventur, accendit. At eam littora leguntur, à promuntorio Sepiade per Demetrion & Halon & Pteleon & Echinon ad Pagaſæum ſinum curſus eſt. Ille urbem Pagaſam amplexus, amnem Sperchion accipit: &, quia



Minyæ Colchida petentes inde Argo navem ſolvêre, memoratur. Ab eo ad Sunium tendentibus illa prænaviganda, Maliacus & Opuntius, grandes ſinus, & in his cæſorum etiam Laconum tropæa Thermopylæ, Opoës, Tarpha, Cnemides, Alope, Anthedon, Larymna, Aulis, Agamemno-

memnoniæ Graiorumque claſſis in Troiam conjurantium ſtatio : Marathon magnarum multarumque virtutum teſtis, jam inde à Theſeo, Perſica maximè clade pernotus : Rhamnus parva, illuſtris tamen, quod in ea fanum eſt Amphiarai



& Phidiaca Nemeſis. Thoricos & Brauronia, olim urbes, jam tantum nomina. Sunium promuntorium eſt, finitque id littus Hellados, quod ſpectat ad orientem. Inde ad meridiem terra convertitur uſque ad Megaram, Atticæ ut modò latere, ita nunc fronte pelago adjacens. Ibi eſt Piræeus Athenienſium portus: Scironia ſaxa, ſævo quondam Scironis hoſpitio etiam nunc infamia. Megarenſium tractus Iſthmon attingit; Diolco cognomen eſt, qui quatuor millium ſpatio Ægæum mare ab Ionio ſubmovens, anguſto tramite Helladi Peloponneſon annectit. In eo eſt oppidum Cenchreæ, fanum Neptuni, ludis, quos Iſthmicos vocant, celebre : Corinthos, olim clara opibus, poſt clade notior, nunc Romana colo-



colonia ex ſumma arce, quam Acrocorinthon appellant, maria utraque contuens. Peloponneſi oram (ſicut diximus) ſinus & promuntoria lacerant: ab oriente Bucephalos, & Cherſoneſus, & Scyllæon: ad meridiem Malea, Tænaros, Acritas, Ichthys: ad veſperum Chelonates, & Araxos. Habitant ab Iſthmo ad Scyllæon Epidaurii, Æſculapii templo incliti, & Trœzenii, fide ſocietatis *Atticæ* illuſtres. Portus Saronicus, & Schœnitas, & *Pogonus*. Oppida autem, Epidaurus, & Trœzen, & Hermiona his littoribus appoſita ſunt. Inter Scyllæon & Malean, Argolicus: inter hanc & Tænaron, Laconicus. Hinc ad Acritan, Aſinæus: inde ad Ichthyn, Cypariſſius. In Argolico ſunt noti amnes, Eraſinus atque Inachus, & notum oppidum Lerne. In Laconico Gythius & Eurotas. In ipſo Tænaro Neptuni templum, & ſpecus, illi, quem in Ponto Acheruſium diximus, facie & fabula ſimilis. In Aſinæo flumen Pamiſſum. In Cypariſſio Alpheus. Nomen dedere urbes in littore ſitæ, hinc Cypariſſus, illinc Aſine. Meſſenii Pyliique ter-

ras colunt : & ipſa pelago Pylos adjacet. Cyllene, Enneapolis, Patræ oram illam tenent, in quam Chelonates & Araxos excurrunt : ſed Cyllene, quod Mercurium ibi natum arbitrantur, inſignis. Rhion deinde (maris id nomen eſt) anguſtè & velut freto latus oræ ſequentis incidens inter Ætolos & Peloponneſiacos, uſque ad Iſthmon irrumpit. In eo ſeptentriones ſpectare littora incipiunt. In his eſt Ægion, & Ægira, & Oluros, & Sicyon. At in adverſis Pagæ, Creuſis, Anticyra, Oeanthia, Cirrha, & notiora aliquanto nomina Calydon & Evenos extra Rhion. In Acarnania maximè clara ſunt oppidum Leucas, flumen Achelous. In Epiro nihil Ambracio ſinu nobilius eſt. Facit ſinum, qui anguſtis faucibus, & quæ minus mille paſſibus pateant, grande pelagus admittit. Faciunt urbes quæ aſſidunt; Actium, Argia Amphilochis, Ambracia, Æacidarum regna Pyrrhique. Buthrotum ultra eſt. Deinde Ceraunii montes : ab iis flexus in Adriam. Hoc mare magno receſſu littorum acceptum, & vaſtè quidem in latitudinem patens, quâ penetrat tamen vaſtius, Illyricis uſque Tergeſte, cætera Gallicis Italiciſque gentibus cingitur; Parthini & Daſſaretæ prima ejus tenent : ſequentia Taulantii, Encheliæ, Phæaces. Deinde ſunt, quos propriè Illyricos vocant. Tum Pyræi, & Liburni, & Iſtria. Urbium prima eſt Oricum, ſecunda Dyrrachium, Epidamnos ante erat. Romani nomen mutavere, quia velut in damnum ituris, omen id viſum eſt. Ultra ſunt Apollonia, Salonæ, Iadera, Narona, Tragurium, ſinus Polaticus, & Pola, quondam à Colchis, ut ferunt, habitata (in quantum res

trans-

tranſeunt!) nunc Romana colonia. Amnes autem Æas & Nar, ex Danubio, qui jam dictus eſt Iſter: ſed Æas ſecundum Apolloniam, Nar inter Pyræos & Liburnos, per Iſtros Iſter emittitur. Tergeſte intimo in ſinu Adriæ ſitum finit Illyricum.

Cap. IV.

ITALIA.

De Italia, magis quia ordo exigit, quam quia monſtrari eget, pauca dicentur: nota ſunt omnia. Ab Alpibus incipit in altum excedere, atque ut procedit, ſe media perpetuo jugo Apennini attollens montis, inter Adriaticum & Thuſcum, ſive (ut aliter appellantur) inter Superum mare & Inferum excurrit, diu ſolida. Verum ubi longè abit, in duo cornua finditur, reſpicitque altero Siculum pelagus, altero Ionium: tota anguſta, & alicubi multo, quam unde cœpit, anguſtior. *Interiora ejus* aliæ aliæque gentes; ſiniſtra parte Carni & Veneti colunt Togatam Galliam: tum Italici populi, Picentes, Frentani, Dauni, Appuli, Calabri, Salentini. Ad dextram ſunt ſub Alpibus Ligures, ſub Apennino Hetruria; poſt Latium, Volſci, Campania, & ſuper Lucaniam Brutii. Urbium, quæ procul à mari habitantur, opulentiſſimæ ſunt, ad ſiniſtram Patavium Antenoris, Mutina & Bononia, Romanorum coloniæ; ad dextram Capua à Thuſcis, & Roma quondam à paſtoribus condita; nunc; ſi pro materia dicatur, alterum opus. At in oris proxima eſt à Tergeſte, Concordia. In-

terfluit Timavus, novem capitibus exurgens, uno oſtio emiſſus. Deinde Natiſo non longè à mari ditem attingit Aquileiam. Ultra eſt Altinum. Superna latè occupat littora Padus. Namque ab imis radicibus Veſuli montis exortus, parvis ſe primum fontibus colligit, & aliquatenus exilis ac macer, mox aliis amnibus adeo augeſcit atque alitur, ut ſe per ſeptem ad poſtremum oſtia effundat. Unum de iis magnum, Padum appellant. Inde tam citus proſilit, ut diſcuſſis fluctibus diu qualem emiſit undam agat, ſuumque etiam in mari alveum ſervet, donec eum ex adverſo littore Iſtriæ eodem impetu profluens Iſter amnis excipiat. Hac re per ea loca navigantibus, quà utrinque amnes eunt, inter marinas aquas dulcium hauſtus eſt. A Pado ad Anconam tranſitur Ravenna, Ariminum, Piſaurum, Faneſtris colonia; flumen Metaurus, atque Æſis. Exin *illa in* anguſto duorum promuntoriorum ex diverſo coëuntium inflexu, cubiti imagine ſedens, ac ideo à Grajis dicta Ancon, inter Gallicas Italicasque gentes quaſi *terminus intereſt.* Hæc prægreſſos Piceni littora excipiunt: in quibus Numana, Potentia, Cluana, Cupra, urbes: caſtella autem Firmum, Adria, Truentinum: id à fluvio, qui præterit, nomen eſt. Ab eo Frentani jam Matrini habent ac Aterni fluminis oſtia; urbes Bucam & Hiſtonium: Dauni autem Tifernum amnem, Cliterniam, Larinum, Teanum, oppida; montemque Garganum. Sinus eſt continuo Apulo littore incinctus, nomine Urias, modicus ſpatio, pleraque aſper acceſſu. Extra Sipuntum, vel (ut Graji dixere) Sipus; & flumen, quod Canuſium attingens, Aufidum appellant.

Poſt

Poſt Barium, Egnatia, & Ennio cive nobiles Rudiæ: & jam in Calabria Brunduſium, Valetium, *Lupiæ*, *Hydrus mons*, *tum* & Salentini campi, & Salentina littora, & urbs Graia, Callipolis. Hucuſque Adria, hucuſque Italiæ latus alterum pertinet. Frons ejus in duo quidem ſe cornua (ſicut ſupra diximus) ſcindit: cæterum mare, quod inter utraque admittit, tenuibus promuntoriis ſemel iterumque diſtinguens, non uno margine circuit, nec diffuſum patenſque, ſed per ſinus recipit. Primus Tarentinus dicitur, inter promuntoria Salentinum & Lacinium, in eoque ſunt Tarentus, *Metapontum*, Heraclea, Croto, *Thurium*. Secundus Scylaceus, inter promuntoria *Lacinium* & Zephyrium, in quo eſt *Petilia*, Carcinus, Scylaceum, *Myſtiæ*. Tertius inter Zephyrium & Brutium, Conſilinum, Cauloniam, Locroſque circundat. In Brutio ſunt, Columna regia, Rhegium, Scylla, Taurianum, & Metaurum. Hinc in Thuſcum mare eſt flexus, & ejuſdem terræ latus alterum Medama, *Hippo*, *nunc Vibon*, Temeſa, Clampetia, Blanda, Buxentum, *Velia*, *Palinurus*, olim Phrygii gubernatoris, nunc loci nomen, Pæſtanus ſinus, Pæſtum oppidum, Silerus amnis, Picentia, Petræ quas Sirenes habitavere, Minervæ promuntorium, omnia Lucaniæ loca. Sinus Puteolanus, Surrentum, Herculaneum, Veſuvii montis aſpectus, Pompeji, Neapolis, Puteoli, lacus Lucrinus & Avernus, Baiæ, Miſenum (id nunc loci, aliquando Phrygii militis nomen) Cumæ, Linternum, Vulturnus amnis, Vulturnum oppidum, amœna Campaniæ littora. Sinueſſa, Liris, Minturnæ, Formiæ, Fundi, Tarracina, Cir-

Circes domus aliquando Circeji, Antium, Aphrodiſium, Ardea, Laurentum, Oſtia, citra Tiberim in hoc littore ſunt. Ultra Pyrgi, Minio, Caſtrum novum, Graviſcæ, Coſſa, Telamon, Populonia, Cecina, Piſæ, Etruſca & loca & nomina. Deinde Luna Ligurum, & Tigulia, & Genua, & Sabatia, & Albigaunum. Tum Paulon & Varum flumina, utraque ab Alpibus delapſa. Sed Varum, quia Italiam finit, aliquanto notius. Alpes ipſæ ab iis littoribus longè latéque diffuſæ, primò ad ſeptentrionem magno gradu excurrunt: deinde ubi Germaniam attigerunt, verſo impetu in orientem abeunt, diremptiſque populis immanibus, uſque in Thraciam penetrant.

Cap. V.

GALLIA NARBONENSIS.

Gallia Lemanno lacu & Gebennicis montibus in duo latera diviſa, atque altero Thuſcum pelagus attingens, altero oceánum, hinc à Varo, illinc à Rheno, ad Pyrenæum uſquè promittitur. Pars noſtro mari appoſita, fuit aliquando Braccata, nunc Narbonenſis, magis conſita, ideoque etiam lætior. Urbium, quas habet, opulentiſſimæ ſunt, Vaſio Vocontiorum, Vienna Allobrogum, Avenio Cavarum, Arecomicorum Nemauſus, Toloſa Tectoſagûm, Secundanorum Arauſio, Sextanorum Arelate, Septumanorumque Bæterra. Sed anteſtat omnes Atacinorum Decumanorumque colonia, unde olim iis terris auxilium, nunc & nomen & decus eſt, Martius Narbo.

Narbo. In littoribus aliquot ſunt cum aliquibus nominibus loca. Cæterum raræ urbes, quia rari portus, & omnis plaga auſtro atque africo expoſita eſt. Nicæa tangit Alpes, tangit oppidum Deciatum, tangit Antipolis. Deinde forum Julii, Octavanorum colonia. Tunc poſt Athenopolin, & Olbiam, & Tauroin, & Cithariſten eſt Lacydon, Maſſilienſium portus, & in eo ipſa Maſſilia. Hæc à Phocæis oriunda, & olim inter aſperas poſita, nunc ut pacatis, ita diſſimillimis tamen vicina gentibus; mirum quam facilè & tunc ſedem alienam ceperit, & adhuc morem ſuum teneat. Inter eam & *Rhodanum Maritima Avaticorum ſtagnum* obſidet. *Foſſa Mariana* partem ejus amnis *navigabili* alveo effundit: alioquin littus ignobile & Lapideus (ut vocant) campus; in quo Herculem contra Albiona & Bergion, Neptuni liberos, dimicantem cum tela defeciſſent, ab invocato Jove adjutum imbre lapidum ferunt. Credas pluiſſe, adeo multi paſſim & latè jacent. Rhodanus non longè ab Iſtri Rhenique fontibus ſurgit. *Deinde Lemanno lacu acceptus* tenet impetum, ſeque *per medium integer agens*, quantus venit egreditur. Inde contra occidentem ablatus, aliquandiu Gallias dirimit. Poſt curſu in meridiem abducto, hâc intrat, acceſſuque aliorum amnium jam grandis, & ſubinde grandior, inter Volcas & Cavaras emittitur. Ultra ſunt ſtagna Volcarum, Ledus flumen, caſtellum Latera, Meſua collis incinctus mari penè undique: ac, niſi quod anguſto aggere continenti annectitur, inſula. Tum ex Gebennis demiſſus Arauris juxta Agathan, ſecundum Bæterras Orbis fluit. Atax ex Pyrenæo monte degreſſus, quâ ſui fontis aquis

venit, exiguus vaduſque eſt, & ingentis alioquin alvei tenens, niſi ubi Narbonem attingit, nuſquam navigabilis: ſed cum *hybernis intumuit* imbribus, uſque eo ſolitus inſurgere, ut ſe ipſe non capiat. Lacus accipit eum Rubreſus nomine, ſpatioſus admodum, ſed quâ mare admittit, tenuis aditu. Ultra eſt Leucata, littoris nomen, & Salſulæ fons, non dulcibus, ſed ſalſioribus etiam quam marinæ ſint, aquis defluens. Juxta campus minuta arundine gracilique perviridis, cæterum ſtagno ſubeunte ſuſpenſus. Id manifeſtat media pars ejus, quæ abſciſſa proximis, velut inſula natat, pellique ſe atque attrahi patitur. Quin & ex iis quæ ad imum perfoſſa ſunt, ſuffuſum mare oſtenditur. Unde Grajis noſtriſque etiam auctoribus, verine ignorantia, an prudentibus etiam mendacii libidine, viſum eſt tradere poſteris, in ea regione piſcem è terra penitus oriri, qui ubi *ex alto* hucuſque penetravit, per ea foramina ictu capulantium interfectus extrahitur. Inde eſt ora Sordonum, & parva flumina Telis, & *Tichis*; ubi accrevere, *perſæva*. Colonia Ruſcino, vicus Eliberri magnæ quondam urbis, & magnarum opum tenue veſtigium. Tum inter Pyrenæi promuntoria Portus Veneris inſignis fano, & Cervaria locus, finis Galliæ.

CAP. VI.

HISPANIAE ORA CITERIOR.

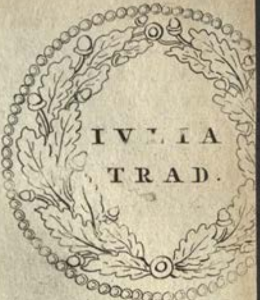
Pyrenæus primò hinc in Britannicum procurrit oceanum; tum in terras fronte converſus, Hiſpaniam irrumpit, & minore ejus parte ad dex-

tram excluſa trahit perpetua latera continuus; donec per omnem provinciam longo limite immiſſus, in ea littora, quæ occidenti ſunt adverſa, perveniat. Ipſa Hiſpania, niſi quâ Gallias tangit, pelago undique incincta eſt: ubi illis adhæret, maximè anguſta, paulatim ſe in noſtrum & oceanum mare extendit: magiſque & magis latior ad occidentem abit, ac fit ibi latiſſima. Viris, equis, ferro, plumbo, ære, argento auroque tam abundans, & adeo fertilis, ut ſicubi ob penuriam aquarum effœta & ſui diſſimilis eſt, linum tamen aut ſpartum alat. Tribus autem eſt diſtincta nominibus; parſque ejus Tarraconenſis, pars Bætica, pars Luſitania vocatur. Tarraconenſis altero capit Gallias, altero Bæticam Luſitaniamque contingens, mari latera objicit noſtro, quâ meridiem; quâ ſeptentrionem ſpectat, oceano. Illas fluvius Anas ſeparat, & ideo Bætica maria utraque proſpicit; ad occidentem, Atlanticum; ad meridiem, noſtrum. Luſitania oceano tantummodo objecta eſt, ſed latere ad ſeptentriones, fronte ad occaſum. Urbium de mediterraneis in Tarraconenſi clariſſimæ fuerunt Pallantia & Numantia, nunc eſt Cæſarauguſta: in Luſitania Emerita: in Bætica Aſtigi, Hiſpal, Corduba. At ſi littora legas, à Cervaria proxima eſt rupes, quæ in altum Pyrenæum extrudit. Dein Ticer flumen ad Rhodam, Clodianum ad Emporias. Tum mons Jovis, cujus partem occidenti adverſam, eminentia cautium, quod inter exigua ſpatia ut gradus ſubinde conſurgunt, Scalas Annibalis appellant. Inde ad Tarraconem parva ſunt oppida, Blanda, Eluro, Bætullo, Barcino, Subur, Tolobi: parva flumina, Bætullo juxta Jovis montem,

tem, Rubricatum in Barcinonis littore, inter Subin & Telobin Majus. Tarraco urbs eſt in his oris maritimarum opulentiſſima. Tulcis eam modicus amnis ſuper, ingens Iberus Dertoſam attingit. Inde ſe in terras pelagus inſinuat, & primum magno impetu admiſſum, mox in duos ſinus promuntorio quod Ferrariam vocant, finditur: prior Sucronenſis dicitur, major hic & magno ſatis ore pelagus accipiens, & quo magis penetratur, anguſtior, Sætabim, & Turium, & Sucronem non magna excipit flumina: urbes complexus, & alias quidem, ſed notiſſimas Valentiam, & Saguntum illam fide & ærumnis inclitam. Sequens Illicitanus Alonem habet & Lucentiam, & unde ei nomen eſt Illicen. Hìc jam terræ magis in altum eunt, latioremque quam fuerat Hiſpaniam faciunt. Verum ab iis quæ dicta ſunt, ad principia Bæticæ, præter Carthaginem, quam dux Pœnorum Aſdrubal condidit, nihil referendum eſt. In illis oris ignobilia ſunt oppida, & quorum mentio tantum ad ordinem facit. Virgi in ſinu quem Virgitanum vocant. Extra Abdera, Salambina, *Ex*, *Mænoba*, *Malaca*, Suel, Saldubа, Lacippo, Barbeſul. Aperit deinde anguſtiſſimum pelagus & proxima inter ſe Europæ atque Africæ littora montes efficiunt, ut initio diximus, columnæ Herculis Abyla & Calpe: uterque quidem, ſed Calpe magis, & penè totus in mare prominens. Is mirum in modum concavus, ab ea parte quà ſpectat occaſum, medium ferè latus aperit: atque inde ingreſſis totus admodum pervius, prope quantum patet ſpecus. Sinus ultra eſt, in eoque Carteia (ut quidam putant) aliquando Tarteſſos, & quam tranſvecti ex Africa

Phoc-









Phœnices habitant: atque unde nos ſumus, Tingentera. Tum Mellaria, & Belo, & Beſippo, uſque ad Junonis promuntorium oram freti occu-
57 pat. Illud jam in occidentem & oceanum obliquo jugo excurrens, atque ei, quod in Africa Ampeluſiam eſſe dixeramus, adverſum, quâ noſtra maria ſunt, finit Europen.

CAP. VII.

MEDITERRANEI MARIS INSULAE.

Gades inſula, quæ egreſſis fretum obvia eſt, admonet ante reliquas dicere, quàm in oceani littora terrarumque circuitum, ut initio promiſimus, oratio excedat. Paucæ ſunt in Mæotide (inde enim videtur commodiſſimum incipere) neque omnes tamen incoluntur: nam nec pabula quidem largè ferunt. Hac re habitantibus caro magnorum piſcium ſole ſiccata, & in pollinem uſque contuſa, pro farre eſt. Paucæ & in Ponto. Leuce Boryſthenis oſtio objecta, parva admodum, & quia ibi Achilles ſitus eſt, Achillea cognomine. Non longè à Colis Aria, quæ Marti ſacrata (ut fabulis traditur) tulit aves cum ſumma clade advenientium, pennas quaſi tela jaculatas. Sex ſunt inter Iſtri oſtia: ex his Peuce notiſſima & maxima. Thynias Mariandynorum finibus proxima, urbem habet, quam, quia Bithyni incolunt, Bithynida appellant. Contra Thracium Boſporum duæ parvæ, parvoque diſtantes ſpatio, & aliquando creditæ dictæque concurrere, & Cyaneæ vocantur & Symplegades. In Propontide tantum Proconneſos habitatur. Extra Helleſpontum, earum, quæ Aſiaticis regionibus adjacent, clariſſimæ ſunt, Tenedos, Sigeis adverſa littoribus, & quo dicentur ordine, ad promuntorium Tauri montis expoſitæ; quas quondam dici putavere *Μακάρων*, ſive quod fortunati admodum cœli ſolique ſunt, ſive quod eas ſuo ſuorumque regno Macar occupaverat. In Troade Leſbos: & in ea quinque olim oppida, Antiſſa, Pyr-

Pyrrha, Ereſſos, Ariſba, Mytilene. In Ionia Chios & Samos. In Caria Cos. In Lycia Rhodos. In illis ſingulæ ſunt iiſdem nominibus urbes. In Rhodo tres quondam erant, Lindos, Camiros, Jalyſos. Quæ contra Tauri promuntorium importunæ navigantibus objacent, Chelidoniæ nominantur. In ſinu, quem maximum Aſia recipit prope media, Cypros ad ortum occaſumque ſe immittens, recto jugo inter Ciliciam Syriaſque porrigitur ingens, ut quæ aliquando novem regna ceperit, & nunc aliquot urbes ferat: quarum clariſſimæ Salamis & Paphos, & (quo primum ex mari Venerem egreſſam accolæ affirmant) Palæpaphos. Arados etiam in Phœnice eſt parva, & quantum patet, tota oppidum: frequens tamen, quia etiam ſuper aliena tecta ſedem ponere licet. Parva & Canopos, Nili oſtio, quod Canopicum vocant, obvia eſt. Menelai gubernator Canopus ibi forte moriens, nomen inſulæ, illa oſtio dedit. Pharos Alexandriæ nunc ponte conjungitur, olim (ut Homerico carmine proditum eſt) ab eiſdem oris curſu *diei totius abducta*: &, ſi ita res fuit, videri poteſt *conjectantibus* in tantum mutatæ cauſas Nilum præbuiſſe, dum limum ſubinde, & præcipuè cum exundaret, littori annectens, auget terras, ſpatiumque augeſcentium in vicina vada promovet. In Africa contra majorem Syrtim Euteletos: contra minoris promuntoria, Meninx & Cercinna: contra Carthaginis ſinum, Tarichiæ & Ægates, Romana clade memorabiles. Plures Europæ littoribus ſunt appoſitæ. In Ægæo mari prope Thraciam Thaſos, Imbros, Samothrace, Scandile, Polyægos, Sciathos, Haloneſos; &, quam aliquando, o-

mnibus qui mares erant cæſis, tantum fœminæ tenuiſſe dicuntur, Atho monti Lemnos adverſa. Pagaſæus ſinus Scyron proſpicit, Cicynethon amplectitur. Eubœa ad meridiem promuntorium Geræſton & Capharea, ad ſeptentrionem Cenæum extrudit, & nuſquam lata, duûm millium ſpatium habet ubi arctiſſima eſt: cæterum longa, totique Bœotiæ appoſita, anguſto freto diſtat à littore. Euripon vocant, rapidum mare, & alterno curſu ſepties die ac ſepties nocte fluctibus invicem verſis, adeo immodicè fluens, ut ventos etiam ac plena ventis navigia fruſtretur. Aliquot in ea ſunt oppida, Iſtiæa, Eretria, Pyrrha, Neſos, Oechalia: verum opulentiſſimæ Caryſtos & Chalcis. In Atthide Helene eſt, nota ſtupro Helenæ, & Salamis excidio claſſis Perſicæ notior. Circa Peloponneſon etiam nunc in Ægæo Pityuſa, & Ægina Epidaurico littori proxima, Trœzenio Calauria inter ignobiles alias letho Demoſthenis nobilis. In Myrtoo Cythera contra Malean, Oenuſa & Theganuſa contra Acritan. In Jonio Prote, Hyria, Cephalenia, Neritos, Same, Zacynthos, Dulichium: & inter non ignobiles, Ulyſſis nomine Ithaca maximè illuſtris. In Epiro Echinades, & Strophades, olim Plotæ. Contra Ambracium ſinum Leucadia, & vicina Adriatico mari Corcyra. Hæ Thracum Graiorumque terris objacent. At interius Melos, Oliaros, Ægilia, Cothon, Ios, Thia, Thera, Gyaros, Hippuris, Donyſa, Cia, Icos, Chalcia, Icaria, Cinara, Niſyros, Lebynthos, Calymnia, Syme. Hæ, quia diſperſæ ſunt, Sporades. Ab eis Cythnos, Siphnos, Seriphos, Rhene, Paros, Syros, Tenos, Myconos, Na-

xos,

xos, Delos, Andros: quia in orbem jacent, Cyclades dictæ ſunt. Super eas jam in medio mari, ingens & centum quondam urbibus habitata Crete, ad orientem promuntorium Samonium, ad occidentem Κειοῦ μέτωπον immittit: niſi major eſſet, Cypri ſimilis: multis famigerata fabulis, adventu Europæ, Paſiphaes & Ariadnæ amoribus, Minotauri feritate fatoque, Dædali operibus & fuga, Tali ſtatione atque morte: maximè tamen eo, quod ibi ſepulti Jovis penè clarum veſtigium ſepulcrum eſt, cui nomen ejus inſculptum eſſe accolæ oſtendunt. Urbium notiſſimæ, Gnoſſos, Gortyna, Lyctos, Lycaſtos, Holopyxos, Panacra, Cydonia, Marathuſa, Dictynna. Inter colles, quod ibi nutritum Jovem accepimus, fama Idæi montis excellit. Juxta eſt Aſtypalæa, Naumachos, Zephyre, Chryſe, Gaudos, & quas Muſagoros numero tres, uno tamen vocabulo appellant: atque, unde Carpathio mari cognomen eſt, Carpathos. In Adria Apſoros, Dyſcelados, Apſyrtis, Iſſa, Pityia, Hydria, Electrides, nigra Corcyra, Tragurium, Diomedia, Æſtria, Saſon, atque, ut Alexandriæ, ita Brunduſio adjacens Pharos. Sicilia (ut ferunt) aliquando continens, & agro Brutio annexa, poſt freto maris Siculi abſciſſa eſt. Id anguſtum & anceps alterno curſu modò in Thuſcum, modò in Ionium pelagus perfluit, atrox, ſævum, & Scyllæ Charybdiſque ſævis nominibus inclitum. Scylla ſaxum eſt, Charybdis mare, utrunque noxium appulſis. Ipſa ingens & tribus promuntoriis in diverſa procurrens, Græcæ literæ imaginem, quæ Delta dicitur, efficit. Pachynum vocatur, quod Græciam ſpectat: Lilybæum, quod in Africam;

cam : Peloris, quod in Italiam vergens Scyllæ adverſum eſt. Cauſa nominis, Pelorus gubernator ab Annibale ibidem conditus; quem idem vir profugus ex Africa, ac per ea loca Syriam petens, quia procul intuenti videbantur continua eſſe littora, & non pervium pelagus, proditum ſe arbitratus occiderat. Ab eo ad Pachynum ora quæ extenditur Ionium mare attingens, hæc fert illuſtria, Meſſanam, Taurominium, Catinam, Megarida, Syracuſas, & in iis mirabilem Arethuſam. Fons eſt, in quo viſuntur jacta in Alpheum amnem, ut diximus, Peloponneſiaco littori infuſum: unde ille creditur non ſe conſociare pelago, ſed ſubter maria terraſque depreſſus, huc agere alveum, atque hic ſe rurſus extollere. Inter Pachynum & Lilybæum Acragas eſt, & Heraclea, & Thermæ. Inter Lilybæum & Pelorida Panormus & Himera. Interius vero Leontini, Centuripinum, & Hybla, aliæque complures. Famam habet ob Cereris templum Enna. Præcipui montium Eryx maximè memoratus ob delubrum Veneris ab Ænea conditum; & Ætna, quæ Cyclopas olim tulit, nunc aſſiduis ignibus flagrat. De amnibus Himera referendus, quia in media admodum ortus, in diverſa decurrit, ſcindenſque eam utrinque, alio ore in Libycum, alio in Thuſcum mare devenit. Circa Siciliam in Siculo freto eſt Ææe, quam Calypſo habitaſſe dicitur, Africam verſus Gaulos, Melita, Coſura; propius Italiam Galata, & illæ ſeptem, quas Æoli appellant, Oſteodes, Lipara, Heraclea, Didyme, Phœnicuſa, ac ſicut Ætna perpetuo flagrantes igne Hiera & Strongyle. Sed Pithecuſa, Leucothea, Ænaria, Sinonia, Capreæ, Prochyta, Pon-

Pontiæ, Pandateria, Phitonia, Palmaria, Italico lateri, citra Tiberina oſtia objacent. Ultra aliquot ſunt parvæ, Dianium, Igilium, Carbania, Urgo, Ilva, Capraria. Duæ grandes, fretoque diviſæ Corſica & Sardinia, quarum Corſica Etruſco littori propior, intra latera tenuis & longa, præterquam ubi Aleria & Mariana coloniæ ſunt, à barbaris colitur. Sardinia Africum pelagus attingens, niſi quod in occidentem quam in orientem anguſtius ſpectat, par & quadrata undique, & nuſquam non aliquanto ſpatioſior quam ubi latiſſima eſt Corſica. Cæterum fertilis, & ſoli quam cœli melioris: atque ut fœcunda, ita penè peſtilens. In ea antiquiſſimi populorum ſunt Ilienſes. Urbium antiquiſſimæ Calaris & Sulci. At in Gallia, quas referre conveniat, ſolæ ſunt Stœchades, ab ora Ligurum ad Maſſiliam uſque diſperſæ. Baleares in Hiſpania contra Tarraconenſia littora ſitæ, non longè inter ſe diſtant, & ex ſpatio ſuo cognominibus acceptis, majores minoreſque perhibentur. Caſtella ſunt in minoribus, Jamno & Mago: in majoribus, Palma & Pollentia coloniæ. Ebuſos è regione promuntorii, quod in Sucronenſi ſinu Ferrariam vocant, eodem nomine urbem habet, frumentis tantummodo fœcunda, at alia largior, & omnium animalium, quæ nocent, adeo expers, ut nec ea quidem, quæ de agreſtibus mitia fiunt, aut generet, aut, ſi invecta ſunt, ſuſtineat. Contra eſt Colubraria, cujus meminiſſe ſuccurrit, quod cum ſcateat multo ac malefico genere ſerpentum, & ſit ideo inhabitabilis, tamen ingreſſis eam, intra id ſpatium, quod Ebuſitana humo circumſignaverunt, ſine pernicie rata eſt; iiſdem illis ſerpentibus, qui ſolent obvios appetere, aſpectum ejus pulveris, aliud velut virus, procul & cum pavore fugientibus.

POMPONII MELAE DE SITU ORBIS

LIBER III.

CAP. I.

HISPANIAE ORA EXTERIOR.

DIcta eſt ora noſtri maris : dictæ inſulæ, quas amplectitur : reſtat ille circuitus, quem (ut initio diximus) cingit oceanus, ingens infinitumque pelagus, & magnis





æſtibus concitum (ita enim motus ejus appellant) modò *inundat* campos, modò latè nudat ac refugit, non aliò alioque in vicem, neque alternis acceſſibus nunc in hos nunc in illos toto impetu verſum: ſed ubi in omnia littora, quamvis diverſa, terrarum inſularumque ex medio pariter effuſum eſt, rurſus ab illis colligitur in medium, & in ſemetipſum redit, tanta vi ſemper immiſſum, ut vaſta etiam flumina retroagat, & aut terreſtria deprehendat *animalia*, aut marina deſtituat. Neque adhuc ſatis cognitum eſt anhelitune ſuo id mundus efficiat, retractamque cum ſpiritu regerat undam undique, ſi (ut doctioribus placet) unum animal eſt: an ſint depreſſi aliqui ſpecus, quò reciprocata maria reſidant, atque inde ſe rurſus exuberantia attollant: an luna cauſas tantis meatibus præbeat. Ad ortus certè ejus occaſuſque variantur: neque eodem aſſiduè tempore, ſed ut illa ſurgit ac demergitur, ita recedere atque adventare comperimus. Huc egreſſos, ſequenteſque ea, quæ exeuntibus dextra ſunt, æquor Atlanticum & ora Bæticæ frontis excipit, quæ,

niſi quod ſemel iterumque paululum in ſemet abducitur, uſque ad flumen Anam penè recta eſt. Turduli & Baſtuli habitant. In proximo ſinu portus eſt, quem Gaditanum, & lucus, quem Oleaſtrum appellant. Tum caſtellum Ebora in littore, & procul à littore Aſta colonia: extra Junonis ara templumque eſt. In ipſo mari munimentum Cæpionis, ſcopulo magis quam inſulæ impoſitum. Bætis ex Tarraconenſi regione demiſſus, per hanc fere mediam diu, ſicut naſcitur, uno amne decurrit: poſt ubi non longè à mari grandem lacum facit, quaſi ex uno fonte geminus exoritur: quantuſque ſimplici alveo venerat, tantus ſingulis effluit. Tum ſinus alter uſque ad finem provinciæ inflectitur, eumque parva oppida, Olintigi, Onoba, Læpa, contingunt. At Luſitania trans Anam, quâ mare Atlanticum ſpectat, primum ingenti impetu in altum abit, deinde reſiſtit, ac ſe magis etiam quam Bætica abducit: quâ prominet, bis in ſemet recepto mari, in tria promuntoria diſpergitur. Anæ proximum, quia lata ſede procurrens, paulatim ſe ac ſua latera faſtigat, Cuneus ager dicitur: ſequens, Sacrum vocant: Magnum, quod ulterius eſt. In Cuneo ſunt, Mirtyli, Balſa, Oſſonoba. In Sacro Lacobriga, & Portus Annibalis. In Magno Ebora. Sinus interſunt: & eſt in proximo Salacia; in altero, Ulyſſippo, & Tagi oſtium, amnis aurum gemmaſque generantis. Ab iis promuntoriis in illam partem, quæ receſſit, ingens flexus aperitur, in eoque ſunt Turduli veteres, Turdulorumque oppida: amnes autem, Monda in medium ferè ultimi promuntorii latus effluens, & radices ejuſdem aſ-

alluens Durius. Frons illa aliquandiu rectam ripam habet: deinde modico flexu accepto, mox paululum eminet: tum reducta iterum, iterumque recto margine jacens, ad promuntorium, quod Celticum vocamus, extenditur. Totam Celtici colunt, ſed à Durio ad flexum Grovii: fluuntque per eos, Avo, Celadus, Nebis, Minius, & cui Oblivionis cognomen eſt Limia. Flexus ipſe Lambriacam urbem amplexus, recipit fluvios Læron & Ullam. Partem, quæ prominet, Præſamarci habitant, perque eos Tamaris & Sars, flumina non longe orta decurrunt; Tamaris, ſecundum Ebora portum; Sars, *juxta* turrem Auguſti titulo memorabilem. Cætera ſuper Tamarici Neriique incolunt in *eo tractu* ultimi. Hactenus enim ad occidentem verſa littora pertinent: deinde ad ſeptentriones toto latere terra convertitur à Celtico promuntorio ad Scythicum uſque. Perpetua ejus ora, niſi ubi modici receſſus ac parva promuntoria ſunt, ad Cantabros penè recta eſt. In ea primum Artabri ſunt, etiamnum Celticæ gentis; deinde Aſtures. In Artabris ſinus ore anguſto admixtum mare non anguſto ambitu excipiens, Abobricam urbem & quatuor amnium oſtia incingit. Duo, etiam inter accolentes, ignobilia ſunt: per alia duo Mearus exit, & Ivia. In Aſturum littore Nœga eſt oppidum: & tres aræ, quas Seſtianas vocant, in peninſula ſedent, & ſunt Auguſti nomine ſacræ, illuſtrantque terras ante ignobiles. At ab eo flumine, quod Saliam vocant, incipiunt oræ paulatim recedere, & latæ adhuc Hiſpaniæ magis magiſque ſpatia contrahere, iiſque adeo ſemet & terras anguſtantibus, ut earum ſpatium

inter duo mària dimidio minus ſit quâ Galliam tangunt, quam ubi ad occidentem littus exporrigunt. Tractum Cantabri & Varduli tenent. Cantabrorum aliquot populi amneſque ſunt, ſed quorum nomina noſtro ore concipi nequeant. Per eoſdem & Salenos Saurium, per Autrigones & Origeviones quoſdam Neſua deſcendit: Deva Tritium Tobolicum attingit; deinde Iturıſſam & Eaſonem Magrada. Varduli una gens, hinc ad Pyrenæi jugi promuntorium pertinens, claudit Hiſpanias.

CAP. II.

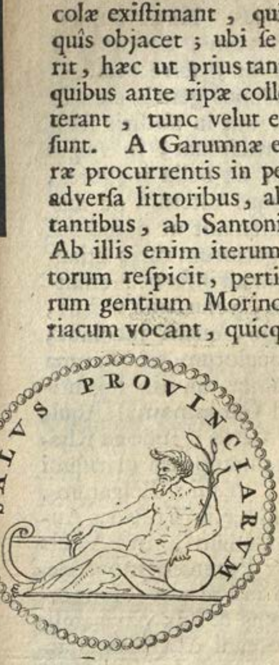
GALLIAE ORA EXTERIOR.

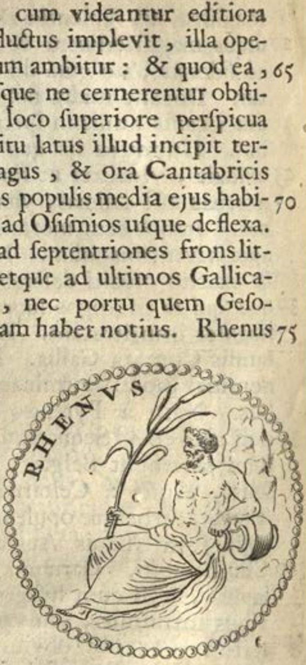
SEquitur Galliæ latus alterum, cujus ora primò nihil progreſſa in altum, mox tantundem penè in pelagus excedens, quantum retro Hiſpania abſceſſerat, Cantabricis fit adverſa terris, & grandi circuitu amflexa, ad occidentem littus advertit. Tunc ad ſeptentriones converſa, iterum longo rectoque tractu ad ripas Rheni amnis expanditur. Terra eſt frumenti præcipuè & pabuli ferax, & amœna lucis immanibus. Quicquid ex ſatis, frigoris impatiens eſt. Ager & ubique alit, & ſalubris, & noxio genere animalium minimè frequens. Gentes ſuperbæ, ſuperſtitioſæ, aliquando etiam immanes adeo, ut hominem optimam & gratiſſimam diis victimam cæderent. Manent veſtigia feritatis jam abolitæ, atque ut ab ultimis cædibus temperant, ita nihilominus ubi devotos altaribus admovêre, delibant. Habent tamen & facundiam ſuam,

ma-

magiſtroſque ſapientiæ Druidas. Hi terræ mundique magnitudinem & formam, motus cœli ac ſiderum, ac quid dii velint, ſcire profitentur. Docènt multa nobiliſſimos gentis clam & diu vicenis annis in ſpecu, aut in abditis ſaltibus. Unum ex iis quæ præcipiunt, in vulgus effluxit, videlicet ut forent ad bella meliores, æternas eſſe animas, vitamque alteram ad manes. Itaque cum mortuis cremant ac defodiunt apta viventibus olim. Negotiorum ratio etiam & exactio crediti deferebatur ad inferos: erantque qui ſe in rogos ſuorum, velut unà victuri, libenter immitterent. Regio, quam incolunt, omnis Comata Gallia. Populorum tria ſumma nomina ſunt, terminanturque fluviis ingentibus. Nam à Pyrenæo ad Garumnam, Aquitani: ab eo ad Sequanam, Celtæ: inde ad Rhenum pertinent Belgæ. Aquitanorum clariſſimi ſunt, Auſci: Celtarum, Ædui: Belgarum, Treveri: urbeſque opulentiſſimæ, in Treveris Auguſtà, in Æduis Auguſtodunum, in Auſcis Climberrum. Garumna ex Pyrenæo monte delapſus, niſi cum hyberno imbre aut ſolutis nivibus intumuit, diu vadoſus & vix navigabilis fertur. At ubi obvius oceani exæſtuantis acceſſibus adauctus eſt, iiſdemque retro remeantibus ſuas illiuſque aquas agit, aliquantum plenior, & quantò magis procedit, eò latior fit: ad poſtremum magni freti ſimilis; nec majora tantum navigia tolerat, verum etiam more pelagi ſævientis exurgens, jactat navigantes atrociter, utique ſi aliò ventus, aliò unda præcipitat. In eo eſt inſula Antros nomine, quam pendere & attolli aquis increſcentibus ideo in-

colæ exiſtimant , quia cum videantur editiora quîs objacet ; ubi ſe fluctus implevit, illa operit, hæc ut prius tantum ambitur : & quod ea, quibus ante ripæ colleſque ne cernerentur obſtiterant , tunc velut ex loco ſuperiore perſpicua ſunt. A Garumnæ exitu latus illud incipit terræ procurrentis in pelagus , & ora Cantabricis adverſa littoribus, aliis populis media ejus habitantibus , ab Santonis ad Oſiſmios uſque deflexa. Ab illis enim iterum ad ſeptentriones frons littorum reſpicit, pertinetque ad ultimos Gallicarum gentium Morinos, nec portu quem Geſoriacum vocant, quicquam habet notius. Rhenus





ab Alpibus decidens, prope à capite duos lacus efficit , Venetum & Acronium. Mox diu ſolidus, & certo alveo lapſus, haud procul à mari huc & illuc diſpergitur, ſed ad ſiniſtrum amnis etiam tum & donec effluat Rhenus, ad dextram primò anguſtus & ſui ſimilis , poſt ripis longè & latè recedentibus, jam non amnis ſed ingens lacus, ubi campos implevit, Flevo dicitur: ejuſdem-

que

que nominis inſulam amplexus, fit iterum arctior iterumque fluvius emittitur.

Cap. III.

GERMANIA.

GErmania hinc ripis ejus uſque ad Alpes, à meridie ipſis Alpibus, ab oriente Sarmaticarum confinio gentium, quâ ſeptentrionem ſpectat, oceanico littore obducta eſt. Qui habitant, immanes ſunt animis atque corporibus, & ad inſitam feritatem vaſtè utraque exercent, bellando animos, corpora adſuetudine laborum. Maximo frigore nudi agunt, antequam puberes ſint: & longiſſima apud eos pueritia eſt. Viri ſagis velantur, aut libris arborum, quamvis ſæva hyeme. Nandi non patientia tantum illis, ſtudium etiam eſt. Bella cum finitimis gerunt, cauſas eorum ex libidine arceſſunt: neque imperitandi prolatandique quæ poſſident (nam ne illa quidem enixè colunt) ſed ut circa ipſos quæ jacent vaſta ſint. Jus in viribus habent, adeo ut ne latrocinii quidem pudeat, tantum hoſpitibus boni, miteſque ſupplicibus. Victu ita aſperi incultique, ut cruda etiam carne veſcantur, aut recenti, aut cum rigentem in ipſis pecudum ferarumque coriis manibus pedibuſque ſubigendo renovarunt. Terra ipſa multis impedita fluminibus, multis montibus aſpera, & magna ex parte ſilvis ac paludibus invia. Paludum, Sueſia, Eſtia, & Melſiagum, maximæ. Silvarum, Hercynia, & aliquot ſunt quæ nomen habent: ſed illa dierum ſexaginta iter

occupans

occupans, ut major aliis, ita & notior. Montium altiſſimi Taunus & Rhetico: niſi quorum nomina vix eſt eloqui ore Romano. Amnium in alias gentes exeuntium, Danubius & Rhodanus: in Rhenum, Mœnis & Lupia: in oceanum, Amiſius, Viſurgis & Albis clariſſimi. Super Albin Codanus ingens ſinus magnis parviſque inſulis refertus eſt. Hac re mare, quod gremio littorum accipitur, nuſquam latè patet, nec uſquam mari ſimile; verum aquis paſſim interfluentibus ac ſæpè tranſgreſſis, vagum atque diffuſum facie amnium ſpargitur: quà littora attingit, ripis contentum inſularum non longè diſtantibus, & ubique penè tantundem, ut anguſtum & par freto, curvanſque ſubinde ſe, longo ſupercilio inflexum eſt. In eo ſunt Cimbri & Teutoni: ultra, ultimi Germaniæ Hermones.

Cap. IV.

SARMATIA.

Sarmatia intus quam ad mare latior, ab iis quæ ſequuntur, Viſula amne diſcreta, quà retro abit uſque ad Iſtrum flumen immittitur. Gens habitu armiſque Parthicæ proxima: verum ut cœli aſperioris, ita ingenii. Non ſe urbibus tenet, & ne ſtatis quidem ſedibus. Ut invitavere pabula, ut cedens & ſequens hoſtis exigit, ita res opeſque ſecum trahens, ſemper caſtra habitat: bellatrix, libera, indomita, & uſque eo immanis atque atrox, ut fœminæ etiam cum viris bella ineant. Atque ut habiles ſint,

natis,

natis ſtatim dextra aduritur mamma. Inde expedita in ictus manus quæ exeritur, virile fit pectus. Arcus tendere, equitare, venari, puellaria penſa ſunt: ferire hoſtem, adultarum ſtipendium eſt: adeo ut non percuſſiſſe, pro flagitio habeatur, ſitque eis pœnæ virginitas.

CAP. V.

SCYTHIA.

INde Aſiæ confinia, niſi ubi perpetuæ nives ſedent & intolerabilis rigor, Scythici populi incolunt, *ferè* omnes etiam in unum Belcæ appellati. In Aſiatico littore primi Hyperborei ſuper Aquilonem Rhipæoſque montes ſub ipſo ſiderum cardine jacent: ubi ſol non quotidie, ut nobis, ſed primum verno æquinoctio exortus, autumnali demum occidit: & ideo ſex menſibus dies, & totidem aliis nox uſque continua eſt. Terra anguſta, *aprica*, *per ſe* fertilis. Cultores juſtiſſimi, & diutius quam *ulli* mortalium & beatius vivunt. Quippe *feſto* ſemper otio læti non bella novere, non jurgia: ſacris operati, maximè Apollinis: quorum primitias Delon miſiſſe initio per virgines ſuas, deinde per populos, ſubinde tradentes ulterioribus, moremque quamdiu, & donec vitio gentium temeratus eſt, ſervaſſe referuntur. Habitant lucos ſilvaſque, & ubi eos vivendi ſatietas magis quam tædium cepit, hilares redimiti ſertis ſemetipſi in pelagus ex certa rupe præcipites dant. Id eis funus eximium eſt. Mare Caſpium ut anguſto, ita longo

etiam freto primum terras, quaſi fluvius, irrumpit: atque ubi recto alveo influxit, in tres ſinus diffunditur; contra os ipſum in Hyrcanum, ad ſiniſtram in Scythicum, ad dextram in eum quem proprie & totius nomine Caſpium appellant. Omne atrox, ſævum, ſinè portubus, procellis undique expoſitum; ac belluis magis quam cætera refertum, & ideo minus navigabile. Ad introeuntium dextram Scythæ Nomades freti littoribus inſident. Intus ſunt ad Caſpium ſinum Caſpii, & Amazones, ſed quas Sauromatidas appellant: ad Hyrcanum Albani, & Moſchi, & Hyrcani: in Scythico Amardi & Pæſicæ, & jam ad fretum Derbices. Multi in eo ſinu magni parvique amnes fluunt: ſed qui famam habent, ex Cerauniis montibus uno alveo deſcendit, duobus exit in Caſpium Rha. Araxes Tauri latere demiſſus, quoad campos Armeniæ ſecat, labitur placidus & ſilens, neque in utram partem eat, quanquam intuearis, manifeſtus: cum in aſperiora devenit, hinc atque illinc rupibus preſſus, & quanto anguſtior, tanto magis pernix, frangit ſe ſubinde ad oppoſita cautium. Atque ob id ingenti cum murmure ſonanſque devolvitur adeò citus, ut quâ ex præcipiti in ſubjecta caſurus eſt, non declinet ſtatim undam, ſed ultra quam canalem habet, evehat, plus jugeri ſpatio ſublimis & aquis pendentibus ſemetipſe ſine alveo ferens: deinde ubi incurvus arcuatoque amne deſcendit, fit tranquillus, iterumque per campos tacitus & vix fluens in id littus elabitur. Cyrus & Cambyſes ex radicibus Coraxici montis vicinis fontibus editi, & in diverſa abeunt, perque Iberas & Hyr-

canos

canos diu & multum diſtantibus alveis defluunt: poſt non longè à mari eodem lacu accepti, in Hyrcanum ſinum uno ore perveniunt. Iaxartes & Oxos per deſerta Scythiæ ex Sogdianorum regionibus in Scythicum exeunt; ille ſuo fonte grandis, hic incurſu aliorum grandior, & aliquandiu ad occaſum ab oriente currens, juxta Dahas primum inflectitur: curſuque ad ſeptentrionem converſo, inter Amardos & Pæſicas os aperit. Silvæ aliaque dira animalia, verum & Tigres ferunt, utique Hyrcania. Sævum ferarum genus, & uſque eo pernix, ut illis longè quoque progreſſum equitem conſequi, nec tantum ſemel, ſed aliquoties etiam curſu unde cœperit ſubinde repetito, ſolitum & facile ſit. Cauſa ex eo eſt, quod ubi ille interceptos earum catulos citus cœpit avehere, rabiem appropinquantium fruſtraturus, aſtu unum de pluribus omiſit; hæ projectum excipiunt, & ad cubilia ſua referunt: rurſumque & ſæpius remeant, atque idem efficiunt, donec ad frequentiora, quam adire audeant, profugus raptor evadat. Ultra Caſpium ſinum quidnam eſſet, ambiguum aliquandiu fuit: idemne oceanus, an tellus infeſta frigoribus, ſine ambitu ac ſine fine projecta. Sed præter phyſicos Homerumque, qui univerſum orbem mari circumfuſum eſſe dixerunt, Cornelius Nepos, ut recentior auctor, ita certior; teſtem autem rei Q. Metellum Celerem adjicit, eumque ita retuliſſe commemorat: Cum Galliis Proconſule præeſſet, Indos quoſdam à rege Bætorum dono ſibi datos; unde in eas terras deveniſſent requirendo, cognoſſe vi tempeſtatum ex Indicis æquoribus abreptos, emenſoſ-

que

que quæ intererant, tandem in Germaniæ litora exiiſſe. Reſtat ergo pelagus; ſed reliqua lateris ejuſdem aſſiduo gelu durantur, & ideo deſerta ſunt.

CAP. VI.

HISPANIAE EXTERIORIS ET SEPTENTRIONALIS OCEANI INSULAE.

His oris, quas angulo Bæticæ hucuſque perſtrinximus, multæ ignobiles inſulæ & ſine nominibus etiam adjacent: ſed earum, quas præterire non libeat, Gades fretum attingit, eaque à continenti anguſto ſpatio, & veluti flumine, abſciſſa, quà terris propior eſt, penè rectam ripam agit: quâ oceanum ſpectat, duobus promuntoriis evecta in altum, medium littus abducit, & fert in altero cornu ejuſdem nominis urbem opulentam, in altero templum Ægyptii Herculis, conditoribus, religione, vetuſtate, opibus illuſtre. Tyrii condidere: cur ſanctum ſit, oſſa ejus ibi ſita efficiunt: annorum queis manet numerus, ab Iliaca tempeſtate principia ſunt: opes tempus aluit. In Luſitania Erythia, quam Geryone habitatam accepimus, aliæque ſine certis nominibus: adeo agri fertiles, ut cum ſemel ſata frumenta ſint, ſubinde recidivis ſeminibus ſegetem novantibus, ſeptem minimum, interim plures etiam meſſes ferant. In Celticis aliquot ſunt, quas, quia plumbo abundant, uno omnes nomine Caſſiteridas appellant. Sena in Britannico mari Oſiſmicis adverſa littoribus, Gallici numinis oraculo inſignis eſt.

Cujus

Cujus antiſtites perpetua virginitate ſanctæ, numero novem eſſe traduntur: Barrigenas vocant-putantque ingeniis ſingularibus præditas, maria ac ventos concitare carminibus, ſeque in quæ velint animalia vertere, ſanare quæ apud alios inſanabilia ſunt, ſcire ventura & prædicare: ſed non niſi deditas navigantibus, & in id tantum ut ſe conſulerent profectis. Britannia qualis ſit, qualeſque progeneret, mox certiora & magis explorata dicentur. Quippe tamdiu clauſam aperit ecce principum maximus, nec indomitarum modò ante ſe, verum ignotarum quoque gentium victor, qui propriarum rerum fidem





ut bello affectavit', ita triumpho declaraturus portat. Cæterum ut adhuc habuimus, inter ſeptentrionem occidentemque projecta, grandi angulo Rheni oſtia proſpicit, deinde obliqua retro latera abſtrahit altero Galliam, altero Germaniam ſpectans: tum rurſus perpetuo margine directi littoris ab tergo abducta, iterum ſe in diverſos angulos cuneat triquetra, & Siciliæ maximè ſimilis, plana, ingens, fœcunda, ve-

rum iis, quæ pecora quam homines benignius alant. Fert nemora, lacus ac prægrandia flumina alternis motibus modò in pelagus, modò retro fluentia, & quædam gemmas margaritaſque generantia. Fert populos regeſque populorum: ſed ſunt inculti omnes, atque ut longius à continenti abſunt, ita aliarum opum ignari magis, tantum pecore ac finibus dites, incertum ob decorem, an quid aliud, vitro corpora infecti. Cauſas autem & bella contrahunt, ac ſe frequenter invicem infeſtant, maximè imperitandi cupidine, ſtudioque ea prolatandi quæ poſſident. Dimicant non equitatu modò aut pedite, verum & bigis & curribus, Gallicè armati: covinos vocant, quorum falcatis axibus utuntur. Supra Britanniam Iuverna eſt, penè par ſpatio, ſed utrinque æquali tractu littorum oblonga, cœli ad maturanda ſemina iniqui: verum adeo luxurioſa herbis non lætis modo ſed etiam dulcibus, ut ſe exigua parte diei pecora impleant, & niſi pabulo prohibeantur, diutius paſta diſſiliant. Cultores ejus inconditi ſunt, & omnium virtutum ignari, pietatis admodum expertes. Triginta ſunt Orcades anguſtis inter ſe ductæ ſpatiis. Septem Æmodæ. Contra Germaniam vectæ, in illo ſinu quem Codanum diximus, ſex. Ex iis Scandinovia, quam adhuc Teutoni tenent, ut magnitudine alias, ita fœcunditate anteſtat. Quæ Sarmatis adverſa ſunt, ob alternos acceſſus receſſuſque pelagi, & quòd ſpatia queis diſtant, modò operiuntur undis, modò nuda ſunt, aliàs inſulæ videntur, aliàs una & continens terra. In his eſſe Oæonas, qui ovis avium paluſtrium & avenis tantum alantur:

tur : eſſe equinis pedibus Hippopodas, & Panotos, quibus magnæ aures, & ad ambiendum corpus omne patulæ, nudis alioqui pro veſte ſint, præterquam quod fabulis traditur, auctores etiam quos ſequi non pigeat, invenio. Thule Belcarum littori oppoſita eſt, Graiis & noſtris celebrata carminibus. In ea quod ibi ſol *haut* longè occaſurus exurgit, breves utique noctes ſunt, ſed per hyemem ſicut aliubi obſcuræ, æſtate lucidæ, quod per id tempus jam ſe altius evehens, quanquam ipſe non cernatur, vicino tamen ſplendore proxima illuſtrat : per ſolſtitium vero nullæ, quod tum jam manifeſtior non fulgorem modò, ſed ſui quoque partem maximam oſtentat. Talca in Caſpio mari ſine cultu fertilis, omni fruge ac fructibus abundans : ſed vicini populi quæ gignuntur attingere, nefas & pro ſacrilegio habent, diis parata exiſtimantes, diiſque ſervanda. Aliquot & illis oris, quas deſertas diximus, æquè deſertæ adjacent, quas ſine propriis nominibus Scythicas vocant.

CAP. VII.

OCEANUS EOUS, ET INDIA.

Ab iis in Eoum mare curſus inflectitur, inque oram terræ ſpectantis orientem. Pertinet hæc à Scythico promuntorio ad Colida. Prima omnis invia : deinde ob immanitatem habitantium inculta. Scythæ ſunt Androphagi & Sacæ, diſtincti regione, quia feris ſcatet, inhabitabili. Vaſta deinde iterum loca belluæ infeſtant, uſque ad montem mari imminentem, nomine Tabin.

Longè ab eo Taurus attollitur. Seres interſunt, genus plenum juſtitiæ, ex commercio, quod rebus in ſolitudine relictis abſens peragit, notiſſimum. India non Eoo tantum appoſita pelago, ſed & ei quod ad meridiem ſpectans Indicum diximus, & hinc Tauri jugis, ab occidente Indo finita, tantum ſpatium littoris occupat, quantum per quadraginta dies noctesque velificantibus curſus eſt: ita multum à noſtris abducta regionibus, ut in aliqua parte ejus neuter ſeptentrio appareat, aliterque quam in aliis oris, umbræ rerum ad meridiem jaceant. Cæterum fertilis, & vario genere hominum aliorumque animalium ſcatet. Alit formicas non minus maximas canibus: quas more Gryphorum aurum penitus egeſtum cum ſumma pernicie attingentium cuſtodire commemorant. Immanes & ſerpentes ut qui elephantos morſu atque ambitu corporis conficiant. Tam pinguis alicubi & tam feracis ſoli, ut in ea mella frondibus defluant, lanas ſilvæ ferant, arundinum fiſſa internodia, veluti navia, binos & quædam ternos etiam vehant. Cultorum habitus moresque diſſimiles. Lino alii veſtiuntur, aut lanis quas diximus, alii ferarum aviumque pellibus: pars nudi agunt, pars tantum obſcœna velati. Alii humiles parvique, alii ita proceri & corpore ingentes, ut elephantis etiam, & ibi maximis, ſicut nos equis, facilè atque habiliter utantur. Quidam nullum animal occidere, nulla carne veſci optimum exiſtimant. Quoſdam tantum piſces alunt. Quidam proximos parenteſque, priuſquam annis aut [illegible]tedine in maciem eant, velut hoſtias cædunt: cæſorumque viſceribus epulari fas & maximè pium eſt. At ubi ſenectus

aut

aut morbus inceſſit, procul à cæteris abeunt, mortemque in ſolitudine nihil anxii expectant. Prudentiores & quibus ars ſtudiumque ſapientiæ contingit, non expectant eam, ſed ingerendo ſemet ignibus, læti & cum gloria arceſſunt. Urbium, quas incolunt (ſunt autem plurimæ) Nyſa eſt clariſſima & maxima: montium Meros, Jovi ſacer. Famam hinc præcipuam habent, quod in illa genitum, in hujus ſpecu Liberum patrem arbitrantur eſſe nutritum: unde Græcis auctoribus, ut femori Jovis inſutum dicerent, aut materia ingeſſit, aut error. Oras tenent ab Indo ad Gangem Palibotri, à Gange ad Colida (niſi ubi magis quam ut habitetur exæſtuat) atræ gentes, & quodammodo Æthiopes. A Colide ad Cudum recta ſunt littora, nudique populi, & marinis opibus affatim dites. Tamos promuntorium eſt quod Taurus attollit. Colis alterius partis angulus, initiumque lateris ad meridiem verſi. Ganges & Indus amnes. Ille multis fontibus in Hemodo Indiæ monte conceptus, ſimul unum alveum fecit, fit omnium maximus, & alicubi latius, quando anguſtiſſimè fluit, decem millia paſſuum patens, in ſeptem ora diſpergitur. Indus ex monte Paropamiſo exortus, & alia quidem flumina admittit; ſed clariſſima, Cophena, Aceſinem, Hydaſpem: conceptamque pluribus alveis undam lato ſpatio trahit. Hinc penè Gangen magnitudine exæquat. Poſt ubi aliquot ſæpè magnis flexibus cinxit jugum, ingens iterum, rectus ſolidusque deſcendit, donec ad lævam dextramque ſe diducens, duobus oſtiis longè diſtantibus exeat. Ad Tamum inſula eſt Chryſe, ad Gangen Argyre: altera aurei ſoli (ita veteres tradidere)

altera argentei: atque ita, ut maximè videtur, aut ex re nomen, aut ex vocabulo ficta fabula eſt. Taprobane, aut grandis admodum inſula, aut prima pars orbis alterius Hipparcho dicitur: ſed quia habitatur, nec quiſquam circummeaſſe traditur, prope verum eſt. Contra Indi oſtia, illa ſunt quæ vocant Solis, adeo inhabitabilia, ut ingreſſos vis circumfuſi aëris exanimet confeſtim; & inter ipſa oſtia Patalene. Regio ob æſtus intolerabilis, alicubi cultoribus egens, inde ad principia Rubri maris pertinet. Ipſa invia atque deſerta; humus cineri magis fit quam pulveri ſimilis; ideoque per eam rara & non grandia flumina emanant, quorum Tuberonem & Aruſacem notiſſima accepimus.

Cap. VIII.

MARE RUBRUM, AC UTERQUE HUJUS SINUS PERSICUS ET ARABICUS.

Rubrum mare Græci, ſive quia ejus coloris eſt, ſive quia ibi Erythras regnavit, Ἐρυθρὰν θάλασσαν appellant: procelloſum, aſperum, profundum, & magnorum animalium magis quam cætera capax. Primò recedentes oras æquabiliter impellit: & ut non intret interius, aliquantum patens ſinus arcuat. Sed quas ripas inflexerat, bis irrumpit; duoſque iterum ſinus aperit. Perſicus vocatur dictis regionibus propior; Arabicus ulterior. Perſicus, quâ mare accipit, utrinque rectis lateribus grande oſtium quaſi cervice complectitur: deinde terris

in

in omnem partem vaſtè & æqua portione cedentibus, magno littorum orbe pelagus incingens, reddit formam capitis humani. Arabici & os arcti[illegible] & latitudo minor eſt, major aliquanto receſſus[illegible] & multo magis longa latera. Init penitus, [illegible]tr[illegible]rſuſque, dum Ægyptum penè & montem Ara[illegible]iæ Caſium attingit, quodam faſtigio minus ac [illegible]inus latus & quò magis penetrat anguſtior. [illegible] iis, q[illegible] diximus, ad ſinum Perſicum (ni[illegible]i Chel[illegible]phagi morantur) deſerta ſunt. In [illegible] Carm[illegible]navigantium dextra poſiti, ſine veſte ac fruge, ſ[illegible]ecore ac ſedibus, piſcium cute ſe velant, car[illegible] veſcuntur, præter capita toto corpore hirſuti. Interiora Gedroſi, dehinc Perſæ habitánt. Sabis per Carmanos, ſub Paſargadis Coros effluunt. In parte, quæ pelagi oſtio adverſa eſt, Babyloniorum fines Chaldæorumque ſunt, & duo clari amnes, Tigris Perſidi propior, ulterior Euphrates. Tigris ut natus eſt, ita deſcendens uſque in littora permeat: Euphrates, immani ore aperto, non exit tantum unde oritur, ſed & vaſtè quoque decidit. Nec ſecat continuò agros, ſed latè diffuſus in ſtagna, diuque ſedentibus aquis & ſine alveo patulis piger, poſt ubi marginem rupit, verè fluvius eſt, acceptiſque ripis celer & fremens, per Armenios & Cappadocas occidentem petit; ni Taurus obſtet, in noſtra maria venturus. Inde ad meridiem avertitur, & primum Syros, dum Arabas ingreſſus, non perdurat in pelagus, verum ingens modò & navigabilis, inde tenuis rivus, deſpectus emoritur, & nuſquam manifeſto exitu effluit, ut alii amnes, ſed deficit. Alterum latus ambit plaga, quæ inter utrumque pelagus excurrit. Arabia di-

citur, cognomen Eudæmon, anguſta, verum cinnami & thuris aliorumque odorum maximè ferax. Majorem Sabæi tenent partem, oſtio proximam & Carmanis contrariam Macæ. Frontem quæ inter oſtia oſtenditur, ſilvæ cauteſque exaſperant. Aliquot ſunt in medio inſulæ Ogyris, quod in ea Erythræ regis monumentum eſt, magis clara quam cæteræ. Alterum ſinum undique Arabes incingunt. Ab ea parte, quæ introeuntibus dextra eſt, urbes ſunt, Canæ, & Arabia, & Gandamus: in altera ab intimo angulo prima, Berenice, inter Heroopoliticum & Strobilum. Deinde inter promuntorium Aënnum & Coloba, Philoteris & Ptolemaïs. Ultra Arſinoë, & alia Berenice. Tùm ſilva quæ hebenum odoreſque generat, & manu factus amnis, ideoque referendus, quod ex Nili alveo dioryge adductus. Extra ſinum, verumtamen in flexu etiamnum modico Rubri maris, pars beſtiis infeſta, ideoque deſerta eſt: partem Panchæi habitant, quos ex facto, quia ſerpentibus veſcuntur, Ophiophagos vocant. Fuere interius Pygmæi, minutum genus, & quod pro ſatis frugibus contra grues dimicando defecit. Sunt multa volucrum, multa ſerpentum genera. De ſerpentibus memorandi maximè, quos parvos admodum, & veneni præſentis, certo anni tempore ex limo concretarum paludum emergere, in magno examine volantes Ægyptum tendere, atque in ipſo introitu finium, ab avibus, quas Ibidas appellant, adverſo agmine excipi pugnaque confici traditum eſt. De volucribus præcipuè referenda Phœnix, ſemper unica. Non enim coïtu concipitur, partuve generatur: ſed ubi quingentorum

anno-

annorum ævo perpetua duravit, ſuper exaggeratam variis odoribus ſtruem ſibi ipſa incubat, ſolviturque: deinde putreſcentium membrorum tabe concreſcens, ipſa ſe concipit, atque ex ſe rurſus renaſcitur. Cum adolevit, oſſa priſtini corporis incluſa myrrha Ægyptum exportat, atque in urbem quam Solis appellant, fragrantibus archio buſtis inferens ſeſe memorando funere conſecrat. Ipſum promuntorium, quo id mare clauditur, à Cerauniis ſaltibus invium eſt.

Cap. IX.

AETHIOPIA.

Æthiopes ultra. Sedem Meroën habent, terram quam Nilus primo ambitu amplexus inſulam facit. Pars, quia vitæ ſpatium dimidio ferè quam nos longius agunt, Macrobii: pars, quia ex Ægypto advenere, dicti Automolœ: pulchri forma, æqui corporis, parumque venerati opes, aliis veluti optimarum virtutum. *In illis mos eſt, cui potiſſimum pareant, ſpecie ac viribus legere. Apud hos plus auri* quam æris eſt: ideo quod minus eſt, pretioſius cenſent. Ære exornantur, auro vincula ſontium fabricant. Eſt locus apparatis epulis ſemper refertus; & quia ut libet veſci volentibus licet, ἡλίου τράπεζαν appellant; & quæ paſſim appoſita ſunt, affirmant innaſci ſubinde divinitus. Eſt lacus, quo perfuſa corpora quaſi uncta pernitent. Bibitur idem; adeo eſt liquidus, & ad ſuſtinenda quæ incidunt, aut immittuntur, infirmus, ut folia etiam proximis decit. frondibus, non innatantia ferat, ſed peſſum penitus accipiat. Sunt & ſæviſſimæ feræ omni colore

lore varii Lycaones, & quales accepimus, Sphinges. Sunt miræ aves cornutæ Tragopanes, & equinis auribus Pegaſi. Cæterum oris ad eurum ſequentibus nihil memorabile occurrit. Vaſta omnia, vaſtis præciſa montibus, ripæ potius ſunt quam littora. Inde ingens & ſine cultoribus tractus. Dubium aliquamdiu fuit, eſſetne ultra pelagus, caperetne terra circuitum, an exhauſto fluctu ſine fine Africa ſe extenderet: verum & ſi Hanno Carthaginienſis exploratum miſſus à ſuis, cum per oceani oſtium exiſſet, magnam partem ejus circumvectus, non ſe mare ſed commeatum defeciſſe memoratu retulerat: & Eudoxus quidam avorum noſtrorum temporibus cum Lathurum regem Alexandriæ profugeret, Arabico ſinu egreſſus, per hoc pelagus (ut Nepos affirmat) Gades uſque pervectus eſt; ideo ejus oræ notæ ſunt aliquâ. Sunt autem trans ea, quæ modò deſerta diximus, muti populi, & quibus pro eloquio nutus eſt: alii ſine ſono linguæ, alii ſine linguis: alii labris etiam cohærentibus, niſi quod ſub naribus etiam fiſtula eſt, per quam bibere avenis, &, cum inceſſit libido veſcendi, grana ſingula frugum paſſim naſcentium abſorbere dicuntur. Sunt quibus ante adventum Eudoxi adeò ignotus ignis fuit, adeoque viſus mirum in modum placuit, ut amplecti etiam flammas, & ardentia ſinu abdere, donec nocerent, maximè libuerit. Super eos grandis littoris flexus grandem inſulam includit, in qua tantum fœminas eſſe narrant, toto corpore hirſutas, & ſine coitu marium ſua ſponte fœcundas: adeo aſperis efferiſque moribus, ut quædam contineri ne reluctentur vix vinculis poſſint. Hoc Hanno retulit, & quia detracta occiſis

coria pertulerat, fides habita eſt. Ultra hunc ſinum mons altus (ut Græci vocant) Θεῶν ὄχημα perpetuis ignibus flagrat: ultra montem viret collis longa tractu longis littoribus obductus, unde viſuntur patentes magis campi, quam ut proſpici poſſint, Panum Satyrorumque. Hinc opinio ea fidem cepit, quod cum in his nihil culti ſit, nullæ habitantium ſedes, nulla veſtigia, ſolitudo in diem vaſta, & ſilentium vaſtius, nocte crebri ignes micant, & veluti caſtra latè jacentia oſtenduntur, crepant cymbala & tympana, audiunturque tibiæ ſonantes majus humanis. Tunc rurſus Æthiopes, nec jam dites ut hi, quos diximus, nec ita corporibus ſimiles, ſed minores incultique ſunt, & nomine Ἑσπερίων. In horum finibus fons eſt, quem Nili eſſe aliquâ credibile eſt. Nuchul ab incolis dicitur: & videri poteſt non alio nomine appellari, ſed à barbaro ore corruptus. Alit papyrum & minora quidem, ejuſdem tamen generis animalia. Aliis amnibus in oceanum vergentibus, ſolus in mediam regionem ad orientem abit: & quonam exeat, incertum eſt. Inde colligitur, Nilum hoc fonte conceptum, actumque aliquandiu per invia, & ideo ignotum, iterum ſe ubi ad Eoa proceſſerit, oſtendere. Cæterum ſpatio, quo abſconditur, effici, ut hic aliò cedere, ille aliunde videatur exurgere. Catoblepas, non grandis fera, verum grande & prægrave caput ægrè ſuſtinens, atque ob id in terram plurimum ore converſa, apud hos gignitur: ob vim ſingularem magis etiam referenda, quod cum impetu morſuque nihil unquam ſæviat, oculos ejus vidiſſe mortiferum. Contra eoſdem ſunt inſulæ Gorgades, domus (ut ajunt) aliquan-

do

do Gorgonum. Ipſæ terræ promuntorio, cui Ἑσπέρȣ Κέρας nomen eſt, finiuntur.

Cap. X.

ATLANTICUM MARE AC HUIC ADSITA AETHIOPIAE AC MAURITANIAE PARS.

Inde incipit frons illa, quæ in occidentem vergens mari Atlantico alluitur. Prima ejus Æthiopes tenent, media nulli. Nam aut exuſta ſunt, aut arenis obducta, aut infeſta ſerpentibus. Exuſtis inſulæ appoſitæ ſunt, quas Heſperidas tenuiſſe memoratur. In arenis mons eſt Atlas, densè conſurgens, verum inciſis undique rupibus præceps, invius, &, quò magis ſurgit, exilior, qui quod altius quam conſpici poteſt, uſque in nubila erigitur, cælum & ſidera non tangere modò vertice, ſed ſuſtinere quoque dictus eſt. Contra Fortunatæ inſulæ abundant ſua ſponte genitis, & ſubinde aliis ſuper aliis innaſcentibus nihil ſollicitos alunt, beatius quam aliæ urbes excultæ. Una ſingulari duorum fontium ingenio maximè inſignis: alterum qui guſtavere riſu ſolvuntur; ita affectis remedium eſt ex altero bibere. Ab eo tractu, quem feræ infeſtant, proximi ſunt Himantopodes, inflexi lentis cruribus, quos ſerpere quam ingredi



referunt. Deinde Pharuſii aliquando tendente ad Heſperidas Hercule dites: nunc inculti, & niſi quod pecore aluntur, admodum inopes. Hinc jam lætiores agri amænique ſaltus ebeno, terebintho & ebore abundant. Nigritarum Gætulorumque paſſim vagantium ne littora quidem infœcunda ſunt, purpura & murice efficaciſſimis ad tingendum; & ubique quæ tinxere clariſſima. Reliqua eſt ora Mauritaniæ exterior & in finem ſui faſtigantis ſe Africæ noviſſimus angulus; iiſdem opibus, ſed minus dives. Cæterum ſolo etiam ditior & adeo fertilis eſt, ut frugum genera non cum ſerantur modo benigniſſime procreet; ſed quædam profundat etiam non ſata. Hic Antæus regnaſſe dicitur, & ſignum quoque fabulæ clarum prorſus oſtenditur collis modicus reſupini hominis imagine jacentis, illius, ut incolæ ferunt, tumulus: unde ubi aliqua pars eruta eſt, ſolent imbres ſpargi, & donec effoſſa repleantur veniunt. Hominum pars ſilvas frequentant, minus, quam quos modò diximus, vagi. Pars in urbibus agunt, quarum, ut inter parvas, opulentiſſimæ habentur procul à mari Gilda, Volubilis, Priſciana. Propius autem Sala & Lixo flumini Linx proxima. Ultra eſt Colonia, & fluvius Zilia, & unde initium fecimus, Ampeluſia in noſtrum jam fretum vergens promuntorium, operis hujus atque Atlantici littoris terminus.

INDEX

IN

POMPONIUM MELAM.

Prior numerus librum, ſequens caput, tertius verſum indicat.

A.

Abdera II. 2. 109. & 6. 59.
Abobrica III. 1. 84.
Abydos I. 19. 2. II. 2. 76.
Abyla I. 5. 16. II. 6. 64.
Acanthus I. 16. 16. II. 2. 115.
Acarnania II. 3. 46.
Aceſines III. 7. 73.
Achæi I. 2. 47. & 19. 102.
Achaia II. 3. 45.
Ἀχαιῶν λιμὴν I. 18. 26.
Achelous II. 3. 140.
Acheruſia I. 19. 55.
Achillea II. 7. 11.
Achilles II. 1. 47.
Achivi I. 18. 28.
Acholla I. 7. 16.
Acragas II. 7. 147.
Acritas II. 3. 110.
Acroathon II. 2. 130.
Acrocorinthos II. 4. 105.
Acronius III. 2. 81.
Actium II. 3. 144.
Adiabene I. 11. 4.
Adramyttion I. 18. 16.
Adria II. 4. 48.
Adriaticum mare I. 3. 12.
Ææe II. 7. 159.
Æas II. 3. 162.
Ædui III. 2. 39.
Ægæum mare I. 3. 16. II. 2. 72.
Ægates II. 7. 60.
Ægilia II. 7. 93.
Ægina II. 7. 82.
Ægion II. 3. 135.
Ægipanes I. 4. 32. & 8. 61.
Ægira II. 3. 135.
Ægos II. 2. 75.
Ægyptus I. 9. 1.
Æmodæ III. 6. 71.

Ænaria

Ænaria II. 7. 165.
Æneas II. 2. 98. & 7. 153.
Aënnum III. 8. 59.
Ænos II. 2. 98.
Æolus II. 7. 161.
Æolis I. 2. 63. & 18. 2.
Æſculapii templum II. 3. 112.
Æſis II. 4. 41.
Æſtria II. 7. 120.
Æthiopes I. 2. 37. III. 9. 1.
Æthiopia III. 10.
Æthiopium mare I. 4. 15.
Ætna II. 7. 153.
Ætolia II. 3. 45.
Ætoli II. 3. 153.
Africa I. 4. 1.
Agamemnonia claſſis II. 3. 85.
Agatha II. 5. 45.
Agathyrſi II. 1. 18.
Aiacis ſepulchrum I. 18. 46.
Albani III. 5. 35.
Albigaunum II. 4. 99.
Albion II. 5. 30.
Albis III. 3. 33.
Aleria II. 7. 158.
Alexander I. 12. 8. & 19. 10. II. 3. 4.
Alexandria I. 9. 107.
Allobroges II. 5. 8.
Alone II. 6. 51.
Alope II. 3. 84.
Alopeconneſus II. 2. 96.
Aloros II. 3. 15.
Alpes II. 4. 102.
Alpeus II. 3. 124. & 7. 142.
Altinum II. 4. 26.
Amanus I. 12. 25.
Amardi I. 11. 50. III. 5. 37.
Amaſis I. 9. 99.
Amazones I. 2. 46. & 17. 19. III. 5. 34.
Amazonici montes I. 19. 92.
Amazonium I. 19. 69.
Ambracia II. 3. 144.
Ambracius ſinus II. 3. 141. & 7. 90.
Amiſius III. 3. 33.
Amiſos I. 19. 65.
Ammodes prom. I. 13. 10.
Ammonis oracul. I. 8. 2.
Ampeluſia I. 5. 6. & III. 10. 45.
Amphiarai fanum II. 3. 89.
Amphilochis Argia II. 3. 144.
Amphipolis II. 2. 113.
Ampſaga I. 6. 2.

Amyclæ II. 3. 60.
Anas II. 6. 21. III. I. 29.
Anaximander I. 17. 7.
Anchialos II. 2. 57.
Ancon II. 4. 44.
Ancona II. 4. 39.
Andanis III. 8;
Andromeda I. 11. 22.
Androphagi III. 7. 5.
Andros I. 18. 22. II. 7. 98.
Anemurium I. 13. 56.
Annibalis portus III. 1. 52.
---- *ſcalæ* II. 6. 34.
Antæus I. 5. 10. III. 10. 31.
Antandrus I. 18. 18.
Antenor II. 4. 19.
Anthedon II. 3. 84.
Anthropophagi II. 1. 17.
Antichthones I. 1. 13. & 9. 49.
Anticinolis I. 19. 63.
Anticyra II. 3. 137.
Antiochias I. 11. 7. & 12. 22.
Antipolis II. 5. 18.
Antiſſa II. 7. 30.
Antium II. 4. 93.
Antronia II. 3. 49.
Antros III. 2. 51.
Apenninus II. 4. 4.
Aphrodiſium I. 15. 14. II. 4. 88.
Apis I. 9. 88.
Apollinis delubrum I. 15. 18.
---- *fanum* I. 17. 21. & II. 3. 52.
---- *oraculum* I. 17. 3.
---- *promuntorium* I. 7. 5.
---- *templum* I. 9. 55.
Apollonia I. 8. 13. II. 2. 59. & 3. 158.
Appuli II. 4. 14. & 54.
Apſoros II. 7. 117.
Apſyrtis II. 7. 18.
Aquileia II. 4. 26.
Aquitani III. 2. 36.
Arabes I. 2. 36.
Arabia I. 2. 59. & 10. 1.
---- *urbs* III. 8. 56.
Arabicus ſinus III. 8. 9.
Arados II. 7. 44.
Aræ Philænorum I. 7. 2. & 37.
Aratus I. 13. 15.
Arauris II. 5. 45.
Arauſio II. 5. 11.
Araxes III. 5. 41.
Araxos II. 3. 111.
Arcadia II. 3. 45.
Arceſilas I. 18. 9.
Archias I. 19. 36.
Ardea II. 4. 94.
Arecomici II. 5. 9.
Arelate II. 5. 11.

Arethuſa II. 7. 141.
Argia Amphilochis II. 3. 144.
Argivi I. 13. 13. & 14. 6. & 16. 18.
Argo II. 3. 79.
Argolis II. 3. 44.
Argos II. 3. 58.
Argyre III. 7. 82.
Aria I. 2. 34. II. 7. 12.
Ariane I. 2. 34.
Arimaſpi II. 1. 16.
Ariminum II. 4. 40.
Ariſba II. 7. 31.
Armene I. 19. 63.
Armeniæ pylæ. I. 15. 13.
Armenii I. 2. 50.
Arſinna I. 6. 11.
Arſinoë I. 8. 14. III. 8. 61.
Artabri III. 1. 81.
Artemiſia I. 16. 21.
Aruſace III. 7. 96.
Arymphæi I. 19. 135.
Aſcalo I. 11. 17.
Aſcanius I. 18. 19.
Aſia I. 1. 46.
Aſine II. 3. 126.
Aſpendos I. 14. 6.
Aſſon I. 18. 25.
Aſſyrii I. 2. 51.
Aſta III. 1. 33.
Aſtaboras I. 9. 12.
Aſtacos I. 19. 28.
Aſtapes I. 9. 12.
Aſtigi II. 6. 28.
Aſtures III. 1. 87.
Aſtyra I. 18. 16.
Aſtypalæa II. 7. 113.
Atacini II. 5. 12.
Atax II. 5. 46.
Aternus II. 4. 50.
Athenæ II. 3. 56.
Athenopolis II. 5. 19.
Athos II. 2. 120.
Atlantes I. 4. 30. & 8. 35.
Atlanticum mare III. 10. 2.
Atlanticus oceanus. I. 3. 3.
Atlas III. 10. 6.
Atthis II. 3. 43.
Atyras II. 2. 66.
Avaticorum ſtagnum II. 5. 26.
Avenio II. 5. 9.
Avernus. II. 4. 88.
Aves I. 6. 15.
Aufidus II. 4. 57.
Augilæ I. 4. 29. & 8. 48.
Auguſta III. 2. 38.
Auguſti turris III. 1. 89.
Auguſtodunum. III. 2. 39.
Aulis II. 3. 84.
Avo III. 1. 67.

Auſci III. 2. 37.
Automolæ III. 9. 5.
Autrigones III 1. 100.
Axenus pontus I. 19. 46.
Axiacæ II. 1. 67.
Axiaces II. 1. 67.
Axius II. 3. 13.
Azotus I. 10. 4.

B.

Babylon I. 11. 11.
Babylonia I. 11. 4.
Babylonii I. 2. 57.
Bactri I. 2, 42.
Bæterræ II. 5. 12.
Bæti III. 5 89.
Bætica II. 6. 18. III. 1. 27.
Bætis III. 1. 36.
Bætullo II. 6. 37.
Bagrada I. 7. 9.
Baiæ II. 4. 88.
Baleares II. 7. 186.
Balſa III. 1. 51.
Barbeſul II. 6. 61.
Barcino II. 6. 38.
Bargylos I. 16. 24.
Barium II. 4. 59.
Barrigenæ III. 6. 26.
B[illegible]ilicus ſinus. I. 16. 25.
Baſilidæ II. 1. 96.
Baſtuli III 1. 30.
Belgæ III. 2, 36.
Belo II. 6. 73.
Bergion II. 5. 30.
Berytos urbs. I. 12. 23.
Berenice III. 8. 60.
Beſippo II. 6. 73.
Bithyni I. 19. 1.
Bithynis II. 2. 65.
Bizone II. 2. 55.
Blanda II. 4. 81 & 6. 36.
Blemmyes I. 4. 32. & 8. 59.
Bocchus I 5. 34.
Bœotis II 3. 42.
Bononia II. 4. 19.
Boryſthenes II 1. 52. & 7. 10.
Boryſthenis II. 1. 60.
Boſporus II. 2 63.
---- *Cimmerius* I. 1. 38.
---- *Thracius* I. 1. 36.
Botrys I. 12. 12.
Braccata Gallia II. 5. 5.
Branchidæ I. 17. 4.
Brauronia II. 3 90.
Britannia III. 6. 33.
Britannicus oceanus I. 3. 4.
Brunduſium II. 4. 60.
Brutii II. 4. 17.
Brutius ager II. 7. 122.
Bryon I. 7. 34.
Bubaſtis I. 9. 102.
Bubeſſius ſinus I. 16. 15.

Bu-

Buca II. 4. 51.
Bucephalos II. 3. 108.
Buces II. 1. 17.
Budini I. 19. 131.
Buthroton II. 3. 145.
Buxentum II 4. 81.
Buzeri I. 19. 80.
Byblos I. 12. 12.
Byſanthe II. 1. 74.
Byzantium II. 2. 64.

C.

Caduſii I. 2. 45.
Cæpionis munimentum III. 1. 35.
Cæſarauguſta II 6. 27.
Cæſarea I 6. 9.
Caicus I. 18. 7.
Calabri II. 4. 14.
Calarnea turris II. 1. 114.
Calatis II. 2 51.
Calauria II. 7. 83.
Calbis I. 16. 7.
Calliaros II 3. 51.
Callipidæ II. 1. 61.
Callipolis II. 4 62.
Καλὸς λιμὴν II. 1. 25.
Calpe I. 5. 16. II. 6. 65.
Calydon II. 3. 138.
Calymnia II. 7. 95.
Calypſo II. 7. 159.
Cambyſes. I. 11. 15. III. 5. 55.
Camiros II. 7. 34.
Campania II. 4. 16.
Cana I. 18. 11.
Canaſtræum II. 3. 5.
Candidum prom. I. 7. 5.
Canæ III. 8. 55.
Canopos II. 7. 47.
Cantabri III. 1. 80.
Canuſium II. 4. 57
Caphareus II. 7. 95.
Cappadoces I. 2. 54. III. 8. 37.
Capraria II. 7. 173.
Capreæ II. 7. 165
Κάπρȣ λιμὴν II. 2. 115.
Capua II. 4. 20.
Carambicum pr. II. 1. 27.
Carambis I. 19. 60.
Carbania II. 7. 172
Carcine II. 1. 37.
Carcinites ſinus II. 1. 36.
Carcinus II. 4. 74.
Cardia II. 2. 97.
Caria I. 2. 62. & 16. 1. II. 3. 52.
Carmani III. 8. 22.
Carni II. 4. 12.
Carpathium mare II. 7. 116.
Carpathos II. 7. 117.
Carteja II. 6. 70.
Cartenna I. 6. 11.

Carthago I. 7. 10. II. 6. 55.
Caryanda I. 16. 23.
Caryſtos II. 7. 79.
Caſius mons I. 10. 3. III. 8. 18.
Caſpiæ pylæ I. 15. 13.
Caſpiani I. 2. 40.
Caſpii I. 19. 93. III. 5. 34.
Caſpium mare III. 5. 22.
---- *pelagus* I. 19. 91.
Caſpius ſinus I. 2. 44.
Caſſandria II. 3. 15.
Caſſiterides III. 6. 22.
Caſtanæa II. 3. 17.
Caſtra Cornelia I. 7. 9.
---- *Dellia* Ibid.
Caſtrum novum II. 4. 96.
Catabathmos I. 8. 15.
Cataractes I. 14. 8.
Catina II. 7. 140.
Catoblepas III. 9. 77.
Cavares II. 5. 9.
Caucaſii I. 19. 93.
Caucaſus I. 15. 12.
Caulonia II. 4. 76.
Caunus I. 16. 7.
Cayſtros I. 17. 20.
Cecina II. 4. 97.
Cedroſis vide *Gedroſis*.
Celadus III. 1. 67.
Celendris I. 13. 57.
Celtæ III. 2. 35.
Celtici III. 1. 65.
Celticum prom. III. 1. 64.
Cenæum II. 7. 69.
Cenchreæ II. 3. 102.
Centuripinum II. 7. 150.
Cephalenia II. 7. 86.
Cepheus I. 11. 18.
Cepœ I. 19. 111.
Ceramicus ſinus I. 16. 17.
Ceraſus I. 19. 80.
Ceraunii montes I. 19. 91. II. 3. 146.
---- *ſaltus* III. 8. 88.
Cerberus I. 19. 56.
Cercaſorum I. 9. 19.
Cercetici I. 19. 102.
Cercinna II. 7. 59.
Cereris templum II. 7. 151.
Cervaria II. 5. 72. & 6. 29.
Ceſtros I. 14. 8.
Chalcedon I. 19. 34.
Chalcia II. 7. 94.
Chalcis II. 7. 79.
Chalybes I. 19. 64.
Charybdis II. 7. 126.
Chelidoniæ II. 7. 36.
Chelonates II. 3. 110.
Chelonophagi III. 8. 21.
Chemmis I. 9. 55.

Cher-

Cherrone II. 1. 29.
Cherſoneſus II. 3. 108.
Chimæra I. 15. 3.
Chios II. 2. 32.
Chowari I. 2. 45.
Chryſa I. 18. 17.
Chryſe II. 7. 114. III. 7. 75.
Cia II. 7. 94.
Cicones II. 2. 99.
Cicynethos II. 7. 67.
Cilicia I. 13.
Cimbri III. 3. 44.
Cimmerii I. 2. 46.
Cimmerium I. 19. 112.
Cimmerius Boſporus I. 1. 38.
Cimon I. 14. 3.
Cinara II. 7. 95.
Cinyps I. 7. 29.
Cios I. 19. 25.
Circeii II. 4. 93.
Circes domus II. 4. 93.
Cirrha II. 3. 137.
Cirta I. 6. 5.
Ciſſianti I. 2. 47.
Ciſthena I. 18. 15.
Cithæron II. 3. 54.
Cithariſtes II. 5. 20.
Clampetia II. 4. 80.
Clarius Apollo I. 17. 21.
Clazomenæ I. 17. 28.
Cleona II. 2. 116.
Climberrum III. 2. 40.
Cliternia II. 4. 52.
Clodianum II. 6. 31.
Cluana II 4 47.
Clupea I. 7. 16.
Cnemides II. 3. 83.
Cnidus I. 16. 16.
Coamani I 2 43.
Codanus ſinus III. 3. 34.
Cœle Syria I. 11. 3.
Cœlos II. 2 82.
Colchi I. 19. 84.
Colis III. 7 60.
Coloba III. 8. 59.
Colophon I. 17. 23.
Colophonii I. 19. 23.
Colubraria II. 7. 198.
Columnæ Herculis I. 5. 17. II. 6. 64.
Columna regia II. 4. 77.
Comageni I. 2. 51.
Comari I. 2. 42.
Comata Gallia III. 2. 33.
Concordia II. 4. 23.
Conſilinum II. 4. 75.
Κωφὸς *portus* II. 3. 6.
Cophen III. 7. 68.
Coraxi I. 19. 102.
Coraxicus mons I. 2. 50. & 19. 93. III. 5. 56.
Corcyra II. 7. 91.
---- *nigra* II. 7. 119.
Corduba II. 6. 28.
Corinthos II. 3. 103.

Cornelius Nepos III. 5. 85.
Corocondama I. 19. 110.
Coros III. 8. 28.
Corſica II. 7. 180.
Corycius ſpecus I. 13. 20.
Corycos I. 13. 18.
Coryna I. 17. 31.
Cos II. 7. 32.
Coſſa II. 4. 96.
Coſura II. 7. 160.
Cothon II. 7. 98.
Cragus I. 15. 20.
Crete II. 7. 100.
Creuſis II. 3 136.
Κειȣ μέτωπον II. 1. 27. & 7. 102.
Cromna I. 19. 61.
Croto II 4 72.
Crunos II. 2 56.
Crya I. 16. 6.
Cudus III. 7. 57.
Cumæ II. 4. 89.
Cuneus ager III. 1. 51.
Cupra II. 4. 47.
Cyaneæ II. 7. 20.
Cyclades II. 7. 98.
Cyclopes II. 7. 154.
Cydne II. 3. 15.
Cydnus I. 13. 10.
Cydonia II. 7. 111.
Cygnus I. 19. 98.
Cyllene II. 3. 129.
Cyllenius II. 3. 68.
Cyme I. 18. 6.
Cynos II. 3. 51.
Cynoſſema II. 2. 85.
Cypariſſius ſinus II. 3. 124
Cypros II. 7. 38.
Cypſela II. 2. 68.
Cyrenaica provincia I. 8 1.
Cyrene I. 8. 15.
Cyrus III. 5. 55.
Cythera II. 7. 84.
Cythnos II. 7. 97.
Cytiſorus I. 19. 61.
Cytoros I. 19. 62.
Cyzicum I. 19. 11.
Cyzicus. I. 19. 12.

D.

Dabæ I. 2. 43. III. 5. 60.
Damaſcene I. 11. 3.
Danubius II. 1. 73.
Dardania I. 18. 45.
Daſcylos I. 19. 23.
Daſſaretæ II. 3. 151.
Dauni II. 4 14
Deciates II. 5. 15.
Decumani II. 5. 13.
Delos II. 7. 99 III. 5. 14.
Delphi II. 3. 52.
Delta II. 7. 130.

De-

Demetrion II. 3. 76.
Democritus II. 2 110.
Demoſthenes II. 7. 87.
Derbices III. 5. 37.
Derris II. 3. 5.
Dertoſa II. 6. 41.
Deva III. 1. 102.
Dianæ templum I. 17. 18. & 14 10.
Dianium II. 7. 172.
Diarrhytus Hippo I. 7. 7.
Dictynna II. 7. 111.
Didyme II 7. 162.
Diogenes Cynicus. 1. 19. 65.
Diolcos II. 3 99.
Diomedia II. 7. 119.
Diomedis turris II. 2 107.
Dionyſopolis II. 2. 56.
Dioſcurias I. 19. 104.
Dodonæus Jupiter II. 3. 71.
Donyſa II. 5. 94.
Doris II. 3 42
Doriſcos II. 2. 99.
Δρόμος Ἀχιλλέως II. 1. 51.
Druidæ III. 2. 19.
Dulichium II. 7. 87.
Durius III. 1. 61.
Didymeus Apollo I. 17. 4.
Dyrrachium II. 3. 155.
Dyſcelados II. 7. 117.

E.

Ebora III. 1. 32. & 72
Ebuſos II 191.
Echidna II. 1. 96.
Echinades II. 7. 89.
Echinon II 3. 76.
Echymnia II. 2 115.
Egnatia II 4 59.
Elæa I. 18 8.
Electrides II. 7. 118.
Elephanti III. 7. 26.
Elephantis I. 9. 17. & 102.
Eleus II. 2. 88.
Eleuſin II. 3. 55.
Eliberri II 5. 70.
Elis II. 3. 45.
Eluro II. 6 36.
Emerita II. 6 27.
Emodes I. 15 12.
Emporiæ II 6. 31.
Enchelíæ II 3. 152.
Endymion I 17. 11.
Enna II 7. 151.
Ennius II. 4 59.
Eoum mare III. 7. 1.
Epheſus I. 17. 19.
Epidamnos II. 3. 155.
Epidaurus II. 3. 114.
Epiros II. 3. 46.

Eraſinus. II. 3. 119.
Ereſſos III 7. 31.
Eretria II. 7. 72.
Eretrii II. 2. 136.
Erginus II. 2. 66.
Erineum II. 3. 55.
Erymanthus II. 3. 69.
Erythia III 6. 15
Erythras rex III. 8. 58.
Ἐρυθρὰ θάλασσα III. 8. 2
Eryx II. 7. 152.
Eſſedones II. 1. 16.
Eſtia II. 3. 25.
Eubœa II. 7. 68.
Eudæmon Arabia III. 8. 47.
Eudoxus III. 9. 33.
Evenos II. 3. 138.
Euphrates I. 11. 12. III. 8. 31.
Euproſopon I. 12. 11.
Euripus II. 7. 73.
Eurotas II. 3. 121.
Eurymedon I. 14. 2.
Euteletos II. 7. 58.
Euthane I. 16. 17.
Euxinus Pontus I. 1. 37.
Ex I. 6. 60.
Exampeus II. 1. 64.

F.

F*Aneſtris colonia* II. 4. 40.
Ferraria II. 6. 44.
Flevo III. 2. 87.
Firmum II. 4. 48.
Fœminæ absque maribus fœcundæ . . 9. 51.
Formica Indus II. 7. 22.
Formiæ . . 4. 92.
Fortunatæ inſulæ III. 10. 10.
Frentani II. 4. 13.
Forum Julii II. 5. 18.
Foſſa Mariana II. 5. 27.
Fundi II. 4. 92.

G.

G*Ades* II. 7 1. III. 6. 4.
Gaditanus portus III. 1. 31.
Gæſus I. 17. 13.
Gætuli I. 4. 27.
Galata II. 7. 161
Gallia I. 3. 29. III. 2. 1.
---- *Togata* II. 4. 12.
Gallogræci I. 2. 52.
Gallorum mores III. 2. 12 &c.
Gamphaſantes I. 4. 32. & 8. 55.
Gandamus III. 8. 56.
Gandari I. 2. 41.
Ganges III. 7. 61.
Garamantes I. 4. 29. & 8. 42.

Garganus II. 4. 53.
Gargara I. 18. 25.
Garumna III. 2. 40.
Gaudos II. 7. 114.
Gaulos II. 7. 160.
Gaza I. [illegible] 13.
Gebenni II. 5. 45.
Gebennici II. 5. 1.
Gedroſi I. 8. 25.
Geloni I. 1. 119.
Gelos I. 16. 10.
Genua II. 4. 99.
Georgi I. 2. 47. II. 1. 100.
Geræſton. II. 7. 69.
Germani I. 3. 30.
Germania III. 3. 1.
Gerros II. 1. 37.
Geryon III. 6. 16.
Geſoriacum III. 2. 74.
Getarum mores II. 2. 22. &c.
Gilda III. 10. 40.
Gnoſos II. 7. 110.
Gorgades III. 9. 84.
Gorgones III. 9. 85.
Gortyna II. 7. 110.
Græcia I. 3. 24. II. 3. 26.
Granicus I. 19. 9.
Graviſcæ II. 4. 96.
Grovii III. 1. 66.
Gryphi II. 1. 11. III. 7. 23.
Gyaros II. 7. 94.
Γυναικοκρατούμενοι I. 19. 124.
Gyrtona II. 3. 16.
Gythius II. 3. 121.

H.

H*adrumetum* I. 7. 15.
Hæmos II. 2. 16.
Halicarnaſſos I. 16. 18.
Halmydeſſos II. 2. 68.
Haloneſos II. 7. 64.
Halos II. 3. 76.
Halys I. 19. 66.
Hamaxobiæ II. 1. 19.
Hanno III. 9. 30.
Harmatotrophi I. 2. 42.
Hebrus II. 2. 14.
Hecubæ tumulus II. 2. 85.
Helene II. 7. 79.
Hellas II. 3. 30.
Helleſpontus I. 1. 35.
Ἡλίου τράπεζα III. 9. 13.
Hemodus. III. 7. 63.
Heniochi I. 19. 102.
Heraclea urbs I. 19. 50. II. 4. 71.
Herculaneum II. 4. 86.

Herculis Ægyptii templum II. 6. 11.
Hercynia ſilva III. 3. 26.
Hermiona II. 3. 115.
Hermiſium II. 1. 24.
Hermonaſſa I. 19. 111.
Hermones III. 3. 45.
Hermus I. 17. 32.
Heroopoliticum III. 8. 57.
Heſperides III. 10. 4.
Heſperis I. 8. 13.
Εσπέρȣ κέρας III. 9. 86.
Hetruria II. 4. 16.
Hiera II. 7. 164.
Himantopodes III. 10. 17.
Himera II. 7. 155.
Hipparchus III. 7. 80.
Hippo, nunc Vibon II. 4. 80.
Hippo Diarrhytus I. 7. 6.
Hipponenſis ſinus I. 7. 6.
Hippopodes III. 6. 81.
Hippopotami I. 9. 27.
Hippo regius, urbs I. 7. 3.
Hippus I. 17. 10.
Hippuris II. 7. 94.
Hiſpal II. 6. 28.
Hiſpania II. 6. III. 1.
Hiſtonium II. 4. 51.
Holopyxes II. 7. 110.
Homerus I. 9. 103. II. 7. 51. III. 5. 83.
Hybla II. 7. 150.
Hydaſpes III. 7. 69.
Hydria II. 7. 118.
Hydrus mons II. 4. 61.
Hyla I. 16. 15.
Hypacaris II. 1. 38.
Hypanis II. 1. 61.
Hyperborei I. 2. 39. III. 5. 4.
Hyrcani I. 2. 45. III. 5. 36.
Hyrcanum mare III. 5. 35.
Hyria II. 7. 86.

I.

Iadera II. 3. 158.
Ialyſos II. 7. 35.
Iamno II. 7. 190.
Iaſius ſinus I. 16. 24.
Iaſo I. 19. 35.
Iaxartes III. 5. 55.
Iberes I. 2. 45. III. 5. 57.
Iberus II. 6. 41.
Ibides III. 8. 75.
Icaria II. 7. 95.
Icaris II. 3. 15.
Ichthys II. 3. 118.
Icos II. 7. 94.
Icoſium I. 6 14.
Ida I. 18. 14.
Idæus mons I. 18. 129.

Igi-

Igilium II. 7. 172.
Ilienſes II. 7. 183.
Illice II. 6. 52.
Illicitanus ſinus II. 6. 51.
Illyricum II. 7. 149.
Illyris I. 3. 24.
Ilva II. 7. 173.
Imbros II. 7. 62.
Inachus II. 3. 120.
Indi I. 2. 29.
India III. 7.
Indicum mare I. 2. 29.
Indicum pelagus III. 7. 13.
Indi dono dati III. 5. 88.
Indorum mores III. 7. 30. &c.
Indus amnis III. 7. 62.
Inferum mare II. 4. 7.
Inſochi I. 19. 79.
Iol I. 6. 8.
Iolcos II. 3. 49.
Ionia I. 2. 63. I. 17.
Ionium pelagus II. 4. 9.
Ioppe I. 11. 17.
Ios II. 7. 83.
Iovis templum I. 19. 35.
---- *Dodonæi.* II. 3. 71.
---- *mons* II. 6. 32.
---- *ſepulchrum* II. 7. 107.
Iſauri I. 2. 53.
Iſſa II. 7. 118.
Iſſos I. 13. 11.
Iſter II. 3. 164.
Iſtiæa II. 7. 77.
Iſtria II. 3. 154.
Iſtrici II. 1. 68.
Iſtropolis II. 2. 50.
Iſthmos II. 2. 97. & 3. 98.
Italia II. 4.
Ithaca II. 7. 88.
Ituriſſa III. 1. 102.
Iuba I. 6. 9.
Iugurthæ regnum I. 5. 34.
Ivia III. 1. 87.
Iulii forum II. 5. 18.
Junonis ara III. 1, 34.
---- *prom.* II. 6. 76.
---- *templum* II. 3. 58.
Juverna III. 6. 62.
Ixamatæ I. 19. 119.

L.

Labyrinthus I. 9. 64.
Lacedæmon II. 3. 60.
Lacinium II. 4. 73.
Lacippo II. 6. 61.
Laconice II. 3. 44.
Laconum tropæa II. 3. 82.

Laconum tropæa II. 3. 82.
Lacobriga III. 1. 52.
Lacydon II. 5. 20.
Ladon II. 3. 70.
Læpa III. 1. 43.
Læros III. 1. 69.
Lambriaca III. 1. 68.
Lampſacus I. 19. 2.
Laodicea I. 12. 23.
Lapideus campus II. 5. 29.
Larinum II. 4. 52.
Lariſſa II. 3. 48.
Larymna I. 16. 12. II. 3. 84.
Latera II. 5. 42.
Lathmus I. 17. 10.
Lathurus III. 9. 34.
Laturus ſinus I. 6. 12.
Laurentum II. 4. 94.
Leander & Hero II. 2. 77.
Lebedos I. 17. 20.
Lebynthos II. 7. 95.
Ledus II. 5. 42.
Lemanus lacus II. 5. 35.
Lemnos II. 7. 66.
Leontini II. 7. 149.
Leptis I. 7. 16.
Leptis major I. 7. 30.
Lerne II. 3. 120.
Lesbos II. 7. 29.
Leuca littus I. 16. 22.
---- *urbs* I. 17. 32.
Leucadia II. 7. 90.
Leucas II. 3. 140.
Leucata II. 5. 54.
Leuce II. 7. 10.
Leucoæthiopes I. 4. 26.
Leucothea II. 7. 10.
Liber pater III. 7. 5.
Libethra II. 3. 25.
Liburni II. 3. 161.
Libycum mare I. 4. 15.
Libyægyptii I. 4. 25.
Ligures II. 4. 15.
Lilybæum II. 7. 131.
Limia III. 1. 68.
Limyra I. 15. 15.
Lindos II. 7. 34.
Linternum II. 4. 90.
Lipara II. 7. 162.
Liris II. 4. 91.
Lixus III. 10. 41.
Locri II. 4. 76.
Locris II. 3. 42.
Lotophagi I. 7. 34.
Lucania II. 4. 85.
Lucentia II. 6. 51.
Lucrinus lacus II. 4. 88.
Luna Ligurum II. 4. 98.
Lupia III. 3. 33.
Lupiæ II. 4. 62.
Luſitania II. 6. 23. III. 1. 44.
Lycaones I. 2. 52.
--- *feræ* III. 9. 21.

Lycaſte

Lycaſto I. 19. 67.
Lycaſto II. 7. 118.
Lycia I. 2. 62. & 15. 1.
Lycos I. 12. 24.
Lyctos II. 7. 110.
Lycus I. 15. 1.
Lydi I. 2. 53.
Lyſmachia II. 2. 71.

M.

MAcar II. 7. 29.
Macæ III. 8. 49.
Macedonia I. 3. 22. II. 3.
Macrobii III. 9. 4.
Μακάρων *inſulæ* II. 7. 27.
Macrocephali I. 19. 79.
Μακρὸν τεῖχος II. 2. 69.
Madytos II. 2. 88.
Mæander I. 17. 10.
Mænalus II. 3. 69.
Mænoba II. 6. 60.
Mæotis I. 1. 39.
Mæotici I. 2. 67. & 19. 118.
Magneſia II. 3. 41.
Magnum promunt. III. 1. 50.
Magnus portus I. 5. 32.
Magrada III. 1. 103.
Mago II. 7. 190.
Malaca II. 6. 60.
Malea II. 3. 109.
Maliacus ſinus II. 3. 81.
Mallos I. 13. 11.
Mantiani I. 2. 49.
Manto I. 17. 21.
Mapalia I. 8. 21.
Marathon II. 3. 86.
Marathos I. 12. 15.
Marathuſa II. 7. 111.
Mare Adriaticum I. 3. 17.
---- *Ægæum* I. 3. 16. II. 2. 89.
---- *Jonium* I. 3. 17.
---- *Perſicum* I. 2. 9.
---- *Thuſcum vel Tyrrhenum* I. 3. 18.
Mariana colonia II. 7. 158.
Mariana foſſa II. 5. 27.
Mariandyni I. 2. 51. & 19. 48. II. 7. 16.
Maritima II. 5. 26.
Maronia II. 2. 104.
Maſſagetæ I. 2. 45.
Maſſilia II. 5. 21.
Maſtuſia II. 2. 93.
Mater Hypanis, palus II. 1. 61.
Matrinus II. 4. 50.
Mauri I. 4. 20.
Mauritania I. 5. 3.
Mauſoleum I. 16. 19.
Mauſolus I. 16. 20.
Mearus III. 1. 86.

Mo-

Mecybernæus flexus II. 3. 4.
Medama II. 4. 79.
Megara II. 3. 57.
Megaris II. 7. 141.
Melanchlæni I. 19. 100. II. 1. 120.
Melas I. 14. 1. II. 2. 95.
Melibœa II. 3. 16.
Melita II. 7. 160.
Mellaria II. 6. 73.
Melos II. 7. 92.
Melſiagum III. 3. 25.
Memphis I. 9. 101.
Mende II. 2. 135.
Mendeſium I. 9. 110.
Meninx II. 7. 59.
Mercurii prom I. 7. 5.
Meroë I. 9. 10. III. 9. 1.
Meros III. 7. 49.
Meſembria II. 2. 56.
Meſopotamia I. 11. 3.
Meſſana II. 7. 140.
Meſſene II. 3. 61.
Meſſenia II. 3. 45.
Meſſenii II. 3. 126.
Meſua II. 5. 43.
Metagonium pr. I. 7. 1.
Metapontum II. 4. 71.
Metaurus II. 4. 41.
Methone II. 3. 61.
Mileſii II. 2. 51.
Miletus I. 17. 4.
Minerva ubi nata I. 7. 26.
---- *prom.* II. 4. 84.
Minio II. 4. 95.
Minius II. 1. 67.
Minturnæ II. 4. 92.
Minyæ II. 3. 79.
Mirtylis III. 1. 5.
Miſenum prom. II. 4. 88.
Miſenus ibid.
Mœnis III. 3. 32.
Mœris I. 6. 60.
Monda II. 1. 59.
Mopſus I. 17. 23.
Morini III. 2. 74.
Moſchi I. 2. 47. & 19. 92.
Moſſyni I. 19. 71.
Mulucha I. 5. 32.
Muſagori II. 7. 115.
Mutina II. 4. 19.
Mycenæ II. 3. 58.
Myconos II. 7. 98.
Myndus. I. 16. 22.
Myriandros I. 12. 26.
Myrina I. 18. 4.
Myrinus I. 18. 4.
Myrlea I. 19 24.
Myrmecion II. 1. 23.
Myrtoum pelagus II. 3. 27. & 7. 84.
Myſia I. 18. 2.
Myſius Olymp. I. 19. 16.

My-

Myſtiæ II. 4. 74.
Mitylene II. 7. 31.

N.

NAgidos I 13. 57.
Na[illegible] II. 3. 163.
Narbo II. 5. 14.
Narbonenſis Gallia II. [illegible]
Narona II. 3. 158.
Natiſo II. 4. 25.
Naumachos II. 7. 114.
Naupactos II. 3. 70.
Nauſtathmos I. 8. 12.
Naxos II. 7. 98.
Neapolis I. 7. 17. & 16. 23. II. 4. 87.
Nebis III. 1. 67.
Nemauſus II. 5. 9.
Nemeſis Phidiaca II. 3. 90.
Nepos (*Cornelius*) vide *Cornelius N.*
Neptuni fanum I. 19. 27. II. 3. 102.
---- *templum* II. 3. 122.
Nerii III. 1. 74.
Neritos II. 7. 86.
Neſos II. 7. 78.
Neſtos II. 2. 112.
Neſua III. 1. 101.
Neuri II. 1. 121.
Nicæa II. 5. 17.
Nigritæ I. 4. 21. III. 10. 22.
Nili oſtia I. 9. 110.
Nilus I. 9. 6. III. 9. 66.
Niphates I. 15. 13.
Niſyros II. 7. 95.
Noega III. 1. 87.
Nomades II. 1. 98.
---- *Scythæ* III. 5. 33.
Nuchul III. 9. 67.
Numidæ I. 4. 20.
Numidia I. 6. 1.
Numana II. 4. 46.
Numantia II. 6. 26.
Nymphæus ſpecus II. 1. 30.
Nyſa III. 7. 49.

O.

OÆones III. 6. 79.
Oceani oſtium. III. 9. 31.
Oceanus ambit omnia I. 1. 17.
---- *Atlanticus* I. 5. 1.
---- *Britannicus* . 3. 4.
---- *Eous* I. 2. 2.
---- *Indicus* I. 2. 3.
---- *Scythicus* ibid.
Octavanorum colonia II. 5. 19.
Odeſſos II. 2. 56.

Oea I. 7. 29.
Oeanthia II. 3. 137.
Oechalia II. 7. 78.
Oenomaus I. 18. 5.
Oenuſa II. 7. 85.
Oetæus ſaltus II. 3. 24.
Ogyris III. 8. 52.
Olbia II. 1. 60. II. 5. 20.
Olbianos ſinus I. 19. 27.
Oleaſter lucus III. 1. 31.
Oliaros II. 7. 93.
Olintigi III. 1. 43.
Oluros II. 3. 136.
Olympus I. 19. 16. II. 3. 20.
Olympii Jovis delubrum II. 3. 63.
Olynthos II. 2. 116.
Onoba III. 1. 43.
Ophiophagi III. 8. 67.
Opoes II. 3. 83.
Opuntius ſinus II. 3. 81.
Orbelos II. 2. 16.
Orbis II. 5. 46.
Orcades III. 6. 70.
Orchomenon II. 3. 68.
Oreſtes II. 1. 93.
Origeviones III. 1. 101.
Oricum II. 3. 155.
Orontes I. 12. 25.
Orpheus II. 2. 102.
Oſiſmii III. 2. 51.
Oſſa II. 3. 21.
Oſſonoba III. 1. 51.
Oſteodes II. 7. 162.
Oxos III. 5. 56.

P*Achynum* II. 7. 158.
Padus I. 4. 27.
Pæſicæ III. 5. 37.
Pæſtanus ſinus II. 4. 82.
Pæſtum ibid. verſ. 3.
Pagaſa II. 3. 77.
Pagaſæus ſinus ibid.
Pagæ II. 3. 136.
Palæpaphos I. 7. 43.
Palæſtina I. 11. 5.
Palibotri III. 7. 55.
Palinurus II. 4. 81.
Pallantia II. 6. 26.
Pallene II. 2. 116.
Palma II. 7. 191.
Palmaria II. 7. 170.
Paltos I. 12. 23. & 24.
Pamphylia I. 2. 62. & 14. 1.
Pamiſſum II. 3. 124.
Panacra II. 7. 111.
Panchæi III. 8. 65.
Pandion I. 16. 12.
Pandateria II. 7. 170.
Panes III. 9. 56.
Panionium I. 17. 15.

Pan-

Panormus II. 7. 149.
Panticapæum II. 1. 23.
Panticapes II. 1. 42.
...noti III. 6. 81.
...phlagonia I. 19. 63.
...phos II. 7. 42.
...tonius portus I. 8. 12.
...aria II. 2. 41.
Paridis judicium I. 18. 32.
Parion I. 19. 2.
Parnaſſus II. 3. 52.
Paropamiſus I. 15. 12. III. 7. 57.
Paropaniſii I. 2. 43.
Paros II. 7. 97.
Parthenius amn. I. 19. 60
---- *mons.* II. 3. 69.
Parthini II. 3. 151.
Paſargada III. 8. 26.
Patalene III. 7. 85.
Patara I. 15. 17.
Patavium II. 4. 19.
Patræ II. 3. 128.
Paulon II. 4. 100.
Pedalion I. 16. 6.
Pegaſi III. 9. 23.
Pelaſgi I. 16. 2. 18. 20. 19. 15.
---- *eorum coloniæ* II. 2. 130.
Pelion II. 3. 20.
Pelle II. 3. 2.
Peloponneſos II. 3. 37.
Peloponneſiacæ gentes II. 3. 66.
Pelops I. 18. 5.
Peloris II. 7. 32.
Pelorus gubernator Annibalis II. 7. 133.
Peluſium II. 9. 17.
Peluſiacum oſtium Nili I. 9. 210.
Peneus II. 3. 13.
Perga I. 14. 10.
Perinthos II. 2. 65.
Perſæ III. 8. 26.
Perſeus I. 11. 22.
Perſicus ſinus III. 8. 20.
Perſis I. 2. 35.
Petilia II. 4. 74.
Peuce II. 7. 15.
Phæaces II. 3. 152.
Phanagoria I. 19. 111.
Pharos II. 7. 50.
Pharuſii I. 4. 22.
Phaſelis II. 14. 12.
Phaſiacus angulus II. 2. 54.
Phaſis I. 19. 84.
Phicores I. 19. 118.
Phidiaca Nemeſis II. 3. 90.
Phidiæ Jupiter Olympius II. 3. 65.
Philænorum aræ I. 7. 37.
Phileæ II. 2. 62.
Philippi II. 2. 113.

Philippus II. 3. 3.
Philoctetes II. 3. 17.
Phinopolis II. 2. 62.
Phitonia II. 7. 170.
Phocæa I. 17. 33.
Phocæi II. 5. 22.
Phocis II. 3. 42.
Phœnice I. 11. 6. II. 7. 44.
Phœnices I. 12. 1. II. 6. 72.
Phœnicuſa II. 7. 163.
Phœnix III. 8. 78.
Pholoë II. 3. 68.
Phryges I. 2. 52.
Phryxi templum I. 19. 86.
Phthia II. 3. 50.
Phthiotis II. 3. 42.
Phthirophagi I. 19. 101.
Phycus I. 7. 35.
Phygela I. 17. 18.
Phyſcella II. 3. 7.
Picentes II. 4. 13.
Picentia II. 4. 83.
Pieria II. 3. 22.
Pindus II. 3. 53.
Piræeus II. 3. 95.
Piſæ Oenomai II. 3. 62.
---- *Etruſcæ* II. 4. 97.
Piſaurum II. 4. 40.
Piſidæ I. 2. 52.
Pitane I. 18. 7.
Pithecuſa II. 7. 164.
Pityia II. 7. 118.
Pityuſa II. 7. 82.
Placia I. 19. 14.
Plotæ II. 7. 90.
Pogonus I. 3. 116.
Pola II. 3. 159.
Polaticus ſinus ibid.
Pollentia II. 7. 191.
Pol ægæ II. 7. 63.
Pompeii II. 4. 87.
Pompeiopolis I. 13. 50.
Pontiæ II. 7. 170.
Pontus Euxinus I. 1. 37. & 19. 48.
Populonia II. 4. 97.
Πορθμὸς I. 1. 33.
Poſideum I. 17. 2.
Potentia II. 4. 47.
Potidæa II. 2. 135.
Præſamarci III. 1. 70.
Priapos I. 19. 3.
Priene I. 17. 13.
Priſciana III. 10. 40.
Prochyta II. 7. 165.
proconneſos II. 7. 22.
propontis I. 19. 8.
prote II. 7. 86.
Pſammetichus I. 8. 64.
Pteleon II. 3. 76.
Pterophoritæ I. 2. 48.
Ptolemais I. 8. 13. III. 8. 59.
Puteoli II. 4. 87. *unde ſinus Puteolanus* ibid. verſ. 85.
Pygmæi III. 8. 67.
Pylos II. 3. 127.

Pyræi II. 3. 104.
Pyramides I. 9. 57.
Pyramus I. 13. 5.
Pyrenæus II. 6. 1.
Pyrgi II. 4. 95.
Pyrrha II. 7. 31.

Q.

Q. *Metellus Celer* III. 5. 86.
Quiza castellum I. 6. 12.

R.

R*Avenna* II. 4. 39.
Rha III. 5. 41.
Rhamnus II. 3. 88.
Rhegium II. 4. 77.
Rhene II. 7. 98.
Rhenus II. 5. 4. III. 2. 65.
Rheſi regnum II. 2. 67.
Rhetico III. 3. 29.
Rhœtea littora I. 18. 45.
Rhœteum Ibid.
Rhion II. 3. 139.
Rhipæus mons I. 19. 141.
Rhipæi montes II. 1. 7. III. 5. 5.
Rhiphæes I. 2. 48.
Rhoda II. 6. 31.
Rhodanus II. 5. 34. III. 3. 31.
Rhodope II. 2. 16.
Rhodos II. 7, 34.
Rhyndacum I. 19. 17.
Rubreſus lacus II. 5. 52.
Rubricatum II. 6. 38.
Rubrum mare III. 8. 1.
Rudiæ II. 4. 60.
Rupes Auſtro ſacra I. 8. 3. & 4.
Ruſadir I. 5. 31.
Ruſicade I. 7. 4.
Ruſcino II. 5. 69.
Ruthiſia I. 6. 14.

S.

S*Abatia* II. 4. 99.
Sabæi III. 8. 48.
Sabis III. 8, 26.
Sacæ III. 7. 5.
Sacrum prom. III. 1. 50.
Sætabis II. 6. 47.
Saguntbus II. 6. 49.
Sala III. 10. 41.
Salacia III. 1. 54.
Salambina II. 6. 59.
Salamis II. 7. 42.
Salduba II. 6. 60.
Saleni III. 1. 100.
Salentini campi & littora II. 4. 61. & 62.
Salentinum prom. II. 4. 70.
Salia III. 1. 91.
Salona II. 3. 158.

Salſulæ ſons II 5. 55.
Same II 7. 87.
Samos II. 7. 32,
Samonium pr. II. 7. 101.
Samothrace II. 7. 63.
Santonæ III. 2. 61.
Sardabale I. 6. 12.
Sardemiſos I. 14. 12.
Sardinia II. 7. 177.
Sarmatia III. 4 1.
Sarpedon I. 13 50.
Saronicus portus II. 3. 113.
Sars III 1. 73.
Saſon II. 7. 120.
Satarchæ II. 1. 21. & 88.
Satyri I. 4. 33 & 8. 60. III. 9. 56.
Sauromatæ I. 19. 127. II. 1. 18.
Sauromatides III. 5. 35.
Saurium. III. 1. 100.
Scalæ Annibalis II 6. 34.
Scamander I. 18. 30.
Scandile II. 7. 63.
Scandinovia III. 6. 73.
Schœnus ſinus I. 16. 13.
Schœnitas II. 3. 114.
Sciathos II. 7. 63.
Scione II. 2. 136.
Scironia ſaxa I. 13. 96.
Scylace I. 19. 14.
Scylla II. 4. 77.
Scyllæon II. 3. 111.
Syllaceum I. 4. 74.
Scyllaceus ſinus I . 4. 72.
Scythæ I. 2. 25.
Scythia Aſiatica. III. 5
Scythia Europæ gent un. prima I. 3. 20.
Scythici populi III. 5. 2
Scythicus ſinus III. 5. 27.
Scythicum prom. III. 1. 78.
Secundani II. 5. 10.
Sedochezi I. 10. 10
Seleucia I. 12. 23.
Selymbria II. 2. 65
Semiramis I. 11. 8.
Sena II. 3. 8.
Sena inſula III. 6. 23.
Sepias prom. II. 3. 16.
Septem fratres I. 5. 29. & 30.
Septentrionalis Oceani inſulæ III. 6.
Septumani II. 5. 11.
Sequana III. 2. 35.
Seres II. 2. 25. III. 7. 9.
Seriphos II. 7. 97.
Serpentes in India III. 7. 25.
Serrium prom. II. 2. 102.
Seſamus I. 19. 61.
Seſtianæ aræ III. 1. 88.
Seſtos II. 2. 77.
Sextani II. 5. 11.
Sicilia II. 7. 121.

Sicu-

Siculum pelagus II. 4. 9.
Sicyon II. 3 1. 6.
Sida op. I. 14. 2.
--- *ejus portus* I. 15. 3.
Sidon I. 12. 9.
Siga I. 5. 32.
Sigea littora II. 7. 24.
Sigeum op. I. 18. 28.
Silerus amnis II. 4. 83.
Simois I. 18. 30.
Simyra I. 12. 14.
Singones I. 19. 105.
Sindos ibid.
Sinonia II. 7. 65.
Sinope I. 19. [illegible].
Sinuessa II. 4. 91.
Sinus Iſſicus I. 13. 5.
Siphnos I.. 7. 97.
Sipuntum II: 4. 55.
Sipus ibid. verſ. 56.
Sirenes II. 4. 84.
Sittianorum colonia I. 6. 6.
Smyrnæum prom I. 17. 25.
Sogdiani III. 5 56.
Solis fons I. 8. 3.
--- *ortus ex Caſio apparens.* I. 10. 7.
---- *ex Ida* I. 18. 35. &c.
---- *regio* III. 7. 82. & 83.
---- *urbs* III. 8. 85.
Solæ I. 13. 11.
Sophene I. 11. 5.
Sordones II. 5. 67.
Specus Herculis I. 5. 8.
Sperchios II. 3. 78.
Sphinges III. 9. 21.
Sporades II. 7. 96.
Stœchades II. 7. 185.
Stratos II. 3. 71.
Strobilum III. 8. 58.
Strongyle II. 7. 164.
Strophades II. 7. 89.
Strymon II. 2. 15. & 112.
Subis II. 6. 39.
Subur II. 6. 36.
Sucro II. 6 47.
Sucronenſis ſinus II. 6. 45.
Suel II. 6. 60.
Sueſia III. 3 25.
Sugdiani I 2. 42.
Sulci II. 7. 184.
Sunium II. 2. 91. II. 3. 91.
Superum mare II. 4. 6.
Surrentum II. 4. 86.
Syene I. 9. 102.
Syme II. 7. 96.
Symplegades II. 7. 21.
Syphax I. 6. 7.
Syracuſæ II. 7. 141.
Syria I. 11.
Syrocilices I. 2 53.
Syros II. 7. 98.
Syrtis major II. 7. 58.
--- *minor* I. 7. 17.

T.

TAbis III. 7. 8.
Tabraca I. 7. 4.
Tænaros II. 3. 109.
Tachempſo I. 9. 16.
Tagus III. 1. 55.
Talca III. 6. 95.
Talus Cretenſis II. 7. 106.
Tamarici III. 1. 74.
Tamaris III. 1. 71.
Tamos III. 7. 59.
Tamuda I. 5. 30.
Tanais I. 19. 122.
Taphræ II. 1. 36.
Taphrure I. 7. 16.
Taprobane III. 7. 79.
Tarentus II. 4. 71.
Tarentinus ſinus II. 4. 69.
Tarichiæ II. 7. 60.
Tarpha II. 3. 83.
Tarracina II. 4. 92.
Tarraco II. 6. 39.
Tarraconenſis Hiſpania II. 6. 16.
Tarſus I. 13. 8.
Tarteſſos II. 6. 71.
Tatræ I. 19. 118.
Taulantii II. 3. 152.
Taunus III. 3. 29.
Tauri II. 1. 93.
Taurianum II. 4. 77.
Taurici II. 1. 24
Taurici montes I. 19. 92.
Taurois II. 5. 20.
Tauromin[illegible]ium II. 7. 14[illegible]
Taurus mons III. 7. 9.
---- *prom.* I. 15. 4.
Taygetus II. 3. 61.
Teanum II. 4. 52.
Tectoſages II. 5. 10.
Telamon II. 4. 96.
Telis II. 5. 68.
Telmeſſos I. 15. 21.
Telobis II. 6. 39.
Temeſa II. 4. 80.
Tempe II. 3. 25.
Tenea II. 3. [illegible]
Tenedos II. 7. 24.
Tenos II. 7. 98.
Teos I. 17. 28.
Tergeſte II. 3. 165. & 4. 23.
Teutoni III. 3. 44. & 6. 73.
Thales I. 17. 6.
Thaſos II. 7. 62.
Thebæ II. 3. 53.
Thebe campus I. 18. 16.
Theganuſa II. 7. 85.
Themiſtagoras I. 19. 85.
Themiſcyrium I. 19. 68.
Theodoſia II. 1. 23.
Θεῶν ὄχημα III. 9. 56.
Thera II. 7. 93.
Therapne II. 3. 60.
Thermæ II. 7. 148.

Ther-

Thermaicus ſinus II. 3. 12.
Thermodon I. 19. 66.
Thermopylæ II. 3. 83.
Theſeus II. 3. 87.
Theſſalia II. 3. 41.
Theſſalonice II. 3. 14.
Thia II. 7. 93.
Thoricos II. 3. 90.
Thracia & Thraces II. 2.
Thracius Boſpor. I. 1. 36.
Thule III. 6. 85.
Thurium II. 4. 72.
Thuſcum mare. I. 3. 18.
Thymnias I. 16. 13.
Thynia II 2. 60.
Thynias II. 7. 16.
Thyſſagetæ I. 19. 132.
Tibareni I. 19. 70.
Ticer II. 6. 30.
Tichis II. 5. 68.
Tifernus II. 4. 51.
Tigres III. 5. 63.
Tigris amnis III. 8. 30.
Tigulia II. 4. 98.
Timavus II. 4. 24.
Timotheus I 17. 7.
Tinge oppidum I. 5. 9.
Tingentera II. 6. 72.
Tios I. 19. 57.
Tiriſtis II. 2. 52.
Tiſanuſa I. 16. 11.
Toloſa II. 5. 10.
Tomæ II. 2. 51.
Toretæ I. 19. 101.
Torone II. 3. 6.
Tragopanes III. 9 22.
Tragurium II. 7 119. & 3 158.
Trapezus I 19. 80.
Treviri III 2. 38.
Tripolis I 12 13.
Tritium Tobolicum III. 1. 102.
Triton fl. I 7. 24.
Tritonis palus ibid.
Troas I. 2 63 & 18. 3.
Trœzen II. 3 115.
Trœzenii II. 3. 112.
Troglodytæ I. 4. 29.
Truentinum II. 4. 48.
Tubero fl. III. 7. 90.
Tulcis amnis II. 6. 40.
Turcæ I- 19. 132.
Turduli III. 1. 29.
--- *veteres* III. 1. 58.
Turius II. 3. 47.
Typhon I. 13. 46.
Typhoneus ſpec. I. 13. 43
Tyras II. 1. 68.
Tyros I. 12. 6.

V.

V*Abar* I. 6. 15.
Valentia II. 6. 49.
Valetium II 4. 60.
Varduli III. 1. 103.
Varus II. 4. 101.

Vaſio II. 5. 8.
Velia II. 4. 81.
Veneris fanum II. 5. 72.
---- *delubrum* II. 7. 153.
---- *ubi nata* II. 7. 43.
Veneti I. 2. 51. II. 4. 12.
Venetus lacus III. 2. 81.
Veſulus II. 4. 28.
Veſuvius III. 4. 86.
Vienna II. 5. 8.
Virgi II. 6. 58.
Virgitanus ſinus II. 9. 59.
Viſula III. 4. 2.
Viſurgis III. 3. 33.
Ulla III. 1. 70.
Ulyſſippo III. 1. 54.
Vocontii II. 5. 8.
Volcarum ſtagna II. 5. 42.
Volſci II. 4. 16.
Volubilis urbs. III. 10. 40.
Urgo II. 7. 172.
Urias ſinus II. 4. 54.
Utica I. 7. 10.
Vulturnus amnis & oppidum II. 4. 90.

X.

Xanthus I. 15. 20.
Xerxes I. 2. 100.

Z.

Zacynthos II. 7. 87.
Zephyr. II. 7. 114.
Zephyrion urbs I. 8. 12.
Zephyrium prom. II. 4. 75.
Zilia III. 10. 42.
Zonæ quinque I. 1. 10.
Zone prom. II. 2. 103.

FINIS.

JULII HONORII
ORATORIS
EXCERPTA
Quæ ad Coſmographiam pertinent.

TESTIMONIA

Et judicia virorum doctorum de Julio Oratore & Æthico.

ABR. ORTELII.

Riſergica, inſula ultima in Oceano Septentrionali: ubi tanta ventorum vis, ut ibi nihil viride aut floridum ſit, ut refert Æthicus Sophiſta MS. alius ab illo, quem Simlerus edidit. In Theſauro Geographiæ.

CL. SALMASII.

Auctor qui ſub Æthici nomine vulgatur, &c. Ita legendus ille locus ex vetuſtiſſimo noſtro codice & Thuanæo, qui Coſmographiam illam non Æthico, ſed Julio Oratori tribuit, cujus meminit Caſſiodorus. Nam Æthicus alius eſt, Hiſtricus Sophiſta, quem de Græco tranſlatum ab Hieronymo & nondum editum vetus idem liber habet ex bibliotheca Thuanæa. ad Solinum pag. 770.

EJUSDEM.

Hac voce uſus eſt vetus auctor, qui Æthicum Hiſtriæ Sophiſtam compilavit. Membranæ Hieronymum presbyterum inſcribunt. ad Solinum pag. 826.

EJUSDEM ad Solinum p. 1115.

Apud Æthicum in Coſmographia inter Oceani orientalis oppida & Indica recenſetur Colche. *Ita in duobus antiquiſſimis Regiæ bibliothecæ codicibus ſcriptum*

ſcriptum etiam repperi. At in alio longe vetuſtiſſimo bibliothecæ Thuaneæ, qui ſub nomine Julii Oratoris eadem omnia habet, pro Colche *invenio* Colica, *hoc modo:*

Palibothra	*oppidum*	Collice	*oppidum*
Alexandropolis	*oppidum*	Patale	*oppidum.*
Sallenites	*oppidum*		

Mart. Opitii.

Hiſter ſive Iſter Æthici cognomento, ſcriptor antiquiſſimus, cujus Edicta Coſmographica e Græco ab Hieronymo ſaltuatim verſa in Thuanæa bibliotheca Lutetiæ, penes me quoque exſtant, litera ſane antiquiſſima. De Hieronymo, ſi alia deſint, dubitare nos vetat Hrabanus Maurus, qui in libello de inventione linguarum, Literas enim, *inquit*, Æthici Philoſophi Coſmographi natione Scythica, nobili proſapia, invenimus, quas Hieronymus venerabilis presbyter ad nos uſque cum ſuis dictis explanando perduxit. &c. *Ad Rhytkmum Germ. de Annone pag.* 20. *Idem p.* 40. *Hiſtri Coſmographia interprete Hieronymo. Et pag.* 41. *Sic Aethicus MS. diverſus multifariam ab edito hactenus, cujus mihi copiam fecit Cl. Salmaſius, nunquam ſine honore dicendus.*

Henr. Valesii.

Abennæ dicuntur a Julio Honorio Oratore, qui Coſmographiam ſcripſit, cujus etiam meminit Caſſiodorus de divinis lectionibus cap. 25. *Is igitur inter gentes Oceani Meridiani recenſet Quinquegentianos, Mazicas, Baquatas, Maſſylios, Abennas. At hæc gentium nomina deſunt in Coſmographia Ethici, quæ*

quæ tota ex Julio Oratore transſcripta cum ſit, non Æthici ſive Ethici, ſed Julii Honorii Oratoris Coſmographia dici debet. ad Ammianum XXIX, 5.

HADR. VALESII.

Julius Honorius Orator, in libello de Coſmographia, Amſivaros vocat, quos alii Amſivarios. Libro II. rerum Francicarum pag. 90.

GERH. JOH. VOSSII.

Itinerarium Antonino Auguſto adſcriptum, ſive id ſit Julii Oratoris, ſive Æthici Iſtri. In nonnullis inſcribitur Antonio Auguſto; quo nomine quidam eſt inter Γεωπονικῶν ſcriptores. In codice alio, ex bibliotheca S. Galli, dicitur Antonii Auguſtalis. Julio Oratori in aliis tribuitur libris; in quibus exaratum, Julio Oratori utriuſque artis. *Puto ſignari δίζυγα δεπίλω, ut Agathias Scholaſticus in Epigrammatis appellat: videlicet & illam, quæ proprie magis Oratoria; & alteram, quæ Poëtica dicitur. In codice Thuanæo hæc ad calcem operis ſunt adjecta:* Hæc omnia in deſcriptione recta orthographiæ tranſtulit, publicæ rei conſulens, Julius Honorius, magiſter peritus; atque ſine aliqua dubitatione, doctiſſimus. Illo nolente ac ſubterfugiente, noſtra parvitas protulit, divulgavit, & publicæ ſcientiæ obtulit. *Eſſe autem id opus Julii Oratoris, valde eſt veriſimile, ob verba illa Caſſiodori de Divinis Lectionibus cap.* XXV. *quod eſt de Coſmographis legendis.* Libellum Julii Oratoris, quem vobis reliqui, ſtudioſe legere feſtinetis: qui maria,

maria, inſulas, montes famoſos, provincias, civitates, flumina, gentes, ita quadrifariâ diſtinctione complexus eſt; ut pene nihil libro ipſi deſit, quod ad Coſmographi notitiam cognoſcitur pertinere. *Non defuere tamen, qui propterea conjectarent, eſſe id opus Julii Cæſaris: cui tributum fuiſſe hoc opuſculum, liquet ex Cuſpiniano; uti & Felice Malleolo in dialogo de Nobilitate. Ad hunc errorem præivere Mſſ. codd. qui ſic ordiuntur:* INCIPIT CHRONICA JULII CÆSARIS. *Alii Æthico Iſtro adjudicant, partim quia & Æthici, & Antonini, ut vocant, itinerario eadem præmittitur præfatio: partim quoniam Flodoardus (qui ante annos vixit prope octingentos) in Rhemenſium pontificum hiſtoria lib.* I. *cap.* I. *ex Æthici Coſmographia adducit, quæ in Antonini hoc Itinerario leguntur. Sane, quin vel Julii Oratoris, vel Æthici ſit, minime dubitandum: quandoquidem Antoninorum eſſe non poſſit; ne illius quidem, qui Cæſaris Severi filius fuit; cum mentio in Itinerario hoc fiat Maximianopolis, Conſtantinopolis, Conſtantinæ, & aliarum urbium, quæ longe poſt Cæſarum illorum tempora demum exſtructæ ſint, vel hoc nomen adeptæ. De Philologia pag.* 59.

CAROLI DU FRESNE.

Atvero in codicibus aliquot MSS. Julio Oratori utriuſque artis *adſcribitur: atque adeo in Codice Thuanæo ad calcem operis adiecta leguntur:* Hæc omnia in deſcriptione &c. *quæ infra occurrunt. Sed & hunc veteris iſtius Coſmographiæ auctorem agnoſcit Caſſiodorus de divinis lectionibus*

cap.

cap. XXV, *quod eſt de Coſmographis legendis*: Libellum Julii Oratoris, quem vobis reliqui, ſtudioſe legere feſtinetis: qui maria, inſulas, montes famoſos, provincias, civitates, flumina, gentes, ita quadrifaria diſtinctione complexus eſt, ut pene nihil libro ipſi deſit, quod ad Coſmographi notitiam cognoſcitur pertinere. *Libro primo Conſtantinopoleos Chriſtianæ cap.* XX. *Ubi patet eum nihil niſi deſcribere Valeſiana & Voſſiana ſine grati animi indicio; ſed ita ſolet iſte ex rapinis undique actis magnos libros conficere.*

Etiam Iſaacus Voſſius in notis ad Melam pag. 228 *de Durio, citat Julium Oratorem, quæ tamen nobis ita ample non occurrerunt: & pag.* 307. *de Nilo, ubi diſerte nominat codicem Thuanæum, in quo tamen nos non niſi ea quæ nunc vides, invenimus.*

Hæc quum vivus legerit ille ipſe Iſaacus Voſſius, & tam cupide ut notas meas in Melam, ſic omnia hæc cavillatus, nihil horum tangere ſuſtinuerit; apparet eum ſcripſiſſe illa potius ad jactitandum, quam multa haberet aliis ignota, quibus varia imponeret nomina; quam vera.

In ipſius codicis prima pagina ſcriptum eſt: Ejuſdem Aethici peripatetici librum alterum de philoſ. habet P. Daniel Aurel. in codice vetuſto, in quo Iſidori Aſtrologia continetur. *Alia manu.* In vet. ℞ Dan. ex. Incipit liber Aethici philoſophico editus oraculo a Hieronimo presbitero tranſlatus in Latinum ex Coſmographia. i. Mundi ſcriptura. *Alia manu.* De eo ſic in præfatione. Hic Aethicus hiſtria regione Sophiſta claruit primuſque codices ſuos Coſmographiam nuncupavit

alios

alios qui non minora ſed majora dixiſſe cognominis quos ſophogramios appellavit. *Item.* Liber eſt barbare ſcriptus & nugis ac fabulis refertus. *Item.* Citatur in eo libro ipſe Aethicus Hiſter ſæpe & Alchimus. *Item.* Meminit ejus lib. Greg. Gyrald. de navig.

IULII HONORII ORATORIS
EXCERPTA
Quæ ad Coſmographiam pertinent.

EXcerpta ejus ſphere vel continentia propter aliquos anfractos ne intellectum forte legentis perturbet & uitio nobis achroſticis eſſet, hic excerpendam eſſe credidimus. Ergo oceanus orientalis hic maria habet.

Mare Caſpium	Mare rubrum
mare Perſicum	mare Arabicum quem ſinum Arabicum dicunt.
mare Tyberiadem	
mare Aſpaltites	
hoc eſt mare mortuum	mare carpatum

Inſulae orientales oceani quae ſunt

Hippopodes inſula	Carpathon inſula
Ianneſſi inſula	Cypros inſula
Solis peruſta inſula	Rhodos inſula
Taprobane inſula	Cythera inſula.
Silenfantine inſula	Creta inſula.
Teron inſula	

Montes oceani orientis qui ſunt

Caucaſus mons	Libanus mons
Caumeſtes mons	Caſſius mons
Nyſa mons	Armenus mons.
Bodiamo mons.	Amanus mons.

Provinciae orientales quae ſunt

India provincia	Adonis phoenice provincia
Meſopotamia provincia	Syria appamia provincia
Siria provincia	Media Aſſyria provincia.
Commagene provincia	

Oppeda oceani orientalis quae ſunt

Seres oppidum
Theriodes oppidum
Sigotani oppidum
Talibothra oppidum
Alexandropolis oppidum
Sallenites
Colice
Patale
Patalete
Tarchi
Talloni
Coprates
Carmante.
Ortaciae
Etergilae
Paſargadae
Ariduli
Tarchi
Scytheicum
Dahae
Salſamies
Babylonia
Caldaei
Laudicia
Biblos
Berythos
Sidona
Tyros
Protomais
Caeſarea
Eudaemon
Anabataei
Sabaei
Magae
Perſepolis
Andis
Angae
Suſiani
Perſis
Flinei
Paropanodae oppidum
Adiabena
Carca
Alexandria
Nizzibi
Arbaei
Commagene
Dolicą
Palmiradamaſcos
Iardanes
Heliupolis
Apamia
Anthiocia
Daſne
Aſcalona
Caza
Oſtracine
Scytopolis.
Filadelfia
Corupolis
Arabia oppidum

Fluminum ortus & egeſtio oceani orientis

Theriodes fluvius naſcitur ex campeſtribus locis

natus unus efficitur egerit in mare caſpium currit per mimilia DCCCXXLI

Oxos fluvius naſcitur de monte Caumeſtes in quinque fluminibus brachia facit. Tranſeunt per montem caucaſum & appellantur Saleantes fundunt in flumen magnum qui appellatur Ganges. Hic eos ſuſcipiens egeritur in oceanum orientalem ſub inſula ſolis appellata peruſta. circuit milia DCCXXVII

Sygocan fluvius naſcitur de monte Caucaſo, ex ſe duo effecti in coronam occupant montem ſupra dictum caumeſten. Sane ex una parte ejus montis ex quo ſupra diximus quinque flumina procedunt quae dicta ſunt Saleantes per eos torrens tranſiens ita ut nec eorum aqua nec ejus (*Hic deſinit pag. in MS. ubi quid omiſſum eſt, aut pagina interjicienda deeſt. ſequens ita*)

Adonis fluvius naſcitur prope Tiberiadem lacum diffundit in mare crete inſula currit milia DCCCLXIIII

Jordannes fluvius naſcitur ſub Libano monte circuiens eum pergit in lacum Tiberiadem de quo exiens ſuo curſu excurrit ad Scitopolin, quam ſecans mediamabeam exiens fundit in mare mortuum currit milia DCCXXXII

Quae gentes ſint in provinciis oceani orientis

Scitheantropofagi	Stheicumi
Sigotani	Paroſmi
Faſice	Geloni
Anartacae	Maſſages
Thoraſmi	Paropaniſes
Bactriani	Hipergenes
Traumeda	Aracoſia
Pambothi	Aciani

Aracothi
Oraccae
Araui
Armuzia
Parthi
Hieromices
Ceriſci
Anidros
Sitiacenae
Ictioſagi
Idime
Cazzi
Cauci
Uſippi

Orientalis oceani continentia explicit incipit oceani occidentalis.

Oceanus occidentalis haec maria habet.

Mare freti Gaditani
Mare quod orcades appellant
Mare mades
Mare thile
Mare quem columnas erculis appellant.
Mare tyrrenum
Mare brittanicum
Mare adriathicum

Oceani occidentalis inſule que & quante ſint

hibero inſula
meuania inſula
brittania
ebuſos
balearis major inſula
balearis minor inſula
Corſica inſula
orcades *inſule* ſunt novem

Montes quos habet oceanus occidentalis.

Montes pyreneus
mons alpium
mons appeninus
montes II Brittaniae
Baleum
mons Haemus
mons Rhodope

Provincias quas habeat oceanus occidentalis

Hiſpinia provincia
Betia provincia
Luſitania
Callecia
Italia
Etruria
Umbria provincia
Liburnia provincia

Aqui-

Aquitania
Brittania
Germania
Belgica
Galliae duae provincia
Pannonia
Delmatia
Illyricus
Moeſia
Noricum
Benetia provincia.

Quæ oppida in provinciis ſuis habeat oceanus occidentalis.

Calpis oppidum
Uettones
Toletum
Bracara
Lacus Auguſti
Aſturica
Uaccaei
Celtibera
Caeſarea Auguſta
Tarraco
Ceſuriacum
Ambriani
Thungri
Agrippini
Treueri
Senones
Auguſtodonum
Lugdunum
Mogontiacum
Vienna
Arelato
Maſſilia
Turini
Aquileja
Himonia
Altinum
Corduba
Verona
Brixia
Meidiolanum
Placentia oppidum
Mutina
Bononia
Ravenna
Faventia
Ariminum
Piſaurum
Jadera
Salona
Brecantium
Naiſſos
Viminacium
Peice
Singidunum
Sirmium
Nyrſa
Siſcia
Aquincum
Brecentione
Carnunto
Sabaria.
Petavionē oppidum.

Patauis

Oceani occidentalis fluminum ortus & occaſus.

Fluvius Tagus naſcitur in campis Spaniae. occidet in oceanum occidentalem

Fluvius Durius naſcitur in campis Spaniae. egein oceanum occidentalem

Fluvius Minio naſcitur prope Pyreneum in rutunditate vertitur ut brecantium oppidum maritimum includat & ſic ſe in oceanum occidentalem recipet.

Fluvius Hiberus naſcitur ſub aſtyribus pirenae inluſtrans hiſpanias infundit ſe in mari juxta Tarraconae

Fluvius Rhodanus naſcitur in medio campo occurrit ei uicornis apbatabione veniens relicta cauda ortus ſui Rhodanus ſimul hoc eſt unum facientes in mare mittunt egerentes arelatem mergunt. Sed hic quem uicornem diximus ante conjunctionem Rhodani vel conjunctionem in ſupernis nomen aliud accepit. preter uicornem appellatur Rhenus. Ita ergo fit ut hic fluvius tribus nominibus nuncupetur, cum ſit unus & dimidius ducit autem a mari pataiuonis uſque ad mare tyrrenum contra inſulas baleares. ejus autem medias quae inruit habet aquilium pertortuoſum Lugdunum, ubi & naſcitur.

Fluvius Carunna naſcitur in Aquitaniae campis influit in oceanum occidentalem.

Fluvius Geobonna naſcitur in Galliarum campis influit in oceanum occidentalem.

Fluvius Vidorni junctus naſcitur in campis Germaniæ inluſtrans campum influit ad uatauium.

Fluvius

Fluvius Danuvius naſcitur ex alpibus procedens geminatur oc eſt efficiuntur duo qui intra ſe includent Pannoniarum civitates. redeunt ad unum qui fuerant facti duo & per non parba ſolus procurrens efficitur in oblongam rutunditatem, quae rutunditas oppidum Peuce includat ex ipſo fluminali circulo ſeptem crines fluminum procedunt infundentes (S. *M. voluit facere* influentes) in Pontum.

Fluvius Margus naſcitur in campo Biminacio Moeſie alluens excurrensque infundit ſe in Danuuium ſupra dictum.

Fluvius Savus naſcitur aput Noricum de monte Alpium currens per campos ſe in modica rutunditatem concludit in modum viſionis amigdale intus incläſie ſiſciam iterum ſe ad unum redicens tranſit per Sirmium & Sincidunum coloniam & jungit ſe Danuuio flumini & omnes ſimul per crines ſupradictum intrant Pontum & vocatur Hiſter.

Fluvius Trumon naſcitur in campis Dardaniae influit in mare aegeo.

Gentes occidentalis oceani

Toloſates gens	Francii
Novempopuli gens	Alanii
Narbonenſes	Amſiuari
Morini	Langiones
Suebi	Quadi gens
Langebardi	Sarmatae gens
Tutuncii	Baſternae
Burbundiones	Carpii
Armilauſini	Gothii
Marcomanni	Duli
Mannii	Cippedi

 He-

Heruli

Oceani occidentalis continentia explicit. in. oceani ſeptentrionalis continentia quæ maria habeat

Mare Meotis
Mare Bosforum
Cimmeritum
Pontum
Boſphorus tracius
Praepontis
Helleſpontum
Aegeum
Caſpium
Jonium

Oceani ſeptentrionalis inſulae quae & quante ſint.

Cyclades inſule ſunt LXXIIII
Hippopedes inſula
Rhodos inſula
Cypros inſula
Cypros alia inſula

Montes quos habeat oceanus ſeptentrionalis

Hiperborei Ripei mons
Hipanis mons
Caucaſus ex alia parte mons
Haemus
Taurus
it Caucaſus mons
Amanus mons
Germania minor mons
Bodua mons
Rhodope mons

Oceanus ſeptentrionalis quas provincias habeat.

Machedonia provincia
Epirus
Tracia
Achaja
Lidia
Aſia
Lycia
Frygia
Pamphilia
Galatia
Bithinia
Paphlagonia
Campadocia
Cilicia
Armenia major
Armenia minor

Quæ oppida in provinciis ſuis habeat oceanus Septentrionalis.

Haeraclea oppidum
Mindos

Serdica

Serdica	Efeſos
H[illegible]elia	Cercira
Theſſalonice	Coloron
Perinthos	Smirna
Byzantium	Pergamum
Chalcedon	Calipolis
Nicomedia	Coelia
Amiſos	Seſtos
Comani	Abydos
Tarſos	Lamſacum
Cybiria	Pario
Cybiria	Cizicus
Artaxata	Ilium
Tigrinocerta oppidum	Troas
Sinditaurica oppidum	Antandron
Side	Nicia
Cindos	Sareſa
Haternaſſos	Pochis
Circa	Corinthos
Delfis	Epidauros
Butrothon	Scion
Achroceraunia	Tegea
Dirrachium	*Maleos*
Athaenae	Canzaca oppidum

Oceani ſeptentrionalis fluminum ortus & egeſtio

Fluvius Tanais naſcitur de monte Hiperborei Ripei influit in mare Meotis.

Fluvius Boriſtenes naſcitur de monte Hiperborei Ripei. influit in Ponticum mare. currit milia CCX.

Fluvius Maeotae naſcitur de monte Hipanis. influit in mare maeotis. currit milia CCIII

Fluvius Nais naſcitur de Tauro monte influit

fluit in mare Ponticum. currit milia CCCV

Fluvius Themyſos naſcitur de monte Caucaſo. infundit ſe in pontum. currit milia CCX.

Fluvius Faſis naſcitur in campo egerit in mare ponticum. currit milia DCCCV.

Fluvius Choreſtes naſcitur de monte Tauro. influit in mare turrenum ubi inſula Rhodos. currit milia DCXX

Fluvius Eurotas naſcitur in campis Frigiae. influit in mare tirrenum currit milia DCCXXV.

Fluvius Thimnis naſcitur de monte Tauro. influit in mare tirrenum ad inſulas Ciclades.

Fluvius Cydnus naſcitur de monte Tauro. influit in mare tirrenum ad Cicladas.

Fluvius Pyramis naſcitur de monte Tauro. infunditur in mare contra inſulam Cypros.

Fluvius Sperchius naſcitur in campo Machedoniae. iufluit in mare aegeum.

Fluvius Acelous. naſcitur in campis Epyri. infunditur in mare Ionium.

Fluvius Alfeus naſcitur in campis aciae influit in mare Tirrenum

Fluvius Rundachus naſcitur in campis Frigie. influit in mare Helleſponto. currit milia CCCC.

Fluvius Hermus naſcitur in campis Aſiae influit in mare Cicladum.

Fluvius Meandros naſcitur in campis Aſiatis bicornis currit quaſi ſint duo. redigunt ſe ad unum & influit in mari cicladum.

Fluvius Syrus naſcitur in campis Pamphiliae per anfractus tortuoſus. influit in mare inſule Rhodos.

Fluvius Aſdrubelena. naſcitur de monte Bodua. influit in mare Caſpium inrumpens montem Caucaſum.

Gentes

Gentes Oceani ſeptentrionalis quae ſint.

Scite gens
Roboriſthenes nomades gens.
Sauromatae
Cercetae
Thermoros
Rundacos
Xanthimos
Simoes
Leucoſiri
Mariaſpi
Futtui
Dahe
Scite antropofagi
Deruice
Niochi
Colchi
Faſis
Barbari albi
Ignobiles
Faſicce
Seres
Theriodes
Anartace
Choraſmi
Maſſagetae
Bactriani gens
Paropanneſes gens
Traumeda
Sigotani gens.

Oceani Septentrionalis continentia explicit.

Inc. oceani meridiani continentia quae maria habeat

Mare Carpatium
Mare Thirrenum

Oceani meridiani quae ſunt inſulae

Sicilia inſula
Carpathos
Galata
Fortunatae
Coſſura
Sirtis major
Sirtis minor
Sardinia
Meleta
Pontiae
Pantitoriae
Capraria
Igilio
Ynaria
Lucicapri
Catabathmon
Girbe inſula

Oceani meridiani montes qui ſint

Mons Pyramides
Mons Beronice
Mons Pargeus
Mons Feratus
Mons Athlans
Mons Gubeſſa

Oceani

Oceani meridiani quae provincie ſint

Aegyptus provincia
Aethiopia provincia
Aethiopes provincia
Africa provincia
Getulia provincia
Byzacium
Zeugis
Nimizia
Libya
Pentapolis
Triſpolis
Mauretanea provincia

Oceani meridiani oppida quae ſint.

Arabia oppidum
Foſſa Trajani oppidum
Thaebe oppidum
Thaebais oppidum
Beronicae
Ammon Ptolomais
Cyrene
Filemon
Leptis
Oea
Sabrata
Tacapas
Thaenas
Thuſdrum
Tapſus
Leptis minor
Hadrumetum
Neapolis
Clipea
Kartago
Vtica
Teleptis
Capſa
Theveſtes
Admedera
Mauauris (*S. M. voluit*
Hippone
Tabraca
Ippone regio
Ruſiccade
Culli
Saldis
Quinquegentiani
Ruſuccuru
Tipaſa
Ceſarea
Carteñnas
Portus magnus
Beſperides
Vallis oppidum.
Lares oppidum
Sicca
OBba
Zama
Sufetulae
Sufes
Cilio
Mileu
Tamugade
Lamueſe
Lamasba
Lamuiridi

Ma-

Madau) oppidum	Sitifi
Tuburſicunumidoru oppidum	Macri
	Zabi
Calama	Tubuſubtu
Conſtina	Bida

Oceani meridiani fluminum ortus & egeſtio.

Nilus fluvius. naſcitur in etiopia currit uſque ad lacum Feloen, inde exit & cadit per cataractas aſtapus venit de monte pangeum ex quo monte ad illum excurrit fluvius alius aſtaboris non levi cum magnitudine miſcentes ſe Nilus ibi congeminatur adq. concurrens per anguillationem coronam faciens contortuoſam ergo repetens ſui iter impetus demittans illam coronulam quae meroen appellatur aſcendit non in parvum gradum girum iterum faciens geminatus includit pilaeuſque ad reparatum iter exiens de loco memorato quod Blemis bocatur cataractae iterum in circuitum circulum, componens quod oxyrinchum eracleum appellatur etiam hinc exiens aegypto feſtinus braccium de eo fluminale procedit proclive quod pergat uſque Rubri maris ripas, id eſt, ſinum arauicum ubi conſumitur & hic memoratus fluvius foſſa Trajani appellant. nam ei oppidum ibi quod eſt hoc nomen nuncupatur ergo ad piramides Nilus veniens per diverſa ſe camporum diſpergit ſpatia quo aegyptiorum inrigare poſſit terras tendens ad Peluſium Chriſoroas & alexandriam oppida his omnibus peractis per octo fluminum magna braccia procurrens ſe invergit mari carpatio ubi & inſit inſula carpathos

Fluvius Nilotis naſcitur in Athlamtico campo

qui

qui currens lacum efficit quod Nilotis apellatur ſine aliquo exitu

Fluvius Vagrada naſcitur in Tuburſicu Numidorum pergens per zeugi inluſtrans regionem egerit in mari tirreno diſparſis crinibus vtice oppida diffunditur

Fluvius Cartennas naſcitur in campo Mauro inde inluſtrans litori maritimo ceſarienſi mari invergit.

Fluvius Malda naſcitur ſub inſulas fortunatas circuiens extremam partem Mauritaniae interdicens inter Barbares & Uacuates vergit in mari quod appellatur columne erculis.

Fluvius Heperides naſcitur LIX oppidu in campo in circini rutunditate volbitur. influit in oceani ripas meridiani.

Oceanus meridianus quas gentes habeat.

Hieraſicaminas gens
Nabatae gens
Naſſammones
Garamantes
Theriodes
Curbiſſenſes
Beitani
Begguenſes
Ferateſes
Barzufulitani
Fluminenſes
Quinquegentiani
Boſtraei
Marmaridae
Bures
Mazices
Muſubei
Artennites
Barbares
Salamaggenites.
Bacuates
Maſſylii
ABenna gens

QUA-

QUATTUOR OCEANORUM CONTINENTIA EXPLICIT.

Incipiunt Exceptorum haec *

Oceanus orientalis maria habet VII.

Inſulas XL	Oppida LXI
Montes VIII	Flumina XVII
Provincias VII	Gentes XXVII

Oceanus occidentalis maria habet VIIII

Inſulas VII	Oppida LIII
Montes VI	Flumina XII
Provincias XX	Gentes XXIII.

Oceanus Septentrionalis

maria habet VII.	Oppida XLVIII
inſulas XXIIII	Flumina XX
montes XII	Gentes XXI.
Provincias XVI	

Oceanus meridianus maria habet II

inſulas VIIII	montes IIII
provincias XII.	flumina VI.
oppida LVI.	gentes XVIIII.

Et ut hæc ratio ad conpedia iſta deducta in nullum errorem cadat ſicut a magiſtro dictum eſt (*huc uſque rubrica*) Hic liber exceptorum ab ſphera ne ſeparetur ſequuntur enim conpedia quae infraſcribta uidebis quattuor ut iterum dicam oceanorum ratio non praetermittenda. ſunt enim per orbem totum terrae coſmo coſmografiae maria XXV inſulae LI. montes famoſi XXX provinciae LV oppida CCXVIIII. flumina LV gentes XC

Haec omnia in deſcriptione recta orthografie tranſtulit publice rei conſulens Julius Honorius

rius magiſter peritus adque ſine aliqua duuitatione doctiſſimus illo nolente ac ſubterfugiente noſtra parvitas protulit divulgavit & publice ſcientiae obtulit.

Excerptorum excerpta explicita orthografiae a Julio Oratore Utriuſque artis feliciter

COSMOGRAPHIA,

Antehac temere

ÆHTICO

ADSCRIPTA.

79697

AETHICI
COSMOGRAPHIA.

LEctionum pervigili cura comperimus, Senatum populumque Romanum, totius mundi dominos, domitores orbis & præſules: qui cum quicquid ſubjacet cælo, penetrarent triumphis, omnem terram oceani limbo circumdatam invenerunt, atque eam ne incognitam poſteris reliquiſſent, ſubjugatum virtute ſua orbem totum quâ terra protenditur, proprio limite ſignaverunt: & ne divinam eorum mentem omnium rerum magiſtram aliquid præteriret, quam vicerant, quadripartito cæli cardine inveſtigarunt, & intellectu æthereo totum quod ab oceano cingitur, tres partes eſſe dixerunt, Aſiam, Europam & Africam reputantes. *Sed hinc magnum inter doctos certamen fuit. Nam plurimi qui res divinas evidentius agnoverunt, duas tantum partes accipiendas ſuadent, id eſt, Aſiam & Europam tantummodo: Africam vero cenſent Europæ finibus deputandam. Et revera hoc ita eſſe, evidenti documento monſtratur: quia non ſolum venenorum male altrix terra partem habet ſpatii, verum etiam eſt & cæli adverſo ſidere plus deſtituta.* Nam qui illam partem tertiam vocaverunt, non ut æqualem inclytis præcellentibuſque poſuerunt: ſed ſitu peſſimo, languidam ardoribus ſuis, in extremo poſitam, ab optimis ſecarunt: non diviſionis merito,

ſed ſic ut inciſa ſuis fluctibus invenitur. *a* Itaque Julius Cæſar, biſſextilis rationis inventor, divinis humaniſque rebus ſingulariter inſtructus, cum conſulatus ſui faſces erigeret, ex ſenatuſconſulto cenſuit omnem orbem jam Romani nominis admetiri per prudentiſſimos viros, & omni philoſophiæ munere decoratos. Ergo a Julio Cæſare & M. Antonio Coſs. orbis terrarum metiri cœpit, id eſt, a conſulatu ſupraſcripti uſque ad conſulatum Auguſti tertium & Craſſi, annis XXI menſibus V diebus IX Zenodoxo omnis oriens dimenſus eſt, ſicut inferius demonſtratur. A conſulatu item Julii Cæſaris & M. Antonii uſque in conſulatum Auguſti decimum, annis XXIX menſibus VIII diebus X a Theodoto ſeptentrionalis pars dimenſa, ut evidenter oſtenditur. A conſulatu ſimiliter Julii Cæſaris uſque in conſulatum Saturni & Cinnæ a Polyclito meridiana pars dimenſa eſt, annis XXXII menſe I diebus X ſicut definita monſtratur. Ac ſic omnis orbis terræ intra annos XXXII a dimenſoribus peragratus eſt, & de omni ejus continentia perlatum eſt ad Senatum.

Omnis terræ orbis habet

Maria XXX.	Oppida CCCLXX.
Inſulas LXXII.	Flumina LVII.
Montes XL.	Gentes, quæ numerantur CXXV.
Provincias LXXVIII.	

Ex

a Videndus G. J. Voſſius de Hiſtor. Latin. lib. I. pag. 64.

Ex his oceani orientalis pars habet

Maria IIX.
Inſulas IX.
Montes VII.
Provincias X.
Oppida LXV.
Flumina XXII.
Gentes LI.

ITA

Oceanus orientalis hæc habet maria.

Mare Caſpium,
Mare Perſicum,
Mare Tyberiadis,
Mare Aſphaltones,
Mare Rubrum,
Mare Arabicum, quem ſinum Arabicum dicunt.
Mare Carpathium,
Mare Myrtoum.

Oceani orientalis famoſæ inſulæ ſunt,

Hippopodes,
Tabrobana,
Cypros,
Rhodos,
Cythera.
Sylephantinæ,
Theros,
Creta,
Carpathus,

Oceani orientalis famoſi montes ſunt,

Caucaſus,
Armenius,
Caumeſtes,
Sina,
Bodian,
Libanus,
Caſſius.

Oceani orientalis famoſæ provinciæ ſunt,

Perſis,
India,
Iſauria,
Adonis,
Phœnice,
Meſopotamia [a] Syriæ,
Palæſtina,
Commagena,
Syria Apamæa,
Media Syria.

Oceani orientalis famoſa oppida ſunt,

Byzantium,
Babylonia,
Hieruſalem,
Antiochia,
Nicæa,
Theſſalonica,
Teriades,
Sigoton,
Copretes,
Carmeniæ,
[b] Oſtraciæ,
Ætergitæ,
Falſagadæ,
Ariduli,
Tharchi,
Scivethei,
Cumi,
Damphe,
Salphamic,
Chaldæa,
Eudæmona,
Nabathei,
Palibotra,
Alexandropolis,
Adlenitæ,
Colche,
Patale,
Patalate,
Tharſis,
Talloni,
Arvæi,
Alexandria,
Commagena,
Palmira,
Damaſcus,
Jordanis
Heliopolis,
Apamea,
Daphen,
[c] Laodichia,
Biblos,
Biritos,
Mopſi,
Nampamon,

Sabæi

a MS. Syria. *b* Oſtaciæ. *c* Laudotia.

Sabæi,
Mache,
Perſipolis,
Seres magnum
Aniſauge,
Suſiani,
Perſis,
Filinei,
Adiabæ,
Charta,
Niſibi,
Niveten,
Onarmarites,
Sabaſtes,
Amphimoli,
Pyrrhenum,
Eleuſinum,
Coptis,
Mitylenæ,
Lampſacum,
Lignido,
Corinthus.

Oceani orientalis flumina ſunt,

Theriodes,
Exos,
Cameſtes,
Fluvius Sigota,
Hydaſpes,
Euphrates,
Armodius,
Carmanta,
Cortachia,
Suſa,
Chryſorhoas,
Figoton,
Ganges,
Tigris,
Alibotra,
Odiopagitæ,
Auxius,
Pactolus,
Chryſos,
Eleuther,
Adonis,
Jordanis.

Hæc ſunt flumina oceani orientalis, quæ ſuperius continentur. Tamen ne diligens eorum ortus, curſus merſuſque requirat lector ſtudioſus, etiam illud quam potero breviter demonſtrabo, rurſuſque ad initium fluminum ſupraſcriptorum revertens, ita:

Fluvius THERIODES naſcitur ex tribus locis in campis Scythicis, & unus effectus circuit millia DCCCCXLII, & ingreditur in mare Caſpium.

Fluvius Exos naſcitur de monte Caumeſte: in quinque alveos dividitur, & tranſeunt omnes per montem Caucaſum, qui locus appellatur Seleantes: fundunt ſe in flumen magnum, qui appellatur Ganges. Hic eos excipiens currit millia DCXXVI, mergitur in mare oceani orientalis, ſub inſula, quæ appellatur Solis.

Fluuius Figoton naſcitur de monte Caucaſo, & geminatur, & facit coronam, & montem occupat ſupraſcriptum, & occurrit ei ex una parte ejus montis fluvius Neſteſanes, & ad illa quinque flumina, quæ dicta ſunt ſuperius, fluvius Seliantes per ea torrens tranſit, ita ut nec illorum aqua nec iſtius ſupervenientis miſceri videantur: & omnes iter ſuum agentes, revertuntur ad eandem coronam, unde ſparſi dividebantur, & iterum ad unum revertuntur: & ante eos exit fluvius Ganges, cui adjungitur alius cum capitibus quinque, quæ reliquerat.

Fluvius Sigota ex alia parte montis Caucaſi naſcitur. Hic etiam ſe ad unum jungens, effectus unus de octo. Occurrit ei Ganges, qui & Padus dicitur: itemque duo alii occurrunt anonymi: & effecti decem, tranſeunt ad oppida Palatæ & [a] Palalitæ & poſt omnes decem unum faciunt fluvium. Unde conſtat Gangem decem fluminibus adimpleri, qui in ſuperioribus partibus Sigota [b] vocatur, quoniam de una nympha meant. Currit undecies quadringenta quinquaginta tria millia, ſexcentos trieras, unum paſſum: egeritur in mare oceani orientalis ad inſulam Sylephantinam.

Fluvius Hydaspes naſcitur in campis Indorum

[a] Patalitæ. [b] vocitatur.

dorum tribus crinibus. Hic ſe cominus adunans, unus efficitur, & inundans omnem regionem Indorum, currit millia DCCCXIIII, & immergit ſe oceano orientali.

Fluvius EUPHRATES naſcitur in campis Indiæ, & diſcurrens per eandem provinciam, currit millia DCXII, & infundit ſe mari oceano orientali ſub inſula Theron.

Fluvius ARMODIUS naſcitur in Æthiopia: inluſtrans regionem Adonis & Meſopotamiam, currit millia DCCXXIV, & accipitur ſinu Perſico.

Fluvius CARMANTA naſcitur in campis Commagenæ: currit millia DCLXXIII: idem etiam in ſinum Perſicum excipitur.

Fluvius [a] CORTACHIA provinciæ Mediæ naſcitur in campis Arabicis: currit millia DCCCCXVIII, & ingreditur ſinum Perſicum.

Fluvius SUSA in Media provincia naſcitur bicornius: efficitur unus: currit millia DIV: deſcendit in ſinum Perſicum.

Fluvius CHRYSORHOAS naſcitur in campis Aſſyriis de monte Caucaſo: vicinatur [b] & ei Tigris fluvius.

Fluvius TIGRIS, etiam ipſe de monte Caucaſo quaſi [c] viſitur natus: cum æſtivis temporibus ſub humo eum deſuper Æthiopiam currere ex viriditate ſuperni ceſpitis [d] prodatur: fluvius ſubditus latenter erumpit, & ab hoc ortus ejus non comprehenditur, quoniam de obſcuritate promitur; nam ambo includunt [e] Cordu-

 ben-

a Corthacia. *b* & Tigris.
c viſetur. *d* Tò *ur* eſt recens in MS.
e Cordubenna.

bennam oppidum, & ad unum redacti, magnam faciunt coronam, ut etiam alia oppida includant, & Theſiphon & Seleuciam, currentes millia DCCCLXXXII immerguntur ad Auge oppidum, quod eſt in ſinu Perſico.

Fluvius ALIBOTRA naſcitur ex monte Lyſæo: currit millia DCCXVI: immergitur in orientalem oceanum.

Flumina tria a ODIOPAGITÆ dicta ex campis Indiæ naſcuntur: currunt millia CCII, & feſtinantes recipiuntur ab oceano orientali.

Fluvius AVXIVS naſcitur de monte Armeno: tranſiens per montem Caucaſum ad Meſopotamiam pergit: in ea vero provincia alius ei adjungitur fluvius.

PACTOLVS, qui dicitur ex ipſo monte Caucaſo naſci: & effecti unum, per Parthos tranſeuntes eorum curſus congregant aquas. Ibi flumen Euphrates nomen accepit, & exinde ſe diffundens currit millia DCCCLXXII, & mergitur in ſinum Perſicum.

Fluvius CHRYSOS *naſcitur in campis Syriæ*: peragrans omnes ejus civitates currit millia DCCCXXX: vergit ſe in Ægæum mare juxta Cyprum inſulam.

Fluvius ELEUTHER naſcitur in campis Syriæ: currit millia DCXXX: recondit ſe in Ægæo mari ſub inſula Cypro.

Fluvius ADONIS naſcitur prope Tyberiadem: currit millia DCCCLXIII, & late diffuſus in mare Adriaticum excipitur contra inſulam Cretam.

Fluvius JORDANIS naſcitur ſub Libano monte:

a Odiopagi.

monte: circumpergit ad lacum Tyberiadem: de quo exiens ſuo curſu occurrit ad Scythopolim, quam ſecans mediam, & ab ea exiens effunditur mari Mortuo.

Oceanus orientalis habet gentes,

Perſas,
Græcos,
Scythas,
Anthropophagos,
Iſauros,
Beſſos,
Saracenos,
Indos,
Iſquiteos,
Cummos,
a Suroitanos,
Dervicas,
Paſſitas,
Parpſmos,
Anaitacas,
Hictiopagos,
Parthos,
Idumæos,
Hieormices,
Cattigaucos,
Ceriſſos,
Uſippos,
Quados,
Vaccæos,
Vardæos,
Eriſiones,
Gelonos,
Caraſmos,
b Maſſagetos,
Paroparſoſianos,
Dacrianos,
Draumedas,
Spircentes,
Vamuotos,
Arogotos,
Acianos,
Orocenos,
Anidroſos,
Arabos,
Sitticenos,
Armodias,
Cannifates,
Allobroges,
Alaudes,
Ruthrenos,
Theothonos,
Cimbros,
Antequinos,
Cœnomannos,
Odicenſes;
c Velhados.

OC-

a Sitroitanos. b Maſſagetæ. c Velhedi.

OCCIDENTALIS OCEANI SITUS.

Oceani occidentalis continentia habet

Maria XI.
Inſulas XVI.
Montes XVI.
Provincias XXXVI.
Oppida CX[illegible]II.
Flumina XIII.
Gentes XLIIII.

ITA

oceani occidentalis maria ſunt,

Mare Tyrrhenum.
Mare Adriaticum,
Mare Orcadum,
Mare Gaditanum.

Item huc pertinent maria,

Ionicum & Ægæum,
Mare Lautades,
Mare Tillæ,
Mare Britanni,
Mare Columnas,
Herculis fretum.

Oceani occidentalis famoſæ inſulæ ſunt,

Hyberus,
Meuania,
Britannia,
Heboſo,
Balearis minor,
Corſica,
Orcades,
Illyricum,
Noricum,
Ingeonici,
Hiſtrici,
Matronæ,
Fiotiæ,
Martianæ,
Iuliæ,
Smingaule.

oceani

Oceanus occidentalis habet famoſos montes,

Trienum,
Alpes plurimas,
Apenninum,
Balearem,
Emum,
Rhodopem,
Albanum,
Pyrenæum,
Marſos,
Taburnum,
Cyminum,
a Soractina,
Olympum,
Ocranum,
Tarinum,
Ficla.

Oceanus occidentalis habet provincias,

Italiam,
Hiſpaniam,
Bethicam,
Luſitaniam,
Galliciam,
Aquitaniam,
Britanniam,
Germaniam,
Galliam Belgicam,
Galliam Brachatam,
Galliam Comatam,
Galliam Togatam,
Galliam Ciſalpinam,
Galliam Tranſalpinam,
Pannoniam,
Rhetiam,
Ciatres,
Etruriam,
Umbriam,
Picenum,
Liburniam,
b Dalmatiam,
Illyricum,
Noricum,
Venetias,
Æmileam,
Semigallias,
Sabinas,
Samnium,
Campaniam,
Brutios,
Lucaniam,
Apuliam,
Calabriam,
Hadriæ.

Oceanus

a Soractim. b Dalmatias.

Oceanus occidentalis habet famoſa oppida ;

Ravennam ,
Aquileiam ,
Mediolanum ,
Arelatum ,
Ticinum ,
Toletum ,
Bracaram ,
Lucuſam ,
Auguſtam ,
Vacam ,
Celtiberiam ,
Cæſarea-Auguſtam ,
Tarraconam ,
Hiſpalin ,
Cæſareacum ,
Ambianis ,
Tungri ,
Agrippinam ,
Triverim ,
Sirmium ,
Senones ,
Auguſtodunum ,
Auguſta Nemetum ,
Auguſta Taurinorum ,
Lugdunum ,
Magonciacum ,
Viennam ,
Maſſiliam ,
Altinum ,
Veronam ,
Ariminum ,
Calpos ,
Calpis ,
Cordubam ,
Betones ,
Henemonam ,
Cremonam ,
Pataviam ,
Brixiam ,
Dertonam ,
Concordiam ,
Mantuam ,
Vercellis ,
Laude ,
Mutinam ,
Faventiam ,
Iader ,
Salone ,
Bregantium ,
Laiſer ,
Viminatium ,
Peice ,
Singidunum ,
Nirſiam ,
Siſciam ,
Alincum ,
[b] Brigentionem ,
Argentorato ,
Carnunto ,
Sabariam ,

Tau-

a Acincum. *b* Brigantione.

Taurinum, Vincentiam, Doronam, [a] Sauromacum, Nemauſum, Dorocortoros, Amambriam, Sanctones, Lingones, Menapum, Betos, Nepe, Sutrium, Bleram, Forum Veaſſi, Forum Sempronii, Forum populi, Forum Cornelii, Forum Flaminii, Forum novum, Forum ſubverte, Spolitium, Narniam, Interamnam, Bulſinis, Aretium, Penetre, Cumulo-mutuſco, Aquino, Abellino, Teleſe, Tarentum,

Pœtavionem, Bonameto, Argentariam, Albano, Aritiam, Coræ, Bellitras, Terracinam, Antium, Hoſtiam, Fundis, Formias, Venturnas, Capuam, Neapolim. Ardeam, Cumas, Acerras, Nolam, Caudi, Beneventum, Ecas, Erdonam, Aufidenam, Sulmonam, Venafri, Luceriam, Nuceriam, Arpos, Corfinios, Lupias, Marcellianum,

[a] Sauromoto.

Odrunto, Salernum.
Canuſium,

Oceani occidentalis flumina ſunt,

Betis, Geon,
Tagus, Bicornius,
Minius, Danubius,
Hyberus, Draus,
Araris, a Suanus,
Rhodanus, Trimon,
Garumna, Tyberis.

Hæc ſunt flumina oceani occidentalis famoſa. Nam ſi eius flumina omnia requirantur, nec charta nec manus ſufficeret. Tamen ne nominatorum fluminum etiam in hac parte ortus, curſus, occaſuſque requirat diligentia ſolers lectoris, etiam in hoc ſatisfacere procurabo, pauliſper ad eorum initium recurrens, ſingula ſuo ordine monſtraturus, ita:

Fluvius BETIS naſcitur in campis Hiſpaniæ: currit millia ccccx: in oceanum occidentalem ſuſcipitur.

Fluvius TAGVS naſcitur in campis Hiſpaniæ: currit millia cccII: occidit in oceano occidentali.

Fluvius MINIUS naſcitur prope Pyrenæum: in rotunditatem vertitur, ut Brigantium oppidum maritimum includat: currit millia cccx, & ſic in oceano occidentali recipitur.

Fluvius HYBERUS naſcitur ſub radicibus montis Pyrenæi: currit millia ccIIII: infundit ſe occidentali oceano.

Fluvius ARARIS naſcitur a Pœtavione ve-

a Suavus.

ver[illegible] relicta cauda ortus ſui : ſtatim ei fluvius

RHODANUS occurit, & ſimul unum faciunt : in mare ingrediuntur egreſſi Arelatum. Sed hunc, quem fluvium Bicornium diximus, ante conjunctionem Rhodani in ſupernis aliud nomen accepit præter Bicornium : nam in provincia Germania fluvius Rhenus dicitur, alibi, ut diximus, Bicornius, alibi fluvius Araris appellatur. Ita ergo hic fluvius tribus nominibus nuncupatur, cum ſit unus & dimidius; quod Araris, ut ſupra diximus, ducit a mari Pœtavionenſi uſque ad mare Tyrrhenum contra inſulas Baleares: ejus autem medietas habet aculeum pertortuoſum Lugduno, ubi naſcitur. Ubi autem inruit, utrum in oceanum occidentis, an in mare Tyrrhenum, in præſente poteſt videri, quia ab aqua ad aquam videtur currere. Pergit millia DCCCLII.

Fluvius RHODANUS naſcitur in medio campo Galliarum, *& occurrit ei Bicornius ſupra dictus, curſu merſuque quo diximus.*

Fluvius GARUMNA *naſcitur* in campis Aquitaniæ: currit millia CCVII; influit oceano occidentali.

Fluvius GEON naſcitur in Galliarum campis : influit oceano occidentali : currit millia CCCCII.

Fluvius, qui BICORNIUS dicitur, naſcitur in campis Germaniæ : inundans eandem regionem a Petabio currit millia CCCCII.

Fluvius DANUBIUS naſcitur ex Alpibus : procedens geminatur, & effecti duo. i. Danubius &

DRAUS, includunt intra ſe Pannoniarum plurimas civitates, id eſt, [a] Acinttum, Præctionem, Carnuntum, & Severiam: & redeunt [b] in unum qui fuerant duo: & per non parvum adunati currunt per longam rotunditatem. quæ rotunditas etiam oppidum Peuce includit, & ex ipſo fluminali circulo ſeptem crines fluminum procedunt infundentes ſe in Pontum. Ergo conſtat Danubium exeuntem de Alpibus in proxime Draum edere, ſed unus diffunditur per crines ſupraſcriptos: currit millia DC.

Fluvius SUANUS naſcitur in Norico de monte Alpion, currens in campis in modicam rotunditatem, concludit ſe in modum viſionis amigdalæ, & iterum circumactus per Sirmium oppidum & Singidunum coloniam, jungit ſe Danubio ad locum Murſæ oppidi: [c] & omnes ſimul in Pontum ingrediuntur, & vocatur fluvius Iſter. Apparet autem Danubium & Dreum & Margum ſimul in Pontum [d] emergere: currunt undecies nongenta octoginta millia.

Fluvius TRIMON naſcitur in campis Dardaniæ: currit millia DCCCCVII: influit in Ægæum mare.

Fluviorum rex pulcher TIBERIS, cui primatum æternæ urbis Romæ ſingularis tribuit magnitudo, naſcitur ex monte Apennino: currit millia CCCC. per urbem ſacram geminatur, & facit inſulam regioni quartædecimæ, ubi duo pontes appellantur. Poſt iterum ubi unus effectus per pontem Lepidi, qui nunc abuſive a plebe Lapideus dicitur, juxta forum boarium, quem Cacum

a Accintum. b ad unum.
c eo omnes. d inmergere.

cum dic[illegible]ſens adunatur, gratiſſimo ſono depictus verticibus ſuorum turbinum, & maritimas naves ſuſcipiens, & mediterraneas adducens, de Etruria, vel Sabinis, ingreſſus per [a] divi Apoſtoli Petri portam, intra Oſtienſem portam, quæ eſt divi Pauli Apoſtoli, & viam portuenſem, quæ eſt ſancti Fœlicis martyris, urbem egreditur, qua naves de portu urbis ad dominam totius mundi Romam aſcendunt. Hic iterum circa ſextum Philippi, quod Prædium miſſale appellatur, geminatur, & in duobus ex uno effectus, inſulam facit inter [b] portam urbis & Oſtiam civitatem: ubi populus Romanus cum urbis præfecto, vel conſule, Caſtorum celebrandorum cauſa egreditur ſolennitate jucunda. Inſula vero, quam facit intra urbis portum & Oſtiam civitatem, tantæ viriditatis amœnitatiſque eſt, ut neque æſtivis menſibus, neque hyemalibus paſturæ admirabiles herbas dehabeat: ita autem vernali tempore roſa, vel cæteris floribus adimpletur, ut præ himietate ſui odoris & floris inſula ipſa Libanus almæ Veneris nuncupetur.

Oceanus occidentalis habet gentes.

Gothos,	Alamannos,
Thuringos,	Toloſantes,
Herulos,	Gentes VIIII, populum Narbonenſem, qui ſunt gentes IX.
Sarmatas,	
Marcomannos,	
Longobardos,	Milita marino,

a domni Petri Apoſtoli. *Et ſic mox* domni Pauli Ap.

b portum.

Suevos,
Alanos,
Francos,
Langiones,
Burgundiones,
Gippidas,
Armolaos,
Manianos,
Quadivaſtos,
Necapidulos,
Hettios,
Gypæos,
Hunos,
Saturianos,
Riti[illegible],
Morinos,
Amſibarios,
Francifcanos,
Rugos,
Haſmos, [illegible] Hamos,
Varros,
Tungros,
Baſternas,
Carpicotos,
Senatum populumque Romanum, gentemque togatam.

OCEANI SEPTENTRIONALIS SITUS.

Oceanus ſeptentrionalis habet

Maria IX,
Inſulas XXIV,
Montes XI,
Provincias XII,
Oppida L,
Flumina XIX,
Gentes XXIX.

Oceani ſeptentrionalis maria ſunt hæc,

Hirtilum,
Pontum,
Mare Mæotis,
[b] Boſphorus,
Mare Phores,
Cymericum,
Mare Thracium,
Propontidis, [a]
Boſphoroñ.

Ocea-

a abſunt a MS. *b* Boſphoros.

Oceanus ſeptentrionalis habet famoſas inſulas,

Cyclades, & cum his alias [illegible].
Ebogea, Eubogea,
Delos,
Ippopodes,
Rhodos,
Cypros,
Item Cypros, vel Paphos,
Paphies.

Oceanus ſeptentrionalis famoſos montes habet,

Hyperboreum,
Ryphæum,
Hipanum,
Caucaſum,
Hemum,
Taurum,
Germania minor,
[b] Euodum,
Æthnam,
Cavinaſtes,
Gratus.

Oceanus ſeptentrionalis habet provincias,

Macedoniam,
Achaiam,
Aſiam,
Lyciam,
Galatiam,
Paphlagoniam,
Bithyniam,
Lydiam,
Pamphyliam,
Cappadociam,
Thracias,
Armeniam minorem.

a abſunt a MS. ut & mox *vel Paphos*.
b Euodu.

Oceanus ſeptentrionalis habet [illegible] oppida.

Heracliam,
Serdiceam,
Peliam,
Theſſalonicam,
[a] Birithos,
Chalcedonam,
Nicomediam,
Hamiſos,
Commanos,
Tharſos,
Pompeiopolim,
Olympos,
Cybariam,
Araxatam,
[b] Ticinum,
Nuceriam,
Sindi,
Tauriam,
Sinde,
Alexandricindus,
Æternaſos,
[c] Milidos,
Epheſos,
Theceas,
Maleon,
Candiacam.

Cerciram,
([d] Cœleſyrie, vel) Cœliaſæ,
Sextos,
Quidicos,
Ilium,
Trojam,
Helide,
Troas,
Anterenon, [e] vel Anteronon,
Nichiam, vel Nicheam,
Tariſſam,
Focis,
Cirram,
Deleis,
Botrotos,
Acroceranniam,
Dyrrachium,
Athenæ,
Brithothæ,
Iſcion,
[f] Arce,
Philopolis,
Chryſopolis,
Eliopolis.

Ocea-

a Pirythos. *b* Tricinum. *c* Mibdos.
d abſunt a MS. *e* abſunt a MS. & mox quoque *vel Nicheam.* *f* Arte.

Oceanus ſeptentrionalis habet flumina.

Tanaim,
Boryſthenem,
Mæotidem,
Nain,
Theſimon,
Faſſis,
Chreſtem,
Timnim,
Gaddum,
Peramos,
Percium,
Acheloum,
Alpheum,
Eurotas,
Rudacum,
Hermunarl,
Meandrum,
Surum,
Haſdrubelam.

Hæc ſunt flumina oceani ſeptentrionalis: tamen ne quis etiam in his ortus, curſus, occaſusque requirat, pauliſper ad eorum regreſſus exordium, dicere non morabor.

Fluvius TANAIS naſcitur de monte Hyperboreo, qua ſunt Riphæi in monte Surdo: fluit in paludibus Mæotidis: currit millia DCLIV.

Fluvius BORYSTHENES naſcitur de monte Hyperboreo: influit in Pontum: currit millia CCX.

Fluvius MÆOTIS naſcitur de monte Spano: influit in mare Mæotis: currit millia CCIV.

Fluvius NAIS naſcitur de monte Tauro: influit in mare Ponticum: currit millia CCV, [a] vel CCCV.

Fluvius THESIMON naſcitur de monte Caucaſo, & egeritur in mare Ponticum: currit millia CCX.

Fluvius FASSIS naſcitur in campis ſub monte Caucaſo: egeritur in mare Ponticum: currit millia CCCV.

[a] abſunt a MS.

Fluvius CHORESTES naſcitur de monte Tauro: fluit in mare Tyrrhenum, ubi [illegible] inſula Rhodos: currit millia DCCCXV.

Fluvius TAMNIS naſcitur de monte Tauro: fluit in mare Tyrrhenum ad Cycladas: currit millia CCCCXXII.

Fluvius GADDUS naſcitur de monte Tauro: influit in mare Cycladum: currit millia CCXXX.

Fluvius SPIRAMOS naſcitur de monte Tauro: influit in mare Adriaticum contra inſulam Cyprum: currit millia CCCXXII.

Fluvius PERCIUS naſcitur de monte Ida Macedoniæ provinciæ: influit in mare Ægæum: currit millia DCII.

Fluvius ACHELOUS naſcitur in campis Epiri: influit in mare Ionicum: currit millia DCCXC.

Fluvius ALPHEUS naſcitur in campis Achaiæ: influit in mare Tyrrhenum: currit millia CCCCLXX.

Fluvius EUROTAS naſcitur in campis Phrygiæ: influit in mare Helleſpontum: currit millia CCCC.

Fluvius RUDACUS naſcitur in campis Syriæ: influit in mare Helleſpontum: currit millia CCCC.

Fluvius HERMUNAS naſcitur in campis Aſiæ: influit in mare Cycladum: currit millia DIX.

Fluvius MEANDRUS naſcitur in campis Aſiaticis, bicornius: currit, quaſi ſint duo redigentes ſe in unum: influit in mare Cycladum: currit millia DCCCCXCVII.

Fluvius SURUS naſcitur in campis Pamphyliæ:

tiæ : per anfractus tortuoſos influit in mare inſulæ Rhodos : currit millia ccccxxii.

Fluvius Asdrubela naſcitur de monte Boduo : influit in mare Caſpium, irrumpens montem Caucaſum : currit millia cccxvi.

Oceanus ſeptentrionalis habet gentes,

Scythas,
a Narbonas,
Staaſtenes,
Madeos,
Sauromatas,
Eratas,
Roadacos,
b Xantibos,
Symoes,
Leucofirimanes,
Fosfulgoritas,
Scytheicumos,
Deryicas,
Raſicas,
Seres,
Eunicos,
Colchos,
Phaſias,
Barbaros albos,
Ignobiles,
Theſmonos,
Terimodes,
Anartices,
Coraſmias,
Maſſagetas,
Baroponiſſos,
c Sogatonos,
Bactrianos,
Tauromedas.

OCEANI MERIDIANI CONTINENTIA.

Oceanus meridianus habet,

Maria II,
Inſulas XVII,
Montes VI,
Provincias XII,
Oppida LXIV,
Flumina II,
Gentes Mazices multas.

a Nabonas. *b* Xantibos *c* Sogotanos.

Oceanus meridianus habet maria,

Mare Carpathium & Tyrrhenum.

Oceani meridiani inſulæ ſunt,

Sicilia,
Pontia,
Carpathos,
Pantatoria,
Sardinia,
Coſroſa,
Inara,
Syrtis major,
Loci Capri,
Corſica,
Galata,
Capraria,
Fortunatæ,
Egilio,
Syrtis minor,
Catabathmon,
Girbe.

Oceani meridiani montes ſunt,

Pyramides,
Peronicæ,
Panteus, [a] vel Panceus,
[c] Perratus:
[b] Atlas,
Corveſſa, [d] vel Corvena.

Oceanus meridianus habet provincias,

Ægyptum,
Æthiopiam,
Africam,
Getuliam,
[e] Leugi,
Numidiam,
Libyam,
Pentapolim,
Tripolim,
Mauritaniam-Cæſareā,
Mauritaniam-Sitifenſem.

Oceanus

a abſunt a MS. *b* Feratus. *c* Atlans.
d abſunt ab MS. *e* Zeugi.

Oceanus Meridianus habet oppida,

Arabiam,
Nitiobres.
Fonam Trajani,
Thebeas.
Thebais,
Beronicen,
Ammon,
Leptis magnam,
Thacapas,
[b] Diſdum,
Thenis,
Tapſus,
[c] Leptis minorem,
Hadrumetum,
Neapolin,
Clypeis,
Carthaginem,
Uticam,
Hippone Zarito,
Thabracam,
Ippone regio,
Ruſiccade,
Calli,
Saldis,
Quinque gentiani,
Ruſuccura,
Tipaſa,
Cæſarea,
Chartennas,
Tholomaidis,
Cyrenæ,
Fileno,
Naretæ,
OEa,
[[a] Rabratam, vel] Sabratam,
Siccenſ.
Obla,
Suſulis,
Aſſuris,
Zama regia,
Sufibus,
Suffetula,
Cilio,
Theleptis,
Capſæ,
Admedera,
Theſueſtis,
Madauros,
Tuburſicunu, [d] vel Tuburſicumi,
Midorum,
Calaman,
Conſtantinam,
Mileu,
Tamugade,
[e] Lambeſæ,
Sitifi,

Portus

a abſunt a MS. *b* Diſdimi. *c* Leptis minor.
d abſunt a MS. *e* Lambaſæ.

Portus magnus,
Experides,
Ballos,
Laribus,
Magri,
[a Yavi, vel] Labi,
b Tabuſutia,
c Bioa.

Oceanus meridianus habet flumina duo,

Nilum & Bagradam.

Horum NILUS, qui & Geon appellatur, de ſecretioribus promit: ſed in exordio in Æthiopia videtur, & facit lacum magnum, qui currit in circulo, inſtagnans millia CLIV, & exiens de eo lacu, pervenit ad cataractas veteriores: conficit millia CCCCLXXIV.

Fluvius d BAGRADA cum provinciæ Africæ magnus nobiliſque & unicus ſit, cur a majoribus inter fluvios non nominatus ſit ignoramus.

Oceanus meridianus habet innumerabiles gentes,

quæ nec colligi numero, nec exiſtimari aut comprehendi præ interjacentibus eremis poſſunt.

ALIA TOTIUS ORBIS DESCRIPTIO.

Hanc quadripartitam totius terræ continentiam hi, qui dimenſi ſunt, e longe majores

a abſunt a MS. *b* Tabuſciam. *c* Bidam.

d MS. Bagrada provinciæ Afr. magnus nobilis & unicus cur a metitoribus int.

e longe citroque majores.

Tres noſtri tripartitam reputari definierunt, inveſtigantes univerſum orbem oceani maris limbo circundatum: eaſque tres partes, Aſiam, Europam & Africam reputaverunt. Quanvis non [illegible], qui duas partes (ſicut diximus) perberent, Aſiam & Europam. Africam vero in Europam [illegible]endam definierunt: quia & ſpatio latitudinis [illegible]caret, & cœli b male ſubjacet climati, laborans aëribus ſuis, venenis fucisque repleta immanium & incognitarum humano generi innumerabilium beſtiarum. Sed ad propoſitum remeantes, abſque ullorum præjudicio, qui hoc omne totum duas partes eſſe voluerunt, tripartitam diviſionem dicere incipiam.

A[illegible]a tribus partibus oceano circumcincta, per tot[illegible]m tranſverſi plagam orientis extenditur. H[illegible] [illegible]caſum verſus a dextra ſui, ſub axe ſeptentrionalis incipientem contingit Europam: a ſiniſtra autem Africam dimittit: ſub Ægypto & Syria mare noſtrum, quod Magnum generaliter dicimus, c habet.

Europæ *incipit initium ſub plaga ſeptentrionali a fluvio Tanai, qua Riphæi montis ar*dua Sarmatico adverſa oceano Tanaim fluvium fundunt: qui præteriens aras ac terminos Alexandri Magni Macedonis in Rhobaſcorum finibus ſitas, Mæotidas auget paludes, quarum immenſa inundatio juxta Theodoſiam urbem Euxinum Pontum late ingreditur. Hinc juxta Conſtantinopolim longe mittuntur anguſtiæ, donec eas mare hoc, quod dicimus noſtrum, accipiat: cui Europæ in Hiſpania occidentalis oceanus terminus eſt apud Gades inſulam, ubi Herculis viſuntur colum-

a [illegible]get. *b* malæ ſubjacet climate. *c* abeſt a MS.

columnæ, & Tyrrheni maris faucibus oceani æſtus immittitur.

Africæ principium eſt a finibus Ægypti, [a] urbiſque Alexandriæ, ubi Partheno civitas ſita eſt, ſuper hoc mare magnum, quod omnes plagas terraſque mediās interluit. Unde per loca, quæ Catabathmon vocant, jamprocul [illegible] is Alexandri Magni, & ſuper lacum Chalearum, deinde juxta ſuperiores fines Auaſitarum miſſa in tranſverſum per Æthiopiæ deſerta meridianum contingit oceanum. Terminus [b] Africæ eſt qui & Europæ: id eſt, fauces Gaditani [c] freti. Ultimus autem finis ejus eſt mons [d] Atlas, & inſulæ, quas Fortunatas vocant.

Breviter trium inter ſe partium diviſiones diximus: ſed ne quid ad pleniſſimam inſtructionem deſit, ipſarum quoque partium regiones, [illegible] provinciarum terminos demonſtrabo, ut abſque faſtidio univerſa lector agnoſcat [illegible] vel numerum gentium commanentium

ASIAE PROVINCIAE SITUS CUM LIMITIBUS ET POPULIS SUIS.

Asia a media fronte in oriente habet in oceano Eoo oſtia fluminis Gangis: a ſiniſtra, promuntorium Calidardam: cui ſubjacet ad Eurum inſula Taprobane, ex quo oceanus Indicus vocitari incipit. [e] dextra habet Imai montis jugum, ubi Caucaſus deficit ad promuntorium Samara,

a urbis Al. b Africæ ipſe eſt.
c abeſt τὸ freti a MS. d Atlans. e A dextra.

ta, quod Aquiloni ſubjacet, ad oſtia fluminis Octacordis, ex quo oceanus Sericus appellatur. In his finibus India provincia eſt, quæ habet ab occidente flumen Indum, quod Rubro mari accipitur, a ſeptentrione montem Caucaſum. Reliqua ejus, ut dixi, Eoo & Indico oceano terminantur. Hæc habet gentes numero XLIIII abſque inſula Taprobane, quæ habet decem civitates, abſque reliquis civitatibus, quæ in aliis habitabilibus inſulis illic ſunt.

A flumine Indo, qui eſt ab oriente, uſque ad flumen Tigrim & Caucaſum regiones ſunt, Arachoſia, Syria & Media, ſitu terrarum montuoſo aſpero. Hæc a ſeptentrione habet Caucaſum, a meridie, mare Rubrum & ſinum Perſicum, in medio autem ſui habet flumina principalia, Hydaſpem & Carbim: in his habitant gentes XXXII. Sed generaliter Parthia dicitur, quamvis univerſæ ſcripturæ ſæpe Mediam vocant.

A fluvio Tigris uſque ad flumen Euphraten Meſopotamia eſt, *incipiens a ſeptentrione inter montem* Taurum & Caucaſum, *cui a meridie ſuccedit* Babylonia: deinde Chaldæa: noviſſime Arabia Eudæmon, quæ inter ſinum Perſicum & ſinum Arabicum anguſto terrætractu orientem verſus extenditur. In his ſunt gentes XXXIII.

Item a flumine Euphrate, quod eſt ab oriente uſque ad mare noſtrum, quod eſt ab occaſu, deinde a ſeptentrione & Euphrate, id eſt, a civitate Adcuſa, quæ in confinio Cappadociæ ſita eſt, haud procul a loco, ubi Euphrates naſcitur, uſque ad Ægy-

a Octocordis. b oriente.
c Syria Perſidia & Med.

Ægyptum & extremum ſinum Arabicum, qui eſt a meridie, longo anguſtoque ſulco ſaxis inſuliſque creberrimo, a mari Rubro, id eſt ab oceano, occaſum verſus extenditur. Syria generaliter nominatur, habens maximas b provincias, Commagenam, Phœniciam & Palæſtinam, abſque Saracenis & Nabatæis, quorum gentes ſunt numero XII.

In capite Syriæ Cappadocia eſt, quæ habet ab oriente Armeniam, ab aquilone Themiſcyrios campos & mare Cimmericum: ab occaſu Aſiam, a meridie Taurum montem, cui ſubjacet Cilicia & Iſauria uſque ad Cilicum ſinum, qui ſpectat contra inſulam Cyprum.

Aſia regio, vel (ut proprie dicam) Aſ[illegible] abſque orientali parte uſque ad Cappado[illegible]riamque protenditur. undique circumdata [illegible] mari; a ſeptentrione Ponto Euxino, ab occaſu Propontide & Helleſponto, a meridie mari noſtro, ubi eſt mons Olympus.

Ægyptus inferior eſt, quæ habet ab oriente Syriam Palæſtinam, ab occaſu Libyam, a ſeptentrione mare Tyrrhenum, a meridie montem, qui appellatur c Climax, & Ægyptum ſuperiorem, fluviumque Nilum, qui de littore incipientis maris Rubri videtur emergere in loco, qui dicitur d Moſſylon emporium: deinde diu ad occaſum profluens facit inſulam nomine Merhoën in medio ſui: noviſſime a ſeptentrione inflexus, tempeſtivis auctus incrementis plana Ægypti rigat. Hunc

a incluſus uſque ad Rubrum mare.

b provincias id eſt Commag.

c Climax Ægyptus ſuperior eſt que habet fluvium Nilum. *d* Moiſſylon.

Hunc aliqui auctores haud procul ab Atlante monte fontem habere dicunt, & continuo terræ immergi: inde interjecto brevi ſpatio latiſſimo lacu exundans, [a] atque hinc in oceanum orientem verſus per Æthiopica deſerta prolabitur. Rurſus inflexus a ſiniſtra ad Ægyptum deſcendit. Quod quidem verum eſt eſſe hujuſmodi fluvium manifeſtum & magnum, qui tali ortu talique curſu ſit ut Nilos intelligatur: nam & monſtra & cætera ſimilia gignit, qui utique prope fontem [b] barbaris Dara nominatur: [c] Nuchul cæteri accolæ vocant. Sed hinc in regione gentium, quæ Libya Ægyptia vocatur, haud procul ab illo fluvio, -m a littore maris Rubri prorumpere diximus, -nſo lacu acceptus abſumitur; niſi forte in -atu occulto, in alveo ejus, qui ab oriente -dit, eructat.

Ægyptus ſuperior in orientem per longum extenditur, cui eſt a ſeptentrione ſinus Arabicus, a meridie oceanus: nam ab occaſu ex inferiore Ægypto incipit, ab oriente Rubro mari terminatur, ubi morantur *diverſarum nationum gentes numero* XXIIII. *Et quia a meridiana parte* univerſam Aſiam deſcripſimus, ſupereſt ut ab oriente & ſeptentrione partes, quæ reſtant, expediantur.

Mons CAUCASUS inter Colchos, qui ſunt ſuper Cimmericum mare, & inter Albanos, qui ſunt ad mare Caſpium, primum attollitur: cujus quidem uſque in ultimum orientem unum videtur jugum, ſed multa ſunt nomina: & multi hoc jugum Tauri montem credi volunt, quia revera Parchoatras mons Armeniæ intra Taurum &

a atque in. *b* Barbarida. *c* Nylum.

Caucaſum medius continuare Taurum cum Caucaſo exiſtimatur. Sed hoc non ita eſſe diſcernit fluvius Euphrates, qui a radice Parchoatræ montis effuſus in meridiem tendens, ipſum ad ſiniſtram, Taurum excludit ad dexteram. Itaque ipſe Caucaſus inter Colchos & Albanos, ubi & portas habet, mons Caucaſus dicitur. a portis Caſpiis uſque ad frontem Tigridis fluminis, inter Armeniam & Iberiam, montes Acroceraunii dicuntur: a fonte Tigridis uſque ad [a] Chartas civitatem inter *Maſſagetas* & Parthos, mons Ariobarzanes: a Carris civitate uſque ad oppidum Catippi, inter [b] Hyrcanos & Bactrianos mons Menalius, ubi amomum *naſcitur: in quo* primum jugum mons Partao *dicitur.* Ab [illegible] Catippi uſque ad vicum Saphrim inter I[illegible] Cauracas & Parthenaſis mons Oſchobar[illegible] Ganges fluvius oritur, quem & Padum dicunt. A fonte fluminis Gangis uſque ad fontes fluminis Ottorogorræ, qui ſunt a ſeptentrione, ubi ſunt montana Paropamiſſadæ, mons Taurus: a fontibus Ottorogorræ uſque ad civitatem Ottorogorram inter Hunnos & Scythas & Gandaridas mons Caucaſus. Ultimus autem inter Eoas & Paſiadras mons Imaus, ubi flumen Chryſorrhoas & promuntorium Samara orientali excipiuntur oceano. Igitur a monte Imao, hoc eſt, ab imo Caucaſo, & dextra orientis parte, qua oceanus Sericus tenditur, uſque ad promuntorium Boreum & flumen Boreum, & inde tenus Scythico mari, quod eſt a ſeptentrione uſque ad mare Caſpium, quod eſt ab occaſu, & uſque ad extentum Caucaſi jugum, quod eſt a meridie, Hyrcano-

a Cartas. *b* Hilcados.

ranorum & Scytharum gentes ſunt XLII, propter terrarum infœcundam diffuſionem late oberrantes.

Mare Caſpium ſub aquilonis plaga ab oceano oritur, cujus utraque circa oceanum littora & loca deſerta incultaque habentur: inde meridiem rſus per longas anguſtias tenditur, donec per agna ſpatia dilatatum, Caucaſi montis radicibus terminetur. Itaque a mari Caſpio, quod eſt ad orientem, per oram oceani ſeptentrionalis, uſque ad Tanaim fluvium, & Mæotidas paludes, quæ ſunt ad occaſum, per littus Cimmerici maris, quod eſt ab Aphrico uſque ad caput ortas Caucaſi, quæ ſunt a ad meridiem, gen- XXXIIII. Sed generaliter regio proxima, ulterior, ſub mari & monte Caſpio, num b nuncupatur,

M 2 EURO-

a a meridie gentes XXXIV. Sed generaliter in regione proxima *Albani* morantur in ulteriore circa mare & montem Caſpium.

b nominatur.

EUROPAE SITUS CUM LIMITIBUS SUIS ET POPULIS.

Expliciti ſunt, quanquam breviſſime, fines Aſiæ: nunc EUROPAM, in quantum conditioni humanæ conceditur, indicabo: in qua nobis Italia reputatur. Incipit a montibus Riphæis, a flumine Tanai Mæotiiſque paludibus, quæ ſunt ad orientem, per littus ſeptentrionalis oceani, uſque in Galliam Belgicam, & flumen Rhenum, quod eſt ab occaſu: deinde uſque ad Danubium, quem & Iſtrum vocant, qui eſt a meridie, & orientem directus, Ponto ſuſcipitur. Hi oriente Alania eſt, in medio Dacia, a Gothia: deinde Germania, ubi plurimam Suevi tenent: quorum omnium gentes ſunt LIV. Nunc quicquid a barbarico Danubius uſque ad mare noſtrum interrumpit, expediam.

MOESIA ab oriente habet oſtia fluminis Danubii: ab euro Thraciam, a meridie Macedoniam, ab Africo Dalmatiam, ab occaſu Iſtriam, a circio Pannoniam, a ſeptentrione Danubium.

THRACIA habet ab oriente Propontidis ſinum, & civitatem Conſtantini, quæ Byzantium prius dicta eſt b: a ſeptentrione Dalmatiam habet & ſinum Euxini Ponti: ab occaſu Africo Macedoniam, a meridie Ægæum mare.

MACEDONIA habet ab oriente Ægæum mare, a borea Thraciam, ab euro Eubœam & Macedonicum ſinum, a meridie Achaiam & Ægæum mare: a favonio montes Acroceraunios,

a ubi & Gothia. b addit MS. *quæ & antus.*

nios, in anguſtiis Adriatici ſinus, qui montes ſunt contra Apuliam atque Brundüſium : habet ab occaſu Dalmatiam, a circio Dardaniam, a ſeptentrione Mœſiam.

Achaia undique propemodum cincta eſt mari : nam ab oriente habet Myrtoum mare, ab ...ro mare Creticum, a meridie Jonium, ab A-...ico & occaſu habet Cœphaliam & Caſſiopiam inſulas, a ſeptentrione ſinum Corinthium : ab aquilone anguſtum terræ dorſum, [a] quod quidem Macedoniæ conjungitur, vel potius Atticæ, qui locus Iſthmos vocatur, ubi eſt Corinthus : hic eſt in Attico ad boream non longe civitas Athenæ.

Dalmatia habet ab oriente Macedoniam, ...ilone Dardaniam, a ſeptentrione Mœſiam, ...ſu Iſtriam & ſinum Liburnicum & inſulas ...icas, a meridie Adriaticum ſinum.

Pannonia, Noricus & Rhætia habent ab oriente Mœſiam, a meridie Iſtriam, ab Africo Alpes Penninas, ab occaſu Galliam Belgicam, a circio fontem Danubii, & limitem, qui Gallias & Germaniam a Danubio dirimit : a ſeptentrione habet Danubium & Germaniam.

Italiæ venerabilis & ſingularis ſitus a circio in eurum tenditur : habet ab Africo Tyrrhenum mare, a borea Adriaticum mare, in ſinu cujus [b] continenti terræ contigua eſt, ubi Alpium objicibus cingitur, quæ a Gallico mari ſuper Liguſticum ſinum exſurgunt : hinc incipiunt Narbonenſium fines : deinde Galliam Rhætiamque ſecludunt, in ſinum Liburnicum.

Gallia Belgica habet ab oriente limitem flumi-

[a] quod Maced. [b] continentia.

fluminis Rheni & Germaniam: ab euro Alpes Penninas, a meridie provinciam Narbonenſem, ab occaſu provinciam Lugdunenſem, a circio oceanum Britannicum, a ſeptentrione Britanniam inſulam.

Gallia Lugdunenſis ducta per longum eſt, & per anguſtum inflexa: Aquitanicam provinciam ſemicingit; quæ ab oriente habet Belgicam, meridie partem provinciæ Narbonenſis, qua Arelas civitas ſita eſt, ubi mari Gallico Rhodanus flumen accipitur.

Narbonenſis provincia, pars Galliarum, habet ab oriente Alpes Cottias: ab occidente Hiſpaniam, a circio Aquitaniam, a ſeptentrione Lugdunenſem, ab aquilone *Galliam Belgicam*, a meridie mare Gallicum, quod eſt inter Sardiniam & inſulas Balearias. a Huic ſunt in fronte, qua Rhodanus fluvius in mare exit, inſulæ Stœchades.

Aquitania provincia obliquo curſu Ligeris fluminis, qui ex plurima parte terminus ejus eſt, in orbem agitur. Hæc a circio oceanum habet, qui Aquitanicus ſinus dicitur: ab occaſu Hiſpanias; a ſeptentrione & oriente Lugdunenſem, ab euro & meridie Narbonenſem provinciam contingit.

H I S P A N I A univerſa terrarum ſitu trigona, & circumfuſione oceani Tyrrhenique pelagi pene inſula efficitur. Hujus angulus prior b ſpectat orientem, a dextris Aquitanicam provinciam, a ſiniſtris Balearico mari Narbonenſium finibus coartatus ingreditur. Secundus angulus intendit, ubi Brigantia civitas ſita eſt Galliciæ, c ac altiſſimum

a Hinc ſunt. *b* expectans.
c ad altiſſimum.

mum ſarum: & inter pauca memorandi operis ad ſpeculam Britanniæ erigitur. Tertius angulus ejus eſt, quo Gades inſulæ in Africam intentæ, Atlantem montem interjecto ſinu oceani proſpiciunt. Hiſpania citerior ab oriente incipit ex Pyrenæis ſaltibus, a parte ſeptentrionali uſque ad Cantabros Aſtureſque, atque per Vaccæos & Oretanos, quos ab occaſu habet, poſita in noſtri maris littore Carthago determinat. Hiſpania ulterior habet ab oriente Vaccæos, Celtiberos & Oretanos: a ſeptentrione oceanum, [[a] ab occaſu oceanum, a ſeptentrione oceanum,] a meridie Gaditanum oceani fretum, p[illegible] mare, quod Tyrrhenum vocatur, emittentes [illegible]

tra i[illegible]oniam oceanus habet inſulas Britanniam [illegible]berniam, quæ in averſa parte Galliarum ad proſpectum Hiſpaniæ ſitæ ſunt, breviter explicabuntur.

BRITANNIA oceani inſula per longum in boream extenditur. Habet a meridie Gallias: cujus proximum *littus tranſmeantibus* civitas aperit, quæ dicitur [b] Rutubi portus: unde haud procul a Morinis in auſtro poſitos Menapos Batavoſque proſpectant. Hæc inſula habet in longo millia paſſuum DCCC, in lato millia CC.

A tergo, unde oceano infinito patet, [c] Orcades inſulas habet, quarum viginti deſertæ ſunt, XIV coluntur.

Inſula T I L Æ, quæ per infinitum a cæteris patet longius [d] ſecreta, in medio oceani ſita, vix paucis nota habetur.

a abſunt a *MS.* *b* Rutupi. *c* Orcadas.
d ſecreta quæ In.

HYBERNIA inſula in Britanniam & Hiſpaniam longiore ab Africo in boream ſpatio porrigitur: cujus partes priores intentæ Cantabrico oceano Brigantiam Galliciæ civitatem ab Africo ſibi in circium occurrentem, ſpatioſo intervallo procul ſpectant: ab eo præcipue promontorio, ubi Sacanæ fluminis oſtium eſt, ubi Velabri Luceque conſiſtunt. Hæc priori Britanniæ ſpatio terrarum anguſtior, cœli ſoliſque temperie magis utilis, a Scotorum gentibus colitur.

Huic etiam MEVANIA inſula proxima eſt, & ipſa ſpatio non parva, ſolo commoda, æque a Scotorum gentibus habitatur. *In his* ſunt fines totius Europæ, in quibus totius regina *mundi* cæleſtis ... betur Italia, ſingulari virtute, *fertilitate*, ... tia, toto mundo ſacrata.

AFRICAE SITUS CUM SUIS LIMITIBUS ET POPULIS.

AFRICAM, quam in tertia orbis parte majores *noſtri* & ejus adſentatores accipiendam aliquanti protulerunt, non ſpatio menſuræ, ſed circumcluſionum ratione, ſicut ſuo mari, quod *a* ab occaſu ex oceano exoritur, in meridiem magis vergens præfocatur: inde Africæ limes *b* coartatam & anguſtiorem claudit eremum. Hinc etiam aliqui, quanvis eam longitudinem habere exiſtiment, tamen multo anguſtiorem intellexerunt, ut inverecundum dicerent tantæ anguſtiæ provinciam tertiam dici partem: ſed in Europa eam judicaverunt reputandam, hoc eſt, ut non eam ſimilem duabus

a ab oceano. *b* coartatum

bus dicerent, ſed de duabus uni ſubjectam, quæ ardore venenoque deformis, plus habet eremi quam montes. Africam per omnia ſitu & populis minorem eſſe certiſſimum eſt, quia & natura ſui minus habet ſpatii, & [a] cœli inclementia plus deſerti: cujus deſcriptio per provincias & gentes hæc eſt.

Libya Cyrenaica poſt Ægyptum in parte Africæ prima eſt. Hæc incipit a civitate Parthenio & Catabathmo: inde ſecundo mari uſque ad aras Philenorum extenditur, & uſque ad oceanum meridianum: quæ habet gentes Libyorum, Æthiopum & Garamantum. ubi eſt ab oriente Ægyptus, a ſeptentrione mare Libycum, ab occaſu Syrtes majores & Troglodytæ, quæ habent [b] econtra inſulam Calypſo, a meridie Æthiopicum oceanum.

Tripolis provincia, quæ eſt & Subventana, vel regio [d] Arzugum, ubi Leptis magna civitas eſt, qua [e] Arzuges per Africæ limitem generaliter vocantur, habet ab oriente aras Philenorum inter *Syrtes majores* & *Troglodytas*: a ſeptentrione mare *Siculum*, *vel potius Adriaticum*, & Syrtes minores; ab *occaſu Byzantium*, uſque ad lacum Salinarum; a meridie barbaros, Getulos, Natauros & Garamantas uſque ad oceanum Æthiopicum pertingentes.

Zeuges prius non unius loci cognomentum, ſed totius provinciæ fuit, velut in hodiernum ita a prudentibus accipitur. Byzantium eſt, ubi ejus metro-

a cœli climate. *b* a contra. *c* Subetanea. *d* Azotum. *e* Asreuges.

metropolis civitas Hadrumetus ſita eſt: Zeugis eſt, ubi Carthago civitas conſtituta eſt.

NUMIDIA vocitatur, ubi Hippos regius & Ruſiccade civitates ſunt: habet ab oriente Syrtes minores & lacum Salinarum, a ſeptentrione mare noſtrum, quod ſpectat ad Siciliam & Sardiniam: ab occaſu habet Mauritaniam Sitifenſem: a meridie montem Suggarem, & poſt eos Æthiopum gentes pervagantes uſque ad oceanum Æthiopicum.

Sitifenſis & Cæſarienſis Mauritaniæ ſunt, quæ habent ab oriente Numidiam, a ſeptentrione mare noſtrum, ab occaſu flumen Malvam, a meridie montem Aſtrixim, qui dividit inter vivam terram & arenas eremi jacentes uſque ad oceanum, in quibus oberrant Gangines [a] Æthiopes.

Tingi Mauritania Africæ ultima eſt totius: hæc habet ab oriente flumen Malvam, a ſeptentrione mare noſtrum uſque ad fretum Gaditanum, quod inter [b] Abylenæ & Calpis duobus promuntoriis coartatur: ab occidente habet Atlantem montem & oceanum Atlanticum, ſub Africo Heſperium montem, a meridie gentes Aulolum, quas nunc Galaudas vocant, uſque ad oceanum Heſperium contingentes. Hic eſt totius Africæ terminus.

a Æthiopi. b aenæ & capis.

INSULAE NOSTRI MARIS.

Nunc inſularum, quæ in noſtro mari ſunt, lo- nomina & ſpatia exponam.

nſula CYPROS habet ab oriente mare Sy- am, quem a Iſicum ſinum vocant, ab occiden- te mare Pamphylicum, a ſeptentrione Aulone b Ci- lico, a meridie Syriæ & Phœnicis pelago cingi- tur: cujus ſpatium in longo tenet millia paſſuum CLXXXII, in lato millia paſſuum CXXII.

Inſula CRETA finitur ab oriente Carpathio mari, ab occaſu & ſeptentrione mari Cretico, a meridie mari Libyco, quod & Adriaticum vo- cant: habet in longitudine millia paſſuum CLXXII, in latitudine millia paſſuum c L,

Inſulæ CYCLADES, quarum ab oriente pri- ma Rhodos, à ſeptentrione Tenedos, a me- ridie Carpathos, ab occaſu Cythera, ab ori- ente finiuntur littoribus Aſiæ, ab occidente ma- ri Icario, a ſeptentrione mari Ægæo, a meri- die mari Carpathio. Sunt omnes Cyclades in- ſulæ numero LIIII: hæ tenent a ſeptentrione in meridiem millia paſſuum L, ab oriente in occa- ſum millia DXC.

Inſula SICILIA tria habet promontoria: d primum, quod dicitur Pelorum, & aſpicit aquilonem, cui Meſſana civitas in proximo eſt: ſecundum promontorium Pachinum, ſub quo civitas Syracuſana ſita eſt, euronotum reſpiciens: ter-

a hiſtricum. b Cilicio.
c D. b id eſt.

tertium, Lilybæum, ubi & civitas ejuſdem nominis ſita eſt, dirigitur in occaſum: hæc habet a Peloro in Pachinum millia paſſuum CXLIX: a Pachino in Lilybæum habet millia paſſum CLXXIIII. Hæc ab oriente cingitur mari Adriatico, a meridie, Africo, quod eſt contra Subventanos [a] Syrtes minores: ab occidente & ſeptentrione habet mare Tyrrhenum, a borea uſque ad ſubſolanum fretum Adriaticum, quod dividit Tauromenitanos Siciliæ, & nobilis Italiæ Brutios. His finibus, ſicut ſupra demonſtravimus, Sicilia continetur.

Inſula SARDINIA habet a meridie contra Numidiam Caralitanos, quæ Sardinia parvo freto, ſpatio millium viginti, a *Corſica* dividitur: quæ Corſicam verſus a ſeptentrione habet [b] Ulbienſes: cuius ſpatia in longo tenent millia paſſuum CCXXX, in lato millia paſſuum LXXX. Hæc habet ab oriente & borea [c] Tyrrhenum mare, quod ſpectat ad portum æternæ urbis Romæ: ab occaſu mare Sardum, ab Africo inſulas Baleares longe poſitas, a meridie *Numidicum* ſinum, a ſeptentrione Corſicam *inſulam*.

Inſula CORSICA multis promontoriis anguloſa eſt. Hæc habet ab oriente Tyrrhenum mare & portum *æternæ urbis Romæ*, a *meridie* Sardiniam, ab occaſu inſulas Baleares, a circio & ſeptentrione Liguſticum ſinum. Tenet in longo millia paſſuum numero CLX, in lato millia XXVI.

Inſulæ ſunt BALEARES duæ, major & minor,

a ſolanum. b Ulbinenſes.
c Tyrrhenicum.

nor, quibus inſunt bina oppida. a Major Tarraconam Hiſpaniæ civitatem, minor Barcilonam ſeptentrionem verſus contra ſe habet. Majori ſubjacet inſula Ebuſus: deinde ab oriente Sardiniam, ab aquilone mare Gallicum, a meridie Africæ b Mauritaniacum pelagus, ab occaſu Iberum ſpectat.

Hæ ſunt inſulæ ab Helleſponto uſque ad oceanum per totum mare magnum pelagus, de famoſis, quæ & cultu & magnitudine celebres habentur. Et quoniam univerſa terrarum orbis ſpatia vel inſularum deſcripſimus, nunc ad majorem demonſtrationis ſtructionem, in quantum vigilantia noſtra inveſtigare potuit, demonſtrabo, ex æterna urbe Roma initium ſumens, quæ caput eſt orbis & domina ſenatus.

a Major Tarracona Hiſpaniæ civitas, minor Barcilona A ſeptentrione verſus contra ſe habet majores inſulas boſos.

b Mauritaniam cui

Explicit feliciter deſcriptio orbis tripertita

ſed I V *proſtremæ voces ſunt ab alia manu.*

F I N I S.

RAVENNATIS
ANONYMI
QUI CIRCA SAECULUM VII.
VIXIT
GEOGRAPHIAE
LIBRI QUINQUE.

RAVENNATIS ANONYMI QUI CIRCA SAECULUM VII VIXIT GEOGRAPHIAE LIBRI QUINQUE.

LIBER PRIMUS.

I. SUB Dei qui militant imperio ejus legem obſervare, inhiant, & beatæ atque infinitæ gloriæ perfrui bono deſiderant, ſi ſine dolo mentis, & abſque hypocriſi caritatem proximis ſuis impendunt, ut ab ipſo qui cælorum poſſidet ſceptra, & terrarum continet regna, frequentius admonentur, & gratis dare omnibus petentibus, ſicut acceperunt ab ipſo Deo & Salvatore noſtro, vehementius præſtantur.

Quam ob rem, ô MI FRATER, CARISSIME, poſtquam divina aſpiratione præditus me compelleres, ut ego per *pallidines* ſubtilius tibi indicem mundum, recordari jubes quod ait in ſanctis Scripturis Dominus, dicens; *Ubi eras quando ponebam fundamenta terræ? Indica mihi ſi habes intel-*

telligentiam. Quis poſuit menſuras ejus, ſi noſti? vel quis tetendit ſuper illam lineam? Et alibi: *Altitudinem cæli & latitudinem terræ, & profundum abyſſi quis menſus eſt?* Sed tamen cum Propheta clamemus; *Quam magnificata ſunt opera tua Domine, omnia in ſapientia feciſti!* Nam quod [a]pud humanum ſenſum poſſibile eſt; multorum philoſophorum relegi libros, Chriſto juvante, in quantum valeo: aio tibi, licet in India genitus non ſim neque alitus in Scotia, neque perambulaverim Mauritaniam, ſimul nec perſcrutatus ſim Scythiam, aut per quadrigines ambulaverim mundi; attamen intellectuali doctrina imbui totum mundum diverſarumque gentium habitationes, ſicut in eorum libris ſub multorum Imperatorum temporibus, mundus iſte deſcriptus eſt. Sic enim ait quidam philoſophorum: *Romani tam per ſapientiam plurimos amplectentes, quam muneribus oblectantes, ſeu armis debellantes, totum mundum ſibi ſubditum multis fecerunt temporibus.* Quod teſtatur & ſanctum Chriſti Dei Evangelium dicens: *Exiit edictum ab Auguſto Cæſare, ut deſcriberetur univerſus orbis.* Sed doctrina ſanctorum Apoſtolorum per totum divulgata eſt mundum, quemadmodum ſcriptum eſt: *In omnem terram exivit ſonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum.* Nam ut prælibatum eſt, Chriſto nos juvante, diverſa ſubtilius ad narrandum tuæ juſſioni parebo, ni fallor; niſi variæ gentes ſua præ nimia ſuperbia concupiſcentes alienas aut meliores patrias, aut fortaſſe ab aliis nationibus graviter afflictæ, à propriis cæſpitibus tranſmeratæ ſunt; & ut barbarus mos eſt, forſitan ut olim nominatæ ſunt patriæ:

triæ, civitates, vel flumina, nuper aliter appellentur.

Sed ut ad propoſitum redeamus: omnibus ſapientibus cognitum eſt, quod univerſitatis bonus opifex Chriſtus Dominus noſter omnipotens ex nihilo condidit cuncta, fecitque luminaria magna ad ornamentum Olympi; per quæ ſolertiſſimi viri, Creatoris juſſu, momenta & tempora ſupputare poſſunt. Ergo dum ſol totam diem per meridianum marginem potentiſſimi juſſu factoris exambulat, unamquamque horam diei verno tempore, tanquam horologium, ordinem ſuum per occurſum deſignat; poſſumus arbitrari univerſarum gentium patrias per magnum circuitum intranſmeabilis Oceani litore poſitas, & Chriſto nobis auxiliante ſubtilius deſignare.

II. Prima ut hora diei Indorum reperiuntur proſapiæ, quorum poſt terga ad Orientalem plagam tanquam ex latere proximus ſolus intranſmeabilis eremus rejacet, qui apud humanos greſſus nullo modo totus perambulari invenitur. Nam ad frontem ejuſdem Indiæ, Perſæ inferiores, id eſt Parthi convicinantur: ſed & aliæ nationes eidem Indiæ appropinquantes; inter quas & Agarenorum tranſit brevis eremus, Madian, Nabathæi olitana patria.

Secunda ut hora diei Perſarum eſt patria, in qua ex Oceano ſummæ partis Meridianæ pertinens maximus Sinus Perſicus aſcribitur.

Tertia ut hora diei Araborum quæ aromata profert, eſt patria; in qua ex Oceano Meridiano pertinens maximus Sinus, qui & mare Rubrum conſcribitur, Arabicus eſſe dicitur.

Quarta

Quarta ut hora diei Æthiopum Auxumitanorum, Candaciſſi, & Troglodytorum eſt patria; in qua, juxta deſerta & arenoſa loca, quæ non longè ab Oceano ſita ſunt, & maximus lacus invenitur Nuſaclis, per quem tranſit fluvius Nilus. Qui Æthiopes plerique dracone veſcuntur, ut ſtatur Pſalmigraphus. Cujus patriæ ad frontem, ut ad mare magnum dicamus, grandis eremus, quæ & Nitrenſis dicitur, rejacet. Et poſt modum ſpatioſa Ægyptus, & Alexandria famoſiſſima.

Quinta ut hora diei Æthiopia Garamantium rejacet; in qua patria, non longe ab Oceano, fluvius qui dicitur Ger dilatiſſimus currit. In qua patria ſunt montes qui Naubaboni appellantur. In qua Æthiopia eſt lacus qui dicitur Lycumedis, ſimulque lacus qui dicitur Augitta. Cujus Garamantium patriæ ad frontem, multis præ medio ſpatiis, idem litus maris magni, Mauritaniæ Cyrenenſis ponitur patria.

III. Sexta ut hora diei Æthiopia Biboblatis ponitur, ubi eſt lacus qui dicitur Tage. Quæ patria, dum multum exiſtit caumoſa, litus Oceani ſpatioſiſſimum deſertum habet. In qua patria ſunt montes qui dicuntur Tuliatodi, in qua litus Oceani, item fluvius Ger turbulentus currit. Cujus Biboblatis ſpatioſiſſimæ patriæ ad frontem, immenſis præ medio ſpatiis, ut dicamus, litus maris magni, tota Africana ponitur regio, & Numidia atque Mauritania Cæſarienſis.

Septima ut hora diei Mauritania adſcribitur Peroſis vel patria Salinarum. In qua patria iterum maxima caumata eſſe videntur; in qua maximum deſerti ſpatium eſt, & montes qui di-

cuntur Lutricus. Poſt terga patriæ, procul infra Oceanum, tres magnæ inſulæ inveniuntur. Cujus à fronte patriæ, multa præ medio ſpatia, id eſt litus maris magni, in Mauritania adſcribitur Tingitana, quæ confinalis exiſtit ſupra ſcriptæ Mauritaniæ Cæſarienſis.

Octava ut hora diei Mauritania dicitur Egel, in qua patria juxta ſinum Oceani ſunt montes, & ardere adſcribuntur. In qua patria litus ipſius Oceani ſunt montes, qui appellantur Bracæ. Cujus patriæ ad frontem, multorum milliariorum ſpatia, id eſt litus maris magni, Mauritania quæ dicitur Gaditana ponitur, quæ Gaditana barbaro modo Abrida dicitur. Quæ patria litus maris magni confinalis exiſtit præfatæ *Mauritaniæ Tingitanæ*. In qua Gaditana patria gens Wandalorum à Beliſario devicta in Africam fugit, & numquam comparuit. Cujus Gaditanæ patriæ maximum fretum Septem-Gaditanus eſſe adſcribitur.

Nona ut hora diei Spanorum famoſiſſima eſt patria.

Decima ut hora diei *Gallitiæ*, vel Spaniæ Vaſconum eſt patria, quæ *Gallitia* ex prædicta Spania pertinet.

Undecima ut hora diei Vaſconum eſt patria, quæ antiquitus Aquitania dicebatur.

Duodecima ut hora diei Britonum eſt patria, cujus poſt terga infra Oceanum, ubi longius eſt duorum dierum cum ſuis noctibus proſperè navigantibus iter, magna inſula Britannia rejacet; quam Græcorum Philoſophi quaſi Micoſmin appellant. Et trans ipſam Britanniam trecentis milliariis ſpatiis, ubi longius Scotorum inſula invenitur, quæ & Hybernia conſcribitur. Nam

jam

Jam ultra illam, ut ad occidentalem dicamus plagam, nullo modo ab hominibus terra invenitur.

IV. Itaque per totas *duodecim* quas ſignavimus horis diei patrias, juſſu Dei qui producit ventos de theſauris ſuis, flant venti ſex. Si quis verò dicere voluerit quod inerudito more arbitratum eſt per ſingulas horas diei patriæ; quia quamvis in prima hora diei ſol quaſi ſuper Indorum ſtare ſupputetur patria; attamen in eadem prima hora diei, in totum reſpicit mundum. Ad quæ reſpondemus, quia verum eſt, quod quando in prima hora diei ſol quaſi *ſuper* Indorum reſpicere ſupputatur patria, per univerſum niteſcit mundum; non ſolum in prima hora, ſed & per totas duodecim horas diei. Sed & quando in duodecima hora diei ſol quaſi ſuper Scotorum æſtimatur eſſe patria, & trans ipſam Scotiam & trans extremam Thiliam, & in totum per quadrigines mundi, ſitque, quanto Deus ſcit, trans totum orbem ſol, quod reſpiciat credendum eſt. Sed ut diximus arbitrandum eſt in quo loco quaſi ſol ſtet, ſicut in divina Scriptura continetur: *Tunc locutus eſt Ieſus Nave Domino in die qua tradidit Amorrhæum in conſpectu filiorum Iſraël, dixit coram eis: Sol contra Gabaon ne movearis, & luna contra vallem Achilon.* O ſolertiſſimi viri, nonne tandem, quando ſol contra locum Gabaonitarum ſtetit, non reſpiciebat in toto mundo? Et ſi talis Dei famulus ut ſol à nominato loco nec moveri arbitratus eſt; quid prohibet per ſingulas horas diei arbitrari, quod quaſi ſuper diverſas, ut dictum eſt, reſpiciens ſupputetur patrias? Et ſi per horologium, quod in me-

metallo deſignatur modicum, totam diem per horarum ſupputationes diligentius diſcerminus: quanto magis prudentes viri totum ut ros Herophormum arbitrantes mundum, poſſunt ſubtilius quæ ponuntur patriæ in univerſo mundo circa Oceani limbum per totas horas, ut dictum eſt, ſupputare?

V. Et ſi forſitan ex contentionariis quiſpiam ingerere voluerit, aſſerens quomodo credendum, quod prima hora diei ſol ſtatim in Indorum reſpiciat patriam; maximè cum dictum eſt, quia intranſmeabilis eremus poſt terga ejuſdem Indiæ extendatur: & proin arbitrandum eſt quia præ valida longinquitate prædictæ eremi, ſol moras uſque Indiam veniendo facit; cum omnibus palam eſt, quod ultra fines terrarum oritur, vel ponitur ſol. Ad quos dicimus quomodo verbi gratia ſtat homo in Scotia, ubi jam terra ultra nullo modo invenitur apud humanos oculos, ei comparet quod certiſſimè duodecim horas diei expleat, & propinquus ſol collocetur, & ſine * rutido moræ pergens itinere. *His ſi* inveſtigator finem occaſus ſolis exquiſierit, nequaquam invenire putet, quia tantummodo creatori omnium cognitum eſt. Pari modo & orientalem plagam arbitrandum eſt, quia ex latere orientalis, quamvis dictum ſit, quod poſt terga ejuſdem Indiæ intranſmeabilis exiſtat eremus, ſicuti & in Scotia duodecima hora diei explicita ſupputatur; quia, ut diximus, poſt terga Britanniæ adjacet, quamvis per eamdem Scotiam ab humanis obtutibus infinitus Oceanus eſſe dignoſcitur. Nam plerique ſancti Patres, & nonnulli hujus mundi philoſophi ſcripſerunt quod trans-Indorum

vel

vel Britonum regionibus oritur, vel ponitur ſol; quod teſtatur in ſanctis Baſilius Cæſareæ Cappadociæ Epiſcopus in ſuo Hexameron. Sed ſanctus Iſidorus Yſpanienſis, nam Liginius & Cathon, atque Iamblicus hujus mundi philoſophi in ſuis expoſitionibus decreverunt, quod verno tempore trans-Indorum vel Britonum regionibus oritur, vel ponitur ſol.

VI. Et forſitan aliquis noſtram expoſitionem renuens, coſmographis crediderit, qui cunctam quaſi Orientis plagam deſcripſerunt & etiam Oceanum, vel juxta limbum ejus ſita loca & regiones, quaſi minimas nominatim deſignaverunt. Ex quo omnibus Chriſtianis dicere illicitum eſt, quia ut plerique philoſophi decreverunt, nulli homini permiſſum eſt poſt terga Indiæ, quæ dicitur Dimirice Evilath, Oceanum reperire, quod & [illegible]imus, quia certiſſimè ita veritas eſſe proba[illegible] Nam, ſicut præmiſimus, ſi aliquis eiſdem coſmographis magis quam noſtræ expoſitioni crediderit, quod totum Oriens ab hominibus Oceano circumſeptum perambuletur & nominatim deſcribatur. Ad quos dicimus: Ergo ubi eſt ille immortalitatis ſuaviſſimus paradiſus, qui in ſancta Scriptura ad Orientem eſſe deſcribitur, in quo noſter protoplaſtus ab angue ſuaſus, peſſimè factoris juſſum ſpernens, renuit vitam, exulque effectus necem meruit proprio arbitrio? Quamobrem nos credimus quod trans-Indorum Dimiricum Evilat patriam intranſmeabilem ab hominum itinere, ad orientalem plagam ipſe paradiſus eſſe oſtenditur, ſicut hic teſtatur in ſanctis Athanaſius Alexandriæ Epiſcopus ab Antiocho exquiſitus præſide dicens: Teſtificatur

„ tur mihi ſancta Scriptura dicens quod planta„ vit Deus paradiſum in Eden ad orientem, do„ cet enim nos quia in extrema orientis totius „ terræ eſt paradiſus. Quam ob rem aiunt qui„ dam diſertiſſimi hiſtoriographi, quoniam pro„ pterea cuncta aromatum genera gignuntur, in „ Magis orientalibus, hoceſt Indicis partibus, „ ſicut proxima paradiſi exiſtit provincia. Et „ quemadmodum palmæ maſculi proximè vici„ nantes feminas palmas per aſpirationem ven„ torum fructificare faciunt; ita videlicet ex „ paradiſo ventorum flatibus flagrans aſpiratio, „ vicinantium ſibi locorum arbores aromata gi„ gnere faciunt; taleque teſtimonium quod ipſe „ exiſtit fluvius. Nos quippe dicimus quod omnia flumina ex terra in mare ſua effundunt fluenta: nam nullo modo *de* mari in terram ab humanis obtutibus procedere videntur, excepto reumaticam acceſſam. *Quod omnibus palam eſt. Sed illis reſpondetur*, quod legimus de fonte Arethuſa; illud verò quod in ſacra Scriptura inſertum eſt, & ejus ſimilia; quod ex *alio* fonte de alia inſula mare per medium aqua curſum dat, quod multis modis probatum eſt. Et quia omni modo hoc ab omnipotenti poteſt fieri Domino, *quod omnia flumina intrant in mare, & mare non redundat: in locum unde exeunt flumina revertuntur ut iterum fluant*, pro certo verum eſt: ſed nullo modo ab humanis videtur obtutibus.

VII. Et ſi aliquis ignoranter *dixerit*, quia ille homo forſitan, qui uſque in extremum orientis Oceanum ambulavit, illum nobiliſſimum invenit paradiſum, ſuiſque pedibus perambulavit: ſed fortaſſe Dei juſſu ab oculis ejus abſconſum eſt, quod

ipſe locus exiſteret paradiſus, & niſi arbitrabatur eum eſſe velut unum de aliis locis, nam ipſe erat certe paradiſus. Et ad quem reſpondemus: hoc etiam ſi in humana mente aſſederit, velut unam de iniquis cogitationibus eſſe decernimus; quod qui corruptibilibus miſſus fuerat hominibus, aut ſponte perambulans, ſuis corporalibus oculis potuiſſet, vel modo poſſit nobiliſſimum videre paradiſum, aut pollutis terram ſanctam perambulare pedibus. Plurimi enim quaſi aſmographi ſub paganorum temporibus, antequam gens Romanorum poteſtatem dominandi accepiſſet ſæculum, non dicimus quod totum mundum, nam orientalem, antequam Chriſti Dei noſtri de incorrupto virginis utero corporalis fuiſſet præſentia, ante orientalem plagam deſcripſerunt ut dictum eſt. Et ubi fuit ille gladius verſatilis, qui Dei juſſu uſque ad incarnationem ejus adventus cuſtodiebat paradiſum, quando homo corruptibilis carnaliter potuit ipſum ingredi paradiſum? Nos non dicimus quod juſtorum, quorum Deus jubet, animæ ingrediantur in paradiſum, ſicut credimus illius latronis fideliſſimi, ad quem ait Chriſtus Deus noſter omnipotens, qui tantummodo carne crucifixus eſt, *Hodie mecum eris in paradiſo* Sed dicimus quia ſi ex peccatis anima peccatoris omnimodo ingredi prohibetur in paradiſum, quanto magis autem à terreno miſſi domino, aut ſponte homo peccator corporaliter ambulans, Dei juſſu ipſum ingredi prohibeatur in paradiſum.

VIII. Legimus etenim illum magnum Regem Macedonum Alexandrum, dum trans-Indorum patriam eremum diebus perambulaſſet plurimis,

non ſolum à Stoïcis ex Indorum genere hominibus, ſed & à dæmonibus, qui etiam nolentes proferre veritatem, ut aſſolent, accepit reſponſum iſdem Alexander, quod infinita apud humanos greſſus illa exiſteret eremus, & ideo quidem ad propria remeandum, ipſe regrediebatur Alexander. Sed & in eodem libro Alexandri, dum de Macedonia propria movit patria, Dariumque regem Perſarum occidit, demum Porum regem interfecit Indorum; nullo modo invenitur quod Alexander mare tranſiſſet, & ſic uſque in eremum quæ eſt trans totam Indiam perambulaſſet: ſed magis tam ipſe Alexander quamque infinitus ejus exercitus, equites, pedeſtres cum vectis gladiis, in illis ambulaſſe deſcribuntur partibus. Itaque alii fallaces pſeudo-coſmographi præfata flumina, id eſt Tigrin & Euphraten, ex montibus Armeniæ proceſſuros hiſtorica verum. Sed & hoc abſit quod veritas ſit.

Non ergo in Armeniorum terra ille ſuaviſſimus paradiſus eſſe oſtenditur. Et quomodo in oriente paradiſus eſſe adſcribitur, ſi in Armenia eſſe putatur? Qui Perſæ Parthi ſuper ipſam ponuntur Armeniam, quæ Armeniorum terra infertilis eſſe adſcribitur, immo magis præ omnibus Orientalibus regionibus frigida eſſe clarificatur, & plus montuoſa quam plana aſſeritur. Et ubi eſt locus epulationis, ac omni odore ſuavitatis plenus, ſicuti oportet credere quod ſuaviſſimus exiſtat paradiſus? Nos videlicet credimus, ſicut ſancta Scriptura continet, quod ex fluvio qui de paradiſo egreditur, quatuor flumina, id eſt, Geon, Phyſon, Tigris, & Euphrates procedant per omnia. Et plerique gentiles philo-

philoſophi in ſuis expoſitionibus decreverunt, quod de duobus fluminibus de trans-Indorum patriæ eremo, de loco inveſtigabili, per diverſas procedunt patrias, quod ipſe Tigris & Euphrates inviſibiliter diſcerpentes hinc inde terram per immenſorum milliariorum ſpatia, juxta Armeniæ montes manifeſtantur. Qui poſt modum implentes copioſam terram Aſſyriorum, Meſopotamiam luce clarius deſignant. Quamobrem nullus tali expoſitioni diſcredat, & aliis credat, quod in extremo Oriente, id eſt, poſt terga intranſmeabilis eremi Indiæ Damericæ Evilath, Oceanus apud homines inveniatur, atque de meridiano Oceano mare procedat in Septentrionalem, dividens terram & mundi thetam deſignent; vel quod ex Armeniis montibus, quod abſit, Tigris & Euphrates exurgat; ſed magis magiſque quod contra ſanctam Scripturam apparet, totis ſuis cum niſibus renuat & immaculatam fidem Chriſtianorum alacri animo diebus vitæ ſuæ amplectatur, ut ab æterna damnatione ereptus, cælorum gaudiis perfrui mereatur.

IX. His etenim expletis altercationibus, quia opportunum eſt unde res exigit ut loquamur, & noſtrum propoſitum expleamus, Septentrionalemque diligentius plagam, in quo valeamus, Chriſto juvante, enarrare non omittamus, ſicut philoſophorum cœtus inter reliquos ſuos ſermones determinat.

Quod ſol ſub profunditate Oceani Arctoam partem noctu exambulat, habentes quaſi teſtimonium ſanctæ Scripturæ, quæ dixit quod *ſol egreſſus eſt ſuper terram & Loth ingreſſus eſt Segor.* Et alibi: *Oritur ſol & occidit ſol & in locum ſuum*

du-

ducitur, oriens ipſe vadit ad Auſtrum & gyrat ad Aquilonem. Et proponunt, quia ſi aliquis voluerit dicere quod non dicit ſancta Scriptura clarius, quia ſub profunditate Oceani vadit ſol ſpatium per nocturnum. Ad quos reſpondemus: quomodo dictum eſt, quia *ſol egreſſus eſt?* Nam non potuiſſet ſancta Scriptura dicere, reſpexit ſuper terram, ſi altitudinis non fuiſſet ſermo. Nam ſi diverſus ſol egreſſus eſt ſuper terram, ſignificaret quod de profundo ſol procedat in ſuperioribus. Nam ſancta Scriptura de hoc capitulo ita proponit. Sed & teſtari ſibi hoc ipſum nullos mundanos philoſophos, inter quos Liginium & Ptolemæum regem Ægyptiorum ex ſtirpe Macedonum Arctoæ partis deſcriptorem, aſſerunt, ſed & Rigilinus, ut dicunt, philoſophus ita decrevit. O creatoris inclyta, & valida potentia! Sat mira cuncta quæ geſſit arcana providentia; cujus juſſu lux orta, deſiſtunt ſtatim tenebræ, occubante Titane prorſus aſſiſtunt terræ ſedulæ, nocteque ſol igniformus partem Arctoam ambulat, Zozaico itinere ac per immenſos latices. Sed ô mirandus artifex qui fecit ut igniformus comiſit ortus Nimfibris nunquam exuret latices, à lymphis nec extinguitur, ut forer ignis aſſolet inleſis ut permaneat! Utiquam in ſervitio iſdem currens igniformus, juſſu factoris peragrat, remeans unde oritur, rurſus refulget ſedulè. Nam alii philoſophi hoc prudentes viri dixerunt, quod in Arctoa parte infra Oceani mare, innumerabili ſpatio, inveſtigabili itinere, Dei juſſu maximi, ſunt montes, poſt quos; quando ſol occaſum accipit, totam perambulat noctem, uſque dum rediens ſecundum ſuum tem-

pus

ius mane, poſt ipſos montes iterum hominibus apparet. Et proinde quoties luna ex radio ſolis quo tenem . . . eclipſin patitur.

X. Sed alii philoſophi, qui, ut ſupra diximus, eum quaſi ſub profunditate Oceani ambulaturum dixerunt, dum multas altercationes in ſuis propoſuiſſent opuſculis & hoc ipſum altercaverunt dicentes, quod vel ſi alii dicunt quia infra Oceanum, innumerabili ſpatio itineris ſint montes, poſt quos ſol vadat, &c. Hoc nullo modo veritas eſt, quia Oceanus totum circuiens mundum, finis ejus ultimus Dei juſſu nullo modo invenitur. Et quis vidit ſuis oculis illos montes? Ubi in ſancta Scriptura eſſe leguntur? Ad quos obviantes illi philoſophi & prudentes viri reſpondent, & nos ita dicimus, quod Oceani ultimus apud homines finis non invenitur: ſed dicimus quia ſunt montes creatori cogniti, apud homines inexperti, ſublimes atque inveſtigabiles, poſt quos, ut fati ſumus, ſol gradiens iterum refulget hominibus. Nam ſi quis ex vobis ſuis vidit oculis, quod ſol ſub profunditate perambulet, & reliqua. At ubi hoc in ſcriptura inſertum inveniſtis quodam modo? Ad quos iterum obviantes illi alii philoſophi dicunt: Nos noſtris oculis nunquam vidimus, quia nec permittitur à Deo humanis videri obtutibus: nam in ſcriptura legimus quod ſupra diximus, quia *ſol egreſſus eſt ſuper terram & Loth ingreſſus eſt Segor*. Igitur interrogamus veſtram ſolertiam: Ut quid aquæ maximè puteorum, hyemali tempore ſunt calidæ? Ideo caleſcunt hyemali tempore, majores dum exiſtunt noctes, & ſol moras facit per aquas ambulando: & æſtivo tem-

tempore noctes minores dum exiſtunt, celeriter ſol ſuper aquas tranſiens, eas calefacere non occurrit. Quapropter dicitur quod ſol ſub profunditate aquarum Dei juſſu nocte gradiatur. Ego denique relinquens aliquas has altercationes, dico, quod certiſſimê non benè ſolvo Salomonem, vel in partem Aquiloniæ nocte ambulat: nam quomodo & qualiter, tantum modo Deo noſtro eſt cognitum. Sed ut ad propoſitum redeamus, ut dictum eſt, per nocturnos occurſus ſolis, Chriſto nobis auxiliante, poſſumus arbitrari quomodo litus per latum Oceanum Arcton è regione ponitur.

XI. Prima ut hora noctis Germanorum eſt patria, quæ modo à Francis dominatur, ut ſuperius dictum eſt, cujus poſt terga, infra Oceanum, prædicta inſula Britannia, dum nimis eſt latiſſima, invenitur.

Secunda ut hora noctis, ex parte ipſa Germania, vel Frixonum Deroſtates eſt patria, cujus poſt terga infra Oceanum inveniuntur [inſulæ].

Tertia ut hora noctis Saxonum eſt patria, cujus poſt terga infra Oceanum inſulæ inveniuntur.

Quarta ut hora noctis Nortmannorum eſt patria, quæ & Dania ab antiquis dicitur; cujus ad frontem Albes, vel patria Albis. Maurungani certiſſimè antiquitus dicebatur. In qua Albis patria per multos annos, Francorum linea remorata eſt: & ad frontem ejuſdem Albis, Datia minor dicitur, & dehinc ſuper exaltata eſt, magna & ſpatioſa Datia dicitur, quæ modo Gipidia aſcribuntur: in qua nunc Unorum gens ha-

bita-

ſtare dinoſcitur; poſt hinc Illyricus uſque ad provinciam Dalmatiæ pertingit.

Quinta ut hora noctis Scirdifennorum, vel Rerefennorum eſt patria.

XII. Sexta ut hora noctis Scytharum eſt patria, unde Sclavinorum exorta eſt proſapia: ſed & Vites & Chymabes ex illis egreſſi ſunt. Cujus poſt terga Oceanum non invenimus navigari.

Septima ut hora noctis Sarmatum eſt patria; ex qua patria gens Carporum, quæ fuit ex prædicta, in bello egreſſa eſt. Cujus poſt terga Oceanus innavigabilis eſt.

Octava ut hora noctis Roxolanorum eſt patria; cujus poſt terga inter Oceanum procul, magna inſula antiqua Scythia reperitur. Quam inſulam plerique philoſophi hiſtoriographi conlaudant, quam & Jordanus ſapientiſſimus coſmographus Scanzam appellat, ex qua inſula pariterque gentes occidentales egreſſæ ſunt. Nam Gotthos & Danos, immo ſimul Gepidas, ex ea antiquitus exiſſe legimus.

Nona ut hora noctis Amazonum eſt quæ ab antiquis dicitur patria, poſtquam eas de montibus Caucaſiis veniſſe legimus. Cujus poſt terga ad frontem ſpatioſa antiqua Dardania ponitur, & deſuper ut dicamus ex latere paludes maximæ inveniuntur, quæ & Mœotides, appellantur, & ſicut alii philoſophi enarrant, per multorum milliarium ſpatia aliqua pars prælatæ ab hominibus perambulari poteſt.

Decima ut hora noctis grandis eremus & nimis ſpatioſa invenitur, cujus à fronte, vel latere gens Gazorum adſcribitur, quæ eremoſa & antiqua dicitur Scythia.

Unde-

Undecima ut hora noctis Caſpium portæ, via vicus extremus Taurus ſit, qui Caucaſus unus & iterum intranſmeabilis eremus eſſe conſcribitur.

Duodecima ut hora noctis antiqua Albenia, ſed & Hircanorum Yſſeon ſimulque Parthorum eſt patria, quæ cum ante dictis Indis Bactrianorum ut ſpatioſiſſima, & confinalis eſſe dinoſcitur.

XIII. Itaque per totas duodecim quas deſignavimus horis noctis, patrias, juſſu Dei qui producit ventos de theſauris ſuis flant venti ſex exinde. Et ſi obſtans litigator dixerit, quomodo qualiter una hora per unam gentem ſupputatum eſt univerſæ diei quamque noctis, dum eſt gens quæ juxta ipſum reſidet Oceanum, quæ tenet litus ipſius Oceani per multogento millia. Maxime dum aliæ gentes rejacent per longum litus Oceani ampliſſime; aliæ vero rejacent ex tranſverſo, aliæ ferè; aliæ longè ab Oceano reſidentes, tantum modò mucronem ſuum uſque ad Oceanum expergurit. Ad quem Chriſto juvante reſpondemus quia verum eſt: ſed recordare, ô amice, quod prædiximus de mutatione gentium ſibi, quod pene tres horas detinet, & iterum invenies nunc tres, vel quatuor gentes præ metu aliarum in unum coartatas, quæ neque unius horæ ſpatium detinent. Unde nobis ita & aliæ decernuntur. Tamquam in Æthiopum gente aliquantæ horæ ſupputatæ ſunt, & aliarum gentium liquidius habitationes ediſcere poſſumus. Sed ſi legeris Odocaræ bellum quod geſſit Trajanus Romanorum Imperator, quando litus totum Arctoüm Oceanum ambulavit, quando & Dacorum regem devicit, mirificè ibidem invenies quomodo mirabantur

Romanorum ſapientiſſimi arbitrantes detineri terram æqualiter.

XIV. Et ſi aliquis propoſuerit dicens non ritè, ſed magis ignoranter per horarum noctis ſeptentrionalis plagæ circum limbum Oceani poſitæ patriæ ſupputatæ ſunt. Dum quandoque horologium non eſt, & fortaſſe], ut adſolet nox caliginoſa exiſtens, nullo modo valet homo noctis ſupputando intueri horas, per quas, ut dictum eſt, cognoſcere poſſit præfatas patrias. Quibus reſpondendum eſt: quomodo ergo in ſanctis Scripturis inſertum eſt quod *factum eſt noctis medium, percuſſit Dominus omnem primogenitum in terra Ægypti*: & pſalmographus David ait: *Media nocte ſurgebam ad confitendum tibi, ſuper judicia juſtitiæ tuæ*: & in Judith continetur ita, *induxerunt illam ſervi Holofernis in tabernaculum & dormivit uſque ad mediam noctem.* Sed auctor vitæ Chriſtus Dei Filius, Deus noſter omnipotens, in parabolis ſuum per eloquium ait, *Media nocte clamor factus eſt, ecce ſponſus venit, exite obviam ei.* Nam & in Actibus Apoſtolorum continetur: *Media nocte Paulus quoque & Silas adorantes laudabant Dominum*: & reliqua. Et ſi aliquis dixerit, quia non reperitur in ſancta Scriptura quod ſexta, vel qualibet hora, una ex duodecim horarum noctis ſupputatio, niſi tantum media nocte, ut præfatum eſt, aſſeritur. Ad quem reſpondemus, quomodo poſſumus cognoſcere mediam noctem, niſi quemadmodum per ſextam horam determinabitur? Ita & ſapientiſſimi viri prudenti arbitrio media nox, vel ſexta hora bene æſtimatur. Et ſi ſexta hora ſicuti facimus mediam noctem, determinat; ergo

poſſumus ſuperius à prima hora uſque ad ſextam pertingere: dehinc inferius à ſexta uſque ad duodecimam horam noctis ſupputandum explet. Nam ut clarius loquamur, Inveni in ſancta ſcriptura nominatim tertiam horam noctis manifeſtè, ſicut in Actibus Apoſtolorum ſcriptum eſt: *Vocatis tribunus duobus de centurionibus dixit illis: Præparate milites ducentos, ut eant uſque Cæſaream, & equites ſeptuaginta, & lancearios ducentos à tertia hora noctis, & jumentum præparate, & imponentes Paulum ſalvum perducite ad Felicem præſidem.*

XV. Sed & ſi capacitate hujus rei, indagatoris plura inquirendo ſenſus vagaverit, & per horas noctis ſupputando patrias teſtimonium ut adipiſci noluerit idiotico more; dicimus vel patriam aſſimilare debeat, id eſt, quas in prima diei patrias eſſe deſignavimus: & tunc ad[illegible] tem ejuſdem patriæ ſeptentrionalis plagæ patrias, quas in duodecima hora noctis eſſe ſupputavimus, æſtimet quo maneret. Et ſi poſt hinc cunctas horas diei horarumque *noctis* per deſignatas aſſimilet patrias, & poſt modum Chriſto nobis auxiliante expoſitionem, quam ſupra vel inferius deſignavimus, veracem eſſe reperiet. Nam & ſi quis ex contentionariis dicere voluerit quod quaſi totius noctis horarum ſupputatio per tantummodo Europam nominata eſt, & in fluoſas maritimas inundationes inciderit, volens dicere quod tam magna nobis dicta ſit Europa, id eſt, portio Japhet, quemadmodum utriuſque fratris, id eſt, Sem & Cham; & quod in ſola Europa tota nox ſupputata eſt, ſicut in portione duorum fratrum totus ſupputatus eſt dies. Nullus etenim

hoc

hoc arbitretur, quia quando, ut ſupra dictum eſt, tempore per ſupputationem horarum ſingulas deſignavimus patrias maximæ partis Europæ, ſed tranſiens collocatur. Quamquam mediante verno tempore nox minor die demonſtratur.

XVI. Nam & ipſa Europa anguſtior quam Africa eſſe dinoſcitur. Quanto magis prædicta Aſia anguſtiſſima eſſe probatur? Et dum eſt ipſa Europa arta in loco protenditur. Et ſi hoc inquiſitor lectionis diſtulerit, vel prudenter ambulantes viros interroget quemadmodum dicimus, præfata Europa nullo modo alibi amplius dilatatur à mari magno uſque ad Oceanum, niſi ad patrias Dalmatiæ, quæ ponitur ut diximus ſuper mare magnum. Quæ patria Dalmatia, quamvis in medio ſint diverſæ patriæ, attamen recto itinere reſpicit ad Daniam, quæ, ut diximus, juxta Oceani litus ponitur.

Aſia verò ampliſſimè dilatatur à provincia Bithyniæ patriæ, quæ ut diximus, ponitur ſuper mare magnum, idem anguſtum quod exit de mari magno *Pontico in Propontida.* Æthiopia autem ponitur circa *Oceani litus.* Quæ Bithynia, vel ſi medio propoſitis multis millibus ſpatiis, attamen recto itinere ad Arabiam reſpicit. Et vel à ſapiente viatore doctus, ô inquiſitor crede quod quanto magis eſt dilatiſſima Aſia quam ſupra ſcripta Europa; & tunc animadverte, quod à nobis, Christo auxiliante, univerſæ patriæ veraciter deſignatæ ſunt.

XVII. Nos denique volumus Christo nobis auxiliante plurimas civitates, vel flumina tam circa litus quatuor principalia colſora maris deſignare. id eſt.

Primum colſum orientalem qui remigatur juxta litus ab Alexandria, & Tyro, & Sidone uſque Laoditia, ubi fluvius Orontis, qui venit de Syria per civitatem Arethuſam, in mare ingreditur, gyrans ipſe orientalem colſum uſque ad Epheſum.

Secundum colſum Ponticum qui remigatur juxta litus maris ab Hiero & Chaldæorum terra uſque ad Lazorum patriam. Revolvitur autem ab Aſilia Avaſgia, Phanugoria uſque Voſporum, vel Cherſona uſque introitum Danubii fluminis in mare.

Tertius colſus eſt occidentalis qui remigatur juxta litus maris à loco qui dicitur Diana, qui eſt ſub Dyrrachium, per Dalmatias, Iſtriam & Venetias. Revolvitur Heſperius colſus ab Altino & Ravenna per fines Pentapoleos Spoletaneorum, & Beneventanorum uſque Veretum, qui eſt ſuper Hydrunta.

Quartus colſus Gallicus, qui inchoatur à civitate Regio, & remigatur juxta litus maris ſpatioſiſſimæ nobiliſque *Italiæ*, *circuiiens* à Marſilia Septimaniæ per totam *Hiſpaniam*, uſque ad fretum quod ſupra diximus Septem Gaditanum.

XVIII. Et à ſupremo ut dicamus, totas patrias & plurimas earum civitates, ſeu diverſa flumina quæ per ſpatioſiſſimum mundum ponuntur, volumus deſignare. Sed & inſulas & Cheroniſos, Cycladas & Sporadas, ſeu Dorcadas per mundum poſitas volumus indicare.

Potuiſſemus etenim Chriſto nobis juvante ſubtilius dicere totius mundi portus & promontoria, atque inter ipſas urbes, milliaria, vel quomodo cunctæ patriæ, aut qualiter ponuntur mirificè depin-

pingendo deſignare. Sed ideo, tamquam lectionem noſtram coſmographiæ exactiorem facientes, omnes deſignationes, vel quæ plura fuerunt polylogia fugientes, taciturnitati commendavimus. Prælatas verò patrias earumque plurimas civitates, ſeu flumina, ut promiſimus, indicare voluimus. Nullus tamen exiſtimet, quod diverſas nominatim modo gentes enarremus, ſed ut diximus patrias ſitas in Aſia quæ ſingillatim nominatæ ſunt; in portione Sem filii Noë.

LIBER SECUNDUS.

ASIA.

I. PRIMA Patria eſt India quæ dicitur Dimirica Hevilat, quæ apud homines quomodo ad orientalem plagam finita invenitur. In qua India Dimirica plurimas fuiſſe civitates per quoſdam philoſophos inferius deſignatos legimus: ſed ego ſecundum Caſtorium philoſophum aliquantas deſignare volo. id eſt, juxta illud quod prædiximus intransmeabile deſertum, eſt civitas quæ dicitur Palanda. Et poſtmodum ſunt civitates, id eſt, Sinna, Bonogaris, Bilimaſgra, [illegible]ainpa, Moduram, Samar, Corubantaci, Mirris, Saoti[illegible], Coſimbiæ, Indavadara, Tolabum, Abſa[illegible]iſtippa, Nincibala, Parogaarum, Immata [illegible]amir, Opidium, Scobarum, Antiochia Tarnata, Doſora, Coropatina, Garafana, Coliphiſſindo[illegible], Calippa, Pitinna, Camagora, Paloris, Agris, Blinca, Coziara, Cotizilaris, Claminia, Maziris, Ceta, Aima, Patinnæ, Nilcinna, Aruata, Arcon, Cetis, Elcundis Corucara, Patitana, Rana, Beſtigia Daſelenga, Bainna, Bauterna, Alexandria, Achirea, Binnagar, Parazene Aradarum, Alexandrium, Ora, Alexandria Bucephalos, Albi Alexandri, Caumatis, Faſca, Paſate. Per quam patriam Indorum diverſa flumina currunt, inter

ter cætera, quæ dicuntur, id eſt, Aumes & Marcois.

II. Secunda autem patria quæ dicitur India major, quæ Thermantica atque Elatis appellatur, quæ eſt dextræ partis Indiæ Dimiricæ; in qua India plurimas fuiſſe civitates legimus per ipſos philoſophos, ſed ego ſecundum præfatum Caſtorium aliquantas deſignare volo, id eſt, Mouvaſtica, Cameza, Pictis, Stalec, Antopolis, Modmoi, Antera, Gobdia, Belfra, Crubicaria, Divina, Soſtrate, Porrepa, Neſſaci, Aſpada, Anardane, Murgæ, Termantica, Aris Baceſia. Quæ India major Termantica ut ſupra diximus ab antiquis Elamatis dicitur. Per quam Indiam Termanticam tranſeunt plurima flumina, inter cætera quæ dicuntur Vinenora & Orcois.

III. Tertia item ſiniſtræ partis, quaſi ad Septentrionem Indiæ Dimiricæ, ponitur patria quæ dicitur India Serica Bactrianis. In qua India Serica eſt regio quæ dicitur Bracmania, ubi plurimi philoſophi inveniuntur. In qua prædicta India Serica plurimas fuiſſe civitates per plures philoſophos legimus, ſed ego ut Caſtorius ait, ejuſdem patriæ civitates aliquantas deſignare volo, id eſt Aſpapagora, Thibraſene, Aris, Ola, Ganges, Uſtobariſata, Indovar, Pertha, Arate, Bactriana, Limoſa, Palibotra, Ciſtrope, Seriſia, Pacar, Aranbula, Tribaſſus Paligas, Propaſta, La-a Solinga, Agæ, Europos, Aſacorum, Indra-Abſbaia, Tropſaſia, Carcoe, Siſtata, Coſata, -ata, Races, Lomuſa, Simtura, Indovarium, , Morrana, Paſpora, Tudana, Dirica, Bac-ſaphat, Spanæ, Antiochia, Aletis, Oſcanibate,

nibate, Thagæ, Gugitana. Per quam Indiam Sericam tranſeunt plurima flumina; inter cætera quæ dicuntur id eſt Ganges, Torgoris, & Acceſſinis, quæ exeunt in Oceanum. Cui patriæ Sericæ confinatur Oceanus, qui per longum intervallum uſque ad Caſpias navigatur portas & in antea.

IV. Item juxta ſupraſcriptam Indiam Sericam eſt patria quæ dicitur Parthia, quæ habet infra ſe provincias, id eſt, Choraſimon, Socdianon, Sabeon, Parapamſidon, Ariinon, Satriadon, Aracothon. In qua nominata patria plurimas inter plures philoſophos, ut ait ipſe Caſtorius, fuiſſe civitates legimus, id eſt Comcambas, Aradum, Tarſpeda, Zercane, Orta, Siſmaida, Artaxata, Zotozeta, Ragauna, Arſania, Iſumbo, Aſpa, Eurobus, Marduſa, Diſma, Ymmoa, Calata, Dizanas, Tigranocerta, Caſpi, Undacara, Glebin, Colchana, Colphiana, Egſagigarda, Siptæ, Adiptæ, Nabarra, Arſania, Sardera. Inter quam Parthorum patriam & Indiam tranſit fluvius maximus qui dicitur Indus, qui, ut dicit Paulus Oroſius, in mari Rubro ingreditur. Ceteri vero dicunt quod in Perſicum colfum ingreditur. Attamen ſcimus quod in meridianum mergitur Oceanum ad faciem Inſulæ Taprobanæ.

V. Item juxta ſupra ſcriptam patriam Parthorum eſt patria Perſorum quæ dicitur Parſagade. Quam patriam ego relegens plures philoſophos ſecundum Caſtorium ipſam deſignavi. Quæ patria habet provincias quæ dicuntur Carmanon, Coſion, Maſſapaton, Caloniton, Aſcion, Oriton, Teriton, Grilion, Gargaridon, Tantaleon, Agrienon, Latramon, Cabeon, Eletabion, Carbiniſa-

cron.

ron. In qua patria Perſarum plurimas fuiſſe civitates legimus; ex quibus aliquantas deſignavolumus, id eſt Archedotis, Patienas, Perzada, Perſeotis, Armoza, Regia Stagus, Palodes, Bregnana, Piratum, Baſba, Bicus, Soate, Sevavicina, Duina, Onoadas, Ecbatas, Carema, Ydeamtalia, Aſta, Perſidim, Ciſtra, Bernaſda, Ranchi, Spaſinucaras, Aſabe, Naira, Barblana, Naarræ, Monumentum, Tamara, Scene, Doriſta Seleucia, Narra, Borcoe, Suretala, Dertha, Babylon, Rache, Rutarata, Diotharæ, Sepæ, Ati, Bariſpis, Barballiſum, Cumicumbilo, Zara, Yctiopon, Imda, Ange, Parduce, Tare, Spaſinucaras. In qua patria ex Oceano ſummæ partis meridianæ pertinens ſinus Perſicus conſcribitur.

Item patria quaſi ad partem meridianam quæ dicitur patria Hentru Nabatæi Mazianitæ. Quæ patria eſt arenoſa & præ deſiderio habens aquam. Cujus patriæ etiam ſpatia per plurimos legi coſmographos. Quam patriam ipſe Caſtorius deſertam aſſeruit.

VI. Item non longe ab ipſa regione eſt patria quæ dicitur Omeritia, quæ & Eudæmon Arabia dicitur; in qua plurimas civitates fuiſſe legimus plurimos per philoſophos. Sed ego ſecundum præfatum Caſtorium aliquantas deſignare volo, id eſt Gabonita, Sargo, Empurium, Miſaria, Luta, Aminea, Olaſi, Sata, Simphea, Lacha, Luſor, Marthi, Turris, Maratha, Athima, Datilum, Sabilum, Sabor, Maſa, Atima, Coſaba, Menſaba, Piba, Obiæ, Fabri, Raxaturis, Divitia, Taruda, Novacum, Novata, Caldis, Nema, Coria, Boanum, Agar, Dante, Lathi-

 nat,

nat, Borca, Valiæ, Amara, Camaru, Cymrituca, Negra, Tafram, Egram, Sacamum, Cornan, Lencecome, Corona, Salatim, Cacha, Gera, Taboca, Coromanis, Matrami, Tabam, Ommæ, Samematride, Caſtrillum, Amarium.

VII. Item juxta ipſam regionem eſt patria quæ dicitur Arabia major; in qua fuiſſe plurimas civitates legimus diverſos per philoſophos. Sed ego ſecundum ſupra ſcriptum Caſtorium aliquantas civitates ejuſdem patriæ ſignare volo, id eſt Orea empurium, Arſinoe empurium, Berenice, Ptolemais Bernitiæ, Miſormos, Samothracis, Arſinoe, Satamna, Olelum, Parana, Minea, Petria, Sabea, Eletabis, Aſlaron, Aquadoſa. Item juxta ſuprafcriptam civitatem Berenicide eſt civitas quæ dicitur Cenonidrima, Item Gabaum, Apollonos, Phalacorum, Xeron, Dios, Connaſim, Afroditis, Didymus, Phenice. In qua Arabum patria, ex Oceano meridiano pertingens, maximus ſinus Arabicus eſſe deſcribitur, qui & mare Rubrum eſſe manifeſtatur.

VIII. Item ad partem quaſi Septentrionalem, juxta regionem quam prædiximus Parthorum, eſt patria quæ appellatur Hyrcaniæ ſinus. Quæ Hyrcania dum in longum ponitur, etiam cum ſuperius dicta India Serica adjungitur. Quæ Hyrcania habet provincias, id eſt Mardianon, Derbiceon, Caudufion, Eroon, Iſſis, Eſidis, Scython, Ytio Scython, Sacens Scython, Tapurion, Tocarion, Erurion. In qua præfata Hyrcania cum ſuis provinciis, plurimas fuiſſe civitates inter reliquos philoſophos, ut ait Caſtorius, legimus; ex quibus aliquantas deſignare voluimus,

…nus, id eſt Cyropolis, Axara, Portum Callum, Tarſambaram, Aquilleam, Belalus, …eas, Camia, Sazala, Armaſtica, Telafir, Telada, Ticubri, Laia, Liponiſ… Tilida, Sanora, Tegamia, Gravete. Per …m Hyrcaniam plurima tranſeunt flumina; …r cetera, quæ dicuntur Jarartis, Oxus, Antia, Nigrinus, Meritus, Sicris. In qua Hyrcania, ut diximus, ex Oceano Caſpium ſumme Septentrionales partibus pertinens maximus ſinus Hyrcanus adſcribitur.

IX. Item non longe ab ipſa Hyrcania, ponitur patria quæ dicitur Media major, quæ habet provincias, id eſt Gelon, Artatio, & Cetosunites, Barriana. In qua dilatiſſima patria, id eſt Media, Tigris fluvius inſulam facit quæ dicitur Thonitis. In qua ſupraſcripta Media majore plurimas fuiſſe civitates legimus inter plurimos, ut ait Caſtorius, ex quibus aliquantas deſignare volumus: id eſt Ragaunia, Didyma, Indica, A…achia, Iſumbo, Dognavana, Maia, Baſtane…a, Condaca, Data, Scrabon, Incate, Amoequ…m, Barca, Cazaci, Aradita, Deſertam, A…gna, Adaba, Andiritum, Cerium, Babr…

X. Item juxta ipſam regionem ponitur regio quæ vocatur Media minor, quæ & Gozar ditur. In qua Media minore plurimas fuiſſe civitates legimus inter plures philoſophos, ut ait Caſtorius, ex quibus aliquantas ſignificare volumus, id eſt Strippa, Aramgula, Ladaca, Triraxus, Labiana, Aracotus, Propaſtas, Cartoe, Naſtana, Andratana, Carbeſtrio, Sitarane, Oſpa, Patranſana, Dizanas, Dimiza, Zrancerion,

Ty-

Tygranocertam, Colchanam, Navaram, T
grium. Perquam Mediam minorem plurima tra
eunt flumina, inter cætera Dac & Nabor.

XI. Iterum eſt, non longe ab *ipſa* Med
patria Perſorum Aſſyriorum Cteſiſontis Pe
riarca, quæ habet ſub ſe provincias id eſt Ed
xion, Gimandrion, Sarradon. Quæ Perſo
Aſſyriorum patria, protenditur uſque ſuperius
dictam patriam Perſorum, quam *diximus* Perſagade. In qua patria Perſorum Aſſyriorum plurimas civitates fuiſſe legimus inter plures philoſophos, ut ait Caſtorius; ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Bantem, Nicanicio, Aſtenuta, Tumenta, *Rapſum*, Zeracana, Cteſiphontem, Balictanor, *Artemida*, Charr
Peloriarca, Gubrata, Zelfir, Rundanas, Thic
nas, Albanis, Tebe, Ara, Alepicre, Sambi
re, Vica, Bellum, Congo, Prætoris, Por
Per quam ſpatioſiſſimam Perſarum Aſſyrioru
patriam tranſeunt plurima flumina, inter cæte
Ydaſpiſaris, Gymandros, Yſpanis, Pancotro
Tionas, Marimia.

XII. Item juxta *ſcriptam* patriam, quam di
mus Mediam, diverſæ ponuntur patriæ, id
Armenia major Ararat, id eſt tertia & qua
Item patria Armenia *major*, *id eſt prima*
ſecunda; item patria Siania Caucuſorum; i
patria Albania, item patria Maſegeton, it
patria Caſpiæ, item patria Lepon; item pat
Yberia; item patria Lazorum, *quæ patriæ* inf
ſe habent diverſas provincias, ex *quibus aliquantas* nominare volumus, id eſt Camogenis, *Boloconoton*, Balbiniton, Laminacenon, *Arbileſenon*, Campoſalamenon, Colfiarium Seon, Tanateon

) (ſteon, Anſipedon, Faſſianon, Carriziton, Cibaliton, Igraleton, Filagrethon, Miceriton, Dobalon, Certinon, Otenon, Tangarenon, Dercibeon, Paliton.

Quas diverſas provincias multi deſcripſerunt philoſophi, ex quibus ego legi Arſatium & Adfroditianum, Perſos, qui lingua græca Orientem deſcripſerunt, & Caſtorium Romanorum coſmographum: ſed non æqualiter nominaverunt civitates & ſupra ſcriptas patrias. Ego verò ſecundum præfatum Caſtorium tam ipſas civitates quam diverſa flumina liquidius nominare cupio. In quibus diverſis, [dum] ſatis longè lateque exiſtunt ſpatioſiſſimæ, plurimas [civitates] fuiſſe legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Arſita, & Sedona, Irona, Arepa, Palita, Aſpa, Caſpa, Oroppa, Tachora, Oſtrodon, Palmado, Samara, Candencum, Saccidum, Saccibem, Deſertum Apradis, Diarpa, Rargandula, Corrumpandice, Ronnacaris, Bacchiera, Neriſacandis, Samba, Siltan, Graman, *Taurium*, *Tadarum*, *Caſtillum*, *Modura*, Sotida, *Sila*, *Soli*, *Caverim*, *Paranim*, Siciana, Preſidi, Zarioda, Serra minor, Sinacena, Yniſpa, Thimata, Siramin, Zirra, Alexandria, Serra major, Anice, Præſidium, Vacum, Victrix, Samarra, Caſtrin, Cunmir, Oſmor, Saracos, Betheſſa. Juxta verò Oſmot eſt civitas quæ dicitur Lazo, item civitas quæ dicitur Cacara, Buſtica, Sanora, Geluina, Artaxata, Stranguria, Janio, Condeſo, Ganala, Miſium, Savatinum, Gaulitia, Tendava, Pagas, Apolum, Caſpiæ, Ermu, Fontfelice, Surtum, Sarapama. Item non lon-

longè à civitate Stranguriana, eſt civitas quæ dicitur Chadas, Andachas, Datamiſſa, Chalchidara, Egea, Satala, Domana, Saloni, Medeia Patra, Bilæ, Anxis, Anamta, Simbra, Feba, Moguſſa, Bolba, Arſomataſa, Albanb. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Theoduſopolis, Dubios, Venatoni; item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt, Somaſchæ, Ivirium. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Apſaron, Camaſim, Apiſidem, Nigrom, Phaſis Lazorum, Siganium, Cotaiſin, Charientis, Chobz, Thabyrrus, Cyaneis, Stelippon, Sevantopoli, Apatura, Cypos, Stratuclis, Malichi, Achæon, Sindice, Nicopolis, Ermonaſa. Per quas diverſas patrias prænominatas tranſeunt flumina, id eſt, Araxes, Mardes, Coapis, Baſtros, Terdon, Cyros, Ciſſon, Cambiſis. Ex quibus fluminibus merguntur in Oceano Caſpio. Item ad aliam partem ſunt flumina, id eſt Cormata, Canimadium, Cuſaba, Cucuas, Gaucus, Sicris, Maritis, Nigrinus, Aſtias, Filigiſton, Arbor, Almanticum, Vercicum, Nocur. Item ad aliam partem, in Lazorum patria, ſunt plurima flumina, id eſt, Acapis, Faſis, Oſiuntis, Chariumtas.

XIII. Item ad partem Meridianam, confinalis ſupraſcriptæ Perſidæ Aſſyriorum Cteſiphontis Peloriarcæ, eſt patria quæ dicitur Meſopotamia, quam circumdant flumina maxima, id eſt, Tigris & Euphraten, quapropter & Meſopotamia appellatur. In qua Meſopotamia, plurimas legimus fuiſſe civitates inter Orientis philoſophos, ut ait Caſtorius; ex quibus aliquantas [deſignare volumus] id eſt, Edeſſa, Minicerta, Ba-

Cara, Beta, Niſibi, Manacarta, Reche, Reſamna, Salar, Charris, Batnis, Thiar, Bicum, Banna, Thatama, Cara, Fons Cavoræ, Thumida, Thelmiſa, Sichinus, Zaguræ, Digeren, Artamus, Singara, Thamuri, Neſibi, Sapha, Tygrinopolis, Arſamoſathi, Arſinia, Gorbilon, Cholcis, Mazara, Thertonia; Item alia parte eſt civitas id eſt Tarana, Veſceria, Thegubris, Chadia, Chaſta, Magrus, Amoſtas, Batitas, Bara, Alaina, Sigüra, Dagala, Aris, Saviri, Amaude, Arta, Zates, Thelia, Selinus, Babla, Nazara, Seleutia, Duranicanoris.

XIV. Item ponitur patria Hæbræorum Judeæ, Palæſtinæ, *In qua* plurimas civitates fuiſſe legimus inter plures Philoſophos, ut ait Caſtorius; ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt, Jeruſalem, Bethleem, Rama, Chebron, Emaüs, quæ & Nicopolis, Lydda, Antipation, Nazareth, Bethſaida, Cæſarea, Apolonia, Joppis, Azoton, Aſcalona, Gazis, Raſis, Oſtracina, Caſſion, Gerro, Heluſa, Capala, Andranoſa, Gadda. Item deſuper ſunt civitates, id eſt, Samaria Sichas, Betil. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt, Jericho, Copna, Faſſelide, Gadora, Leviada, Cherras, Thamara, Macaſa, Baratagoda, Devite, Amathunte, Phyladelphia, Salomiada, Scythopolis, Neapolis, Jamniam, Gadaram, Pellam, Capitoliada, Tiveriada, Sapori, Racha, Ceras, Juliada, Samachon, Cæſarea Panias, Bicum, Carra. Per quam patriam plurima tranſeunt flumina, inter cetera quæ dicuntur Jordanis, & Jeromiſus. Quæ Judæorum patria & Arabia ex uno latere conſcribitur.

XV. Ite-

XV. Iterum juxta Hebræorum regionem ponitur patria, quæ dicitur Syria Cilenſin Comagenis. In qua Syria plurimas fuiſſe civitates legimus inter ſupradictos philoſophos, ut ait Caſtorius; ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt, Antiochia famoſiſſima, Padas, Empſa, Mileagrum, Multridis, Tana, Niſſon, Jaracopama, Samoſata, Since, Araris, Zeugma, Phaltauri, Bathnis, Beria, Cacida, Achia. Item juxta ſupraſcriptam Antiochiam eſt civitas, Daphnis, Baccatamus, Ponte, Laoditia, Gabala, Raphanus, Apamea, Temenſo, Calhi, Byrſa, Bata, Zaronavus, Europa, Celciliana, Pamunari, Jerapolis, Malmiora, Orarabon, Theſida, Lariſſa, Tamira, Palthon, Balaneis, Autarada, Ortozea, Epiphania, Arethuſa, Emetia, Laoditia, Hepolis, Tavila, Marara, Eraiza, Barbaliſſion, Antis, Sephe, Adiazene, Suri, Riſapha, Cholle, Oriſſa, Adaris, Damaſcus, Prodim. Item ad aliam partem juxta mare ſunt civitates, id eſt Biblon, Birithon, Sidone, Tyrone, *Ecdippa*, Ptolomaida, Dora. Per quam Syriam tranſeunt plurima flumina, inter cetera, quæ dicuntur Bana, Farfara, Chalamac, Siriga, Capadox, Orontis, Heleutra, Chryſoroas, Adon, & Potamia.

XVI. Item ponuntur diverſæ patriæ, in Meſogia Græcorum, id eſt, quæ dicitur Phœnitia, item Cilicia, necnon Belfagon*ia* Mutuoſa. Item juxta mare Ponticum eſt patria Chaldæorum, quæ conjungitur ſupraſcriptæ, quam prænominavimus, Lazorum patriæ. Item ad aliam partem verbi gratia, ut dicamus, ad mare magnum colſum Orientalem, juxta ſuperius dictam

dictam Cilitiam, eſt patria quæ dicitur Izauria Decapolenſis. Item patria Seleutia; item Pamphilia, quæ dicitur Aſpeno; item patria Luſia Ioniæ Cariæ; item patria Lydia Phryges; item patria Piſſidia; item Lycaonia; item patria Epheſiana Helore; item patria Phrygia Olympi, ex qua multum laudatur in omnibus; item patria quæ dicitur Galatia Miſcon; item patria quæ dicitur Bithynia. Quas diverſas Meſogeon Græcorum patrias multas multi deſcripſerunt philoſophi. Ex quibus ego legi Jamblicum, atque Pyrithon, & miſerum Porphyrium Græcorum philoſophos Orientis deſcriptores; ſed & ſuperius dictum Caſtorium Romanorum coſmographum: ſed non ipſi æqualiter, alius verò, alio modo. Ego autem ſecundum Caſtorium, qui inferius dictas nominavit civitates. Quæ diverſæ ſupraſcriptæ Meſogeon patriæ, dum ſatis ſunt ſpatioſiſſimæ, plurimas habuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Tarſus, Taurim, Pompiopolis, Zephyrion, Cygnos, *Soloe*, *Tetrapyrgia*, Coricos, Seleucothim, Daſpaucanion, Crunis. Item alia parte juxta ſupradictam civitatem Tharſum Ciliciæ, eſt civitas quæ dicitur Adanon, item Momſueſtia, Epiphania, Iſſon, Catavolon, Ægis, Mallon, Pyramos, Paduando, Irniſos, Anchiala, Mompſocrene; Iterum civitas Laoditiæ, Marathon, Orthoſia, Arados, Tripolis, Boſtrinos; Item ad aliam civitatem, id eſt Mazaca, quæ & Cæſarea Cappadociæ, Araſaxa, Lariſſa, Ingiliſſis, Comona, Naſtavera, Archelai, Lopolis, Arecha, Lacalaſin, Samma, Caſtorum, Pacoſanda, Thertonia, Ad Aras,

Lerisſus, Merita, Corte, Melitini, Germantia, Naſtar, Ariandum, Salondona, Amanon, Comacenin, Scaſuſon, Pordonion, There, Caranon, Barſalium, Ceziſtra, Ambavalis, Tyana; Item alia parte eſt civitas Mironi Pephlagoniæ; Item civitas Pallagres, Amaſia, Garſe, Thonea, Thavia, Arbaſera, Granga, Surtade, Stefane, Garamvas, Gangaris, Egiale, Pompiopolis, Vicui, Otreas, Paraſia, Bacama, Grognas. Item ad aliam partem, juxta præfatam civitatem ſupra Mironem, eſt civitas, id eſt Caſſelena, Colonia, Eudipis, Pidis, Neocæſaria, Seramiſſa, Stabulum, Zena, Agonne, Rorimorum. Item non longè Neocæſaria, eſt civitas, id eſt Bermiſſa, Comana Pontica, Corripion, Paduando, Trajas, Sena, Salarbima, Archelaida, Corbeuſe, Carnias, Aſpas, Nitatio, Cone.

XVII. Iterum ad aliam partem eſt civitas, id eſt Sardis, Metropolis, Joppeda, Philadelphia, Tripolis, Eucarpia. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Puconia, Laſcora, Ecobriga, Sitorei, Pigila. Iterum ad aliam partem ſunt civitates, id eſt, Nitazo, Aſponna, Roſolatiaco, Artelaida, Sermuſa. Item juxta mare Ponticum ſunt civitates, id eſt Melena, Artmem, Filium, Chellas, Sagaris, Hyppion, Bilion, Lycum, Heracleam, Sileo, Tion, Amaſtra, Tycæ, Cereas, Mileton, Armone, Sinopis, Cyptaſa, Caruſa, Orgivuate, Zacoria, Helega, Nautamno, Æzene, Amiſſos, Ancona, Ieracleo, Camila, Polemonion, Chaldiæ, Melantion, Ceraſus, Parnaſon Philocalian, Cordule, Trapezus, Yſilime, Ofeumte, Medocina, Solodocina, Gadiono, Athenas, Archavis,

Ceſſa,

Ceſſa, Riſion. Item ad aliam partem, id eſt, Amerdiana verbi gratia ut dicamus, ad mare magnum, item colpum Orientalem, juxta prænominatam patriam Cilitiam, ſunt civitates, id eſt, Anemurion, Arſinoe, Sicæ, Celenderis, colonia Iſauria, Garbriando, Capa, Silendero, Neapolis, Papa, Miſtia, Antiochia Piſidiæ, Armatazon, Scelinunte, Antiochia Epitragon.

XVIII. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Jotapi, Syedra, Coraceſion, Cybira, Side, Itenna, Talbinda, Sabrada, Fibras, Afrodiſiade, Aſpendos, Perge, Antrapa, Cambra, Magydo, Erinudi, Atalia, Olivia, Faſelis, Coridalion, Limyra, Antiphylon. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Patera, Thelmiſon, Pathumis, Lindum, Pictus, Lorimna, Cnidum, Halicarnaſum, Laſon, Mindon. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Mileton Cariæ, Thrivas, Niſſa, Agrilla. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt, Antiochia Piſidiæ, Neapolis, Papa, Heraclea, Silleo, Cretopolis, Apollonia, Cormaſa, Tagina, Apamea Cyboton. Taxon, Latrileon, Filaction, Themiſſinion, Vicum, Pella, Tripolis, Hierapolis, Caurapa, Laoditia Perillicon, Siledron, Garandro, Eufrovium. Item juxta mare magnum ſunt civitates, id eſt, Heraclea, Pirras, Lincie, Palene, Micale, Efeſos, Cayſtro, Colophon, Lebedon, Teon, Smyrna, Temum, Cyme, Myrina, Elea, Pitina, Attalia, Elatia, Coriphania, Adrimiton, Samiton, Antandros, Gangaron, Aſſos, Smynthio, Alexandria Troas, Ilion, Dardanus, Abydos, Lampſacos, Parion, Priapos, Cyzicos, Apamea,

Pruſias, Nicæa. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Atravion, Agrilion, Platana, Cyos, Pomenion, Agreſſin, Acordis, Adrianuthera, Militropolis, Apollonia, Apamea, Cæſarea, Pruſia, Paracolia, Conate, Eucarpia, Doceana, Synnada, Eumenia, Pela, Bicum.

XIX. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Synada, Philomelon, Laoditia Catecaumeni, Amorion, Ambroſtola, Andron, Binzea, Apriſtia, Olenus, Doryleon, Sagarion, Peſſinus, Dlanida, Alyda, Acmonia, Tyatira, Pergamos, Centonia, Aulatatopolis, Apollonia. Item Aglaſiæ, Ateus, Nacolea, Colleon, Sigoron, Orathei, Aibaſta, Tautus, Tonia, Pigilia, Miziaco, Juliupulis, Dadaſtada, Dablis, Bacchaton, Trigomidia, Midio, Antoniapolis, Potomi Cepora, Mandris, Claudipolis, Druſo, Perſipeo, Dimitreo, Plateas, Nicomediæ, Libiſſa, Chalcedon. Per quas diverſas patrias tranſeunt plurima flumina, quæ dicuntur, id eſt, Miranius, Tinnes, Pyramus, Cithios, Cygnos, Thermodon, Halis, Iris, Amiſſus, Vilius, Lycus, Artemon, Illeron, Mille, Agetion, Polomonion, Cariuntis, Sophie, Puritis, Suſciro, Davero. Supra Bithynia Nicomedienſe, mox dividitur Aſia & Europa.

XX. Completur autem Aſia, habens finem ab Oriente prædictum eremum Indiæ Dimiricæ intranſmeabilem, & trans ipſum eremum Deo noſtro tantummodo cognitum. Ad partem verò meridianam, habet ipſa Aſia finem Oceanum, qui tangit tertiam Indiam majorem Thermanticam Elamitem; qui Oceanus tangit Per-

ſas, Arabas, Ægyptum inferiorem. Ad partem verò Septentrionalem, habens ipſa Aſia finem Oceanum Syricum, id eſt Bactriæ, Caſpium, & Congrae & Reitæ juxta litus Oceani, montes Rinpheos: à quibus montibus egreditur fluvius, qui dicitur Tanais, cujus pars plurima deſcendit in ſinu paludis Mæotides: & proinde omnimodo recte dicunt, quod ipſæ paludes Meotides Aſiæ fines exiſtant, & quia ipſe Tanais inter Aſiam & Europam dividat. Alii vero ex ipſis, juxta Oceanum, ut dictum eſt, montes Rimpheos; de quibus præfatus Tanaïs egreditur, dicunt inter Aſiam & Europam dividere. Nam juxta mare magnum, id eſt colfum Ponticum, *fluvius* qui dicitur Phaſis, qui de Caucaſis montibus deſcendit inter Aſiam & Europam dividere incongrue fallunt dicentes; quia, ut aiunt, ipſi Caucaſi montes ſecum Caſpios amplectentes, magnumque flexum per longum intervallum dantes, ſe cum præfatis montibus Rimpheis adunant. Sed, ut diximus, hoc omnimodo fallunt dicentes. Nec non ad ipſam partem, præfatum mare Ponticum, quouſque in eo ingrediuntur paludes Mæotidas.

XXI. Item anguſtum, quod extenditur in Propontida, verum etiam mare magnum, id eſt colfum orientalem, ſimulque littoralia maris magni Ægypti. Ab occaſu autem habet ipſa Aſia finem, juxta limbum Oceani, ſuperius nominatam Æthiopiam Trogloditorum, magis Ægyptum inferiorem. In fronte verò de Æthiopia, habet grandem eremum, qui dicitur Nitrenſis, & dehinc prædictum Ægyptum ſpatioſiſſimam, quæ ſe dilatando, uſque ad mare ma-

gnum extenditur. Portio verò Cham filii Noë, quæ conſcribitur à civitate, quæ dicitur Rinocoruros, quæ eſt inter Palæſtinam Judeæ & Ægyptum, ut teſtatur ſanctus Epiphanius Cypri Archiepiſcopus. Alii vero omnimodo affirmant, quod ambo Ægyptus, id eſt inferior & ſuperior, hoc eſt Anocura & Mareoton, eſt Aſiæ. Per quam portionem Cham, nonnulli Philoſophi Africam appellaverunt, ſiſtunt patriæ, teneat nam nullatenus ex Africa.

LIBER TERTIUS.

AFRICA.

I. AD partem meridianam, juxta oceanum, eſt patria ſpatioſiſſima Æthiopum, quæ dicitur Auxumitana, & Candaciſſis, & Troglodytarum. Quam patriam plures deſcripſerunt philoſophi; ſed ego ſecundum ſupraſcriptum Caſtorium eam expoſui. In qua patria aliquantas fuiſſe civitates legimus, ex quibus ex parte nominare volumus, id eſt Auximis, præ una Chriſtia philoſophis, Marthan, Maraca, Adulim. Per eam patriam plurima tranſeunt flumina, id eſt Agon, Ariſs, & Cremetis, & Nuchul, quia ad frontem ejuſdem Æthiopiæ Troglodytarum eſt maxima eremus, quæ dicitur Nitrenſis, & Eger appellatur, quæ Nilum vocitant.

II. Nam ad partem Oceani meridiani Æthiopici, uſque ad mare noſtrum magnum Ægypti, eſt patria, id eſt, ſpatioſiſſima Ægyptus inferior & ſuperior, quæ nominatur Adnocura & Marœotin. Cujus Ægypti patriæ deſcriptores multi fuerunt philoſophi, ex quibus legi Cynchrin & Blanthaſin, genere Ægyptios, meridianæ partis deſcriptores; ſed & Lolianum Romanorum coſmographum; ſed non æqualiter nominaverunt civitates prædictæ Ægypti, ſed & [hic] aliter, alius verò alio modo. Ego autem ſecundum præ-

ſatum Lollianum, inferius dictas civitates Ægypti nominavi. In quibus diverſis patriis Ægypti plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Alexandria famoſiſſima, Eraclia, Melcatim, Hermupolis, Arſinoe, Naucratis, Hermunthis, Corunibo, Bucolia, Phvte, Ormos, Pithin, Chale, Netropolis, Miche, Ibion, Cecta, Pholateris, Marolon, Lugeton, Paſitas, Evion, Nicum, Colomos, Antigonis, Naſta, Peſſimines, Cocratum, Penuris, Tetrion, Letipolis, Meon, Epoetun, Circora, Abaſis, Iſſeum, Pyramidas, Anurion, Cynopolis, Neſi, Idiopartum, Thetmelim, Nemphis, Marnucis, Oxyrincos, Dios, Ptolomagis, Naſciri, Lirinconeo, Tauriros, Thangin, Corim, Antinoym. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Firnon, Pecotono, Challis, Thedis, Metelis, Heracleum, Ernopes, Naucratim, Yſotenis, Corcodilon, Chollenon, Pelta, Siguionis, Che, Ramniſis, Cuvis, Telis, Nicolan, Pozeon, Penceſtin, Ponega, Falorum, Chiorenda, Namphota, Buto, Thanis, Theuſe, Fovi, Naſſal, Pſinarni, Bacremis, Penthon, Pſoſi, Abubis, Honires, Semutis, Stanae, Iſtopolis, Semar, Sedenito, Dolis, Lenum, Pateris, Ponzia, Adranes, Spanacha, Theompolis, Choſtes, Arſi, Semeos, Aſchim, Thirſitis, Mepſea, Phateopolis, Pilemus, Xoy, Tele, Chenopolis, Menonia, Cete, Theomis, Hermupolis, Pſualis, Natepa, Menfris, Tembro, Anaſitotos, Verſemeos, Precumi, Itavenis, Tinoy, Cænopoli, Selitra, Chara, Nichis, Naſtrim, Babylon, Coma, Amarixa, Madoris,

Afro-

Afrodite, Chemen, Tindo, Sartonochido, Collitois, Memphetum Iliupolis, Thale, Opulegio, Inthenis, Speculon, Magoy, Tanimis, Terioſa, Terroſa, Neſepe, Termoſa, Gauſio, Archa, Eron, Angiopolis, Chalchonogopolis, Eridopolis, Atrini, Thace, Araronos, Tuge, Pſanuace, Lagones, Permum, Mago, Permoli, Anarodos, Phale, Cholchonopolis, Patuſe, Thepmos, Bumaſtas, Ucuſtaunas, Locria, Arſinoe, quæ ponitur juxta mare Rubrum. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Ohanarta, Pagire, Eriſtomon, Cercyris, Thenis, Coſſion, Phagorion, Apolonium, Runinaſtes, Oluvina, Phaguſe, Eron, Nempheſin, Eraceupolis, Eruce, Androco, *Peluſion*, Veronoin, Pophois, Honoſios, Seretis, Pannis, Lipidii, Apopiſtepolis, Potam, Bathios, Inmadis, Lactucome, Tatenum, Scios, Neſſon, Neſſome, Parevis, Irregenis, Iris, Gaba, Seat, Magada, Jaris, Iracleum, Senemum, Tamnis, Spadois, Tecte, Ozanis, Centitra, Timuni, Frigia, Tarras, Thena, Pollamenis, Phanis, Chyrocamus, Paſſion, Speneiniris. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Averenidis, Apollonia, Fition, Melcatim, Naucratis, Nuleon, Incopolis, Oraugoron, Item ad aliam partem ſunt civitates ex regione Thebaïdæ, id eſt Corton, Laton, Tentyra, Ombos, Hiera Sicamina. Item ad aliam partem, juxta Alexandriam, latus mare magnum, ſunt civitates: id eſt Tapoſtri, Halmiris, Monocaminon, Comaron, Patricon, Filiſcum, Paratonion, Neſus, Araton, Bograi, Catabathmon, Nemeſeum, Cardum, Antipego, Gonia, Micheris, Paliuris, Mandis, Agabis; Item ſupra ſunt ci-

civitates, id eſt Leugipo, Oſitionis, Neſſum, Ægyptos, Orcias, Tharſautes, Thedecles, Thunuce, Agerea, Thocoris, Boſcanon, Cenon. Quam præfatam Ægypti patriam rigat fluvius, qui dicitur Nilus, qui eſt ſuper diverſa flumina præcipuus, qui & varias ferarum gignit progenies, quæ creatori ſuo in iiſdem nymphibus nutriuntur. Qui Nilus infra ſe habere videtur inſulam, quæ dicitur Meroin. Quem Nilus alii Geon eſſe dixerunt.

III. Item juxta limbum Oceani ponitur patria, quæ dicitur Æthiopia Garamantium, quæ & Abyſſe dicitur, quæ confinalis exiſtit prædictæ Æthiopiæ, Troglodytorum. In qua Garamantium patria, non longè ab Oceano, fluvius Ger dilatiſſimè currit. In qua patria Garamantium ſunt montes, qui Nauvavon appellantur. In qua patria ſunt lacus, unus qui dicitur Lycumede, alius Augita. Qui Æthiopes rupes montium habitare deſcribuntur, propter immenſa ac validiſſima caumata. Ad frontem autem ejuſdem Garamantium patria eſt arida, deſerta, montana, quæ dicitur Marmarydes, Naſſamones, Letophagi, atque Blegmies, In qua patria nunquam civitates fuiſſe legimus.

IV. Item juxta mare magnum ponitur patria, quæ dicitur Mauritania, quæ dicitur Cyrenenſis. In qua patria plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt, civitas Cyrenes, quæ confinalis eſt litoris maris magni cum Agabis civitate Ægypti: Item ſunt civitates, id eſt Balacris, Cænopolis, Callis, Ptolomaida, Theuchira. Adriani, Bernicide, Corniclano, Anabucis, Aræ Philænorum. Per

quam

quam patriam tranſeunt plurima flumina, inter cetera quæ dicuntur Leon & Torres.

V. Item juxta Oceanum ponitur patria, quæ dicitur Æthiopia Biblobatis, quæ confinatur cum ſuperius dicta Æthiopia Garamantis. In qua Biblobatis patria eſt lacus, qui dicitur Tagges. Quæ patria, dum multum exiſtit caumoſa, ipſi Mauri cavernas terræ habitant. In qua patria litus Oceani, atque in ſuperioribus, maximus atque ſpatioſus deſertus eſſe deſcribitur. In qua patria ſunt montes, qui dicuntur Tulliatodi. In qua patria non longè ab Oceano, per longum ſupra ſcriptum, fluvius Ger dilatiſſimè currit. Ad frontem autem, juxta Biblobatis patriæ, per medio multa ſpatia, id eſt, deſerta, quæ ſupra nominavimus, juxta mare magnum ponitur patria nimis ſpatioſiſſima, quæ dicitur Africana. Cujus patriæ multæ ſunt, ut deſcriptores philoſophi dicunt, ex quibus ego legi Provinum atque Melitianum genere Afros; ſed & Caſtorium Romanorum philoſophum. Sed ego civitates inferius dictas ſupradictæ Africanæ patriæ, ſecundum Caſtorium deſignavi. In qua Africana patria plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus; id eſt civitas Tragulis, quæ confinalis eſt litoris maris magni cum ſupra ſcriptis civitatibus Arophilonorum Cyronenſium. Item Zacaſſania, Palma, Iſyri, Sacomadis, Prætorium, Muſol, Diſio, Nadalus, Ciſternas, Thubactis, Nivergi, Scemadana, Leptiſmagna, Pontos, Sabrata, Cipſaria, Zita, Githi, Tacapas, Ad Oleaſtrum, Macumades, Thenas, Taparura, Uſyla, Sublecte, Leptis minus, Ruſpinus, Adrymeton, Horca, Neapolis, Clypeis, Sinuama, Carpas, Maxu-

Maxula, Thynus, Carthago civitas magna, Gallo-Gallinacio, Antiqua Colonia, Ad pertuſa, Ceſinſa, Tyraria, Utica. Item ad aliam parem deſuper ſunt civitates, id eſt Marthæ, Afas, Lucernæ, Agarmi, Auceritim, Ad putea, Lamie, Afas, Verim, Tingimie, Putea, Agaſel, Nepte. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Capſalco, Bamethi, Abtan, Tiburbomaius, Olencana, Bithina, Vivæ, Bindavicus, Agerthel, Calbenedi, Arbelone, Thiruſdron, Gruza, Elie, Terentum, Aquas Regis. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Cabibus, Authus, Themizec, Manzat, Murine, Senana, Cytofori, Thamamulem, Mandatemule, Seleſua, Tarſete, Veroſuos, Ad duodecimum, Leones. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Thalacte, Monianum, Majores, Bathmetim, Corebam, Aitigilem, Ballis, Uthumas, Unuca, Sciciliba, Tyris, Chiſiduo, Membriſa. Tranſeunt autem per ipſam Africanam provinciam inter cetera flumina quæ dicuntur, id eſt Cepſite, Torrens, & Panazeron.

VI. Item juxta mare magnum, proxima ejuſdem Africanæ regionis, rejacet patria, quæ dicitur Numidia Byzancium. Quam Numidiam iidem philoſophi, qui ſupra nominati ſunt quidem prædictam Africanam regionem deſignaſſe, ipſi & eandem Numidiam deſcripſerunt. Sed dum non concordant in civitatibus inferius deſignatis, ideo nos ſecundum Caſtorium Romanorum philoſophum, ſupraſcriptas civitates ejuſdem Numidiæ nominavimus. In qua Numidia plurimas fuiſſe civitates legimus, id eſt civitas Membronem, quæ confinatur juxta mare ma-

gnum

gnum cum jam prænominata Utica civitate Africanæ regionis. Item civitas Tumiſſa, Hippone Zareſton, Tabraca, Tuniza, Armonaca, Uſuſſa, Hippon regium, Sulucu, Zaca, Ruſſicade. Nam deſuper ſunt in Numidia civitates, id eſt Semitum, Bulla regia, Silma, Sigueſſe, Sicabe, Thacora, Gegite, Narragara, Molas, Tipaſa, Tibili, Jabianon, Cirta, Quartelli, Palunam, Villam-Cervinam, Lapiſede, Novale, Berrice, Chulcul, Cornon, Baccaras, Milebo-Colonia, Solbeania, Budaxicara, Thenebeſtre, Centenarias, Gauſaparas, Piſcinas, Fuſcinas, Falavi Marci, Thugurſicus, Altuburus, *Mucea*, Sufulus, Præſidin, *Midias*, Piſſinas, *Meſſafilta*, Duoflumina, Sinnachi, Lambreſe, Lambridin, Tamaſgua, Orgentarium. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Labafudin, Labiana, Vico Aureli, Germani, Thebeſte. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Thuraria, Thoburbi minus, Chulcar, Elefantaria, Zicella, Aovia, Miſtin, Theblata, *Vico Auguſti*, *Tatia*, *Druſiliana*, Piconi, *Novis aquis*, *Droxiliana*, *Siguiſſe*, Armaſdum, Cirta, *Gaſibala*, *Medranis*, Bagradas, Tepte colonia, Gemellas, Pago Gemellin, Dabuas. Per quam Numidiam tranſeunt plurima flumina, inter cetera quæ dicuntur Armoniacus, Bagrada, Ubus, Maſaga, Abiga, Publitus, Sadinta, Amesa, Adima, Limeletendum.

VII. Item ſuper ipſam Numidiam, in montanis & planiciis locis eſt patria, quæ dicitur Mauritania quaſi Rubea, quæ & Sitifenſis appellatur. Cujus fines à montibus, uſque ad mare magnum

per-

pertingunt; nam ad Oceanum nullo modo. Quam patriam ſecundum Caſtorium nominavimus. In qua patria plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt civitas Tuca, quæ juxta mare magnum dividit, inter ſuperius dictam provinciam Numidiam, & ipſam Mauritaniam Sitiphenſium. Item civitas Chullu, Pacianis, Igilgili, Choba mune, Horea, Muſlubion. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Amabu mune, Gaddo, Leba, Balicin, Vicum, Mobziacia.

VIII. Iterum litus maris magni, eſt patria quæ dicitur Mauritania Cæſarienſis, quam ſecundum Caſtorium & Lolianum philoſophos deſignavimus. In qua Cæſarienſe Mauritania plurimas civitates fuiſſe legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt civitas Saldis, quæ juxta mare magnum confinatur, cum Muſlubio civitate ſupraſcriptæ Mauritaniæ Sitifenſis. Item juxta civitas Qtās, Ruſeius mune, Lomnium, Ruſicuron, Ruſguniæ, Icoſion, Tipaſa, Cæſarea, Gunugus, Larcaſtellum, Cartenna, Arſenaria, Portum magnum, Portum divinum, Albulas. Item ſuper aliam partem ſunt civitates, id eſt Signa mune, Rubras, Sita Colonia. Item ad aliam partem, ſupra jam dictam civitatem, Saldas, eſt civitas quæ dicitur Tubuſubros, Bidda monicip. Tigiſim, Repetiniana, Caſtellum, Helepantaria, Aquiſcalidis. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Galaxian, Aucunaſta, Lamaraſium, Suſaſa, Tababac, Bambinide, Lecmelli, Balaſadais, Baccis, Tubonis. Per quam Cæſarienſem Mauritaniam plurima tranſeunt flumina, inter cetera, quæ dicuntur

tur, id eſt Uſar, Agilaam, Mina, Sira, Taſagora, Iſaris, Nigreuſis, Ligar & Malba.

IX. Item juxta Oceanum ponitur patria, quæ dicitur Mauritania Peroſis, vel Salinarum, quæ confinalis exiſtit ſupraſcriptæ Æthiopiæ Biblobatis. In qua Peroſium Mauritania maximum deſertum eſſe adſcribitur. In qua patria ſunt montes, qui dicuntur Lytricus; cujus patriæ poſt terga, procul infra Oceanum, tres Inſulæ inveniuntur. Cujus patriæ ad frontem per medium eſſent eſpatia litus maris magni, ponitur patria, quæ dicitur Mauritania Tingitana. Iterum in montanis & aſperis, ſeu aridiſſimis locis, in ſupraſcripta Mauritania, quæ dicitur Peroſis, quæ ponitur juxta Oceanum & Mauritaniam Tingitanam, quæ ponitur juxta mare magnum, eſt patria magna, quæ dicitur Getulia, de qua in ſu.. homelia refert S. Gregorius. In qua Getulia pro aquæ inopia, dum longè ab Oceano, & ad mare magnum amplius, & flumina ibidem, quæ ſiſtunt minime, aliquantas fuiſſe civitates legimus, id eſt Thurſurum, Tices, Speculum, Turres, Ceruas. Item litus maris magni juxta Mauritaniam Tingitanam. In qua plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt civitas Tingis, Cadum Caſtra Caſtra nova, Taſacora, Dracones, Tepidas, Fovea rotunda, Ripas Nigras, Stavulum Regis, Ataba, Taxafora, Fulga, Figit, Gent, Subſelluit, Naſſufa. Item ad aliam partem, juxta civitatem, quam diximus Tingin, ſunt civitates, id eſt Turbice, Septemvenam. Per quam patriam, inter cetera tranſeunt flumina, quæ dicitur Turbulenta, quam alii Davinam apellant.

X.

X. Item juxta Oceanum, prope ſupraſcriptam Mauritaniam Peroſis, eſt patria quæ dicitur Egel. In qua patria, juxta Oceanum ſunt montes, ut mons Ethna, qui ardere ſcribuntur. In qua patria, juxta Oceanum ſunt montes excelſi, qui appellantur Praxe. Cujus patriæ ad frontem, multis miliaribus ſpatiis, id eſt litus maris magni, ponitur patria quæ dicitur Mauritania Tingitana.

XI. Item litus maris magni ponitur prædicta Mauritania Gaditana, quæ litus maris magni confinalis exiſtit prælatæ Mauritaniæ Tingitanæ. Quæ Gaditana patria ſupradicta & barbaro modo Abrida dicitur, ubi gens Vandalorum à *Beliſario* devicta in Africa fugit, & nunquam comparuit. Quam patriam ego ſecundum multoties dictum Caſtorium deſignavi. In qua Mauritania Gaditana plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt civitas Fareatina, quæ litus maris magni ponitur prope prædictum fluvium Malba, longè à portu Sigenſe. Item civitas Tingi Colonia, Zili, Tabernis, *Lix* colonia, Frigidis, Banaſa, Gigantes, Oppido novo, Tremulas, Septem fratres, Tamuſida, Sala, Gentiano, Explorazio, Boballica, Bobſicianis, Aquis Daticis, Bada, Tocoloſion, Bobabili, Bonivricis, Gudda, Bati, Argenti, Barſuvli, Sidilium, Egelin, Lampica, Fons Aſper, Nabia, Maura, Getuli, Selitha, Getuliſoſi, Getulidare, Turris Buconis, Paurisi, Perora. Quæ ſuperius dicta Mauritania Gaditana, quæ & barbaro modo Abrida dicitur, conjungitur cum freto, qui dicitur Septegaditano qui dividit Mauritaniam ab Hiſpania, id eſt Africanam pro-

vi-

vinciam ab Europa. Per quam Gaditanam provinciam plurima tranſeunt flumina, inter cetera quæ dicuntur, id eſt Subulcus, Ubus, Salenſis. Nullus verò exiſtimet, eo quod non multæ patriæ dictæ ſunt in portione Cham, quia minus veniſſet terræ, quam Sem & Japhet; niſi dum caumoſa & arida exiſtunt loca, quæ habitant homines, & dum ſpatioſiſſimæ exiſtunt patriæ, ideò ſic breviter deſignare volumus.

XII. Complectitur autem portio Cham, quam Geon & Riſi philoſophi Africam appellarunt, habens finem ad Orientem, juxta Oceanum, prælatam Arabiam, è regione maris Rubri, & ex parte regionis Hebræorum. Deinde ad mare magnum, *finitur*, ut dictum eſt, ipſa portio Cham à civitate, quæ dicitur Rinocorura, quæ pertinet ex patria Ægypti.

Ad partem verò meridianam, habet ipſa portio Cham finem Oceanum, qui tangit Æthiopiam Auxumitanam Candaciſſis Troglodicarum, Æthiopiam Garamantium, Æthiopiam Bibloba-tis, Mauritaniam Peroſis, & Mauritaniam Egel, uſque ad fretum, quod multoties diximus, Septemgaditanum.

Ad partem Septentrionalem, habet ipſa portio Cham finem maris magni, quod juxta litora navigatur, per totum Ægyptum & Mauritaniam Cyronenſem, Mauritaniam Tingitanam, & Mauritaniam Gaditanam, uſque ſæpius nominatum fretum Septemgaditanum.

Ad Oceanum Occaſum habet ipſa portio Cham finem præfatum, quod prædiximus, fretum Septemgaditanum, quod currit de mari magno Gallico, quod aliis Valeriaco Spaniæ appellatur, mergens in

Oceano ſpatioſiſſimo. Qui fretus ſupra dictus Septemgaditanus dividit, ut diximus, inter Mauritaniam & Hiſpaniam. Nam nullo modo ab antiquis dictum, quod alibi reperimus; quod hoc mare magnum noſtrum, per ſemetipſum apud humanis in Oceano optutibus non ſocietur, niſi tantum modo in hoc, quod ſuperius diximus, loco, qui fretus dicitur Septemgaditanus.

LIBER QUARTUS.

EUROPA.

I. IN portione autem Japhet filii Noë, quam philoſophi Europam appellaverunt, ſiſtuntur patriæ, id eſt patria quæ dicitur Scythia quæ in omnibus eremoſa exiſtit Ponitur ipſa patria litus Oceanum ſeptentrionalem, juxta præfatos montes Rimphæos. Quæ patria longè latéque ſpatioſiſſimè eſſe dinoſcitur. Item ponitur in locis planiciis longè latéque nimis ſpatioſiſſima, quæ dicitur Chozaria, & uſque major Scythia, appellatur, quam Jordanis, coſmographus in modum fungi ſcarifum eſſe dixit. Quos Chazurios ſupra ſcriptus Jordanis Agaziros vocat. Per quam Chazirorum patriam plurima tranſeunt flumina, inter cetera fluvius maximus, qui dicitur Cuphis. Item, juxta mare magnum Ponticum, confinalis prædictæ Lazorum patriæ, quam Laziam in Aſia nominavimus, [eſt] patria, quam tranſit fluvius, qui vocatur Abſilis, quæ dicitur Abſiliap.

II. Item juxta ipſam patriam ponitur patria, quæ dicitur Abaſgia, in qua aliquantas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas nominare volumus, id eſt Damiupolis, Sevaſtopolis, Baſgidas. Nam deſuper jam dictas patrias, ad partem ſeptentrionalem ponitur patria, quæ dicitur Alanorum. Item juxta mare magnum Ponticum, ponitur

nitur patria, quæ dicitur Seyninorum, Ipymelogon, Neurion, Agæon, Taurion, Achiallis. Item eſt patria quæ dicitur Zichorum, Geolion, Tirſion. Item dicitur patria Perſatiron, Ypodon. Quas Europæ jam præfatas, quas nominavimus patrias, ut Iamblicus Græcorum philoſophus dicit [deſcripſimus.]

Item juxta mare Ponticum. patria quæ dicitur Onogoria, quam ſubtilius Livanius philoſophus vicinam paludis Mæotidæ ſummitatis eſſe decernit, aſſerens multirudinem ex vicinantium locorum habere, ſed, ut barbarus mos eſt, inſulæ eos perfruere.

III. Item patria, Licania Bosforaniæ, juxta mare Ponticum poſita, cujus patriæ plurimos deſcriptores legimus, ex quibus nefandus ſit Porphirius, Iamblichus, Livanius, Græcorum philoſophus: ſed & Arbitio & Lolianus atque Caſtorius Romanorum philoſophus. Sed ego ſecundum præfatum Livanium, inferius dictas civitates nominavi. Cujus Bosforaniæ patriæ plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignáre volumus, id eſt Ermonaſſa, Eteobroton, Suppatos, Fritiores, Dina, Ichigin, Ermogan, Teaginem, Acra, Sanabatin, Afandi, Sita, Nimfa, Abritani, Machara, Tatirita, Aumon, Maloroſſa, Machare, Chimerion, Panthuas, Ratyra, Murmicon, Cabalo, Salolime, Boriſtenida, Olbiapolis, Calipolis, Dori, Cherſona, Theoſioplis, Careon, Trapezus.

IV. Iterum ad partem Septentrionalem, juxta Oceanum, conſinalis præfatæ majoris Scythiæ ponitur patria, quæ dicitur Colchia Circeon, Melanglinon, Baſſarinon. Quæ Colchia,

in

in omnibus eremoſa eſſe dinoſcitur. De qua patria enarravit Penteſilius philoſophus.

Item juxta Oceanum, confinalis præfatæ regionis Colchiæ eſt patria, quæ dicitur ab antiquis Amazonum, poſtquam eas de Caucaſis montibus exiſſe legimus. De qua patria ſubtilius agunt ſupraſcriptus Penteſileus, ac Marpeſius, atque Ptolomeus Rex, Ægyptorum Macedonum philoſophi.

Item juxta Oceanum eſt patria, quæ dicitur Roxolanorum, Suaricum, Sauromatum. Per quam patriam, inter cetera tranſeünt flumina, quæ dicuntur, fluvius maximus, qui dicitur Viſtula, quia nimis undoſus in Oceano mergitur: & fluvius qui nominatur Lutta. De qua patria enarravit ſupraſcriptus Rex Ptolomeus & philoſophus. Cujus patriæ poſt terga, infra Oceanum, ſupraſcripta inſula Scanza invenitur.

V. Item ad frontem Roxolanorum regionis, ſunt patriæ, id eſt Scythotrogorum, item patria Campi-Campanidon, nec non Getho-Githorum, Sugdabon, Fanaguron, Paludis Mæotidon. Quæ Mæotida regio, Velſini, hoc loco nominata eſt. Quæ tamen, dum ſatis ſpatioſa exiſtit, uſque ad præfatam Boſphoranam patriam, pertingit. Nec non juxta regionem Mæotida, eſt patria maxima, quæ dicitur Dardania. Quæ diverſæ patriæ, uſque ad mare Ponticum pertingunt; quarum multi fuerunt adſcriptores, id eſt ſuperius nominatus nefandiſſimus Porphyrius & Libanius atque Eutropius. Sed nos, earumdem regionum civitates, ſecundum præfatum Libanium expoſuimus. In quibus diverſis patriis & plurimas fuiſſe civitates deſignare volu-

mus, id eſt Stamuamum, Lanſacum, Ancarum, Analamſumſaram, Numuracum, Nectu-rum, Dandarium, Oluvium, Totale, Furice, Nicerantici, Solama. Item ad aliam partem ſunt civitates, quæ dicuntur Thira, Tirepſum, Iſcina, Capora, Alincum, Ermerium, Urgum, Sturum, Congri, Poroliſſum, Certie. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Stoma, Penci, Salſovia, Ægypſum, Novioduno, Dinogeſſia, Arubion, Troſmis, Biræon, Carſion, Cappidava. Per quas diverſas patrias tranſeunt plurima flumina, inter cetera quæ dicuntur Ava, Boryſthenis, Danapris, quæ cedunt in mare Ponticum. Et deſuper ipſum fluvium Danapri, per longum intervallum, eſt ſuperius nominatus fluvius maximus Tanais. Item fluvius Tyram, item Bagosſolam. De quibus fluminibus teſtatur mihi ſupra ſcriptus Jordanis ſapientiſſimus coſmographus. Item fluvius Maruſcus.

VI. Iterum juxta mare magnum eſt patria, quæ dicitur Thracia. Cujus patriæ plurimi deſcriptores fuerunt philoſophi. Ex quibus ego legi præfatum miſerrimum Porphyrium, nec non Libanium Græcorum philoſophos, Sed & Caſtorium & Lolianum, atque Arbitionem Romanorum Philoſophos Sed & alius dixit aliter, alius verò alio modo. Ego autem ſecundum præfatum Libanium inferius dictas civitates Thraciæ nominavi. In qua Thracia plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt circa litora maris Conſtantinopolis nobiliſſima, Sycas, Timea, Filias, Scylias, Burticum, Thera, Apollonia, Anchialis, Meſembria, Erete, Oduſſos, Dionyſopolis, Bizoi,

Ti-

Timum, Tiriſſa, Callatis, Stratonis, Tomis, Iſtriopolis. Hæ civitates litus maris Pontici ſunt. Item juxta præfatam nobiliſſimam Conſtantinopolim, litus Mariſelli, eſt civitas quæ dicitur Regium, item Heraclia Perinthon. Item Eraclia, Macrotycios, Leuce, Seſtus, Cela, Calipolis, Afrodiſia, Apris, Syraſcele, Srolanis, Dymis, Trajanopolis, Timpira, Mytoliton, *Brendice*, Porſulis, Coſiton, Topiron, Acontiſma. Item juxta ſupraſcriptam civitatem Conſtantinopolim, commodè ut dicamus, ad Meſogia ipſius patriæ Thraciæ, ſunt diverſæ civitates, id eſt Melantiada, Statuas, Cænofrurion, *Surallon*, Druſipara, Bergulæ, Burtizon. *Item ſunt* juxta ſupra ſcriptam civitatem Cænofrurion, id eſt civitas quæ dicitur Uſurdas, Dioroe, Tarpudiſon, Debellion, Sadanua, Trupudiſon. Item ſupra ſcriptam civitatem Surallon, eſt civitas quæ dicitur Creon; Item Macabora, Bithena, Zurbis, Plotinopolis. Inter verò Thraciam, vel Macedoniam & Myſiam inferiorem, modo Bulgari habitant, qui ex ſupraſcripta majore Scythia egreſſi ſunt. Quæ Martianopolis ex Myſia inferiore pertinet, ut teſtatur mihi multoties dictus Jordanis coſmographus, asſerens quod ipſam Martianopolim civitatem Trajanus Imperator, pro amore Marciæ ſororis ſuæ, ædificaſſet. Per quam Martianopolim medio tranſit fluvius, qui dicitur Potamia.

VII. Iterum ponuntur Myſiæ duæ, id eſt Inferior & Superior. *Quas patrias plurimi deſcripſerunt philoſophi: ex quibus ego legi præfatum miſerrimum Porphyrium, nec non Livanium Græcorum philoſophos; ſed & Caſtorium & Lollianum at-

que Arbitionem Romanorum philoſophos: ſed non concordarunt æqualiter deſignare ipſas. Ego verò, ſecundum præfatum Livanium, inferius dictas civitates de ſuperius dictis Myſiis nominavi. In qua Myſia plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Bireon, Carſion, Capidava, Sanadapa, Duroſtolon, Tegulitia, Nigrinianis, Stamariſca, Apiaris, Tigris, *Piſtis*, Trimamion, Laton, Nobas Italica. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Peratis, Martianopolis, Panuſion, Scatras, Carſaleon, Aquiſcalidis, Bercamis, *Gavilis*. Item trans fluvium Danubium ſunt civitates *Myſiæ* inferioris, id eſt Poroliſſos, Certie, *Lagiana*, Optaciana, Macedonica, Napoca, *Patabiſſa*, *Salinis*, Brutia, Apulon, Sacidaba, Cedonia, Capiſtenarum, Betere, Aluti, Romulas. Item juxta Cedoniam eſt civitas, quæ dicitur Burcicum, Blandiana, Germigera, Petris, Aquas, Sarmazege, Agmonia, Auguſti. Item ultra Danubium, juxta civitatem, quam prædiximus Noitalica, eſt quæ dicitur *Dimon*. Item Securiſca, Anſamon, *Bion*, *Oæcon*, *Melta*, Emon, Pedolanis, Vicolzepeni, Auguſti, Regiano, Ciambron, Cumodina, Remotodion, Ratiaris, Malum, Clorticum, Aquas, Clebore, Egeta, Luma, Gerblatis, Tabatis, Scrofulas, Novas, Vico Cuppæ, Punicum. Item juxta civitatem quam prædiximus Cavilis, eſt civitas, quæ dicitur Beroe, Ranilum, Filippolis, Zirmis, Egericam, Sparthon, Conbuſticia, Sertica, Timacon, Meldi, Turribus, Thimacon, Romeſſiana, Nayſon, Crambrianis, Ponpegis, Daſmiani,

ni,

ni, Horea Margi, Pago. Per quas utraſque Myſias tranſeunt plurima flumina, inter cetera fluvius, qui dicitur Iatrum.

VIII. Item juxta ſecundam Myſiam ponuntur patriæ duæ, quæ dicuntur Epiros, Pelagonia. Quas patrias plures deſcripſerunt philoſophi; ſed ego ſecundum Ariſtarchum Græcorum philoſophum, eas nominavi; inter quas urbes aliquantas deſignare volumus, id eſt Delfi, Evenos, Actia Nicopolis, Botaroto, Pœnice. Per quam patriam tranſeunt plurima flumina, Calydon, Evenos, & Achyloys.

IX. Item juxta ipſam regionem Epyros, eſt patria famoſiſſima, quæ dicitur Macedonia; cujus patriæ plurimi ſcriptores extiterunt philoſophi, ex quibus ego legi prænominatum Livanium, Hylas & Ariſtarchum Græcorum philoſophos, ſed & multoties dictum Caſtorium & Lolianum atque Arbitionem Romanorum philoſophos: ſed non æqualiter ipſam deſignaverunt patriam, alius dixit aliter, alius verò alio modo. Sed ego ſecundum præfatum Ariſtarchum, inferius dictas civitates ejuſdem Macedoniæ deſignavi. In qua Macedonia plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt juxta mare magnum ponitur civitas, quæ dicitur Neapolis. Item Philippi, Amphipolis, Apollonia, Meliſurgi, Theſſalonici, Pella, Beroea, Acedos, Arulos, Bada, Anamon, Imera, Dium, Sabatum, Stenas, Thuris, Olympius, Præſidium, Licinium, Ponſervili, Candura, Duriana. Item ad aliam partem, in ipſa Macedonia, ſunt civitates; quæ dicuntur Trillon, Itengreron, Araſon, Euporia, Eraclia Xantica, Callicum,

 Tau-

Tauriana, Idomenia, Stenas, Aſigonia, Edeſſa, Cellis, Eurifton, Ceraune, Iſtuba, Heraclea, Nicea, Præſidium, Fines. Item, non longè ad ſupraſcriptam Theſſalonicam ſunt civitates, id eſt Ceras, Europa, Mediana, Petina, Bereum, Queſiun. Per quam patriam plurima tranſeunt flumina, inter cetera.....

X. Item juxta mare magnum adſcribitur patria, quæ dicitur Ellas, Theſſaliæ, Thiris & Strimon, quæ conjungitur cum ſupraſcripta Macedonia. Quam Ellada ſupraſcripti philoſophi, qui eamdem Macedoniam, deſcripſerunt: ſed ego ſecundum præfatum Ariſtarchum Græcorum philoſophum, inferius dictas civitates ejusdem Elladis deſignavi. In qua Ellade plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Pyreon, Athenas, Eleuſinæ, Megaræ, Pache, Creuſe, Antheon, Anticera, Evantia, Naupactos. Item ad aliam partem, juxta ſupraſcriptam civitatem Eleuſinam, ponitur civitas, quæ dicitur Platææ, Tepias, Chronias, Cheronia, Elatia, Scarpia, Thermopylæ, Tapedon, *Pharſalos*, *Palſari*, Granona, *Lin.*

XI. Iterum ad ſeptentrionalem, juxta Oceanum, nominatur patria Sarmatorum, quæ confinalis exiſtit cum prænominata Roxolanis. Cujus patriæ multi fuerunt deſcriptores philoſophi. Ex quibus ego legi Ptolemeum Regem Ægyptiorum ex ſtirpe Macedonum, ſed & prænominatum Hylas, atque Sardonium, & prædictum Ariſtarchum Græcorum philoſophos: ſed ego ſecundum Sardonium ipſam Sarmatantis patriam indicavi. Poſt quam patriam, Oceanus innavi-

ga-

gabilis eſſe adſcribitur. Ex cujus Sarmatiæ montibus exeunt plurima flumina; Inter cetera unum procedit Oceano quod dicitur Bangis, & aliud venit quaſi ad partem Danubii, qui dicitur Appion. Item confinalis eidem Sarmatiæ, juxta Oceanum, ponitur patria, quæ dicitur Scythia, quæ omnino æſtuoſa exiſtit. Quam patriam ſupraſcriptam deſcripſerunt philoſophi, qui & Sarmatiam; ſed ego ſecundum præfatum Sardonium eam nominavi. Poſt quam patriam, & iterum Oceanus innavigabilis eſſe adſcribitur.

XII. Item juxta ipſam Scythiam litus Oceanum, ponitur patria, quæ dicitur Rerefrenorem, & Sirdifenorum. Cujus patriæ homines, ut ait *Aithanarit* Gothorum philoſophus, rupes montium habitant, & per venationes, tam viri quam mulieres vivere, cibo vel vino ignari exiſtentes in omnibus. Quæ patria ſuper omnes frigida eſſe adſcribitur.

XIII. Iterum juxta ipſos Serdefennos, litus Oceani, eſt patria, quæ dicitur Dania. Quæ patria, ut ait ſupraſcriptus Aithanaridus, & Eldevaldus & Marcomirus Gothorum philoſophi, ſuper omnes nationes velociſſimos profert homines. Et hoc affati ſunt in ſua problemata: *Laudabatur Parſus Marco, dum non noverat Gothos.* Sed ô ubi eſt Danus! Quæ Dania modo Nordmannorum dicitur patria. Quam Daniam plurima tranſeunt flumina, inter cetera, quæ dicitur Lina, quæ in Oceano ingreditur.

XIV. Iterum ad partes quaſi meridiem, ut dicamus ad ſpatioſiſſimam terram, ſunt patriæ ſpatioſiſſimæ, quæ dicuntur Datia prima & ſecunda, quæ & Gipidia appellatur, ubi modo Uni qui & Avari,

Avari, inhabitant. Quas utraſque Datias, multi deſcripſerunt philoſophi, ex quibus ego legi Menelac & Ariſtarchum Gothorum philoſophos: ſed ego ſecundum Sardatium ipſas patrias deſignavi. In quas Dacorum patrias, antiquitus plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Drubetis, Medilas, Prætorio, Panonin, Gazanam, *Marſclunis*, Tibis, qui conjungitur cum civitate Agmonia patriæ *Myſiæ*; Item ad aliam partem, ſunt civitates in ipſis Datiis, id eſt Tiviſcum, Gubali, Zizis, Berſovia, Artidaba, Canonia, Pocula, Bacaucis. Per quas Dacorum patrias tranſeunt plurima flumina, inter cetera, quæ dicuntur *Tyſia*, Tibiſia, Drica, *Mariſia*, Arinc, Gilpit, *Greſia*. Quæ omnia flumina in Danubio merguntur: nam fluvius Flantaſis finit ipſam patriam. Tamen ipſas patrias præfatus Jordanis coſmographus, ſubtilius expoſuit.

XV. Non ultra Danubium, ſed quaſi ad mare magnum, ponitur patria, quæ dicitur Illyricus, & quæ à multis philoſophis maxime Septentrionalis pars Illyricus adſcribitur, tamen hæc patria dicitur pro certo Illyricus. Cujus Illyricæ patriæ plures ſcriptores philoſophi extiterunt, ex quibus ego legi Provinum, & *Marcellum*, atque Maximum Romanorum philoſophos; ſed ego ſecundum Maximum ejuſdem dicti Illyrici civitates deſignavi. In qua Illyrici patria, plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Cubita, Ceſlon, Nauſaron, Scupis, Acmeon, Vindiras, Beclano, Theclana, Theranda, Gebulion, Crebenis, Liſſon, Neſi Gloditana. Item in ipſo Illyrico, ad aliam partem juxta mare magnum, ſunt civitates, id eſt Aulona,

na, Abſura, Durachium, Pliſtum, Liſſum. Per quam patriam Illyrici, diverſa tranſeunt flumina, inter cetera, quæ dicuntur Evenus, Acielolis, Aloſus, Apſys, Geneſis.

XVI. Item ponitur juxta ipſum Illyricum circa maris litora patria, quæ dicitur Dalmatia, jam ex colpo pertinens occidentali. Dalmatiæ plurimi deſcriptores fuerunt philoſophi, ex quibus ego legi prænominatum Probinum, Marcellum, & Maximum philoſophos, ſed non æqualiter dabant nominandum ipſas Dalmatias. Ego vero ſecundum Maximinum inferius dictas civitates ejuſdem Dalmatiæ nominavi. Attamen Dalmatiæ plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, quæ ponuntur per litus maris id eſt Burzumi, Aleta, Saluntum, Butua, Decadaron, Bicinium, Rucinium Epitaurum, id eſt Raguſium, Aſamon, Zidion, Pardua id eſt Stammes, Turres, Narona, Biſton, Aronia, id eſt Mucru, Oneon, Netrate, Petinitis, Epitio, Umone id eſt Muſaro, Gedate, Spalathion, Salona, Siclis, Tragurion, Bauſiona, id eſt Orido, Prætoriano, Cæſaris, Arauſione, Tabia, Scardona Impletus, Erauſiana, Nedino, Jadera. Item ad aliam partem deſuper, ſunt civitates, id eſt juxta prædictam civitatem Norona, eſt civitas, quæ dicitur Bigeſte, Auſuſtianis, Novas, Julianum, Tilurion, Ponteluri, Æquon. Item ad aliam partem ſunt civitates Decumin, Endetrio, Magum, Promona, Adriſe, Arberie, Seriem, Crambeis, Nedino. Item juxta Burzumum eſt civitas, quæ dicitur Medione, Auderba, Auſuſtis, Emanio, Sarſiteron, Biſtue-betus, Montebulſi, Libros,

Or-

Orbam, Naurtio, Epilentio, Novas. [Per quas] Dalmatias tranſeunt plurima flumina, inter cetera quæ dicuntur Salon, Margus, Drinius, Trinis, Narenum.

XVII. Confinalis prænominatæ Daniæ eſt patria, quæ nominatur Dania, quæ antiquitus & ipſa ex Dania pertinere, dicebatur. Quæ patria, ut ait Marcus-Mirus Gothorum philoſophus, doctiſſimos quidem proferre homines & audaces, ſed non ſic veloces, ut ſunt Dani, qui juxta Dina fluvium. Per quam Saxoniam plurima tranſeunt flumina, inter cetera quæ dicuntur Lamizon, Ipada, Lippa, Linac.

XVIII. Item ad partem quaſi Meridianam, quo ſpatioſiſſima dicatur terra, eſt patria quæ dicitur Albis... Ungani montuoſa per longum, quæ ad Orientem multum extenditur, cujus aliqua pars Baias dicitur. Prænominata Albis, patria, ſecundum præfatum Marcum Mirum philoſophum, qui Saxoniam deſcribit, deſignavimus. Hæc patria habet non modica flumina, inter cetera fluvius grandis, qui dicitur Albis, & Biſigibilias ſexaginta, quæ in Oceano funduntur.

XIX. Item confinalis ejuſdem regionis, ſunt patriæ longè latéque dilatiſſimæ duæ, quæ nominantur Pannoniæ, id eſt inferior & ſuperior. Quas patrias plurimi deſcripſerunt philoſophi, ex quibus legi multoties dictum Caſtorium, & Lolianum atque Arbitionem Romanorum philoſophos; ſed & ſupradictum Aithanaridum & Eldevaldum atque Marcum Mirum Gothorum philoſophos: ſed non æqualiter, alius vero ſic, alius alio modo. Sed ego, ſecundum præfatum Marcum Mirum, in-

inferius dictas civitates Pannoniæ nominavi. In qua patria plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Confluentes, Taurynum, Idominio, Baſſianis, Foſſis, Sirmium, Drinum, Saldum, Baſſantis, Marſonia, Murſa major, Murſa minor, Joballios, Borevis, Sorenis, Marinianis, Balenilo, Sirore, Cucconis, Lentulis, Soniſta, Botivo, Populos, Aquaviva, Remiſta, Petaviona, Viceſimo, Lingano, Salla, Aravona, Savaria. Item ad aliam partem ſunt civitates. Ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt. Burgenis Spaneatis Anſilena, Cibalis, Certiſiam, Lavares, Cuminion. Item ad aliam partem in ipſas partes Pannoniæ ſunt civitates, id eſt, Siclis, Etclavia, Saniglon, Perſetis, Netabio, Speridium, Bedini, Necal, Brindia, Clande, Aſſino, Bercio, Serbetium, Fines, Lamatis, Lauſaba, Baloia, Apeva, Sapua, Berſellum, Ibiſua, Derva, Citua, Anderba, Sarminium, Charmenis, Scaladis, Sapua, Aleba, Suberadona, Aſinoe, Clandate, Berginio. Per quas Pannonias tranſeunt plurima flumina, inter cetera quæ dicuntur, id eſt Ira, Buſtricius. In qua Pannonia eſt lacus maximus qui dicitur Pelſois. Item flumina Parſium, Dravis.

XX. Item juxta ipſam Pannoniam eſt patria, quæ dicitur Valeria, quæ & media appellatur provincia, pro eo quod rejacet inter ſupraſcriptas Pannonias. Ipſi eamdem deſcripſerunt philoſophi; ſed ego, ſecundum præfatum ſcriptorem Marcum Mirum Gothorum philoſophum, civitates inferius deſignatas ejuſdem Valeriæ nominavi. In qua Valeria plurimas fuiſſe civitates legi-

legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Acunum, Uſum, Malatis, Cutio, Cornacum, Aluſione, Annama, Clautiburgum, Livorem, Donatianis, Antiana, Augione, Belſalino, Luniano, Cardelaca. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Sicce, Fines, Romula, Novindum, Cruppi, Acerbo, Atamine. Quam Valeriam aliquando Dormacannorum gens obtinuit, ſicut teſtatur multoties ſupraſcriptus Jordanis ſapientiſſimus coſmographus. Quam Valeriam finit fluvius maximus, qui dicitur Saus.

XXI. Item juxta ipſam Valeriam ponitur patria, quæ dicitur Corneola, quæ & Alpes Juliana antiquitus dicebatur. Quam *patriam* Carnech, qui Valeriam patriam, ipſi eamdem deſcripſerunt philoſophi: ſed ego ſecundum ſupraſcriptum Marcomirum Gothorum philoſophum, civitates inferius deſignatas ejuſdem Carnich patriæ nominavi. In qua Carnech patria fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Carnium, Scoldium, Ripplium, Ris, Planta, Clemidium, Sedo. Item in valle ejuſdem patriæ, ſunt civitates, id eſt Sention, Patiuma, Sorbam, Ebernuto, Precona, Lebra, Ambit, Barneo, Paris, Elebra, Etuno, Selunto, Poreſton, Arvara, Ranio, Rinubio, Renela, Cliena. In cujus patriæ ſummitate montium Lacum eſſe legimus. Patria diverſa habet Flumina, inter cetera fluvius, qui dicitur Corcac.

XXII. Item ad mare magnum, id eſt ad colſum occidentalem, ponitur patria, quæ dicitur Luburnia Carſaticenſis. Quam patriam Luburniam

niam ſupraſcripti qui Charnich patriam, ipſi eamdem deſcripſerunt philoſophi. Sed ego, ſecundum præfatum Marcomirum Gothorum philoſophum, civitates inferius dictas ejuſdem Liburniæ patriæ nominavi. In qua patria plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt civitas Enona, item Dancoriton, Argeruntο, Bigi, Oſpela, Pupliſca, Senia, Turres, Raparia, Tharſaticum, Lauriana, Albona. Item ſuperſunt, quæ in ipſa provincia Liburnia, id eſt Oliſa, Tarneum, Abendone, Parupion, Ethetra, Ancus. Item juxta ipſam Liburniam litus mare magnum, eſt patria, quæ dicitur *Iſtria*, quæ ex iſta pertinet.

XXIII. *Iterum* reincipimus ad ſeptentrionalem plagam. Juxta Oceanum ponitur patria, quæ dicitur Frigonum, quæ juxta litus Oceani conjungitur cum ſupraſcripta, quam nominavimus Saxoniam. Quam prædictam Frigonum patriam, prædicti philoſophi de ſupraſcripta Saxonia & Danorum patria ſcripſerunt, ipſi eamdem Frigonum patriam deſignaverunt. Sed nos, ſecundum præfatum Marcomirum Gothorum philoſophum, eam nominavimus, qui quoque eam deſignavit, & audaces homines eamdem patriam proferre aſſerunt, & in nullo modo civitates in eamdem Frigonum patriam fuiſſe legimus, exceptis duobus, quæ antiquitus leguntur, Bordonchar & Nocdac. Sed & tranſire per eamdem patriam legimus fluvium qui dicitur ....

XXIV. Iterum ad frontem ejuſdem Frigonum patriæ, quomodo, verbi gratia, ut dicamus ad terram ſpatioſam, ponitur patria, quæ dicitur Francia Rhinenſis, quæ antiquitus Gallia

Belgitia Alobrites dicitur. Quam patriam plurimi deſcripſerunt philoſophi; ex quibus ego legi prænominatos Anaridum & Eldebaldum, atque Marcomirum Gothorum philoſophos: ſed non æqualiter præfatam deſignaverunt patriam, ſed alius dixit aliter, alius verò alio modo: ſed ego, ſecundum præfatum Anaridum Gothorum philoſophum, inferius dictas civitates præfatæ Francorum patriæ nominavi. In qua patria plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas nominare volumus: id eſt juxta fluvium Rhenum, civitatem, quæ dicitur Maguntia, Bigum, Boderecas, Boſagnia, Confluentes, Anternacha, Rigomagus, Bonnæ, Colonia Agrippina, Rongo, Serima, Noveſio, Trepitia, Aſcibugio, Beurtina, Traja, Noita, Coadulfaveris, Evitano, Fletione, Matellione. Sunt & aliæ multæ civitates, ante præfatam Maguntiam, juxta ipſum fluvium Rhenum ſitæ: ſed dum ipſe Rhenus per Almanorum venit terram, ideo non Francorum patrias nominavi. Tranſeunt autem plurima flumina, inter quæ fluvius maximus, qui dicitur Rhenus, qui egreditur de loco qui dicitur Rauſa Confitio. Ingreditur vero ipſe Rhenus in mare Oceanum ſub Doroſtate Frigonum patria. In qua [Francorum patria tranſeunt plurima flumina] id eſt Logna, Ni[illegible] Dubra, Movit, Rura, Indi, Arneſa.

XXV. Iterum deſuper ipſam quomodo ut dicamus ad faciem patriæ Francorum Rhinenſium, eſt patria, quæ dicitur Turingia, quæ antiquitus Germania nuncupatur, quæ propinquatur & patria Saxonum. Quam patriam ſecundum præfatum Anaridum philoſophum deſignavimus. In qua patria aliquanta caſtella fuiſſe legimus, id

eſt

eſt, ... Per quam Turingorum patriam tranſeunt plurima flumina, inter cetera quæ dicuntur Bac & Reganum, quæ in Danubio merguntur.

XXVI. Iterum propinqua ipſius Turingiæ aſcribitur patria Suavorum, quæ & Alamanorum patria, confinalis exiſtit Italiæ. Quam Alamanorum patriam plurimi deſcripſerunt philoſophi, ex quibus ego legi prænominatos Anaridum & Eldebaldum Gothorum philoſophos; ſed non æqualiter præfatam deſignaverunt patriam, ſed & alius dixit aliter, alius verò alio modò. Ego autem, ſecundum præfatum Anaridum, prænominatæ patriæ civitates nominavi. In qua patria plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Ligonas, Bizuntia, Nantes, Mandroda. Item juxta ſupraſcriptum Rhenum ſunt civitates, id eſt Gormetia, quæ confinalis eſt cum prænominata Maguntia civitate Francorum, item civitate Altripe, Sphira, Porca, Argentaria, quæ modo Stratisburgo dicitur, Brececha, Bazela, Auguſta, Carſtena, Caſſangita, Wrcacha, Conſtantia, Rugium, Bodungo, Arbore felix, Bracantia. Item juxta ſupraſcriptam civitatem Stratisburgo, id eſt civitas quæ dicitur Alaia, Choruſt, Ziaberna, Frinc[illegible] Aon, Lagurion, Brara, Albiſi, Ziurich, Duebon, C[illegible]no, Stafulon, Cariolon, Theodoricopolis, Vermegaton. Item ad aliam partem ſunt civitates, id eſt Auguſta nova, Rizinis, Turigcberga, Aſcis, Aſcapha, Uburzis, Soliſt ex Alimanorum patria . . . . . delo Francia Rhenenſe nominavimus ſunt civitates id eſt Naſaga, Dinantis, Oin, Namon, Neonſigo, Trega. Item juxta prænominatum flu-

fluvium Moſela, quam Franciam Rhinenſem nominavimus ſunt civitates, id eſt Tulla, Scarbona, Mecuſa, Gannia, Treoris, Nobia, Princaſtellum, Cardena, Conbulantia. Item ſunt civitates in ipſa patria, juxta fluvium quem inferius nominare volumus, qui dicitur Lega, id eſt, Balidos, Martialis, Agrilia, Dizezeia, Imbernis, Heliodorum, Arculla, Aurelianis, Blezis, Bodonias, Toronis, quæ confinatur cum prænominata civitate, quam prædiximus Pocellis pertinere jam ad Germanorum patriam. Item eſt patria, juxta fluvium qui dicitur Egona, id eſt Etiſitiodorum. Per quam Galliam tranſeunt plurima flumina, inter cetera quæ dicuntur Saruba, Bleza, Nida, Arſena, Maderna, Cappis, Albis, Egona, Siguna, Sumena, Lege, Scaldea, Catalumis, Campania. Item juxta prælatam Galliam Belgicam Alobroges, ponitur patria, quæ dicitur Burgundia, quam Burgundiam ſecundam eſſe legimus Galliam. Quam Burgundiam plurimi deſcripſerunt philoſophi, ex quibus ego legi multoties dictos Caſtorium & Lolianum atque Arbitionem Romanorum philoſophos, ſed non æqualiter, alius vero alio modo. Ego autem, ſecundum prænominatum Caſtorium Romanorum philoſophum, inferius dictas civitates ejuſdem Burgundiæ nominavi. In qua præfata Burgundia, plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas nominare volumus, id eſt juxta fluvium Rodani poſitæ fuerunt civitates, id eſt Octodorus, Tarouas, Pennolocus, Bibiſcon, Lauſonna, Equeſtris, Genua, Condate, Tenuſilay. Item juxta ſupraſcriptam civitatem Genua eſt quæ dicitur Obelonon, Dibialimon, Bidana, Matiſcum, Luc-

Lucdonon Secuſianorum, Aquæ, Sicutmageon, Ribiſion, Condate, Andereton, Ugurnon quæ confinatur cum Arelaton civitate provinciæ Septimaniæ. Item ſunt civitates in ipſa Burgundia ad aliam partem, ex quibus aliquantas nominare volumus, id eſt Catabolon, Breniton, Aximan, Daratatia, Obelonon, Publicanos, Mantala, Levinum, Laviſcone, Auguſton, Birguſia, Benna, Ficlinis, Genua, Valentia, Vatiana, Acunon, Bonomago, Aruſione, Abinnione, Araſcone.

XXVII. Item ad aliam partem in ipſa Burgundia regione fuerunt civitates, id eſt Alcacothin, Brincatione, Rama, Ebruduno, Canduribagus, Idodimus, Bapincæ, Boccombri, Catinomagus, Foro, Antes, Gemina. Item fuerunt civitates in ipſa Burgundia, ad aliam partem, id eſt juxta prælatam civitatem Canduribagus, eſt civitas quæ dicitur Sanatione, Durotingo, Metrozelon, Cantouriſa, Fines, Cuſarone, Maurogena, Urdonno, Luco, Bococilon, Auguſton. Item ad aliam partem, in ipſa Burgundia ſunt civitates, id eſt, Gabilona, Anguiaon, Ugenon. Item juxta fluvium Duba Burgundiæ, ſunt civitates, id eſt Buſuntius, Mandroda, Portin. Per quam Burgundiam tranſeunt plurima flumina, inter cetera fluvius, qui dicitur Rhodanus Lauſonenſis, in quo Rhodano ingrediuntur flumina, id eſt Duba, Sagana, Izera, Arab. Qui ſupraſcriptus fluvius Rhodanus ingreditur in mare Gallicum, ſubtus prælatam civitatem Arelaton.

XXVIII. Item juxta præfatam Burgundiam, proxima mari Gallico eſt patria, quæ dicitur provincia Septimania: quam prænominatam

Septimaniam deſcripſerunt philoſophi, qui ſuperius dictam Burgundiam deſcripſerunt: ipſi & eamdem deſignaverunt. Sed ego, ſecundum ſupraſcriptum Caſtorium, inferius dictas civitates ejuſdem Septimaniæ provinciæ nominavi. In Septimania plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Ponvinæ, Scarpiana, Nicea, Melaconditia, Antipolis, Orea, Foro Divi Julii, Foro Boconi, Teloni, Patavi, Carcarium, Tegulitia, Aquis Sextis, Maxilia, Solarium, Calcaria, Advicesimum, Colonia Maritima, Foſſis Marianis, Arelaton, Nemaus, Megalona, Agathe, Beteroris, Narbone, Ruſcilone, Carcaſona, Caucholiberi. Item litus maris, juxta ſupraſcriptam civitatem, quæ dicitur Foſſis Marianis, eſt civitas quæ dicitur Calum.

Item civitas Latara, Seſtantione, Agæ Convenarum, Burrea, Abate, Ruſino, Agæ Calidæ. Per quam Septimaniam Provinciam tranſeunt plurima flumina, inter cetera, quæ dicuntur Orobs & Edas qui ingreditur in mare Gallicum, lacus Narbonenſis.

XXIX. Item litus maris Gallici, ad frontem ſupraſcriptæ provinciæ Septimaniæ, iterum ad frontem ſupraſcriptæ antedictæ Burgundiæ, eſt patria nobiliſſima & omnino fertilis, quæ dicitur Italia. Quam Italiam plurimi deſcripſerunt philoſophi, ex quibus ego legi multoties dictum Caſtorium & Lolianum atque Arbitionem Romanorum philoſophos, & ſupraſcriptum Anaridum & Eldebaldum atque Marcomirum Gothorum philoſophos: ſed non æqualiter præfatam expoſuerunt patriam, vel ejuſdem patriæ civitates non

non conſonanter nominaverunt, ſed alius dixit aliter, alius dixit alio modo. Sed ego, ſecundum prænominatum Caſtorium, prædictam Italiam, vel ejus civitates nominavi. Quæ Italia habet infra ſe provincias famoſiſſimas decem & octo, id eſt Liguria, provincia Venetiarum, Hyſtria. Nam iterum per imperialem eſtratam, proxima ſuprascriptæ provinciæ Liguriæ Trans-Padinæ eſt provincia, quæ dicitur Æmilia: & ad mare magnum Adriaticum eſt provincia Flaminia Ravennatis, item Annonaria Pentapolenſis; eſt ſuper ipſam Pentapolim, id eſt provincia Caſtellorum, quæ ab antiquis. Item ad mare magnum Adriaticum, juxta præfatam Pentapolim, eſt provincia Spolitium Sacenſis, item provincia, quæ dicitur Calabria Brindicenſis. Gyrat autem ipſa Italia, id eſt de Adriatico mare in Gallico à provincia Pritas Rigienſis. Nam & eſt provincia inter Adriaticum mare, & Gallicum media, quæ ab antiquis dicitur Campania, quæ nunc Beneventanorum dicitur patria. Juxta verò mare Gallicum, eſt provincia in ipſa Italia, quæ dicitur Lucania. Item provincia Campania Terracinenſis; item provincia Romæ Tuſcia inſignis nobiliſſima, item provincia quæ dicitur Tuſcia; item provincia Maritima Italorum, quæ dicitur Lunenſis, & Vigintimilii & ceterarum civitatum. Quæ provincia, juxta mare Gallicum, confinalis exiſtit de ſupra ſcripta provincia Septimania.

XXX. Quam præfatam nobiliſſimam Italiam, quidam philoſophi amplius quam ſeptingintas civitates habuiſſe dixerunt, ex quibus aliquantas denominare volumus, id eſt civitas Alpediam,

item Geſſabone; Occellio, Fines, Staurinis. Item juxta Alpes, eſt civitas quæ dicitur Graia, item Arebridium, item Auguſta Prætoria, Bitricium, Eporea. Item [juxta] ſupraſcriptam civitatem, quæ dicitur Staurinis, eſt civitas quæ appellatur Quadrata mumum, item Rigomagus, Coſtias, Laumellon, Papia, quæ & Ticinus, Lambrum, Quadratam Padam. Item juxta ſupraſcriptam Eporeiam, non longè ab Alpe eſt civitas quæ dicitur Victimula, item Oxilla, Scationa, Mageſale, Bontia, Bellenica, Bellitiona, Omula, Clevenæ. Item ad partem inferioris Italiæ ſunt civitates, id eſt Plubia, quæ confinatur ex prædicto terrore Staurinenſis. Item Vercellis, Novaria, Sibrium, Comum, Mediulanum, Laude Pompei, Pergamum, Leuceris, Brixia, Acerculas, Cremona, Ariolita, Verona, Brediaco, Mantoa, Hoſtilia, Foralieni.

Item deſuper, non longè ab Alpibus, ſunt civitates, id eſt Sirmio, Garda, Ligeris, Trincto, Inia, Tredentem. Item ex regione Venetiarum ſunt civitates, id eſt Venetia, Patavium, Altinum, Concordia, Tarbiſion, Opitergium. Item ſupra ſunt civitates, id eſt Feltrio, Suſonnia, Ceneda, Aquileia, Foro-Julium. Item è regione Hiſtriæ ſunt civitates, id eſt Tergeſte, Siparis, Humago, Neapolis, Parentio, Revigno, Pola.

XXXI. Dicere civitates ejuſdem *Italiæ*, circa maris litora poſitas, ab ima Italiæ inchoëmus, id eſt a civitate Arſiæ, quæ finitur inter provincias Liburniam, vel Hiſtriam. Sed quia jam antea alias civitates nominavimus, ut membratim

eas

eas per ſingulas provincias exponeremus, attamen, ut ſignificemus quæ civitates, vel civitatum territorium, id eſt Arſia, Neſatio, Pola, Rivignio, Parentium, Neapolis, Humago, Siparis, Silbio, Piranon, Capris, Tergeſton, Foro Julium, Puciolis, Aquileia, Concordia, Altinum, Tribiſium, Patavium, Monſſilicis, Proſilia, Adeſtum, Adrianopolis, Ravenna nobiliſſima, in qua licet idiota ego hujus coſmographiæ expoſitor, Chriſto adjuvante genitus ſum. Item civitatem Cæſaream, Claſſis, Ariminum, Peſaurum, Fanum, Senegalia, Sextia, Ancona, Numana, Potentia, Sacrata, Fleſor, Pauſas, Tinna, Sabina, Aſculum, Abrutio, Pinnis, Balbas, quæ vel ſi à mari centum millia ponitur, tamen territorium ejus uſque ad mare pertingit. Item Aderno, Ortona, Anxanum. Teadem, Annum, Pallannum, Iſtonio, Larinum, Teanopolon, Ergitium, Tatiniæ, Pordona, Atræ, Sipontos, Anxanum, Salinis, Auſidum, Bardulos, Tirenum, Natiolum, Barium, Turris Cæſaris, Dixium, Gnatia, Speluncas, Brendeſum, Baletium, Lupia, Ydrontus, Minervium, Veretum, Mirtum, Baletium, Neretum, Manduris, Tarentum, Meſochorum, Metapontum, Heraclea, Scinaſium, Turris, Thilia, Crotona, Pacenio, Annibal.

XXXII. Item juxta fretum, quod dividit inter inſulam Siciliarum & Italiam, eſt civitas quæ dicitur, Caulon. Item Locris, Syleon, Leucopetra, Rhegio Julii, Columna Rhegia, Artiadis, Tauriana, Amantia, Agello. Item juxta mare Gallicum eſt civitas quæ dicitur Bibona Balentia, item Tanum, Tempſa, Clampetia,

Cerellis, Laminium, Blandas, Ceſernia, Bitxentum, Bellias, Pæſtum, Silarum, Surentum, Stabium, Sarnum, Pompei, Oplontis, Marclanium, Neapolis, Puteoli, In viniis, Miſſum, Baias, Cumas, Liternum, Bulturnum, Safon, Sinueſſa, Menturne, Gaieta, Formiæ, Fundi, Tarracina, Turris, Cercellis, Turres albas, Cloſtris, Aſturas, Antium, Lavinium, Oſtia Tiberina, Portum Auguſti, Alſium, Purgos, Punicum, Caſtro novo, Centum-cellis, Minium, Tabellaria, Gravifca, Martha, Forum Aurelii, Armenta, Ad novas, Subcoſa, Coſa, Ad portum Coſſam, Albinia, Telamone, Haſta, Umbrone, Salembro, Malliana, Populoni, Badis Volatianis, Celſilon, Bullia, Erculis, Fines, Piſcinis, Turrida, Piſas, Foſſis Papyrianis, Taverna frigida, Lunæ, Pullion, Bibola, Rubra, Conclium, Bulnetia, Boron, Bexum, Turres, Statilæ, Apennina, Ad monilia, Ad ſolaria, Ricina, Genua, Ficlinis, Nabalia, Alba Docilia, Vico Virginis, Batis Sabatis, Albinganis, Luco Vermanis, Coſta Ballenis, Ad Vinctimilio, Alpe maritima, ubi juxta litus maris Gallici completur Italia.

XXXIII. Item juxta Fines Albiæ ſuprafcriptæ Italiæ eſt civitas quæ dicitur Ororiatis. Item Albis, Polentia, Pollentino, Agodano, Arneſi, Diovia, Capris. Item aliam partem Italiæ, eſt civitas quæ dicitur Levurnæ, quæ confinalis exiſtit prædictæ civitati maritimæ, quam prædiximus Genua. Item eſt confinalis prædictæ civitatis Levarnis, civitas quæ dicitur Dertona, item civitas Placentia, Florentiola, Fidentia, Julia Chryſopolis, quæ eſt Parma, Becillum,

Tane-

Tanetum, Lepidum Regium, Mutina, Forum Gallorum, Bononia, Claternum, Foro Corneli, Faventia, Forum Julii, Forum Populi, & deſuper Beſania, Ceſina, & deſuper Seſena, Monte Feletre, Orbino, Foro-Sempronii, Interciſſa, Gallis, Lutiolis, Eugube, quæ dicitur Interbio vel Conſtantiniana, atque Julia-Peruſia, Petona, Tuder, Ameria, Hortas, Faleris, Galeneſe, Nepe, Bacanis, Beios, Careias, Roma inſignis, nobiliſſima. Item deſuper, civitates quæ dicuntur Gabios, Præneſte, Trebio, Cuſſiolis. Item juxta ipſam civitatem Gabios, eſt civitas quæ dicitur Aquitana, item Statuas, Proinas, Bribilia, Signium, Anagnia, Alatrum, Ferentinum, Sora, Fabraterie, Multearcis, Aquinum, Caſinon, Flexon, Benafron, Solanon, Galligus, Galatia, Salmatia, Sila, Caſtra Anibal, Gatianibas, Gaudium, Beneventus, Nucerulas, Calor, Eclanon, Potentia, Concilas, Flegenas.

XXXIV. Item juxta Romam via Appia, eſt civitas, quæ dicitur Baviolas Bovelias. Item Aratiæ, Sublanubus, Tres tabernas, Appii Foron, Faronia, Sueſaruntia, Ponte Campanii, Urbanis, Caſilinon, Capua caput Campaniæ, Totella, Suſcellus, Sueſula, Nola, Nuceria-Conſtantia, Abelinon, Picentia, Silaron, Hares, Lucanis, Aceronia, Foro populi, Vico Medilegio, Nerbulos, Interannium, Capratia, Cratia, Conſentia, Teriſa, Aqua natiæ, Angila, quæ confinatur cum territorio ſupraſcriptæ civitatis... In ipſa regione [ſunt civitates] id eſt Balarum, Crater, Silaceon, Cocineon. Item juxta ſupraſcriptam Romam, eſt civitas quæ di-

citur Nomentana, Aquas Albulas, Tibur, Bariæ, Lanitas, Rane, Rotas, Oliſas, Telaſia, Sirpium, Foronovo, qui confinatur cum territorio ſupraſcriptæ civitatis Beneventanæ. Item juxta ſupraſcriptam civitatem Romam via Salaria, eſt civitas quæ dicitur Fidenis, Eretum, Farfa, Nobas, Pitinum, Proferum, Albeia, Gaba, Marubio, Carbonarium, Larene, Auſidia, Æſernia, Cletus, Nonnion, Bobianum, Rani, Egotaricon, Erdonias.

XXXV. Item juxta ſupraſcriptam civitatem, quam diximus ſuperius Pitinnon, eſt civitas quæ dicitur Teano Marucion Cegios, Interbronium, Corfinium, Muſemeos, Cerſenna, Sulmone. Item civitas Alpos, Luceria Apuliæ, Ecas. Item eſt civitas quæ dicitur Butuntos, Rubos, Budas, Canuſio. Item juxta civitatem, quam prædiximus Butuntos, eſt civitas quæ dicitur Celia, Ecetium, Norbæ, Veneris, Lupicia, Sublupacia, Blera, Silitum, Benuſia, Ponte Aufidi, Aquilonia, Submurula. Item civitas quæ dicitur Locupiſſandas. Item Samnum, Urias, Anxia, Meſocoron, Grumention, quæ confinatur cum territorio civitatis, quam ſuperius nominavimus Tarentinam.

XXXVI. Item juxta Romam via Aurelia, eſt civitas quæ dicitur Lorion, Bebenia, Pyrga, Aquapurgo, Tarquinios, Tuſiana, Materno, Saturnia quæ & jungitur cum territorio civitatis, quæ dicitur Ad novas, quæ eſt, ut prædiximus, juxta mare Gallicum. Item juxta Romam, eſt civitas quæ dicitur civitate Novas. Item Sabbatis, Foro Glodi. Item juxta territorium civitatis, quam ſuperius diximus Battanis, ad partem

Item Tuſciæ eſt civitas, quæ dicitur Sudrio Magnenſis, item Foro Caſi, Beterbon, Balneon Regis, Orbevetus, Bulſinis, Pallia, Cluſion, Ad novas, Maliana, Menſulas, Umbro, Sena Julia, Seſta, Aquas-Populo, Bulterra. Item juxta territorium civitatis, quam prædiximus Menſulas, eſt civitas quæ dicitur Tifernum, quæ & Feliciſſimum dicitur. Item Aretia, Græcæ, Lugaria, Umbrion, Beternis, Equilia, Floria, Florentia, Solaria, Eleana, Piſturias, Martis. Item juxta Florentiam, eſt civitas quæ dicitur Fæſulas, item Arnum, Portum Balbatum, Luca quæ confinatur territorio civitatis, quam prædiximus Sinogalienſe, juxta mare poſitum, quod dicitur Ionico, quod & Adriatico. Per quam nobiliſſimam Italiam tranſeunt plurima flumina: ſed omnium fluminum præfatæ Italiæ præcipuus videtur eſſe fluvius, qui dicitur Padus; in quem Padum ingrediuntur ad partem quaſi ſeptentrionalem flumina, id eſt Duria, Stura, Orgo, Amalune, Duria Bantica, Siſido, Agunia, Ticinus, Olonna, Lambrum, Adua, Sarius, Olius, Milla, Cleſus, Mintius, Tartarus. Nam ad partem quaſi meridianam, ingrediuntur in ipſum Padum, Alubra, Tidone, Trebias, Nure, Clenna, Taron, Parma, Entiamus, qui currunt de ipſo in mare magnum Ionicum, quod Adriaticum dicitur: ſed plurimus ejus civitatem Ravennam in prædictum mare magnum ingreditur.

In provincia autem quam prædiximus Veneriarum pertinente ex Italia, ſunt ex Italia diverſa flumina; inter cetera quæ dicuntur Retron, Aſtago, Brinta, Sile, Liquentia, Plave, Talia-

mentum,

mentum. Nominavimus Iſtriam, ex ipſa pertinentia ex Italia ſunt diverſa flumina; inter cetera quæ dicuntur id eſt Ruſano, Argaone, Nengone, & Arſia. Item in prædictum mare magnum Adriaticum, circa litora ejuſdem Italiæ, flumina plurima funduntur; inter cetera, quæ dicuntur Sapis, Maricla, Folia, Metáuron, Suasnon, Binon. Item circa litora ejuſdem Italiæ, in mare Gallicum vergunt plurima flumina; inter cetera quæ dicuntur, id eſt...

XXXVII. Completur autem prædicta Italia, habens finem ab ipſo latere excelſos montes, quos quidam Titanos dicunt, qui pertingunt mare Gallicum non longè à prædicta civitate Vigintimillia. Qui montes dividunt inter Provinciam & Italiam, inter Burgundiam & Italiam, inter Janos & Italiam, inter Ranicos, quæ modo ab Aunariis dominatur & Italiam, inter Carontanos & Italiam, inter patriam Carnium & Italiam: quæ juga Carnium, ab antiquitus Alpis Julia. Qui montes finientes ipſam Italiam, deſcendunt ex parte ad mare Adriaticum, non longè à civitate Tarſatico provinciæ Liburniæ, in loco qui dicitur Phanas. A ſecundo autem latere, habet ipſa Italia finem prædictum mare magnum Adriaticum, cujus litore ponitur ipſa Italia, uſque completam ſuperius dictam provinciam Iſtriam. A tertio vero latere; habet ipſa Italia finem præfatum mare Gallicum, cujus juxta litore ponitur ipſa Italia, uſque ſupraſcriptos montes, qui dividunt, ut diximus inter Vigintimillia & civitate Nicea provinciæ Septimaniæ. A quarto namque latere, habet ipſa Italia finem deſuper ſcriptum mare Ionicum,

nicum, qui & Adriaticum dicitur, ſimul & fretum quod appellatur Regienſis, qui dividit Siciliam & præfatam Italiam. Quod fretum non eſt in ſumma Italia, ſed magis rejacet ex latere, ad partem maris magni Gallici.

XXXVIII. Scariſum autem ipſius Italiæ quidam philoſophi dixerunt eſſe fungi amanite: alii autem tamquam græca litera quæ dicitur Sima; nonnulli tanquam plurimæ ac permiſtuæ conchulæ, ceteri tanquam hominis palma, vel folia platani. Item dicitur quod ipſa quidem Italia, ab occidente, à præfatis montibus ſcariſo fungi ambiatur; à meridie mare Gallico, tanquam litera Simma terminetur, ab aquilo tanquam hominis palmam vel folia depingitur platani], mari Ionico tanquam conchulæ deſcribatur ab oriente: dum mare infra terram varios golfos, ut Taranto *intulet & relativa loca.

XXXIX. Ideo iterum ad oceanum occidentalem, juxta ſuperius dictam Galliam, ponitur patria, quæ dicitur Britannia in paludibus. Non illam Britanniam inſulam dicimus, quæ intra magnam Europam ponitur. Quam Britanniam plurimi deſcripſerunt philoſophi, ex quibus ego legi multotiens dictum Hanaridum & Heldebaldum; ſed ego ſecundum præfatum Eldebaldum. In ipſa Britannia aliquantas fuiſſe civitates legimus, ex quibus ex parte deſignare volumus. Id eſt Chris, Veneris, per quam Britanniam plurima tranſeunt plurima flumina, inter cetera, id eſt Sigugna Boo, qui in oceanum ingreditur.

XL. Iterum juxta ipſam Britanniam, circa limbum oceani ponitur patria, quæ dicitur Guaſconia,

ſconia, quæ ab antiquis Aquitania dicebatur. Quam Guaſconiam plurimi deſcripſerunt philoſophi, ex quibus ego legi prænominatum Athanaridum Gothorum philoſophum; ſed non æqualiter præfatam deſignaverunt patriam: ſed ego, ſecundum præfatum Athanaridum, ſupraſcriptæ Guaſconiæ civitates, vel flumina deſignavi. Quam Aquitaniam ipſi philoſophi multum fertilem eſſe dixerunt in omnibus victualiis. In qua Guaſconia plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas nominare volumus, id eſt Bituricas, Arvernis, Argentine, Limodicas, Pictavis, Mediolano Santinis, Iculiſma Petragoris, Aginnis, Caturcium, Rodingis, Albigi, Bordicalon. Item ad aliam partem, ſunt civitates in ipſa regione, id eſt Blavia, Tibloſa, Eliæ ci, Cantilia, Langlo, Blivida, Bargaridon. Per quam Guaſconiam tranſeunt plurima flumina, inter cetera quæ dicuntur, id eſt Ligeris, qui dividit inter Gallias & ipſam Aquitaniam. Item fluvius Caræ, Sangulis, Alere, Icara, Croſa, Vicenna, Bicera, Dronona, Ulta, Vanruna, ex quibus aliquantis fundunt in oceano.

XLI. Item juxta ipſam Guaſconiam, ponitur patria quæ nominatur Spano-Guaſcònia; quam & ipſam, illi philoſophi, qui prædictam Guaſconiam, deſignaverunt. Sed nos ſecundum præfatum Eldebaldum ipſam Spano-Guaſconiam expoſuimus. Quam Spano-Guaſconiam ipſi philoſophi munitiſſimam patriam eſſe affirmaverunt, circumvallatam ex tribus partibus Alpinis montibus, & à quarto latere à prædicto oceano. In qua Spano Guaſconia aliquantas fuiſſe civitates legi-

legimus, ex quibus aliquantas ex parte deſignare volumus, id eſt Lacura, Antis, Conſerannis, Combinias, Bigorrias, Eluſa, Vaſatis, Landinorum, Aguiſla, Voſtianum, Sacer, Sacerons. Currunt autem per ipſam Spano-Guaſconiam inter cetera flumina, id eſt Medulla, quæ in oceano merguntur.

XLII. Iterum juxta ipſam Spano-Guaſconiam eſt Spania, quam unus ex philoſophis chiliopolim eſſe aſſeruit. Quæ Spania extenditur in latitudine, ab oceano uſque ad mare magnum Gallicum, quod & Balearicum appellatur. Quam Spaniam plurimi deſcripſerunt philoſophi; ex quibus ego legi multoties dictum Caſtorium, & Lolianum, atque Arbitionem Romanorum philoſophos: & ſupraſcriptum Aithanaridum & Heldebaldum atque Marcomirum, ſeu Caſtorium Gothorum philoſophum: ſed non æqualiter præfatam expoſuerunt patriam, vel ejuſdem patriæ civitates, vel flumina non conſonantes nominaverunt: ſed & alius dixit aliter, alius vero alio modo. Ego vero ſecundum prænominatum Caſtorium, prædictam Spaniam, ejuſdemque civitates, vel flumina nominavi. Quæ Spanorum patria habet infra ſe provincias famoſiſſimas octo, id eſt Calletia, Aſturia, Auſtrigonia, Iberia, Luſitania, Bætaca, Hiſpalis, Aurariola, vel ſi modica exiſtit, tamen omnino fertilis & ſpatioſiſſima eſſe dinoſcitur. Ex qua prædicta Spania aliquantæ civitates, vel quarumdam civitatum territoria, quæ ponuntur non longè à mari magno Gallico Balearico, volumus deſignare; id eſt Ditiana, Juncaria, Cinniana, Gerunda, Aquis Voconis, Seterras, Barcelona, Prætorium, Arragona, Fines, An-

tiſtiana, Palturia, Tarragona, Saguntum, Valentia, Portum Sucrunæ, Aſterum, Setabum, Saguntum, Pinos, Trea capita, Dertuſa, Rubricatum, Hildum, Turres, Edelle, Celere, Dionio, Lucentes, Leones, Allon, Ilice, Carthago Paſtaria, Baria, Abdera, Cæſarea, Lenubar, Malaca, Suel, Barbeſola, Saltum, Bamaliana, Cartegia, Tranſducta, Çecraria, Melaria, Bælone.

XLIII. Item ſuper fretum Septem ſunt civitates, id eſt Bepſipon, *Merifabion*, Caditana, Portum, Aſta, Serpa, *Pace-Julia*, Myrtilin, Beſurin, Balſa, Statio-Sacra, Oſſonoba, Arani, Salatia, Ebora, Malabiſte, Celiana, Cetobricca, Albona, Olyſipona, Terebrice, Longobrica, Cenoopi, Docalo, Auguſta Bracaria. Item juxta oceanum ſunt plurimæ civitates in ipſa Spania, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Canobri, Odeio, Rubriari, Cabricantinum, Samarium, Carantium, Limea, Tude, Boniſana, Turaqua, Aræ-Auguſti, Quecelinis, Glandimarium, *Medioga*, Bricantia, Ontonia, Ciſtonia, Caſtra Manuaria, Arragina, Saramon, *Morodon*, Cambrim, Dracina, Tenobrica, Cambracum, Sandaquitum, Oſſaron. Item ad aliam partem in ipſa Spania, ſunt civitates, ex quibus aliquantas nominare volumus, id eſt [juxta] ſuprafcriptam, quam prædiximus civitatem Tarragonam ponitur civitas, quæ Oceani dicitur. Item Nobas, Cæſar Auguſta, Foro-Gallorum, Pacca-Julia, Ebelino, Salam, Anabere. Item juxta ſupraſcriptam civitatem Cæſar Auguſtam ponitur civitas quæ dicitur Nertobrica, Belbili, Arcobrica, Seguntia,

Ce-

Ceſaram, Arentia. Item juxta ſupraſcriptam Cæſar-Auguſtam ponitur civitas, quæ dicitur Contrebia, Anci, Leonica, Gergium, Articabe, Prætorium. Item juxta civitatem ſupraſcriptam Trebiam eſt civitas, quæ dicitur Jologum, Lentibilin. Item juxta ſupraſcriptam Cæſar-Auguſtam ponitur civitas, quæ dicitur Belſionem, item Turiaſſon, Auguſtabrica, Numaniam, Uxuma, Cluniam, Turbe, Mancellus. Item juxta ſupraſcriptam Cæſar-Auguſtam eſt civitas quæ dicitur Seglami, Terracha, Carta, Pompelone, Inturiſa. Item juxta ſupraſcriptam civitatem Graviſe, dicitur civitas Beldalin, Erguti, Betri.

XLIV. Iterum quomodo in media provincia ipſius Spaniæ, dicitur civitas Complutum, cujus affinalis civitas, quæ dicitur, Titultiam. Item civitas Toleton, Lebura, Auguſtabria, Lomundo, Turcalion, Rodacis, Lacipea. Item ad aliam partem, juxta ipſam civitatem Compluto, dicitur civitas, id eſt Piraſcon, Albeceia, Cauca, Nibaria, Abulobrica, Intercatia, Palentia, Equoſera, Congion, Beliſarium. Item juxta civitatem Complutum, eſt civitas quæ dicitur Oaraca, Sigobrica, Puteis altis, Lebinoſa. Item civitas Conſabron, Moroin, Lamim, Marmaria, Solaria, Morum. Item in ſpatioſa terra ipſius Spaniæ, eſt civitas quæ dicitur Auguſta Merita, cujus proxima eſt civitas quæ dicitur Evandria. Iterum Bipone, Atunnea. Item juxta ſupraſcriptam civitatem Auguſta-Meritam, eſt civitas quæ dicitur Pergelena, Contributa, Lacunis, Curica, Hilipa, Italica. Item non longè a præfata civitate Auguſta Merita eſt civi-

tas, qui dicitur Regina, Celtum, Aſtigin, Obucula, Carmone. Item juxta ſupraſcriptam civitatem Auguſta Meritam, dicitur civitas Metilion, Artigin, Mellaria, Corduba, Noclenſis, Nobiam, Catulune. Item juxta ſupraſcriptam Cordubam, eſt civitas quæ dicitur Ulia, Ipagioſabe, Senella, Antigaria. Item juxta ſupraſcriptam civitatem Auguſta-Meritam eſt civitas, quæ dicitur Plagiaria, Maſſuſaria, Moelterion, Aretio-Prætorio, Perbrigas.

XLV. Iterum in ipſa Spania eſt civitas, quæ dicitur Hiſpalis, cujus juxta eſt civitas, quæ dicitur Baſſilipa, Cirſone, *Olipium*, Oſipon, Urgapa, Antigaria, Rataſpen. Iterum juxta præfatam civitatem Hiſpalis, eſt civitas quæ dicitur Oripon, Ugium, Cappa, Sandone, Burdogas, Saguntia, Aſſidone. Iterum juxta prænominatam civitatem Hiſpalis, dicitur civitas Tenia, Tuſci, Hilpula, Onoba, Urion, Aruci, Fines, Seria. Item juxta ſuperius nominatam civitatem Oſſaron, quæ ponitur non longè ab oceano, eſt civitas quæ dicitur Alantule, Alba, Senſtatio, Belegia, Sobobrica, Antequia, Birobeſca, Tonobrica, Segis-amone, Piſtoraca, Ambinon, Lacobrica, Biminatium, Gela, Antia, Comeniaca, Brigiton, *Præterion*, Uco aquarum, Ocelodorum, Comeniaca, Sebarium, Salmantica, Sentice, Appos, Coloricum, Cappara, Buſtiana, Turmulum, Caſtris, Sorores, quæ confinatur cum ſupraſcriptam civitatem Auguſtam Meritam. Item in ipſa Spania, juxta civitatem quam ſupra diximus Auguſtam Braccariam, dicitur civitas Salamana, Aquis Ocerenſis, Aquis Cercenis, Geminas, Salientibus, Præſidium,

ſidium, Nemetobrica, Foro Gigurnion. Giniſtaria, Bergidon, Amnion, Aſturica, Balſata, Interamnum, Memoriana, Luco-Aſtorum, Paſſicin, Amneni, Lugiſonis, Ponte Abei, Lugo-Auguſti, Ponte-Nartiæ, Brevis, Aſſegonion, Iria, Aquis-Celenis. Currunt autem per ipſam Spaniam diverſa flumina, inter cetera quæ dicuntur, id eſt Iberus, Medulla, Tagus, Bætis, Samus, Ribeſia, Slerum, Nabam, Hade, Minua. Completur autem ipſa Spania, habens finem ab uno latere, juxta litus Oceáni, Saltum Pyreneum Spano-Guaſconiæ, & deinde ipſum Saltum Pyreneum-Guaſconiæ; juxta vero mare magnum Gallicum, ipſum Saltum Pyreneon & provincia Septimania. *Ab* alio vero latere, habet ipſa Spania finem multoties dictum mare magnum Gallicum Balearicum. A tertio namque latere habet ipſa Spania finem Oceanum, quod ſuperius diximus Occidentalem Britannicum. A quarto etenim latere habet ipſa Spania finem, quod ſuperius diximus fretum, qui dicitur Septem-Gaditanum. Qui fretus ex ejuſdem mari Gallico ingreditur in prædictum Oceanum occidentalem Britanici Quod fretum dividit inter Africanam & Maurorum patriam, ex ſupraſcripta Spania.

XLVI. Completur autem tota Europa, habens finem ab Oriente prænominatos montes Rimphæos, ex quibus ſupraſcriptus fluvius Tanaïs egreditur è montibus Caſpicis, & Caucaſis. Qui fluvius Tanaïs in paludibus ſua deponit fluenta. Ad partem vero meridianam, habet ipſa Europa finem mare magnum Ponticum, ubi paludes Mœotidæ ingreditur, nec non anguſtum currit de Ponto in Propontida, & poſtmodum in

Elliſpontum. Hinc pelagus Adriatici, qui antiquitùs Ionicum dicitur, & dehinc colſum Italiæ & colſum Gallici Valeriaci Spaniæ, uſque ſupraſcriptum, qui dicitur Septem-Gaditanum. Ad partem enim ſeptentrionalem, habet ipſa Europa finem Oceanum, qui tangit Scythiam eremoſam, item Amazonas ſunt, ubi eas, poſtquam egreſſæ ſunt de montibus Caucaſis, antiquitùs fuiſſe legimus. Poſtmodum tangit ipſe Oceanus Roxolanos, nec non Sarmatas; iterum Scythiam, poſtmodum Rerefennos & Serdefennos, verum etiam Danos, necnon & Saxones, etiam Friſones. Ad partem denique occidentalem, habet ipſa Europa finem Oceanum Galliæ Belgicæ, quam modo Francorum poſſidet generatio. Item Oceani Britanici Spano-Guaſconicæ, verum & Spanici, uſque ſupraſcriptum fretum, quod diximus Septe-Gaditane, ubi eſt mons Staтiola, vel inſulæ Fortunatæ.

LIBER QUINTUS.

PERIPLUS MARIS MEDITERRANEI CUM UTRIUSQUE MARIS INSULIS.

ET ſi amat, LECTOR, vel AUDITOR volunt ſubtilius ſcire totius civitates circa litora totius maris magni poſitas tantummodo unam alterius connexam: vel ſi eas *jam* totas nominavimus per ſingulas ſuas, poſitas patrias, attamen reiterantes *eas circa littora* maris magni poſitas Chriſto nobis auxiliante, minutius deſignemus. Quod Ravenna, Cæſarea, Claſſis, Arimino, Peſaro, Fano, Senegalias, Sextias, Ancona, Numana, Potentia, Sacrata, Fleſor, Pauſulas, Tinna, Firmo, Cupra, Troentino, Pturno, Caſtronovum, Macrinum, Pinnis, Salinis, Aderno, Ortona, Anxanum, Theanum, Teadem, Annum, Pallanum, Iſtonium, Larinum, Teanopolo, Ergitio, Hoccinie, Pordona, Atre, Siponto, Dixanum, Salinis, Aufidum, Bardulos, Tirenum, Natiolum, Barium, Turris Cæſaris, Dixium, Ignatiæ, Speluncas, Brindice, Baletium, Lubias, Ydronto, Minerva, Veretum, Saletium, Neretum, Manduris, Tarantum, Metapontum, Heraclia, Anival, Caulon, Locris, Syleon, Syleon, Leucopetra, Regio Julia. Supraſcriptum autem circa ipſum litore mare, à civitate Ravenna uſque prædicta civi-

tate Regiò-Julii, ſunt civitates ſexaginta novem & ſupputantur milliaria mille duodecim.

II. Iterum civitas Columpna Regia, Arciades, Tauriana, Vibona Valentia, Tenna, Tempſa, Clampetia, Ercules, Cerellis, Lanimanium, Blandas, Ceſernia, Veneris, Boxonia, Bellias, Erculam, Pæſtum, Salanum, Salernum, Nuceria, Surentum, *Minerba*, Stabios, Sarnum, Pompeis, Opolentis, Merclanium, Neapolis, Cryptam [illegible]s, In viniis, Cumas, Baias, Miſſenon, Liternum, Vulturnum, Safon, Sinueſſa, Menturnis, Caieta, Formis, Fundi, *Tarracina*, Turres, Cercellos, Turres-albas, *Cloſtris*, Aſtura, Antium; Lavinium, *Laurente*, Oſtia Tyberina, Roma, Portum *Auguſti*, Alſium, *Pyrgos*, Punicum, Caſtronovo, *Centumcellis*, *Minium*, Tabellaria, Craviſca, *Martha*, Foro-Aurelii, Armenta, Novas, Saturnia, Succoſa, Coſa, Portum, Albinia, Telamone, Aſta, Umbrone, Malliana, Populoni, Vadis-Volatianis, Celſin, Ballia, Erculis, Fines, Piſcinis, Turrida, Piſis, Foſſis *Papyrianis*, *Taverna* frigida, Lunæ, Pulio, Bigola, *Rubra*, Cornelia, Cebula, *Minetia*, Boro, Bexum, Turres, Stateile, Alpiniana, Ad monilia, Ad Solarium, Ricina, Genua, *Ficlinis*, Aſta, *Navalia*, Alba docilia, Vigo virginis, Batis Sabbatis, Albingano, Loco Bermanis, Coſtaballeni, Ad Vigintimilio, Alpe maritima. A civitate quæ dicitur Rhegio Julii, circa ipſa litora maris, usque civitatem quæ vocatur Alpe maritima, ſunt civitates centum undecim & ſupputantur milliaria mille.

III.

III. Iterum civitas Pomune, Scamiana, Nicea, Micalo, colonia Dicæorum, Antipolis, Orea, Foro-Julii, Patavi, Carnarium, Tegulitia, Aquis Sextis, Maſſilia, Solarianum, Calcaria, Viceſimum, Colonia maritima, Foſſis Marianis, Nemaus, Megalona, Agatæ, Calum, Latara, Sextantione, Aquæ Convenarum, Burrea, Buget, Ruſino, Beterris, Narbone, Combuſta, Ruſcinone, Aquæ calidæ, Pyreneum, Deciana, Cinniana, Gerunda, Aquis Bocconis, colonia Barcino, Seterram, Prætorium, Aragona, Fines, Antiſtiana, Palturiana, Tarracone, Saltum, Pinon, Trea capita, Dertoſa, Rubricatum, Ildum, Intibili, Saguntum, *Valentia*, *Suoenedio*, *Alternum*, *Setabia*, *Turres*, *Edelle*, Celeri, Lucentes, Ad leones, Ilice, Chartago Partaria, Baria, Abdera, Cæſarea. A civitate quæ dicitur Alpe maritima, circa ipſa litora maris, uſque civitatem quæ dicitur Cæſarea ſunt civitates ſeptuaginta & ſupputantur milliaria mille decem.

IV. Iterum civitas Lenuba, Malaca, Suel, Barbeſola, *Saldo*, *Bamaliana*, *Cartegia*, Transducta, *Cetraria*, *Melaria*, *Bælone*. Hic invenitur fretum, quod multoties nominavimus, quod dicitur Septe [Gaditanum] quod dividit inter Yſpaniam, & maritimam Mauritaniam. Quod fretum exiens de mari magno Gallico-Valereaco, vergit in Oceanum occidentalem Britannicum. Quod multoties dictum fretum tranſiens homo circa litora maris magni, in Maurorum terra mox invenitur civitas, quæ dicitur Bovalica, Sala, Tamuſida, Banaſa, Frigidis, Lix colonia, Tavernis, Zili, Tingi colonia, Parietina,

Portum Siſenſe, Galaxia, Valonice, Portum magnum, Arſenaria, Cartenna, Lar caſtellum, Gunugus, Cæſarea, Tipaſa, Ubori, Icoſium, Ruſgunie, Ruſucurus, Lomnion, Ruſuvicarus, Cyſimunicipium, Ruſucurum, Municipium, Lomnio, Ruſiviſir, Ruſu viſmune, Saldas, Muſluvion, Orea, Choba, Igilgili, Paciani, Cullu, Ruſicade, Paracia, Culucia, Zacca, Monumentum Annibal, Mazar, Tacatua, Suluctum, Ypone regio, Ubr. A civitate quæ dicitur Rovalica [uſque civitatem quæ dicitur] Ubr, ſunt civitates ſexaginta & [milliaria] ſupputantur *mille quindecim.*

V. Item civitas Armoniacus, Diana, Tuniza, Tabraca, Ypone-Zareſtum, *Tueiſſa*, Membrone, Utica, Gallum Gallinacium, Carthagine, Thunos, *Maxula*, Gumis, Carpas, Aquas, Siminina, *Miſſua*, Clypeis, Curubis, Neapolis, Pulpu, Adrimetum, Ruſpina, Leptemininus, Tapſum, Sublectè, Acola, Ruſpe, Uzyla, Taparura, Thænas, Macomades minores, Ad oleaſtrum, Præſidium, Lucernæ, Palmam, Tacapas, Giltit, Zita, Puteabalenæ, Præſidium, Fiſidia, Gipſarea, Ammonis, Sabrata, Pontos, Paſſaria, Oeea, Turris alba, Getula, Quintiliana, à civitate quæ dicitur Ubr, circa ipſo litore maris, uſque civitatem quæ dicitur Quintiliana, ſunt civitates quinquaginta duo, & ſupputantur milliaria mille tringinta & octo.

VI. Iterum civitas Palma, Mata, Leptis magna, Subgoli, Nivergi, Simadana, Thubactis, Ruſticiana, Ciſternas, Nadalus, Diſion, Onuzol, Muſol, Ficum, Prætorium, Putea nigra, Macumades majores, Zaures, Spe-

Iuncas, Iſina, Mugud, Aulacon, Almam; Capſum ultimum, Turre lapideum, Zacaſania, Dicdica, Tragulis, Ara Philonorum, Anabucis, Priſcum, Corniclanum, Phinica, Noetum, Zan, Vernicide, Adrianopolis, Teuchira, Ptolomagida, Gallis, Cœnopolis, Balacris, Apolonia, Cyrene, Agabis. Supraſcriptam civitatem quæ dicitur Quintiliana, circa ipſa litora maris uſque ad civitatem quæ vocatur Agabis, ſunt civitates quadraginta quinque, & ſupputantur milliaria mille nigintiquatuor.

VII. Iterum civitas Mandis, Paliuris, Metiris, Gonia, Antipegoni, Cardum, Nemeſeo, Catabathmon, Rogiatin, Aradum, Neſus, Paroetonio, Piliſcum, Patricon, Comaron, Monocaminon, Almiris, Tapoſtri, Alexandria, Canopon, Ermupolis, Tani, Buto, Thamui, Xois, Eracleo, Piluſion, Gerro, Caſſion, Oſtracina, Rinocururon, Raſis, Gaza, Aſcalon, Azotum, Jamniam, Joppe, Apollonia, Cæſarea Palæſtinæ, Dora, Ptolomagida, Ecdippa, Tyros, Sydona, Beriton, Pale-Biblos, Boſtris, Tripolis, Ortoſiada, Antaradon, Balaneis, Baltum, Gabala, Laudicia. A civitate quæ dicitur Agabis, circa ipſa litora maris uſque ad civitatem Lauditiam ſunt civitates quinquaginta quinque, & ſupputantur milliaria mille trecenta.

VIII. Iterum civitas Orientis, Seleucia, Roſelo, Alexandria Cata Iſſon, Iſſon, Catabulon, Hire, Ægis, Mallon, Cygnos, Zephyrion, Solde, Corycos, Seleucia, Zephurion, Sapedon, Crunis, Celenderis, Arſinoe, Anemuria, Antiochia Epitragon, Selenunte, Jotapi, Sye-

Syedra, Coraceſion, Cibira, Side, Emmidion, Migydon, Atalia, Olivia, Faſelis, Coſidalium, Limyra, Antifilon, Pateris, Telmiſon, Pathehumis, Lindon, Gaunon, Precos, Lorimna, Cnidum, Alicarnaſum, Mindon, Iaſon, Mileton, Eraclia, Pirra, Lince, Palele, Micale, Epheſum. A civitate quæ dicitur Laditia, circa ipſa litora maris, uſque ad civitatem Epheſum, ſunt civitates quinquaginta tres, & ſupputantur milliaria mille quindecim.

IX. Iterum civitas Cayſtron, Colophon, Lebedon, *Teum*, *Smyrna*, Tenum, Cyme, *Myrenna*, *Elea*, *Pitina*, *Attalia*, Elatia, Cotiſanium, *Adrimitin*, *Antandro*, Gangaron, *Aſſon*, *Smynthio*, *Alexandria* Troas, Ilio, Dardanon, *Abydon*, Lamſacum, Parium, Priapum, Granicon, Cyzicon, Apamia, Pruſias, Cion, Proneſion, Eribulion, Nicomedia, Libyſſa, Calcidon, Urion, Prumunturium, Erba, Melena, Artane, Filium, Chelas, Sagaris, Hippion, Bilion, Lycum, Heraclea, Sileon, Tion, Amaſtra. A civitate quæ dicitur Epheſum, circa ipſa litora maris, uſque ad civitatem quæ dicitur Amaſtra, ſunt civitates quinquaginta, & ſupputantur milliaria mille triginta.

X. Iterum civitas Tycæ, Cereas, Mileton, Armone, Sinopi, Cleoptaſa, Caruſa, Orgibate, Zacoria, Eleca, Nautamon, Ecene, Amiſos, Ancona, Eraclion, Cena, Camila, Fitane, Polemonium, Melantium, Ceraſum, Parnaſſum, Zephirum, Ceraſunta, Philocalia, Cordule, Trapezum, Yſulime, Offeunte, Medocina, Golo-

Solodicina, Gadinio, Athenas, Arcabis, Ceſſa, Rucion, Apſaron, Acamas, Apiſide, Nigro, Xaſin, Siganion, Cotarſis, Charientos, Chobz, Taſbiros, Cyaneis, Stelippon, Nicopulis, Lamiupulis, Sevaſtopolis, Appatura, Ceppos, Stratyclis, Malichi, Achæon, Sindice, Ermonaſa, Eteobrocon, Latirita, Supatos, Machara, Friciorin, Erancionis, Bitrani, Chimerium. A civitate quæ dicitur Amaſtra, circa ipſa litora maris, uſque ad civitatem quæ dicitur Chimerium, ſunt civitates ἑξήκοντα quinque, & ſupputantur milliaria mille undecim.

XI. Iterum civitas Patuas, Nimfæ, Dina, Ichnidin, Ermoga, Teagine, Acra, Salolime, Muluſmon, 'Mucracum, Alecturia, Dandareon, Olivapolis, Boriſtenida, Calipolis, Cherſona, Theodoſia, Doſiopolis, Careon, Trapezus, Talas, Tyrice, Neceranticos, Thira, Tyreviſum, Iſtriopolis, Tomis, Stratonis, Calliatis, Turiſia, Bycoris, Tumo, Dioniſopolis, Odyſſon, Erete, Meſembria. Supraſcriptam civitatem quæ dicitur Chimerium, circa ipſa litora maris, uſque ad civitatem quæ nominatur Meſembria, ſunt civitates triginta quatuor, & ſupputantur milliaria mille viginti tres.

XII. Iterum civitas Anchialis, Apolonia, Thera, Burticon, Scyleas, Filias, Timea, Sycas, Conſtantinopolis, Regio, Heraclia Perinthon, Eraclia, Gothis, Macrontycos, Leuce, Seſtos, Cela, Calipolis, Afrodiſia, Apris, Enos, Syraſcele, Sroianis, Dymis, Trajanopolis, Tymſira, Mytoliton, Brindece, Porſulis, Coſiton, Topiron, Aconteſma, Neapolis, Filippis, Amphipolis, Apollonia, Meliſurgi, Theſalonici, Pella,

Pella, Berroea, Acerdos, Bada, Anamon, Dium, Sabacion, Stenas, Turiſte, Tenus, Lubion, Olympium, Lariſſa. A ſupraſcripta civitate quæ dicitur Meſembria, circa ipſa litora maris, uſque ad civitatem Lariſſam, ſunt civitates quinquaginta una & ſupputantur milliaria mille centum tredecim.

XIII. Iterum civitas Grannona, Falaphari, Falſarivum, Tapedon, Thermopilas, Scarpias, Elatia, Cheronia, Chronias, Dioſpias, Plateas, Pyreon, Athenas, Eleuſina, Megara, Stomis, Corinthon, Cenoris, Epitauron, Maleon, Boas, Aſopon, Cythion, Acardia, Lacedemonia, Meſſene, Aſine, Mothone, Pylos, Cypariſſa, Samachon, Olia, Olympidia, Etide, Cylene, Dymis, Patras, Ægion, Ægira, Sicyon, Lechæ. Item prædicta civitas Tomis, Creuſa, Antheton, Anticera, Evantia, Naupactores, Naupactos, Calydon, Evenus, Acheloum, Aloſum, Perdoriptum, Actia Nicopolis, Glicifine, Diana, Butaroton, Penice, Acroceraunion, Aulona, Apolonia, Apſum, Geneſis, Dyrachium. A ſupraſcripta civitate quæ dicitur Lariſſa, circa ipſa litora maris, uſque ad civitatem quæ nominatur Durachium, ſunt civitates ſexaginta una, & ſupputantur milliaria mille duodecim.

XIV. Iterum civitates Liſſum, Scodris, Butua, Decadaron, Bicinion, Epitauron, Aſſidium, Bretorum, Turres, Narona, Prætoria, Biſton, Aronia, Oneon, Nerente, Jonopen, Spalatum, Dianion, Salona, Siclis, Tragurion, Prætorianum-Cæſaris, Prætorium magnum, Auraſione, Tambia, Rider, Scardona, Implecus, Arauſion, Nedinon, Jadera, Enona,

na, Dancorinthon, Agerunton, Big. Oſpela, Pupliſca, Senia, Turres, Rapparia, Tharſatricum, Lauriana, Albona, Arſia, Neſacia, Pola, Ruvignio, Parentium, Neapolis, Humago, Siparis, Silbonis, Pirano, Capris, Tergeſte, Adbeciſſin, Foro-Julium, Putiolis, Aquilegia, Concordia, Altinum, Tarbiſium, Patavi, Montis Silici, Proſilia, Adeſtum, Adrianopoli, & ſupraſcripta Ravenna. A ſupraſcripta civitate Duracbio, circa litora maris, uſque ſuperius dictam civitatem Ravennatem, ſunt civitates ſeptuaginta duo & ſupputantur milliaria mille ſexdecim.

XV. Ecce totum mare magnum circumeuntes civitates circa ipſa litora poſitæ, vel aliquantarum quarum civitatum territoria, uſque ad ſupraſcriptum mare pertingunt, minutius deſignavimus, & ſunt civitates octingintæ quinquaginta duo, & ſupputantur milliaria tredecim millia ducenta nonaginta octo. Nullus enim æſtimet quod per ignorantiam ſupraſcriptas patrias reciprocabiliter, aut inter varietates deſignavimus, dum quandoque juxta Oceanum, quandoque ad mare magnum poſitas nominavimus, noſque denique arbitramus, quod non ſtultè eas ita expoſuimus: ſed dum inchoavimus eas aut ab oceano, vel à ludo montium ordinabiliter eas expoſuimus, uſque ad mare magnum, quanquam ad mare pertinximus magnum rurſum reiteravimus, ut dictum eſt aut a ludo montium, vel a prædicto oceano dilatiſſimo: ſed quod multiloquium mittamus æſtimavimus.

XVI. Quod ſi minimè noſtræ fragilitatis fefellit mens, ſicut nos philoſophorum inſtruxit aſtu-

aſtucia, ut ſuper ſcriptum eſt, dum tranſmetatæ ſunt plurimæ gentes, ut barbarus mos eſt, forſitan modo aliter appellantur. Nam omnes prolatas patrias mundi, Chriſto nobis philoſophorum, adjuvante Numine, alterius ex qualibet latere connexam deſignavimus, & fortaſsè aliam intentionem quiſpiam propoſuerit, aſſerens quomodo æquales portiones acceperunt filii Noe, cum dictum ſit ad occaſum finem haberet Aſia ſuperius dictam Æthiopiam Troglodytorum, ubi ſecundum præfatam ſupputationem tertia hora diei ſuper deſignationem quaſi adimpleta eſt. Portio equidem Cham tam longiſſima eveniſſet, quæ pene quinque in ſe accipiet horas diei. Et Europa tamdiu longiſſima demonſtratur, quæ quatuor horas diei accipit, & plurimas noctis. Ad quod dicendum eſt, quia ſicut plerique ſancti Patres, inter quos dicendum eſt Epiphanius, tum beatiſſimus Cypri Archiepiſcopus, in ſuo ait eloquio, quod æquales portiones filii Noe acceperunt, id eſt Sem Aſiam cum ſuis inſulis, Cham Africam ſimili modo, Japhet vero Europam pariter. Sed dum ipſa Aſia nimis in latitudine, id eſt ad mare magnum uſque in oceanum extenditur; ideo in ea tantummodo tres quaſi horæ diei ſupputatæ ſunt, aliæ ex parte horæ noctis in ipſa portione Aſiæ evenerunt. Nam præfata portio Cham artam ad mare magnum Africæ, uſque in Oceanum Mauritaniæ eſſe dignoſcitur. Sed magis in latitudine, id eſt à ſupraſcripta Rinocururon, quæ eſt inter Palæſtinam & Ægyptum, uſque ad fretum Septem-Gaditanum, protenditur: & ideo quaſi pene quinque horæ diei in eadem Africa ſupputatæ ſunt. Nam de ſupraſcripta Europa & multoties

ties dicta Aſia vel ſuperſcripta Africa; quomodo aut qualiter ponatur, Chriſto juvante, jam ſubtilius ſupra expoſuimus. Diverſas etenim altercationes expletas inſulaſque per diverſas colforas hi flexus orientis ex Oceano pertinentes, id eſt colſum Perſicum & colſum Arabicum atque colſum Hyrcanicum ponuntur, ſeu in toto mare magno, Chriſto nobis juvante, ſubtilius enarremus.

XVII. In colſo vero Perſico, ex Oceano ſummæ partis meridianæ pertinente, ſunt diverſæ inſulæ, ex quibus & nominare volumus. Id eſt Ogiris, Oracea, Durcadena; Rachos, Orgina, Caſara, Cataga, Oſtana, Cipruſa, Tagna, *Ilodes*, Morcanaxia, Aſpiate, Cirta, Tirus, *Mapilide*, Cerſonis, Pertarute, Polea Poleſſos, Tylos.

XVIII. Colſo autem Arabico ex oceano meridianæ partis pertinente & qui mare Rubrum dicitur, ſunt diverſæ inſulæ, ex quibus aliquantas deſignare volumus. Id eſt Dionoriſtene, Sabeone major, Sabeon mediana, Sabeon minor, Proſpegon, Saba, Ete, Cornaus, Ypoſtrate, Proaſprum, Amatis, *Martis*, Cleopatris, Afrodiſiſis, Pordiana, *Memea*, Poleneſſos, Rachios, Polices, *Aſſima*, Scopos, Ocene, Inſulia, Cetrea, Sela.

XIX. Colſum vero Hyrcaniæ Iſſon, ex Oceano ſummæ partis ſeptentrionalis pertinente inveniuntur inſulæ, quæ dicuntur Talartica, Virnalis, inſulæ Silveſtri. Verſus mare magnum ſpatioſum, per diverſa loca multæ inſulæ inveniuntur, ex quibus plurimas nominare volumus. Id eſt in colſo Pontico ex ipſo mari magno per-

tinente, dicitur inſula Achillis, quæ eſt à fronte ſuperius dicti Danubii maximi fluminis. A parte vero meridiana, quaſi in ipſo colfo Pontico, eſt inſula quæ dicitur Caſnuſia. Iterum inſula quæ dicitur Ceraſus.

XX. In colfo autem orientale, ex ipſo mari magno pertinente, eſt inſula ſplendida, quæ dicitur Cyprus; in qua plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus. Id eſt Tameſcon, Cathion, Thermitus, Salamina, Cythara, Cernia, Japheton, Soloe, Arſinoe, Paſos, Palopaphos, Amathus. Per inſulam Cypri tranſeunt plurima flumina, inter cetera unus, qui dicitur Baſileus, qui ingreditur in mari magno à parte quaſi *Syriæ*. Alius vero fluvius dicitur Lycus, qui ingreditur in mari magno. A parte Syriæ eſt quaſi juxta ſuprſcriptam Cyprum inſula quæ dicitur Stira, inſula Arados. Sunt etenim in ipſa regione maris, id eſt ex latere prædictæ Cypri, inſulæ quæ dicuntur Chelidoniæ. Iterum quæ dicitur Rhodos.

XXI. Iterum per diverſum mare magnum, plurimæ ponuntur inſulæ, id eſt Seruſa Caramen, Nidus, Coos, Samos, Moniſia, Thaſos, Carphatos, Micavelos, Syron, Porſium, Leſbos qui & Metilini, Lembui, Thons, Reiſe, Cirros, Curſe, Delos, Limnos, Leuce, Camnos, Canos, Dionyſſa, Sime, Napaços, Zaphire, Sericus, Andros, Lepinthos, Carenus, Cerus, Leuſe, Gaunon, Caſtos, Cretam, in qua plurimas civitates fuiſſe legimus ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Dicta, Ierapina, Blentia, Liberithon, Arpade, Licium,

Cher-

Cherſoneſſos, Gnoſos, Cadiſtum, Eraclium, Cortina, Sybrita, Eleterna, Lappa, Abtera, Cydonea, Ciſamos, Cantano, Liſon, Ledonia, Libena, Tiſſia, Inita, Dictunis. Iterum eſt inſula non longè à terra Europæ, quæ dicitur Egena, Zephyra minos, Aliſos, Epira, Cibera, Aleſos, Olfaris, Diabate, Cucira.

XXII. Eſt Cherſoniſſus, id eſt à tribus partibus maris circulata, & tantum unum anguſtum habens terrenum introitum, quod dicitur Peloponeſſum & Achaia. In qua Cherſoniſſo plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas plurimas circa litora deſignantes maris, jam plura nominavimus. Sed tamen quia multi philoſophi ipſam Cherſoneſſum inter inſulas adſcripſerunt, neceſſitatem habemus & nos eam inter inſulas adſcribere & civitates ejus liquidius deſignare: id eſt Stomis, Corinthon, Cencris, Epitauron, Maleon, Boas, Aſopon, Cytion, Acardiam, Lacedemoniam, Meſene, Methona, Pylos, Cippariſſa, Samachon, Olympiada, Etide, Cylene, Dymis, Patras, Ægion, Ægira, Sicyone, Lechæ. Item aliam partem, ſunt in ipſa Cherſoniſſo civitates, id eſt Micenis, Argos, Melena, Megalopolis, Tegeas, Micena, quæ confinatur cum territorio ſupraſcriptæ civitatis Corinthion. Per quam Cherſoniſſum tranſeunt diverſa flumina. Inter cetera quæ dicuntur Putis, Lentis, Alfos, Eurotis, Melas, Iaon. Iterum eſt inſula quæ dicitur Iacinthus, Itachim, Alimani, Leucada, Cephalonia, Aſtin, Paxon, Saxona, Caſſiape.

XXIII. Ad pelagum Thyrrenicum magnum

in mari Gal , non longe ab Italia, eſt inſula quæ dicitur Sicilia: In qua plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus: id eſt Syracuſa, Catena, Tauromoeni, Meſſiana, Dianæ, Tindareon, Agathinon, Calao, Aleſa, Capaiodo, Termis, Solantum, Panurmon, Segeſta, Drepanis, Lilibæon, Labodes, Selinis, Tonocum, Portum Pitharon, Caſſaria, Ina. Iterum juxta ſupraſcriptam civitatem Panurmum, eſt civitas, quæ vocatur Niſura, Cytacia, Papiron, Perſtus, Motuo, Acris, Mutaca, Egeſtia, Caripa, Hyle, Calviſiana, Agrietum. Iterum ex alia parte juxta ſupraſcriptam civitatem Panurmum eſt civitas quæ dicitur Erbita, *Maliſtrata*, Prachara, Agurion, Moſtraton, Enna. Per quam Siciliam plurima tranſeunt flumina, id eſt .. nſum, Catimon, Sontas, Anapoſalios, Organum, Giprum, Lilie, Stina, Liteſſa, Aſignus, Aſcada, Ennulus, Lirias, Selbiſcor, Arethuſa, Alchiona, Maus, Solia, Aſſoſina, Imera, Siſma. Iterum non longè ab ipſa Sicilia, ſunt inſulæ quæ dicuntur Erculis, Luparis, Stroile, Pagnarea, Wlcana, Didymi, Enicodes, Baſilidin, Erigodes, Oſtodos, Gilia, Turribus, Sibrorum, Cuniculari, Ficaria, Coſſura, Cabios, Coene, Melete. Iterum ad aliam partem, eſt inſula quæ dicitur Lampaduſa, Gaulos, Pataloſca, Gaulometin.

XXIV. Nam in colfo occidentali in ipſo mari magno, litore Dalmatiæ, ſeu Liburniæ atque Iſtriæ ſunt inſulæ: inter cetera quæ dicuntur, id eſt Corcyra, Iſia, Sacra, Brazia, Iſaria, Solenta, Boa, Leporaria, Porarja, Zecaria,

raria, Solenta, Didria, Sera?, ??eraria, Celentum, Figlina, Rubricatas, Artion, Dicera, Niſiris, Sarona, Malata, Ciſſa, Egodes, Diſtrete, Curricos, Abſarus, Primodia, Moa, Erafronia, Pullaria, Urſaria, Ceruaria. Sed aliæ plurimæ inſulæ in ipſa regione ponuntur, ſed modicæ, & ideo eas taciturnitati commendamus.

XXV. In patria vero Venetiæ ſunt aliquantæ inſulæ, quæ hominibus habitantur; ſed & juxtus litus finibus Apuliæ, eſt inſula quæ dicitur Amonte, vel Tremetis. In colfo autem Gallico diverſæ ponuntur inſulæ, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Erculis portum, Boaris, Bolenia, Egimoron, Galata, Gercina, Crocia, Enavia, Pontias, Iobus, Planaſia, Illuda, Capraria.

XXVI. Iterum eſt inſula quæ dicitur Sardinia, in qua plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Caralis, Angenior, Sulci, Sarciparias, Neapolis, Othoca, Tarri, Boſa, Annuagras, Comi, Turris Libriſonis, Colonia Julia, Adſelona, Sarcerci, Vivio. Item juxta ſupraſcriptam civitatem Caralis eſt civitas quæ dicitur Nora præſidium, Aquæ calidæ Neapolitanorum, Eteri præſidium, Caſtra felicia. Iterum ex alio latere juxta ſupraſcriptam civitatem Caralis, eſt civitas quæ dicitur Aſſinarium, Saria, Sariapis, Sarpach, Carcarica, Cuſtodia Rubrienſis, Pireſſe, Patropaniæ, Ignovi. Tranſeunt autem per ipſam Sardiniam diverſa flumina inter cetera quæ dicuntur, id eſt Bortani, Maco, Sulcis, Ortaonis.

 XXVII. Ite-

XXVII. Iterum eſt inſula quæ dicitur Corſica, in qua plurimas fuiſſe civitates legimus, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Martinianis, Colonia Julii, Turrianum, Cœnicum, Agration. Iterum juxta litora Italiæ ſunt modicæ inſulæ Gallicum, id eſt Gorgona, Capraria. Iterum litus maris provinciæ Septimaniæ ſunt inſulæ, ex quibus aliquantas nominare volumus, id eſt Steronſdeca, Terlenia, Veneris. Item in ipſo mare Gallico Valeriaco, litus Spaniæ, ſunt aliquantæ inſulæ, ex quibus nominare volumus, id eſt Sunneſia, Valearis major, Laibiſſa, Maco, Valearis minor, Ofiuſa, Actimo, Ebuſa, Gabis.

XXVIII. Terminantes denique Aſiam, Africam, ſeu Europam, ad ſupremum ut dicamus, completur univerſus mundus. A parte primæ orientis Indiæ Dimiricæ Evilat, habens mundus finem Deo noſtro tantum modo cognitum: quia, ut diximus, nulli hominum permiſſum eſt in fine ejuſdem primæ orientis Indiæ Dimiricæ reperiri. Dextræ vero partis prædictæ Indiæ Dimiricæ Evilat, invenitur oceanus, qui tangit Indiæ tertiam majorem, quam diximus Thermanticam. Siniſtræ autem partis præfatæ Indiæ Dimiricæ, reperitur oceanus Sericus Indiæ Bactrianæ. Ad orientis plagam propter ulvam inhabitabilis eſſe aſcribitur. Ad partem vero meridianam, habet totus mundus finem oceanum, qui venit de prædicta India Termantica Elamonte. Quare oceanus tangit Perſas, Arabas, Ægyptum inferiorem, Æthiopas Auxumitanos, Æthiopas Candaciſſos, Æthiopas Troglodytorum, Æthiopas Garamantium, Æthiopas

Ebolo-

Biblobatis, deinde Mauros-Peras Salinarum. Iterum Mauros Egel, uſque quod ſuperius nominavimus fretum, quod dicitur Septem-Gaditanum. A parte vero ſeptentrionale, habet totus mundus finem prædictum oceanum, qui venit de India Serica Bactriana & portas Caſpias. Qui oceanus tangit Scythiam eremoſam; iterum Amazones, ubi eas, poſtquam egreſſæ ſunt de montibus Caucaſis, fuiſſe legimus, Poſtmodum tangit ipſe oceanus Roxolanos, necnon Sarmatas, item Scythas, poſtmodum Rerefenos, & Sidefennos, verum etiam Germani, ubi egit habitare Danos, necnon Saxos, etiam Frixos. Ad partem autem occidentalem, habens totus mundus finem oceanum, qui tangit Galliam Belgicam Germaniam, quam modo, ut diximus, Francorum poſſidet generatio. Item Britannia, vel patria quæ dicitur Nuſtricus. Sed non de inſula Britannia, quæ de infra oceano exiſtit dicimus: ſed hæc Britannia intra Europam eſſe dignoſcitur. Poſt-modum tangit ipſe oceanus Guaſconiam, quæ Aquitania dicitur, & nunc Spano-Guaſconia. Veruntamen etiam totam illam Spaniam, uſque, ut diximus, fretum Septe-Gaditanum. Qui ſupraſcriptus oceanus, vel ſi non permittitur juſſu factoris navigari, attamen ipſe gyrat totum mundum, ſicut alii dixerunt philoſophi. Nam, ut alii affati ſunt, quod & credendum eſt, quia poſt Indiam Dimiricam Evilat, id eſt in primo oriente nullo modo ipſe oceanus ab hominibus inveniatur: Quia, ut dictum eſt, creatori omnium tantummodo cognitum eſt. Nam præfatum mundum & ipſum oceanum circumſeptum decreverunt.

XXIX. Nos ante diximus finem totius orbis terræ, exceptis multis quæ ponuntur per diverſas partes in oceano dilatiſſimo, ex quibus aliquantas oceani inſulas jam ſupra nominavimus; ſed eas reiterantes & reliquas, quas legimus, Chriſto Domino adjuvante, ut dictum eſt, deſignare cupimus. In oceano verò Indiæ Termanticæ Elamitæ eſt, id eſt inſula hac extrema parte meridiana, ſunt diverſæ inſulæ, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Ypode, Jamneſia, Sileſentia, Theron, Argire, Auron, Colera, Agatho-Dimon, Sinda major, Opta. Item Afrondiſcolias. Item in extrema parte meridiana, eſt inſula quæ dicitur Taprobrane valde ſplendidiſſima, in qua decem civitates fuiſſe nominatiſſimas legimus, ut teſtatur mihi Paulus Oroſius ſapientiſſimus Orientis perſcrutator. Item eſt inſula, quæ dicitur Chryſi, id eſt Auraufa. Iterum Ingers, Apardamus, Politraſolis, Capiaria, Axera, Spilas, Perphelum, Galliac. In oceano autem Serico Indiæ Bactrianæ vel Caſpium; id eſt ſummæ ac extremæ partis ſeptentrionalis, ſunt inſulæ Scythiæ, majores, minores numero quindecim, quarum nomina multis modis legimus, dum peccatis emergentibus à barbaris & ſine lege nationibus, ipſa dominatur patria, & varia vocabula eaſdem inſulas appellant, & ideo earum nomina reliquimus deſignare.

XXX. In ipſo autem oceano ſeptentrionali, poſt Roxolanorum patriam, eſt inſula quæ dicitur Scanza, quæ & antiqua Scythia à pluribus coſmographis appellatur. Quomodo autem & qualiter ipſas ponunt inſulas Canz, Chriſto nobis

bis auxiliante, volumus enarrare. Sed ſupraſcriptus Jordanis ſagaciſſimus coſmographus liquidius de eadem expoſuit inſula. Iterum in ipſo oceano ſeptentrionali ſunt inſulæ, ſed poſt Saxonum patriam, ſunt in ipſo oceano ſeptentrionali aliquantæ inſulæ, ex quibus una dicitur Nordoſtracha, & alia Euſtrachia. Iterum eſt inſula, quæ dicitur Evania. Iterum ſunt in ipſo oceano quæ dicuntur Vectis, Malaca, Inſenos, Tamatide.

XXXI. In oceano vero occidentale, eſt inſula quæ dicitur Britannia, ubi olim gens Saxonum veniens ab antiqua Saxonia cum principe ſuo nomine Anſchis, in ea habitare videtur. [a] Quamvis inſulam, ut dixmus, quidam Gothorum philoſophi quaſi micoſmi appellaverunt. Nam nos tam magnam inſulam, neque in ſupraſcripto mari magno, neque in præfato oceano dilatiſſimo, neque in quo prædiximus ſinu oceani legendam nullo modo reperimus. In qua Britannia plurimas fuiſſe legimus civitates & caſtra, ex quibus aliquantas deſignare volumus, id eſt Giano, Eltabo, Elconio, Nemetotacio, Tamaris, Durocoronavis, Pilais, Vernalis, Ardua, Ravenatone, Devioniſſo, Statio Deventia, Stene, Duriarno, Uxelis, Vertevia, Melarnoni Scadum Namorum, Termonin, Moſtevia, Milidunum, Apaunaris, Maſona, Alongium; Item juxta ſupraſcriptam civitatem Scadomorum, eſt civitas quæ dicitur Moriduno, Alauna ſilva, Omire, Tedertis, Londinis, Canca, Dolocindo, Clavinio, Moionio, Boluelaunio, Alauna, Coloneas, Aranus, Anicetis, Moiezo, Ibernio, Bindogladia,

Noviomagno, Onna, Venta Velgarum, Armis, Ardaoneon, Ravimago, Regentium, Leucomago, Cimetzone, Punctuobice, Venta Silurum, Jupania, Metambala, Albinunno, Iſca Auguſta, Bannio, Brenna, Alabum, Cicutio, Magnis, Branogenium, Epoceſſa, Ypoceſſa, Macatonion, Glebon colonia, Argiſtillum, Vertis, Salinis, Corinium Dobunorum, Caleba Atrebatium, Anderefio, Miba, Mutuantonis, Lemanis, Dubris, Duroverno Cantiacorum, Rutupis, Durobrabis, Londini, Tameſe, Brinavis, Alauna, Utriconion Cornoninorum, Lavobrinta, Mediomano, Seguntio, Canubio, Mediolano, Sandonio, Dena vixtrix, Veratino, Lutudarum, Derbentione, Salinis, Condate, Ratecorion, Eltanori, Lectoceto, Jacio, Dulma, Virolanium, Londinium Auguſta, Cæſaromagom, Camulodulo colonia, Durcinate, Duroviguto Durobriſin, Venta cenomum, Lindum colonia, Banovallum, Navione, Aquis, Arnemeza, Zerdotalia, Mantio, Alunna, Camulodono, Calunio, Gallunio, Modibogdo, Cantiumeti, Juliocenon, Gabrocentio, Alauna, Bribra, Maio, Olerica, Derventione, Ravonia, Breſnetenati Veteranorum, Pampocalia, Lagentium, Valteris, Bereda, Lugubalum, Magnis, Babaglanda, Vindolande, Lineojugla, Vinonia, Lavaris, Cataractonion, Eburacum, Decuaria, Devovicia, Dixio, Lugundino, Coganges, Corie, Lopocarium. Iterum ſunt civitates in ipſa Britannia, quæ recto tramite de una parte in alia, id eſt de oceano in oceano, & Siſtuntiaci dividunt in tertia portione ipſam Britanniam, id eſt Serduno, Conderco, Vindovala,

vala, Onno, Celunno, Brocoliti, Volurtion, Æſica, Banna, Uxeludiano, Avalaria, Maia, Fanocedi, Brocara, Croucingo, Stodoion; Sinetriadum, Clidum, Carbantium, Tadoriton, Maporiton, Alitacenon, Loxa, Locatrene, Canibroiana, Smetri, Uxela, Lucotion, Corda, Camuloſſeſa, Præſidium, Brigomono, Abiſſon, Ebio, Coritiotar, Celerion, Itucodon, Maremago, Duabliſis, Venutio, Trimuntium, Eburocaſſum, Bremenium, Cocuneda, Alauna, Oleiclavis, Ejudenſca, Rumabo. Iterum ſunt civitates in ipſa Britannia [ubi] plus anguſtiſſima de oceano in oceano eſſe dinoſcitur. Id eſt Velunia, Volitanio, Pexa, Begeſſe, Colanica, Medio' Nemeton, Subdobiadon, Litana, Cibra, Credigone. Iterum eſt civitas quæ dicitur ſano, Maulion, Demeroſeſa, Cindocellum, Ceſino, Veromo, Matovion, Ugrulentum, Ranatonium, Iberran, Præmatis, Tueſſis, Ledone, Litinomago, Devoni, Memanturum, Decha, Bograndium, Ugueſte, Leviodanum, Poreo Claſſis, Levioxana, Cermium, Victoriæ, Marcotaxon, Tagea, Voran. Sunt autem in ipſa Britannia diverſa loca; id eſt Maponi, Panovius, Minox, Taba, Manavi, Segloes, Daunoni. Currunt autem per ipſam Britanniam plurima flumina, ex quibus aliquanta nominare volumus, id eſt Fraxula, Axium, Maina, Sarva, Tamaris, Naurum, Abona, Iſca, Tamion, Aventio, Leuca, Juctius, Leugoſena, Coantia, Dorvatium, Antrum, Tinoa, Liar, Lenda, Vividin, Durolani, Alauna, Coguvenſiton, Durbis, Lemana, Rovia, Ractomeſſa, Senua, Cimia, Velox. Finitur autem ipſa Britannia,

tannia, à facie Orientis habens inſulam Thyle, vel inſulam Dorcadas; à facie Occidentis ex parte provinciæ Galliam & promontorium Pyrenei; à facie Septentrionalis inſulam Scotiam, à facie meridiana Germaniam antiquam.

XXXII. Iterum in eodem oceano Occidentali, poſt ipſam magnam Britanniam, ſimulque & amplius longius, ut diximus, quam omnes inſulæ à terra magna finita parte Septentrionali, magis ex ipſa Occidentali, eſt inſula maxima quæ dicitur Hibernia, quæ, ut dictum eſt, & Scotia appellatur. Cujus poſt terga, ut jam præmiſimus, nullomodo apud homines terra invenitur. Per quam Scotiam tranſeunt plurima flumina, inter cetera quæ dicuntur, id eſt Sodiſmam, Cled & Terdec. Iterum ipſi oceano Occidentali ponuntur diverſæ inſulæ, ex quibus aliquantas nominare volumus, id eſt Corſula, Mona, Regaina, Minervæ, Cunis, Manna, Botis, Vinion, Saponis, Suſura, Birila, Elaviani, Sobrica, Scetis, Linnonſa. Item ad aliam partem dicitur inſula Maganica, Anas, Cana, Atina, Elete, Daroecla, Eſſegradena, Maiona, Longis, Cirimon, Exoſades, ubi & gemmæ naſcuntur. Legimus ut in ipſo oceano, jam expleta parte Occidentali, tanquam ad partem ingredientes meridianam, ſunt numero inſulæ triginta tres, quæ & Dorcadas appellatur. Quæ quamvis non exiſtant omnes excultæ, attamen nomina illarum volueramus, Chriſto nobis adjuvante, deſignare: ſed quia, peccatis emergentibus, ſuete à diverſis gentibus ipſa dominatur patria, & ut barbarus mos eſt varias vocationes eaſdem inſulas appellantur, reliquimus nomina deſignandum. XXXIII. Sed

XXXIII. Sed & [eſt] inſula poſt Aquitaniam, quæ dicitur Obceorum, Ollarione, Ratis, Corda, Noetoia. Iterum in ipſo oceano dilatiſſimo, expleta, ut diximus parte Occidentali, id eſt regredientes à parte, meridiana, procul à litore Spaniæ, eſt inſula quæ dicitur Tyle, de qua & Mantuanus ait inter reliqua *Servit tibi & ultima Tyle.* Iterum in ipſo oceano, ut diximus, expleta parte occidentali, regredientes ad meridianam partem, litus Spaniæ, juxta multoties dictum fretum Septem-Gaditanum, dicuntur inſulæ, quarum nomina multimodis invenimus. In ipſo quippe meridiano oceano, poſt Æthiopum patriam, diverſæ exiſtunt inſulæ, ex quibus aliquantas nominare volumus, id eſt Azavazia, Pireon, Capriarias, Beatkec, Theatrum, Nincaria, Lunonis, Scopolis, Thene. Item poſt extremam Troglodytorum Æthiopiam, eſt Therſeglitorum naſcitur pene minor, ubi & myrrha Troglodytarum, quæ Therſonius, non ſatis longè eſt ab inſula, quam ſupra nominavimus, quæ dicitur Galliach Indiæ Thermanticæ.

XXXIV. Etenim ubique inſulas in oceano dilatiſſimo legimus, ipſas inſulas ſubtilius perſcrutantes, Chriſto nobis auxiliante, deſignavimus. Itaque omnia adimplentes, ad ſupremum ut dicamus totam longè latéque diffuſam Aſiam, & ſpatioſiſſimam Africam, atque Europam omni modo robuſtiſſimam, ut dictum eſt, poſitas patrias, vel civitates, atque flumina potuiſſemus, Chriſto Deo noſtro nobis auxiliante, earum caſtra, vel promontoria, univerſos torrentes, vel... & petroſa refugia, ſimulque earum regionum

num ſtadis minutius enarrare : ſed ut non amplius legentibus faſtidium audientibus multifariam ingererem, ideo inenarrabilis ſapientia Dei Patris Chriſtus Deus noſter & Dominus, & conſubſtantialis Spiritus ſanctus mihi inſpirare juſſit vobis quæ breviter deſignavi.

FINIS.

JACOBI GRONOVII
NOTÆ
IN
POMPONIUM
MELAM.

JACOBI GRONOVII

NOTÆ

IN

POMPONIUM MELAM.

In proœmium.

ET *quod ſine ope ingenii orantis at ipſa ſui contempl.*] Nullum reor eſſe codicem antiquum, in quo non exſtet particula *at.* Id certe teſtantur editiones virorum doctorum. Ipſe Pincianus in retractationibus, ut vocantur, citans hunc locum, adduxit *aut ipſa ſui.* Certe & de trium Mſſtorum teſtimonio pronunciare & confiteri ipſe poſſum. Itaque qua ratione factum nuperrime, ut quia in optimis codicibus teſtatur Voſſius legi *& quod ſine ope*, ideo eam e contextu ejiciat, & ſic non modo ſinceram ſimplicemque lectionem excudiſſe putet, ſed etiam non dubitet, quin ipſe ſic ſcripſerit Mela, quod omnia priſca exemplaria palam negant? Multa eſt hæc audacia. Certe Mela ſcripſit, *ſine ope ingenii orantis ac ipſa ſui contempl.* Particulas *at* & *ac* quemadmodum in ſcriptis codicibus miſceantur, docet locus Suetonii in Claudio cap. XII, ubi notatum viris doctis. Deinde hic ſtylus auctoris eſt interponere copulativam, licet neceſſaria non ſit. Sic lib. II. cap. 7. fin. *Colubraria intra id*

 ſpatium

ſpatium, quod Ebuſitana humo circumſignaverunt, ſine pernicie & rata eſt. Unde etiam copulam expulerunt editiones, quæ tamen legitur ſancte in MSS. Sic 3, 5, 48. *Araxes ingenti cum murmure ſonanſque devolvitur.* Sic 1, 9, 81 & 82. *Cibos palam & extra ſua tecta capiunt.* Et 13, 35. *Terret ingredientes ſonitu cymbalorum divinitus & magno fragore crepitantium.* In quibus copula quum videri poſſet abundare, non abundat: quippe per quam annectit auctor explicationem prioris, quod nimis generaliter dictum videbatur. Itaque non diſſimilia ſunt 1, 9. *divinitus & cœleſti igne conceptus.* 2, 1. de Hypani, qui diu qualis natus eſt, nempe dulci aqua, defluens, tandem ex Exampeo *adeo amaras aquas accipit, ut ipſe quoque jam ſui diſſimilis, & non dulcis, hinc defluat.* 2, 7. *procul intuenti videbantur continua eſſe litora, & non pervium pelagus.* Unde ſine dubio faciendum poſthac, ut ita in Mela legatur, Adde ad 3, 7.

Quo ſingulæ modo ſint atque habitentur.] Ita nunc quoque edidi obſecutus Mſtis.

Omne igitur hoc, quidquid eſt] Particulam *id* quæ præponebatur verbo Subſtantivo, reieci ad ſequentia *unum id eſt*, quum & antiqui codices apud Voſſium ſic haberent, & ternos ſcirem quoque ſic velle; immo & Antonius Francinus apud Philipp. Juntam Florentiæ ſic edidit. Sed voculam *hoc*, quam ſcio in quibusdam MSS. non eſſe, & expelli quoque vult Voſſius, retinui, quum in MSS. multis appareat, & falſe pronuncietur ab Voſſio veriorem procul dubio eam lectionem eſſe; quum retenta ea tanto veriſimiliorem faciat lectionem, quanto crebrius ſit

uſur-

uſurpata ab eruditis Romanis, ut docent notæ And. Schotti, quod & tetigit Muretus, ad Catulli carmen XIV. Forſan nec Mela noſter nunc immemor fuit eius Pacuviani apud Varronem lib. IV. L.L. *Hoc vide circum ſupraque quod complexu continet terram.* Utique Scaliger tale quid conſiderans videtur legiſſe ita Nævianum illud in Varrone lib. VI. L. L. *Hoc ubi æthra cærula ſeptum ſtat hemiſphærium.*

Partibus differt] Hæc diviſio, ab Pomponio deſcripta verbis, ab antiquis ſic excogitata, ſolet præclare exhiberi in nummis, duas tranſverſas faſcias in globo ſibi ſuperductas habentibus, per quas in quatuor partes ille ſeparatur, qualis eſt hic ab Auguſto cuſus, & ſecundus ab Conſtante. Ubi vides in priore nullas notari ſtellas, ut pateat orbem vere terrarum oſtendi & partem habitatam; quum in altero ſtellæ impoſitæ dictent cælum innui, atque adeo hanc diviſionem utrobique obtinere. Quod ſi placet infauſtæ ignorantiæ verba cognoſcere, en tibi, quæ ſcribit Oudanius pag. 98. **dat'er eenige banden diverſ / over en weder gaan / 't zy dit zijn de ringen / waar mede men de Sphera uytbeeld / ofte om te betoonen / dat met banden en wetten de wereld by een gehouden word.** Quanta ſapientia!

I, I, 7. *Hujus medio*] Non dico ſic a Pomponio ſcribi non potuiſſe; dubito an ſcripſerit. Equidem ſic video eſſe in editis: & ſane ad eundem modum legimus 3, 2, 60. *aliis populis media ejus habitantibus.* Sed tamen etſi taceant omnes, quod miror; ipſe in MS. vidi & in alio eſſe ſcio *hujus medio*; quod non dubito, quin ſervetur in

pluribus vetuſtis exemplaribus. Et ſane ut τὸ *hujus* referatur ad præcedens *omne* vel *unum*, non patitur Pomponii ſubtilitas hoc relativum arctiſſime comprimentis & ad maxime vicinum & proxime præcedens nomen referentis, & nunc ſcripturi *horum* vel *harum* ſc. partium. *Huic medio* ſubintelligitur impoſita, vel inſidens, incluſa, ut Ovidio dicitur. Accedit & Græcos ſimpliciter dixiſſe τὴν γῆν ἐν μέσῳ εἶναι vel ἐν μέσῳ οὐρανῷ Sed etiam neceſſe non eſt quidquam ſubintelligere, quum dativi illius frequentatio, ſane conſpicua, ſit affatim annotata eruditis, præſertim ubi per modum, ut loquuntur, acquiſitionis ſupervenit. Unde μοχθηροὺς clamores relinquens Voſſio, reſtitui Pomponio velim, non quod mihi placet, ſed quod libri veteres mihi ſignificant, & doctius eſt, quam ut ab ſcioli manu veniſſe potuerit. Et ne ultra dubites, Antonius ille Francinus anno 1519 Florentiæ ſic exhibuit ex antiquiſſimo codice literis ſcripto Longobardis, ut notat.

1, 1, 8. *Eodemque in duo latera.*] Sequuti & nos ſumus veriſſimam reſtitutionem Franciſci Sanctii, quem Voſſius ne nominare quidem dignatur. Scholion ejus inſignis viri hoc eſt. [Lego *eodemque*, hoc eſt, eodem oceano ex Macrob. & Mela cap. 9 de Nilo. Hic locus olim magnos viros exercuit.] Sed tamen And. Schottus jam ex Turnebo id ipſum produxit, perinde ut Ger. Jo. Voſſius de Mathematicis cap. XLII. Filius tamen Iſaacus uno faſtidio deſpiciens ac ſeponens omnes, ſe jactitat ita reſcripſiſſe, ſecutum ſidem codicis Vaticani, Cæterum hæc duo latera vel hemiſphæria videntur præclare exprimi

in

in nummo Tiberii inter Croianos, ubi unam faſciam cernis longe latiorem, quam eſt altera, indicaturam diſcrimen grande ardentis plagæ inter hæc duo credita hemiſphæria. Huic ſimilis eſt alter Auguſti in eadem collectione, ac tertius Antonini Pii tab. XLI. num. 19.

1, 1, 28. *Ingens iterum & magno ſe extendit ambitu, cæterum exiguo ore paludi con.*] Hæc ſcriptura præplacere potuit ut Antonio Francino, ita Voſſio alios veteres codices ita eam concipere teſtanti, quum tamen eam ipſam ab Aldi exemplaribus propagatam rejiciat Pincianus ideo, quod hæc lectio ab antiqua procul abeat. Certe nos vidimus etiam in ſcripto *& magno & paludi cæt.* ut notavit quoque frater ex Mediolanenſi; ſed in altero, quod quondam fuit Pii II Pontificis, inde venit in bibliothecam Cardinalis Chiſii, ſcio legi ſimpliciter *& magnæ paludi cæt.* Nec dubium poterit ultra eſſe, quin tam vera ſit hæc ſcriptura, quam falſa eſt illa, quam tuetur ac recepit Voſſius, ſi vel attendas ad acumen Melæ hanc quoque Boſpori Cimmerii & Mæotidis deſcriptionem ita breviter & velut in transcurſu perfectiſſimam dantis. Sed quod unice rem omnem decidit, obſervari meretur verbum *extendere* nunquam ab auctore poni niſi de rectis litoribus, non incurvis & ambitum facientibus, ſic ut ex ſententia Melæ *extendere ſe magno ambitu* Latinum non ſit, vel ſententiam bonam nullam faciat. Operæ pretium eſt inſpicere omnia loca. Sic 1, 2, 19. *Poſt ſe ingenti fronte ad Helleſponticum fretum extendit*, quum *ambitus* mox ibi præcedens jungatur cum τῷ *incurvat.* Sic 1, 3, 15. *Pene ut directo*

directo limite extenta eſt. 1, 17, 26. *Anguſtiſque cervicibus reliqua extendit.* 1, 19, 37. *Longo rectoque limite extentus.* 2, 3, 36. *Non tam lata quam cœperat, ingens tamen iterum & quaſi peninſula extenditur.* 2, 6, 10. *Hiſpania ubi Galliis adhæret, maxime anguſta paulatim ſe in noſtrum & Oceanum mare extendit.* 2, 7, 138. *Ab Peloro ad Pachynum ora quæ extenditur Ionium mare attingens.* 3, 1, 64. *Iterumque recto margine jacens ad promontorium Celticum extenditur.* 3, 9, 29. *An exhauſto fluctu ſine fine Africa ſe extenderet.* In his locis apud Melam eſt uſus ejus verbi, & egregie geographicus, & quidem ita, ut nunquam de quodam ambitu ſumatur. Quis igitur credat, quum & præclarus ille Vaticanus & tot alii codices aliter habeant, & facillimo remedio adjuvari poſſint, in uno tamen hoc loco contra indolem ſuam egiſſe Pomponium? Et quid? nonne hæc ipſa variatio & brevitas ſtyli par eſt & gemina prorſus illis 2, 6, 45. de ſinu Sucronenſi, *Major hic & magno ſatis ore pelagus accipiens.* 3, 1, 83. *Sinus ore anguſto admixtum mare non anguſto ambitu excipiens?* Nec ſeu veternum hic ſeu ſtomachum crepet Voſſius, etiamnum quidquam horum pœnitet. Imo tanto ſunt hæc veriora, quod ſi retineatur Voſſii lectio, Pontum quidem Mela dicet ingentem & magno ſe extendere ambitu, (ſi hoc poteſt intelligi) Boſpori Cimmerii exiguum eſſe os; Mæotin vero tantum paludem eſſe, non etiam quidem: quod procul dubio ſignificavit. Itaque ad Voſſii ſepulchrum miſi Voſſianam lectionem. Magno ambitu, mollique circumagi dixit 2, 2, 91.

1, 1, 34. *Ubi primum ſe coarctat*] MSS. & editio

tio Antonii Francini *arctat*, & eo ſolent uti. Seneca Herc. Fur. *Illa quæ Pontum Scythen Symplegas arctat.* Velleius ad Pomponii ætatem proximus eo verbo delectatur etiam, ut collegit Heinſius ad II, 10. Sed & Juſtinus XLIV, 1. *Hiſpania arctantibus freti litoribus in Pyrenæum coit.*

1, 1, 39. *Hoc mari* &c. *in tres partes* &c.] Hoc ipſum eſt, quod Hadriani nummus indicare vult, dum in Herculis Gaditani manu tres orbes oſtendit in Crojan. tab. 38. num. 10. Neque enim ſatis explicant, qui vident ſola mala aurea. Herculis Gaditani præcipuum opus eſt induxiſſe mare, quo tres partes terrarum cognitæ diſtinguerentur; illuc inferretur navigatio, quæ per puppem appoſitam ſignatur, idque ex Oceano, cujus additur effigies, non fluvii, ut putabat Triſtanus tom. 1 pag. 486, non ipſius freti Gaditani, ut ſtatuit interpres Crojanorum.

1, 1, 41. *Univerſum dividitur*] Neſcio unde ſic potuerint edere viri docti. Quod enim illud univerſum? Nullum univerſum ſtatuitur a Mela, niſi quod appellavit *omne* vel *unum*, Atqui id aliis modis dividitur, ut dixit, non Tanai ac Nilo, & mediterraneo mari. Quæ antecedunt in neutro genere reſpiciunt *mare*; unde hæc vox regi nequit. Clare etiam in MSS. tribus exſtat *univerſa*, quæ veriſſima auctoris manus eſt; ſubintelligitur zona quæ cognita eſt, & cujus ſitum dicendum ſibi propoſuit, quod & facit unde ſic edidi.

1, 1, 44. *Africam vocamus, ab altero Europen* &c.] Hanc gæodæſian veterem docent & varii nummi, in quibus eſt primus Auguſti, in Crojan. 15, 18. alter Conſtantii editus ab Tri-

ſtano III. 681. ubi omnes gentes denotantur per tres icunculas genu ſpoſito adorantes Imperatorem, tiara ſignante Aſiam, media Africam, intima Europen; tertius Commodi editus ab Erizzo pag. 380. Et peſſime expreſſus ab Oudanio tab. XLVIII, (quartus huic non valde diſſimilis Juliæ Domnæ vulgatus Triſtano II, 126.) ubi tres icunculæ, ad totidem partes terrarum effingendas, tranſeunt præter globum ſtellatum, unde fata accipiunt. Nam quæ vel in tertio Triſtanus de quatuor anni ſtationibus vel Oudanius in quarto de tribus fæminis manu aliquid portantibus (ſic ipſe finxit eas & expreſſit) commemorant, ludicra ſunt. Certe in primo & ſecundo deſignatur id ipſum, quod de Pompeio Vellejus II. 40. *Hujus viri faſtigium tantis auctibus fortuna extulit, ut primum ex Africa, iterum ex Europa, tertio ex Aſia triumpharet.*

1, 2, 6. *Europa*] Ne quid huc ſpectans omittamus, video in membrana legi *Europe*, ut eſt & in Mediolanenſi. Hanc terminationem genuinam auctoris eſſe colligo vel ex fine capitis præcedentis, vel ex 2, 6. ult. *Junonis promontorium finit Europen.* Et hinc eſt, quod non opiner repudiandam ejuſdem membranæ ſcripturam 2, 1, 5. *In Mæotida remeantibus ad dextram Europe modo ſiniſtro latere innavigantium appoſita*, ubi nunc editur *Europa eſt*, quum illud verbum illic ad nauſeam iteretur. Item 2, 4. init. *quam Europe*, exſtat in Medic. Similiter 2, 3, 2. teſtes habeo tres MSS. auctorem ſcripſiſſe *Pelle*, non *Pella*, ut antehac ſegniter illic exhibebant.

1, 2, 19. *Helleſponticum fretum*] Quum ſic & prius

prius editi & multi MSS. certe noſtri tres habeant, non magis credi poteſt, quia teſte Voſſio quidam libri *Helleſpontum* habent, *Helleſpontium* nunc edidiſſe Mela, quam infra *Pontium*. Hoc credant illi, qui ſimilem audaciam Reineſii probant in Inſcript. pagina 937 concinnantis *Helleſpontium Ovinum* ex neſcio qua corruptela. Sed ut infra noſter Ponticum, ita nunc dedit Helleſponticum. *Helleſpontius* poetis gratum eſt, & inde *Helleſpontiacus*. Fere miror quum pag. 138. Voſſius egregie reſtitueret Ammianum, ejus corrupti verba *dudum Helleſpontum* correxerit *ductum Helleſponti* & non ad hanc formam *Helleſpontium* quoque.

I, 2, 23. *Ipſam gremio ad Tanain uſque complexa*] Sic ſe emendaſſe Voſſius ait ex Vaticano & aliis exemplaribus, in quibus legitur *ipſa gremio*, non ut vulgo *inde eam gremio*. Mirum eſt ita vitioſe haberi in ſcriptis. Et ſane nos quoque ſic vidimus, ſed præterea, quod ſileri non debebat, in eodem ſcriptura iſta ſic continuabatur, *ipſa gremio ad Tanain uſque compreſſa*, hoc eſt, Aſia eo, quod gremium illic faciat ad excipiendam Mæotin, retroacta & quaſi compulſa ſe comprimere, reducere & retrahere, rurſus ad Tanain laxius ſe exporrigens. Prorſus hanc lectionem videtur παραφράζειν 1,19,116. *Oram, quæ a Boſporo ad Tanain uſque deflectitur*, hoc eſt, quæ gremio ad capiendam Mœotin comprimitur. Et clarius 1,2.16. *grandem ſinum inflexo tractu litoris accipit.* Infra 2, 3, 10. ait *Qua terra dat gremium.*

I, 2, 26. *Indi & Scythæ ultima*] Voces mediæ in nullo codice occurrerunt mihi, etſi ta-

ceant alii. Omiſit editio Juntina Antonii Pinciani, ignorat & ſcriptum exemplar Mediolanenſis bibliothecæ. Etiam, ſi recte videas, nimia repetitio. Immo quam belle poſſet legi? *In ea primos hominum accepimus ab oriente Indos, Seres & Scythas. Seres media ferme Eoæ partis incolunt, illi ultima, ambo late patentes, &c.* Plane hoc genuinum, etſi mirer non ſcripſiſſe auctorem *Seras & Scythas*, ut 1, 14. 4. *adverſus Phœnicas.* 3, 5, 57. *Iberas & Hyrcanos.* 1, 8, 42. *apud Garamantas*, quod in poſtrema editione mutatum temere eſt. ut & 3, 6, 22. *Caſſiteridas appellant.* Sic enim edidimus nunc ex MSS. ubi vulgo edunt *Caſſiterides.* Hæc quum nuper annotaverim; nunc confirmor non temere in hoc loco me ſuſpicatum aliquid fuiſſe: nam ex MS. Mediolanenſi prorſus notavit frater *Seras*, ut omnino ſic edi oportuerit. Certe quum libro III cap. 1. in fine edunt *per Autrigones & Origeviones*, aliena edunt, non Pomponiana: nam Pomponii exemplaria vetuſta legunt *per Auariginos & Orgenomes.*

1, 2, 29, *Niſi quoad æſtus*] Sic ait ſe feciſſe Voſſius, quum in omnibus ſcriptis legatur *quod.* Neſcio equidem. Nam in eo quem nos adhibuimus erat *q*, eadem ſcilicet nota, qua etiam 1, 8, 27. *quoad poteſt* exprimebatur. Eademque nota occurrebat in eodem codice 1, 12. *Tyros nunc annexa terris deficit q, ab impugnante quondam Alexandro jacta opera*; ubi alii expreſſerunt *quondam*, alii *quando*, alii, *quod*. Voſſius ſententiam Pinciani dividens, penitus rejecit incertiſſima & ancipiti, ſi qua ulla, medicina. Et ſic 2, 3. *Macedonum populi q, urbes.* Ea nota

ſa involvi opinor voculam *qua* : quæ optime huc facit : & ſolet Mela nunc *qua*, nunc *ubi* ponere. Et plane ſic infra 3, 7, 56. *Niſi ubi magis quam ut habitetur exæſtuat.* At vero 2, 1, 34. clare idem codex efferebat *quod Satarchæ & Taurici tenent*, unde Voſſius verbum poſtremum expellit fide librorum, quos adhibuiſſe dicit: at certe in tribus exſtare ſcio. Videbus eaſdem hæſitationes librorum veterum in epiſtola Ciceronis ſecunda libri tertii ex notis Gebhardi.

1, 2, 34. *Indis proxima eſt Ariane, deinde Aria*] Sic primus conjecit Hermolaus Barbarus ex vulgato *Ariadne*; eademque Ariane valde occupavit animum Voſſii nuper, ut non hîc modo in ea diſputet, ſed infra quoque, ubi Aruſacen fluvium nominat Mela, teſtetur auctorem de Ariane agere provincia Indo contigua. Accipio reliqua; immo omnia hactenus. Sed quo pacto probabitur ullam talem Arianen agnoſci ab Mela? an utique Mela mentem intentam habuit Aſiæ, prout fuit ſub Alexandro & ducibus ejus, & aliquam maximam Arianen finxit, quæ contineret Gedroſiam quoque, Drangianam & Carmaniam? plane non capio, & prorſus ſe opponit auctori noſtro, qui Gedroſin omnino ab ea alienam nominat, ſic ut vel partem parvam ejus ſub illa comprehendiſſe auctorem probari nequeat. Et profecto nimium eſt, ſtatuere Indis proximam eſſe Arianen in litorali tractu. Sed & deinde ab duobus MSS. ſcio confirmari vulgatum *Ariadne*, cui nunc accedit teſtimonium ab Mediolano, quum in Iuntina editione exſtaret *Ariatne*: an licebit literam ita vilipendere? Adeone iſta grandis Ariane ignota fuit librariis, ut

ut quaſi ex conſtituto omnes in ea peccare maluerint inſerta litera *d*, quam in τῷ *Aria*? Immo quomodo Gedroſis vel tota vel non tota credi poſſet comprehenſa fuiſſe ſub Ariane in hoc loco apud auctorem noſtrum, qui inter Arianen & Gedroſin ponit mediam Ariam? Certe ſi Pomponius Arianen aliquam concepit tam grandem, ut putant; non neceſſe habuit infra dicere ad meridiem eaſdem gentes interiora & litora tenere, ſed eandem modo gentem. Quin ego non dubito quin auctor ſcripſerit *Arbiane*. Arbiane regio finitima Indi ripæ occidentali, dicta ab Arbiis populo notiſſimo & in hiſtoria Alexandrina Arriani & aliis tam hiſtoricis quam geographis. Hanc reor ſatis a me contra pertinax Voſſii caput defenſam, & ideo repoſui.

1, 2, 41. *Gandari*] Sic edidi, non *Candari*, ut antehac, quum in duobus MSStis ſic ipſe reperiſſem, & L. Holſtenius idem de alio MS. teſtetur in annotationibus ad Ortelium pag. 39. Et tale quid jam voluit Pincianus: cui cur non paruit Voſſius?

1, 2, 42. *Bactri, Sugdiani*] Sine ulla auctoritate nuper hic editum *Bactri & Sugdiani*; nos copulam temere inſultam induximus. Nam quod præcedit *Gandari & Pariani*, hi primi bini non dant exemplum ſecundis, & plane ut nos cenſuimus, agit mox Mela *Lycia & Pamphylia*, *Caria, Ionia, Æolis*, ubi ſcimus, quid de copulativa notent viri docti. Similiter ludunt in editionibus 1, 19, 2. ubi edunt: *Abydos & Lampſacum, Parion & Priapos*. Non ſecus ac paria quædam compoſuiſſet auctor, quum in MS. clare viderim illic ter copulam repetitam; etiam

frater

frater in MS. Mediolanenſi, & in editione Iuntina ſic extſtet, quod & nos nunc ſecuti ſumus. Contra ejuſdem libri capitisque verſu 69 Voſſius correxit ediditque *& ideo Amazonium vocant*, ſed nos in neutro MS reperientes copulam, delendam rurſus cenſemus, quum nihil proſit, etiam abſit a MS. Mediolan. & editione Iuntæ. In quo quum ſic agimus, malumus execrantes Voſſianum ὕψος in nugis, ſequi curam exactam Rhenani in Tacito 4 hiſt. 78 ſupplentis *Tutor & Claſſicus & Civilis*, Holſtenii in Stephano v. Αἶγυς, Salmaſii ad eundem in v. Τρεμίλη. Quod ad Sugdianos attinet, equidem neſcio an Voſſius ſic ſe repoſuiſſe ſecutum veſtigia veterum codicum debeat ſcribere, & non verius veſtigia Ioſiæ Simleri, relata ab And. Schotto, a quo ſic hunc locum reſtitutum eſſe in notis hic teſtatur.

1, 2, 43. *Paropaniſii, Dahæ*] Ita ſuſtinuit facere Voſſius, quum in omnibus fere quos viderit antiquis codicibus ſcriberetur *Ropanes*, in optimo *Ropanis*, in editis *Rophanes*, idque ſperat neminem reprehenſurum. At quomodo quiſquam probabit? An ab oriente procedens per Indiæ Scythis vicinæ gentes Paropaniſios numerabit ante Dahas? Non poteſt probari, licet reprehenſionem lucretur. Eſt utique, teſte Stephano, Ρωγάνη πόλις ἐν τῇ Ινδικῇ Hujus cives & accolæ Ρωγανῖτες quos videtur innuere auctor.

1, 2, 48. *Pterophoritæ, Riphæes*] Hic fuit ille infauſtus linguæ Græcæ ſimul & Latinæ Iſaaci Voſſii genius, ut nihil penſi habens & corruptus ab blandis hominibus effunderet quidquid vellet. Nam quis non his Pterophoritis applau-

ſit:

ſit ? quoties ſtudioſis explanati & commendati ſunt ? Quid autem illis alienius & perverſius ? An quia fuit & regio Cinnamophoros, inde & incolæ reperiuntur dicti Cinnamophoritæ ? Imo licet id eſſet, hic nemo talis dici aut ſupponi poſſet, quia nec alii poterant accedere, nec ab ullis hominibus poterat incoli. Ipſe Mela dicit Rhipæos tantum montes eſſe, proxima per nives invia, tum adhuc regionem inhabitabilem; denique primos hominum Scythas. Non aliter in principio libri ſecundi. Quos fingemus igitur Pterophoritas ? Quis autem ullus ab verbo φέρω finxit tale ſubſtantivum ? An dicuntur Μελανοφωρῖται ? Paſſim audio μελανοφόρους, ςεφανοφόρυς, κισσοφόρους, δενδροφόρους, φωσφόρος τελεσφόρος. Hæc una vulpecula ſic audet inſultare Melæ & humano generi, quum *Phœriſta* legatur in omnibus libris. Id ſi ab nivibus voluit mutatum, cur non ex Ammiano petiti fuerunt *Chionitæ*, ἀπὸ χιόνος, Sed nugatorium eſt cogitare de incolis regionis Pterophoræ vel Chionophoræ. Scribit Stephanus. Ποτὲ δὲ καὶ Ταρκυνῖται εἰσὶ, καὶ Ταρκυναῖοι, ἔθνος Ὑπερβορέων, παρ' οἷς οἱ γρύπες τὸ χρυσὸν φυλάσσουσιν, ὡς Ἱεροκλῆς ἐν τοῖς Φιλίστορσι. Vide, an tale quid lateat. Certe iſta Voſſiana natio eſt imaginaria, nec aliud niſi cum ipſa auctoris & procreatoris memoria meretur mitti in iſtud ἐρεβῶδες ὕδωρ.

I, 2, 49. *Mantiani, Tibarani*] Vix ſcio, qui liqueat ex Herodoto vicinos hos fuiſſe populos, quod adfirmat Voſſius, quum Herodotus bis nominet Τιβαρηνὺς, & nuſpiam cum Mantia-

nis

nis jungat, ſed cum Moſchis, Macronibus & Moſſynœcis. Deinde monet eos Mantianos hic intelligendos, quos ad dextram Halyos ripam ponit Herodotus. Quæſo, an jam ad Halyn uſque pervenit recenſendo gentes illas ex oriente verſus occidentem ſitas? Utique nondum ad Armenios pervenit. Inſuper ſane Amardi non ſunt notioris nominis, quam Tibarani; & cur hi nunc ita appellantur, quum I, 19, 70. vocentur *Tibareni*, ubi locat inter Chalybas & Moſynœcos? a quo non alienus Stephanus ſcribit Τιβαρηνία, χώρα πρὸς τῷ Πόντῳ, πρόσοικος Χάλυψι καὶ Μοσσυνοίκοις, qui & ipſe in v. Βόσπορος novit, etſi in loco dubio, Τιβαρανὸς & Τιβαρηνός. Apparet aliud latere. Nempe quum in MSS. legatur *Mathi Antibarani*, vel *Mathi anthibarani*, in Mediolanenſi *Mati antibarani*, quum Juntina dediſſet *Mari Antib.* inde videmus primam literam *t* in reſtitutione addi. Id temere fieri cenſemus, quum literarum numerus ac forma doceat hic lectum fuiſſe *Ibarani*. Quod verum eſt, ſed in eo prima litera degeneravit ex O. Aut ſcripſit enim Mela *Obarani*, aut ſub τῷ *Ibarani* intelligi voluit. Stephanus. Ὠβαρηνοὶ μέρος Ἀρμενίας, plane ut de Amardis ex Ptolemæo ſtatuit Voſſius, quos tamen neſcio quî ille e veteribus libris reſtituiſſe ſe dicat, quum nemo in iſtis aliter legi fateatur, quam in vulgatis *Medi*, qui ſane propius accedunt ad Utenos, quos a Quadrato jungi Obarenis illic teſtatur Stephanus. Sed ruit in his omnibus Voſſius æquali auſu, quo ſuſtinuit impingere contextui auctoris *Mariandyni* pro vulgato

gato *Murrani*. Quomodo ſi ſcripſit auctor, quid illo inordinatius fieri potuit, ut & tam mature ponat Mariandynos, & Bithynos, quos infra cum his conjungit, nunc omittat? Coniunxerint etiam alii Mariandynos cum Venetis, quod fieri poteſt ob varias cauſas. At nunc Mela in recenſendis nationibus verſatur adhuc extra Halyn amnem. Itaque credibile id profecto eſſe cuiquam nequit, & plane mihi imaginor, quum notiſſimi ſint Mariandyni, neminem priorum editorum tale quid proferre voluiſſe, quia nimis abſurdum videbatur & infra lib. 2. cap. 7. recte nominantur & collocantur, æque ut hoc libro cap. 19. neque talis ordo cuiquam in mentem venire poterat, qualis nunc occurrit, ut Mariandyni ſequantur Commagenos, illos Veneti, tum Cappadoces, & Gallograeci? Immo & Gallogræci hi ſunt ficti falſique, quum nullus MS. codex ex poſteriore voce plus agnoſcat quam τὸ *Græci*, unde illi ab Hermolao fabricati & mira libidinis conſtantia ab omnibus deinde adſciti. Itane graſſari oportet in alienis ſcriptis? Equidem quid de τῷ *Murrani* ſtatuere me oporteat, hæreo. hactenus tamen certus, ut quum portionem Armeniæ Μυρινὴν vocari ab Ptolemæo ſciverit notaveritque Voſſius ipſe, hanc rectius in Mela intelligi convenire, quam Voſſianos Mariandynos. Etiam Strabo lib. XI. pag. 531. ſcribit Θρακῶν τινὰς οἰκῆσαι ὑπὲρ τῆς Ἀρμενίας, πλησίον Γυρανίων καὶ Μήδων. Certe hi Guranii accedunt prope ad Pomponianos Murranos, quos ideo ex contextu ejus non amovi. Deinde potius erit, ut vel retineatur

vetu-

vetuſta lectio, vel ſi ita placet ſcribamus *Veneti, Cappadoces, Pterii, &c.* Pteria enim tum regio fuit, tum urbs vel prope vel inter Cappadocas, ut clare colligi poteſt ex Herodoti notiſſimo loco.

1, 2, 5. *Eædem gentes interiora & litora tenent*] Quæ multa dicit Voſſius ad conſiderandum modum deſcribendæ Aſiæ ab Mela habitum, non ſunt alia, quam quæ attulit Pincianus, & afferre poſſet unuſquiſque. Sed oro, quid vult, quum ſcribit Melam nunc dicere gentes illas ſupra memoratas meridiem verſus, Arianos nempe & Gedroſos, tam vaſtas eſſe, ut non litora & oras tantum occupent, ſed etiam interiora terrarum teneant. An nullus ergo locus Ariis? nullus Perſis? quos antea ſimul junxit? Immo cur non indicavit in ſuis Mſſtis aliter legi, ſicut legi ſcio in tribus & editione Iuntina *eæ denique gentes*. Imo ubi dixit Mela Indos, Seras & Scythas poſſidere totum Aſiæ tractum orientalem? Indos & Scythas late patere dixit: Seribus nihil niſi media ferme Eoæ partis attribuit, ut vix ad Gangen pertinuerint, quum tamen late patens verſus occidentem India fuerit, ut docet III, 7 non procul ab principio. Sunt omnia perturbata. Scripſit Mela, *Rurſus ex iis, quæ meridiem ſpectant, Eoæ Indæque gentes interiora.* Indiam mediterraneam, ſed vergentem ad meridiem dicit tenuiſſe illas gentes, quas propriis appellationibus deſignare non poterat, nec tamen aliunde illuc intraſſe ut colonias audierat, Eoas a tergo Serum jacentes, & alias Indas ab poſtico litoralium Indorum poſitas. Tu, cui copia eſt, vide quæſo an

non Mſſti ſic habeant. Certe 3, 9, 75 pro illis *ad eoa* editiones *ad ea* habebant.

1, 2, 58. *Ripis Nili amnis & mari proxima*] Itane? Ægyptii modo poſſident proxima ripis Nili, non ipſas ripas? Voces enim, quibus ſua conſcripſit auctor, arctiſſime conſideravit, & quæ ſunt ripis proxima exponit clarius 3, 19, 127, *Ripas ejus Sauromatæ & ripis hærentia poſſident*. Ripis hærentia & ripis proxima ſunt eadem. Id de Ægyptiis dici nequit, quorum omnino medius eſt Nilus. Hoc vitium lectionis jam olim deprehendit Pincianus, unde is in retractationibus tentabat *Ripis Nili amnis & mari proximis* (male enim in editione Schotti *proximus*) *iidem Ægyptii poſſident*. Sed non ſic loquitur Pomponius. Propius ad verum eſt, quod in MSS. duobus exſtare ſcio *ripis Nili amnis & mari proximo*, ut *poſſidere* conſtruatur tanquam neutrum, quod ſolent facere in verbo *colere* & *incolere*. Aut hoc igitur retineo, aut ex ſimilitudine loci citati videtur corrigendum *ripas Nili amnis & mari proxima*.

1, 2, 66. *Omnes uno nomine Pontici dicuntur*] Plane non egemus verbo poſtremo, quod a duobus MSS. abeſſe ſcio. Immo non eſt Melæ. Itaque quum & Voſſius coire mecum in hoc teſtimonium compulſus ſit, delevi verbum iſtud, & laudi Voſſianæ, quam ut proferret gaudeo me coegiſſe, id dedi, ut vulgatum quoque ordinem mutarem, ex indicio etiam Mediolanenſis libri, ut II, 2, 21. *aliis aliiſque præditi & nominibus & moribus*.

1, 3, 13. *Præcipue media, qua procurrit ad ſeptentrionem: niſi*] Cur ſic placuerit poſtremis &

& nonnullis priorum diſtinguere, cauſa nulla eſt. Et ſane qua procurrit ad ſeptentrionem, non eſt inæqualis. Itaque auctor, quum 3, 2, 6. in ora exteriore Galliæ conſideraret partes ultra Garumnam, ait, *Tunc ad ſeptentriones converſa iterum longo rectoque tractu ad ripas Rheni amnis expanditur*: nec poſt ea quidquam inæquale præter ſinum Codanum amplius memorat ad ultima Europæ. Diſtinguendum eſt, *inæqualis admodum, præcipue media.* (n. circa confinia Galliæ & Hiſpaniæ, ubi agnoſcit Pomponius ultima verſus occidentem.) *Qua procurrit ad ſeptentrionem, niſi ubi ſemel iterumque, &c.* Hanc, quum veriſſima ſit, & vellet eam Voſſius ab ſe inventam eſſe, in contextu obſervavi. Sed eſtne quid amplius? Immo animadverto in tribus MSS. non exſtare voculam *qua*; nec dubito, quin eadem ab pluribus abſit. Et ſane illa prorſus non videtur eſſe auctoris. Vide enim quam leniter procedat hæc deſcriptio: *inæqualis admodum, præcipue media, procurrit. Ad ſeptentrionem, niſi ubi ſemel iterumque grandi receſſu abducitur, pene ut directo limite extenta eſt.*

1, 3, 19. *Graii Tyrrhenum*] MSS. duo *Tyrrhenicum.*

Ibid. *Gentium prima eſt Scythia, alia quam dicta eſt, a Tanai in media ferme Pontici lateris. Hinc in Ægæi partem pertinens Thracia. Huic*] Aliter diſtinguendum curavi, credens voluiſſe quoque diſtinguere Voſſium, licet prout nunc citavi, hæc pars in ejus editione digeratur. Nam τὸ *pertinens* dependet ab verbo præcedente *eſt*: alioquin dixiſſet auctor *pertinet* æque ac *adjungitur.*

1, 4, 3. *Quia nec uſque Aſiæ, & non totis*

hujus litoribus obtenditur] Res digna ſpectatu, quam ſibi potuerit blandiri Voſſius. Rogat acriter, [Atqui cum ipſe inquiat Africam Nilo terminari ab Aſia, qui fieri poteſt, ut nuſquam Aſiæ obtendatur?] Sed quis tamen inde exibit urceus? Nempe quia in omnibus libris manu exaratis ipſe invenit *uſquam*, idque ipſe teſtatur, ideo ſcripſiſſe Melam *uſque*. An potuit quidquam ἀβδηριτικώτερον? Quaſi τὸ *Aſiæ* illic uſurparet Mela in tertio caſu, ut imprudentiſſime ſibi fingit Voſſius; & non ſecundo: cohærent enim τὰ *Aſiæ litoribus*. Africa nuſquam obtenditur Aſiæ litoribus; id verum eſt, ſed tantum ripis ejus ad Nilum. Id in hac ipſa nota ſignificavit Schottus: ſed cujus hanc partem ſapienti judicio ſcriptam prætermittit Voſſius, lætus inſultare parti poſteriori, quam ſane omitti ab Schotto melius fuit. Et quæſo qui ſuſtinerem illud *nec uſquam* in Mela mutare, quem novimus ſic repetere III, 3, 36. *nuſquam late patet, nec uſquam mari ſimile*.

I, 4, 8. *Paulatim adductior. Ubi finitur* &c] Non intelligo, cur ita placuerit auctorem hunc ſecare in membra nimis tenuia. Nonne enim multo lenius cohæret? *& ideo ex ſpatio paulatim adductior, ubi finitur, ibi maxime anguſta eſt*. Sic ſane edidi.

I, 4, 33. *Sine tectis paſſim ac ſedibus vagi*] Ad Melæ manum ſi attendas, rectius abeſſet τὸ *ſedibus*. *Sine tectis paſſim ac vagi*, ut I, 8, 31. *paſſim ac ſine lege diſperſi*. Et ibidem verſ. 46. *confuſo parentum coitu paſſim incertique*. Sed in ſcripto codice legi *ſine tectis, ſedibus, ac paſſim*

va-

vagi; Mediol. *ſine tectis ac ſedibus paſſim vagi*, ut & Juntina editio.

1, 5, 12 *Et ob magnitudinem nulli nunc uſuro habilis*] Neſcio quinam illi manu exarati libri ſint, quorum fiducia Voſſius vocem *uſuro* ejecit, ſi quidem id ſponte ejus contigit: nam in nota eſt citatio ſatis dubia; unde reſtituere debui. Quippe Mela ſuum vindicat lib. III. cap. 7. 36. *ut elephantis etiam ſicut nos equis, facile atque habiliter utantur.*

1, 5, 29. *Ob numerum ſeptem*] Hos ipſos eſſe, quos in nummo Hadriani Africa cubito premit, non levis eſt conjectura interpretis nummorum Crojanorum, quem ecce hic appoſitum.

1, 6, 13. *Ultra monumentum commune regiæ gentis, deinde Icoſium* [Sic repoſui vulgatam lectionem ab omnibus MSS. confirmatam, quos ita fervide contemnere, ut pro ea ſubſtituas *Deinde munimentum commune regiæ gentis, ultra Icoſium*, mera impotentia eſt. Explicatur tamen, & dicitur Mulucha vocari munimentum commune regiæ gentis, & nihil eſſe clarius. Quod mirari ſatis nequeo. Nam cur hanc notabilem deſcriptionem non adjunxit capiti præcedenti & ipſi mentioni amnis Muluchæ, quod profecto fieri decuit? Deinde Mulucha non eſt magis munimentum Numidiæ quam Mauritaniæ, ſi modo hic ſenſus erit, & ipſos Numidas Mauroſque intelligemus regiam gentem: in hoc autem ſenſu ita loqui profecto non eſt eruditi Latini, qui tunc nunquam aliter quam munimentum regnorum regnive dicturus fuit. Sic memini Curtium ſcribere de fluviis extremis imperii Perſici,

etſi Perſæ æque ac Numidæ fuerint regia gens. Et ejuſmodi regia gens potius dilata paulum ab Pomponio fuiſſet, & ad Baſilidas inferius relata. Præterea hic ipſe ſenſus jam editus eſt a Mela in prioribus, ubi hunc amnem dixit ingentium regnorum terminum: ut ita prorſus idem nunc recoxerit. Sed videlicet poteſt munimentum regiæ gentis non de ipſis populis accipi, verumque familia regia, & ſic debere intelligi putamus; in quo ſenſu equidem non video, qui intelligere & percipere debeam Mulucham amnem munimentum commune regiæ gentis? Sic noſtri nec rure loquuntur. Quare omnino retinemus vulgatum, & monumentum commune regiæ gentis interpretamur locum ſepulchro omnium è regia Numidarum familia deſtinatum, ut 3, 8, 52. *Erythræ regis monumentum.* Neque vero hic nobis imaginamur inſulam, neque quia vel non ab aliis indicatur, vel non exprimitur locus urbsve fuerit, an quid aliud, ideo quidquam ſcrupuli hic videmus. Satis eſt, quod unus Mela ex reſiduis ſcriptoribus id nobis dicat, & illi credimus fuiſſe locum ſecretum & immunitum, qui Numidico ſermone tale quid ſignificaverit, quod nomen Latino ore concepit auctor. Icoſium eſſe id nequit, ſi credimus Solino, ex Græca lingua deducenti, quaſi ab xx Herculis comitibus appellatum. Sed ſine hæſitatione ſtatuimus nunc facere auctorem, quod facit 1, 13, 10, ubi ſcribit in parvo tumulo Arati poëtæ monumentum, nec tamen indicat, quod iſtius tumuli aut loci poſtea notabilis nomen fuerit. Sed Latine ſcripſit monumentum regiæ gentis, ſic interpretans vocem Africanam, ut non modo

fa-

facit in his barbaris vocabulis, ſed & in aliis. Sic 2, 3, 59. in Argolide maluit dicere præter Argos & Mycenas eſſe *templum Junonis vetuſtate & religione percelebre.* An cauſa fuit, cur non dixerit Heræum? nulla, niſi ipſius genius, cui ſua fuit cauſa & juſta. Sic 2, 4, 84, maluit *Petræ quas Sirenes habitavere*, quum tamen 2, 3, 96. non tantum dicat *Scironia ſaxa*, ſed & cauſam appellationis explicet. Id autem regiæ Numidarum gentis monumentum ubi melius ſtatueretur, quam circa Iol, regiam ſedem, fere in medio litoris & regni ab ea parte? Sed neque magis mirum eſt, id fuiſſe ad litus. Nam & ſic ab Plinio ſcribitur lib. VII. cap. 2. *Similis & in Africa gens Pſyllorum fuit, ut Agatharchides ſcribit, a Pſyllo rege dicta, cujus ſepulchrum in parte Syrtium majorum eſt.* Sic apud Pauſaniam in Atticis. Μνῆμα ἐςὶ πρὸς θαλάσσῃ Λέλεγος, & paſſim alia principum virorum, maxime circa Trojam. Immo ipſum Cadmi & Harmoniæ monumentum: nonne ait Dionyſius Κεῖνον δ' ἂν περὶ κόλπον ἴδοις ἐρικύδεα τύμβον? Ravennas Anonymus inter Ruſicade & Hipponem ſic notavit *Monumentum Annibal.*

1, 7, 1. *Regio quæ ſequitur a promontorio Metagonio*] Bene habet. Non quia nuper inceperunt exiſtimare erraſſe accuratiſſimum alias auctorem, ideo etiam erravit, & id pro certo admitti debet. Ita tamen ſcribit Voſſius, idque ideo, quia Polybius, Strabo, Ptolemæus omnes gentem illam haud procul a freto collocant, ipſum vero promontorium Metagonium flumini Molochath vicinum faciunt. De duo-

bis poſterioribus non eſt quod ſatagam : de Polybio, unico horum & fideliſſimo arbitro, videamus. Is libro 3 cap. 35 ſcribit ab Annibale Hiſpanos milites, Therſitas & Maſtianos in Africæ præſidia traductos eſſe, πλείους ἐ ἰς τὰ Μεταγώνια τῆς Λιβύης, τινὰς δὲ εἰς αὐτὴν Καρχηδόνα. Ex quo loco apparet perſpicue Metagonia fuiſſe ſub imperio Carthaginienſium. At Mauritania vel propinqua flumini Molochath nunquam probabuntur fuiſſe ſub Carthaginienſibus hoc tempore, de quo Polybius, quum in Numidia eſſet Syphax, Mauritania diu adhuc poſt habuerit reges ſuos. Immo plus fidei in his partibus meretur Pomponius, quam alii, ut qui in oppoſitis Hiſpaniæ locis natus, haud dubie peritiſſimus fuit litoris Africani. Quin etiam hoc ipſum confirmant verba Ariſtotelis clare dicentis ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τῶν Καρχηδονίων fuiſſe τὸ Γώνιον. Itaque viderint alii, quid in diſcrepando ab hac ſententia ſequuti ſint. Nam quæ Voſſius preterea addit, voluit opinor compoſitæ fabulæ lepidum dare ἐπεισόδιον. Quod monere etiam debeo, Africam minorem in Mela uſpiam occurrere non video, ut neque alias illas diviſiones regionum quarundam in majores, & minores, ſi Baleares excipias. Hîc autem quum Mela ſe ipſum ſatis oſtendat in ipſo mox principio, putavi titulum concipiendum, non *Africa minor*, ut paſſim in editionibus, quas fatue ſecutus eſt Voſſius; ſed *Africa proprie dicta.* Certe Pincianus iſti capiti caſtigationum ſuarum præſcripſit EX AFRICA PROPRIE VOCATA; & in Mſto vidi prænotatum *Africa prima* incertum unde

&

& qui. Ipſe Mela ſe ſervat 2, 3, 153. *quos proprie Illyricos vocant.* Et lib. 3, 5, 28, *in eum quem proprie & totius nomine Caſpium appellant.*

1, 7, 3. *Hippo Regius*] Ita edidi, non ut Voſſius & alii *regius*, quum mox a majuſcula litera incipiant voces *Hippone Diarrhyto.*

1, 7, 16. *Hadrumentum, Leptis, Clupea, Abrotonum, Taphrure*] In uno MS. inveni *Adrumentum Leptis Dupea adromathe* (*habromacte* Mediol.) *phire.* In altero erat *Hadrumetum Leptis Dupea Abromacte phyre*, quæ ſatis conveniunt ad varias lectiones ab aliis prolatas. Quibus antequam medicina a me admoveatur, nihil mihi nocuerit ante deprecor litera *m*, in τῷ *abroma*, quæ non aliunde facta eſt, niſi ex coaleſcentibus lineolis III, ut ſæpe accidit in hoc ſcripto. Sic 2, 7, 93 *Ægina* editum fuit pro *Ægilia.* ſic 2, 7, 172 edebatur *Iginium* pro *Igilium.* Immo inopinanter ſæpe & undecunque per vitium augeſcentibus, ut in noviſſimo illo *ini* increvit pro *ili*, interdum diminutis, ut 3, 1, 70 pro *Ullam* vel *Uliam* obtinuit *Uiam.* Sic vitio aut temeritati dari mihi nequit, ſi rear illud *m* ex tribus lineis male auctis ortum, quum duas tantum eſſe debuiſſe modo ſit futurum manifeſtum? In his autem variæ lectionis ſcrupulis vel accuſare neſcio quos imperitos, ignorantes Adrumen & Hadrumentum eſſe eandem, hanc quoque addidiſſe, & hoc prætextu integram illam *Hadrumentum* ejicere, aut concedere tandem gemina fuiſſe oppida idem nomen ſortita Abrotonum, ſi nihil aliud, varietatis & hærentis animi ſigna ſunt. Mirum eſt in his Pomponianis ſe exercuiſſe aliquem imperitum, & non

 etiam

etiam 2, 7, 147. ubi Græca appellatione utitur Pomponius ſcribens *Acragas*, interveniſſe aliquem imperitum, qui adjecerit *Agrigentum*. Sed ut illic non intervenit, ita nec hoc loco, niſi fortaſſis nuperrimus. Alia hîc circumſpicienda. Videlicet ut in *Clupea* in MSS. coaluit prima litera in *d*, juncto male ductu, ſic quoque factum in *adroma*, ubi ex *dr* ſi concinnes *ch*, (ubi vides ductus eoſdem) quam prope aberis ab *Acholla*? Ejus enim urbis vocabulum hic exoleviſſe opinor, & nihil ſupererit ſcrupuli. *Adrumetum*, (Sic enim malui ex MSS.) *Leptis*, *Clupea*, *Acholla* (vel *Achollas* quæ poſtrema litera manifeſte habetur in MSS. quibuſdam, & antiquis editis, ex quibus citat Hermolaus *abromachte phyre*, & ſic quoque dixerunt) *Taphryre*. Ab Appiano in Punicis pag. 95 junguntur Ἀδρυμητοῦ, Λήπτεως, Σαξοῦ (Ortelius Θαψοῦ, ut Hannibalis turris inter Achollam & Thapſum fuiſſe ſcribit Livius lib. 33) Ιτύκης καὶ Χόλλης: ab Anonymo Ravennate *Adrimetum*, *Ruſpina*, *Lepti minus*, *Tapſum*, *Sublecte*, *Acola*, *Ruſpo*. Unde jam ſic edidi, deridens inanes impetus, quibus poſtea Voſſius hanc Achollam petivit. Sed dum de hac ipſa regione & earundem urbium vocabulis inſpicio accuratius, incido in eximium locum in periplo ſub Scylacis nomine, in capite de Lotophagis, ubi hæc ſunt verba. Ἀπὸ δὲ Θάψου τῆς μικρᾶς καὶ Δερυίτης ἐστι κόλπος εἴσω ἐν ᾧ ἡ Σύρτις ἐστὶ ἡ μικρὰ Καρκινίτης καλουμένη. In quibus verbis præterquam quod Voſſii editio fruſtretur lectorem damno vocis μέγας poſt vocem κόλπος, tum poſt edi-

editionem duorum inſignium hominum nihil ſani eſſe video; nec quicquam minus quam ſarat ille qui pro Δερνίτης corrigit Τειλωνίτης. Quæ enim veritas eſt, poſt Thapſum minorem ponere Tritoniten ſinum ac Syrtim minorem? Immo quæ eſt illa minor Thapſus? Sed & quis Syrtin minorem vocavit Cerciniticam? Nihil his imperfectius. Lego: Ἀπὸ δὲ Θάψου Λέπτις μικρὰ καὶ Ἀδρύμης ἐστι. Κόλπος εἴσω Κερκινίτης, ἐν ᾧ ἡ Σύρτις ἐστὶ ἡ μικρὰ καλουμένη, πολὺ, &c. *Poſt Thapſum Leptis parva & Adrymetum eſt. Intus ſinus Cercinites, in quo Syrtis eſt minor appellata.* Senſu apertiſſimo & quem adfirmat omnis geographiæ Africanæ notitia. Præterea Adrymeti mentionem hoc loco fieri debere & ab Scylace factam eſſe apparet ſatis ex ſequente pagina, in qua notat „quanti ſpatii ſit præternavigatio Neapolin Adrymeto; id quod non ſolet facere, niſi præmiſſo loci utriuſque ſitu.

1, 7, 34. *Bryon.*] Ita clare legitur in MS. Chiſiano, ut propterea non dubitaverim illud recipere in contextum pro ficto *Borion*, & non minus ficto Voſſiano Βρυῶν αἰγιαλόν. Ubi legit in Græcis libris Βρυῶν? Cur in Ptolomæo male ſcribitur Βρύων?

1, 7, 38. *Contra Cyrenaicos.*] Quum in Aldi editione *Cyrenicos* inveniret Pincianus, voluit pro eo legere *Cyrenæos*. Id perperam factum pronuntiat Voſſius, quia ab Cyrene oppido ἐθνικὸν eſt Cyrenæus, & a Cyrenaica provincia nullum aliud poteſt gentilitium formari, quam Cyrenaicus. Quid igitur? an Cyrenenſis non diciturab Cyrene? Item Κυρηνίτης apud Stephanum? Id

certe

certe ἐθνικὸν elegit Salluſtius. Et utrique hi ab oppido ipſo Cyrene profecti ſunt, ut alteri ab Carthagine. Quid igitur vult iſta Voſſiana diſtinctio? Porro non quæritur an ab Cyrenaica provincia nequeat aliud gentilitium formari, ſed an Mela ſic ſcripſerit? Id videtur Aldus non ita ſtatuiſſe vel ſponte, vel ab codicibus antiquis inductus. Et id verum eſt. Non ita ſcripſit Mela; *ſed contra Cyrenæicos*, ut mox etiam *Cyrenæica*. Sic enim ipſe vidi in Mſto certe uno ex bonis. Id tam probum puto, quam eximius ille Medicæus in Tacito lib. 1 Hiſtor. c. 10 legit *bellum Judeicum*, & c. 76 *Judeicum exercitum*, quæ opinor prorſus propriæ auctoris ſcripturæ documenta. Mediolanenſis manifeſte *Cyreneicos* & *Cyreneica*.

1, 8, 7. *Mox & paulatim tepeſcens.*] In MS. vidi *& perpaulatim*, quod etſi Voſſius ſcribat ſe non probare, quia *perpaulum* & *perparum* Latinum eſt, illud vero non item, qui probabit: quæ definitio vel terminus apponendæ huic particulæ ſtatuetur? Duntaxat & ordo loquendi ſuaviter ſic procedit, & ego ut Pomponii proprium aſſerere non dubito. Paſſim enim hæc compoſita amat, ut oſtendunt illa *pernoxius*, *pernobilis*, *percelebris*, *perviridis*, *perſæva*, *pergrandis*. Immo nec temere 3, 1, 21. MS. *tantis permeatibus*, ubi vulgo *meatibus*.

1, 8, 12. *Portus Paratonius. Urbes &c.*] Cum Schotto aliiſque Voſſius putavit ita puncti nota diſtinguendum poſt ſecundam vocem, quod ego non magis illic ponendum judicans, quam poſt τὸ *Nauſtatkmos* delevi, & ſubſtitui, quod fuit Melæ.

1, 8,

1, 8, 15. *Cultu Deorum.*] In MS. legi *Deûm*: qui quoniam mos eſt Pomponii, debuerat ſine mora exprimi. Sic enim 1, 9, 57. *tricenûm pe- dum.* 2, 7, 70. *duum millium ſpatium.* Idque nunc ſequutus fui, nihil impeditus ſenio Voſſii.

1, 8, 42. *Apud Garamantes.*] Sic edit Voſſius, ſic citat tanquam in aliis editionibus legeretur, ſic ipſe etiam refingens Melam proponit, & tamen in ſuis non-obſervationibus dicit *his ſubjungit Garamantas.* Quam indigna varietas? Scias tu, lector, in editionibus Philippi Juntæ, Schotti & Sanctii pluriumque, Pincianum in ſua Caſtigatione, etſi non in citatione, habere *Garamantas*, quod quum legerim quoque in MSS. repoſui.

1, 9, 11. *Alteraque ex parte.* MSS. tres *alteraque parte.* 1, 17, 24. *promuntorium, quod altera parte alium* ſinum *efficit.* 1, 19, 89. *Montes altera parte in Euxinum obverſi.*

1, 9, 14. *In immanem locum.*] Quem videtur ſignificare nummus Hadriani iſte inter Crojanos tab. XXXIX. n. 7. ubi & Hippopotamus & Crocodilus.

1, 9, 19. *Jam pene navigabilis.*] An hæ voces non eundem fere, immo eundem plane ſenſum habent, quem præcedentes, *partim aſper, partim navigia patiens?* Hanc enim deſcriptionem admittens fluvius eſt pene navigabilis. Sed mittamus hæc. An Pomponius adeo fuit attentus, ad notandum, ubi non poſſit navigari, quam remiſſus & negligens in obſervando loco, ubi poteſt commode navigari? Non patitur hoc ſedulitas Pomponii, & eſt putidus lapſus editorum. In duobus enim MSS. quibus tertius accedit Mediolanenſis, extare ſcio *jam bene navigabilis*, quod tam

tam verum eſt, quam falſum alterum, quod quidem falſiſſimum. Immo haud dubie ſic legit Plinius & hunc locum reſpicit ſcribens 5, 9 *navigationis Ægyptiæ finem.* Sed & natura deſcriptionis fluviorum & ipſius noſtri auctoris hanc emendationem expoſcit. Nam plane ſic procedit in Garumna 3, 2, 40, quem quum dixerat a fonte diu vadoſum & vix navigabilem, poſtea ait non navigia modo tolerantem, ſed & majora.

1, 9, 20. *Iterum iterumque diviſus, ad Delta acumen it per omnem.*] Placet vobis, viri docti, hæc iners Voſſii procacia, ſimul in Salmaſio, ſimul in Pomponio? Quid ſi probemus, an Nilus ad Deltæ acumen poteſt dici ire per omnem Ægyptum? an non ad Cercaſorum jam incepit id facere? an ad Deltæ acumen in plures quam tres alveos poteſt ſcindi, aut ſcinditur? ubi autem poteſt dici iterum iterumque diviſus? utrum ad illud ipſum acumen? an ad aliud quid? Abſit ut mihi hæc placeant: idque in præfatione tetigi: & non auſus fuit Voſſius ad hoc acumen ultra accedere, ſolum iſtud effugiens. Imo ſicut ſupra Cercaſorum oppidum deſignavit, ubi prima diviſio fieret; ſic eripi mihi nequit, nunc quoque duo loca indicata fuiſſe ab auctore, ad quæ fieret tum ſecunda, tum tertia diviſio. Id evincit iſta conſtans omnium codicum lectio *ad Delta & ad Melin* ut quidem adſeverat Voſſius: ſed in duobus ſcio eſſe *Deltam.* In Mediolan. *ad Deltam & ad Melyn.* Id evincit continuus mos Melæ. Sic III, I, 63 dicit *Tum reducta iterum, iterumque recto margine jacens extenditur.* Sic enim illic diſtinguo deſerens Voſſium. Ait reductam iterum eſſe, nempe poſt flexum priorem: reductam vero innuit

circa

circa Eboram, ubi portum ſtatuit, qui plerumque ſolet in ſinu eſſe: iterum verò jacet recto margine circa turrim Auguſti. Supra hoc libro cap. 2. v. 20. *Ab eo obliquat iterum ad Boſporum: iterum iterumque ad Ponticum latus curva.* Sic enim habere codices meliores indicat Voſſius. Unde ejus memor in capite poſtremo hujus libri poſt Trapezunta notat angulum fieri: deinde circa Cygnum eſſe primum flexum curvi litoris. Quod utinam facere potuiſſet etiam lib. III cap. 2, ubi Rhenus Flevonem inſulam amplexus dicitur fieri *iterum arctior, iterumque fluvius emittitur.* Verum Voſſius quaſi ludere Pomponium in hac iteratione ſtatuit perinde ac Martiali dicitur Paulinus *thermis iterumque iterumque iterumque lavari*, 2, 14. Melis etſi in reliqua vetere Geographia ſit ignotum vocabulum, non eſt utique ſolum: ſunt alia ejuſdem fati. Debent autem annotari tres præcipuæ Nili diviſiones, ut fit ab Herodoto, ſic à Mela. Id primo fit ad Cercaſorum; deinde quum, εἰς τὸ ὀξὺ τοῦ Δέλτα ἀπικνέεται, τὸ ἀπὸ τούτου σχίζει τὸ Δέλτα μέσον & ſimul facit ἕτερα διφάσια ϛόματα: ſequuntur adhuc δύο ϛόματα οὐκ ἰθαγενέα, ἀλλ᾽ ὀρυκτὰ, Bolbitinum & Buccolicum. Hæc noxa eſt, quod Herodotus non nominarit locum, unde illa incipiant. Pomponius ergo noſter aliunde ſignavit urbem Melin, unde iſtæ foſſiones progreſſæ ſint. Id retineo nomen, non cum Pinciano Memphin ſubſtituens.

I, 9, 66. *Marmore extructus ac tectus.*] Herodotus dicit ὀροφὴ πάντων τούτων λιθίνη, κατάπερ οἱ τοῖχοι. Iſta autem πάντα ταῦτα reſpiciunt ad præcedentes αὐλὰς & οἰκήματα & παϛάδας.

Ut

Ut id Herodotus non de ipſo labyrintho (qui tamen inde conſtabat) ſed de partibus ejus dixerit; dubitarique debeat, an non Mela, ſatis Herodotum intelligens, ſcripſerit *extructas ac tectas.* In nummis qui effinxerint labyrinthum, patet ex hoc Auguſti, & altero Aurelii.

1, 9, 107. *Alexandria Africæ contermina, Peluſium Africæ, ipſas oras ſecant.*] Recte Voſſius, quod lectionem veterem reddidit; an & veram veteremque diſtinctionem exhibuerit, dubito. „ Dicit, Oras Africæ & Aſiæ ſecant Alexan„ dria & Peluſium. Nihil clarius. Paſſim ſic „ loquitur, cum totas continentes oras vocat. Si volumus, quod res eſt, nihil profecto obſcurius. Nunquam ab Mela ſtatuitur urbs ſecare oram, ſed tantummodo fluviorum alvei. Lib. 2 cap. 1, 17. *Mæotidos flexum Buces amnis ſecat.* 2, 3, 32. *Rhion deinde latus oræ ſequentis incidens.* 3, 5, 42. *Araxes quoad campos Armeniæ ſecat.* 3, 8, 33. Euphrates *non ſecat continuo agros.* Ita hoc loco per Nili alveos & oſtia ſecari oras ipſas ſcribit, facta diſtinctione, quam hæc editio tandem refert, ut opinor, veriſſimam. De Alexandria autem & Peluſio id prædicat, eas eſſe clariſſimas urbes in litore, quum reliquæ ſint longe a mari. Sed hoc jam viſum patri meo in Obſervationum libro primo. Difficilius eſt, quod ſequitur.

1, 9, 110. *Mendeſium, Taniticum.*] Nam quis in contemplatione lectionis vetuſtæ moderatus & elegans indulgeat accedatque Hermolao Barbaro, quum ipſius temporibus ederetur *Catapiſcum*, ad Ptolemæum, Strabonem, Plutarchum Pliniumque abeunti & inde *Tanicum* procreanti? aut hanc ipſam vocem augenti Pinciano, ut nunc habetur,

betur, nullo reſpectu vetuſtatis, quæ omnis præter exiguam mutationem convenit ad citatam ſcripturam, ut videre eſt in notis Voſſii, & ut nos quoque teſtari poſſumus, vel *Cataptiſtum*, vel *Captiſcum*, in Mediol. *Catapyſtum.* Hinc Voſſius auſus eſt rogare, An κατάπλωστον ſcripſit Mela? & ne ratione deſtitui putemus, addit, a facili appulſu poſſit videri dictum hoc oſtium. Sic ille vir lepidus, tam profecto ridendus, dum inter cætera Nili oſtia, omnia vere Ægyptiaci ſermonis, ſtatim ob literarum convenientiam infulcit aliquid Græci, quam ipſe ridet Salmaſium ob μεγαλος ποταμὸς, haud dubie negligentia indigna, quæ tamen abſit ut lædat peritiam Salmaſii in ſermone Græco. Quin hoc agendum erat, non ad ulcera aliorum declinandus impetus. Vix, fateor, prima fronte ex hac tam differente, tamque obſcura lectione aliquid veri extrices, vel potius vix decernas, quid eligas. Sed tamen nullus, ſpero, oſtiorum Nili paulo peritior diffitebitur, quin recte contemplatus vel ſuperius poſitas ſcripturas, vel Vaticani codicis *Captatiſcum* vel *Caplatiſtum*, alterutrum dicat latere vel *Aphthiticum* ex auctoritate Herodoti 2, 166. jungentis nomos Aphthiten, Taniten, Mendeſium, unde potuit oſtio circa has partes appellatio contigiſſe; vel *Cabaſiticum* ut Ptolemæus, aut *Capaſtiticum*, ut Plinius nomum eundem agnoſcunt, etſi ille tam longe hinc eum removeat, ut vix videatur oſtio inter Mendeſium & Peluſiacum inde acceſſiſſe nomen. Quicquid ſit, alterutrius vocis literæ his perſimiles. His ego nodis durum nu-

per Voſſii ingenium non ſine riſu exercui; quibus quos ille, languidiſſimos ſane, adhibuerit cuneos, videre eſt in plena vappæ appendice. Sed bene eſt, quod monui *δεύτερον πλοῦν* in hoc oſtio exſpectandum eſſe. Hunc ecce tibi. Scripſit enim auctor *Calaſirium* vel *Calaſiricum*. Eam vocem univerſam habes in lectione Vaticani codicis & alterius, quem optimum appellat Voſſius, ſi abieceris literam *p*. Scilicet Herodotus quum lib. II. cap. 164. dixiſſet de Ægyptiis *ὅτι μάχιμοι αὐτέων καλέονται Καλασίριες*, addit cap. 166. *Καλασιρίων δὲ οἵδε ἄλλοι νομοί εἰσι. Θηβαῖος, Βουβαστίτης, Ἀφθίτης, Τανίτης, Μενδήσιος, Σεβεννίτης* &c. Ex his ergo patet ad illos pertinuiſſe præfecturas multas Deltæ & *τῆς κάτω χώρας*, ut dicebant: ubi ab eiſdem oſtium fuiſſe denominatum mirari nullus poteſt: quod quia ſic prope accedit ad priſcos codices, id reſtituere contextui non dubitavi.

1, 11, 5. *Et Sophene.*] Regionem hujus nominis nemo non, uti par eſt, Armeniæ attribuit, & quidem illi, in qua Tigris dicitur emergere. Itaque tam remotum id eſt ab Syria, ut nullo modo ſub ea comprehendi aliquando potuerit vel poſſit. Id tamen incepit ſtatuere Hermolaus Barbarus, nec refragatur Voſſius vel propter Plinium, qui ſic refert 5, 12. Syria *qua tranſit Taurum Sophene*. Unde is videri poteſt in Mela ita nunc legiſſe. Mihi credibilius videtur ab Plinio eam opinionem de Sophene tam vere et Pomponio noſtro hauſtam, quam ſequens ex eodem accepta eſt, qua ſtatuit Commagenen quo-

que

que Syriæ annecti. Accedit quominus id perſuaderi nobis poſſit, quod ipſa ſeries vocabulorum, prout ab eo recenſetur, foret confuſiſſima profecto & perverſi calami opus, ſi quum, Meſopotamiam, Damaſcenen & Adiabenen præmiſeris, tum admixtæ Judææ annectas Sophenen. Nulla miſerabilior geographia. Jam vero etiam clare vetant MSS. in quibus omnibus reperitur *Colophone*, quam a Plinii haud dubie ſæculo propagatam ſcripturam ſi hic adeo ſuſtinuit invertere, profecto non ſequutus eſt, ſed ex perperam intellecto Mela aliquid finxit; ſicut Hermolaus, quum ſcribendum putat non *Colophone* ſed *Sophene*, (editio Juntæ *Sophone*) non adjuvit leniter Melam & ex corrupta paululum veram ejus manum reſtituit, ſed incondite ex ingenio ſuo finxit. Neque enim hæc conſtantiſſima ſcriptura, adeo ubique teſtata, vel debet vel poteſt vel meretur ita detorqueri. Quin ex ea proxime & veriſſime ad ipſam Melæ manum acceſſuros nos ſperamus, ſi in contemplanda litera *h* utamur eadem via, qua 1, 7, 17 in aliis uſi fuimus diducentes eam in *it*. Putamus enim hic latere *Colpitene*, vel ſi ita præfers *Colopitene*. Sic enim apparet dictam fuiſſe partem aliquam Syriæ inprimis circa Phœnicen ac Judæam, ita ut Stephanus illam teſtetur aliquando appellatam Κολπιτηνὴν vel Κολπίτην, ut alii ex corrupta ibi vocis terminatione emendant. Hanc offam nuper canino illi Voſſio objectans circumlatrandam, animadverti non eſſe exceptam ab illo prout opinabar. Nam hanc κολπίτιν non elidit ex ſententia Bocharti in Africæ litora eam temere transferentis (quem tamen le-

gerat & noverat, & hinc me rejectum iri exſpectabam) ſed ad mendaciſſimæ argutiæ explicationem diſcedens, neſcio quos non populos κολπίτας non male dici fingit, quum nulli Græci id unquam fecerint, ideo vix agnoſcentes alios præter Κιναιδοκολπίτας & Πιθηκοκολπίτας. Nunc tecum ago, lector, & cum annis ab tam perverſo capite liberatis. Quæſo te, an ut diſcam Sophenen eſſe partem magnam Syriæ, Strabonis locus in libro XII. adeundus erat; qui Strabo diſerte pag. 521. ſcribit Σωφηνὴν τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, & pag. 520 Aciliſenam fuiſſe ſub Sophene? An potuit quidquam de Armeniaca Sophene teſtari ille apertius? Scilicet quia Sopheni coluerunt oppoſitam Commagenis ripam, ergo & Sopheni & Commageni ſub eadem gente habiti ſunt? Enimvero ſecura in Geographicis argumentatio? Sane quum multa Iſaaci Voſſii ſint ſtupida & ἀχάριστα, vix quidquam ſtupidius ab eo actum, quam quum negavit Sophenen eſſe in Armenia: vix quidquam mendaciloquius, quam quum ſcripſit in hac nota me dixiſſe Plinium erraſſe, & vitioſam ſecutum fuiſſe Melæ lectionem, utpote qui & Commagenen quoque Syriæ annectat: ejuſdemque generis eſt, quum in collocatione Sophenes ſcribit me ſolas inſpexiſſe tabulas Ptolemæi, quum referrem ipſa verba Juſtini ex libro XLII. cap. 3. Et quæſo ubi ſunt illi a me juſſi ad Tigridis fontes migrare Sopheni? An tantis ac talibus mendaciis apta ſunt Windeſorienſium Eccleſiaſticorum Sepulchra? videant. Illuc certe ea debent ablegari, certe ad Voſſianum loculum. Ut te-

cum, mi lector, ex vero aliquid communicem, quum verſus Judæam hîc deflectat Mela, an in iſta *Colophone* non videtur tibi ſedere *Gobolene*, quæ Γοβολίτις dicitur Joſepho, incolæ Γομολῖται Stephano, portio Idumææ?

1, 12. *Phœnice.*] Quum hæ inſcriptiones factæ ſint ab editoribus, (in MSStis enim, certe quorum nos conſcii ſumus, non habentur niſi paucæ,) cauſa nulla fuit, ut eorum ineptias ſequens ederem quoque *Phœnicia*, prout Voſſius & contextui & ſuis obſervationibus præfigit; quum & hoc loco & jam ante & rurſus capite ſeptimo libri ſecundi appareat Melam non agnoviſſe, certe noluiſſe uſurpare niſi *Phœnice.* Immo quod mirandum, in notis Hermolai ſimul & Pinciani ſic citatur, ut nulla hæſitatio me coërcere debuerit. Ortelius quum citat ex Euagrio *Phœniciam Libaniſiam* viderit; quum Euagrius lib. VI. cap. 5. recte ſcripſerit ἐν Φοινίκῃ Λιβανησίας. Sed & is ipſe ſic Palmyram ait deſcribi ab Procopio 2 Ædificior. In Phœnicia ad Libanum. Etiam in iſta Phœnicia fœces ſorbet Harduinus in pagina extrema tomi ultimi Pliniani, ubi agit de Arce Phœniciæ, ut amat loqui, oppido, cum in nummis illuſtratis bene noſſet Phœnicen. Notavi & in Cicerone lib. v. de Finibus cap. 20. Sed & hanc ejus appellationem probat nummus, quem ex Triſtani tomo II. pag. 100. appoſui: de quo placetne audire aliquid lepidum? Joach. Oudanius eſt, cujus liber valde placet harum regionum incolis; is ſcribit pag. 107. Idume dight bey van Pallemboome Boſſen zeyt Lukanus

Idumea; maer FENICIEN ſchijnt zijne naam niet anders dan van een Pallemboom te ontlenen / om dat een Pallemboom in d'Oostersche taal Fenix genoemt word: dit aan Judea palende / word / mijns wetens / op geene penningen gebonden. Is quum ita ſcribat, in præfatione tamen ſuſtinet jactare uſum magni hujus nummorum interpretis.

1, 12, 8. *Vici tenent ulteriora.*] Video ſane, quid ad commoditatem hujus loci explicando adferant: & grate accipio. Sed interim negari nequit, quin vix duas urbes paſſim recenſeat Mela, ubi non eadem verba locum habeant & immiſceri debuerint, utpote inter quas utplurimum vici & parva oppida interſint, quorum auctor rationem non habet, ſemel clariſſima modo & notiſſima oppida recenſere conſtituens. Neque profecto ulla eſt in hoc loco ſingularis cauſa. In MSto Chiſiano legebatur *Vici tenent. Ulterior & adhuc opulenta Sidon.* An poteſt hoc placere, ut inſulam Tyron non tam Pomponii ætate nobilitaverit ingens urbs, ſed potius omnibus per ruinas interciſis vici quidam tenuerint, quorum tamen unus major frequentiorque id nomen ſolennius habuerit, paulatimque beneficio Cæſarum rurſus accreverit. Hæc nuper. Quid autem debeam memoriæ abſurdi Voſſii, hinc patet. Scribit enim in appendice, quaſi vulgo legeretur *& adhuc opulenta Tyros*; ego autem conarer reponere *opulenta Sidon.* Poſt hanc ſceleſtam rabiem, ut notulam eam oſtenderet plenam erroribus, dicit: tempore Strabonis adeo habitatam fuiſſe hanc peninſulam, ut nullus omnino locus in ea re-

„ pe-

„ periretur ædificiis vacuus; Itaque Strabonem „ illam eadem ratione inhabitari ſcribere atque „ Aradum, & propter anguſtiam peninſulæ do- „ mus ibi altiores & plurium fuiſſe tectorum „ quam Romæ. Primo an agimus de ætate Stra- bonis; an non Mela aperte teſtatur eam nunc deficere? Dein quæſo te, an hæc omnia licet colligere ex verbis Strabonis lib. XVI pag. 756. Τύρος δ' ἐστὶν ὅλη νῆσος, σχεδόν τι συνῳκισμένη παραπλησίως ὥσπερ Ἄραδος. In his nihil de multiplici contignatione tectorum. Imo nihil aliud in his indicat Strabo, niſi inſulam totam fere occupatam ædificiis, perinde ut erat Aradus: ut ſolam ſuperficiem inde conſtet repletam fuiſſe exſtructionibus, nihil in his de altitudine & multitudine tectorum. Scilicet ſpoliatio opum ex templo Herculis ſub Julio Cæſare, ablatio libertatis ſub Auguſto nihil nocuerant inſulæ, effeceruntque ut nulla ibi eſſent ruinarum veſtigia, quod credit & ſpargit Voſſius, opinor, nullo credente; qui tamen ipſe Voſſius in prioribus ad Melam plane ſcripſerat Tyron deficere. Calumniam in fine iſtius argutiæ adſperſam non tango, quoniam & nimis aperta eſt, & in quisquiliis tam non Chriſtianis animam efflavit, nec quidquam inde ad ſtudentium bonum. Sufficit me nihil ſcripſiſſe illic, nihil cogitaſſe de ætate vel Melæ vel Strabonis

I, 12, 24. *Lycos, & Paltos, & Orontes.*] Voſſius putat flumen & oppidum eodem nomine hîc fuiſſe, idque nunc Πάλτος, nunc Βάλτος prolatum, auctoritate Strabonis ac Stephani. In his nihil eſt, per quod inducamur

ad parendum. Nam Stephanus clare pro diverſis habet, dum Πάλτον dicit eſſe Συρίας, at Βάλδον Φοινίκης. Imo reſpondet Voſſius per Syriam hîc intelligi Phœnicen, quia in ſitu Palti omnes conveniunt. Cur igitur, oro, nullus in Phœnice ponit? Cur Strabo lib. XVI. Eleutherum ſtatuens cum aliis finem Seleucidis verſus Phœnicen, ante Eleutherum & in Seleucide nominat Paltum? Ut hinc clarum eſſe debuerit Voſſio, quî colligeret aliam eſſe Baldum, & Syriam Stephani eſſe Seleucidem, non Phœnicen. Sed nempe Baldos illa nuſpiam memoratur teſtantibus omnibus geographiæ commentatoribus. An ideo etiam non fuit, aut erravit ſtatim Stephanus, & geminam male fecit, quum una modo eſſet, deceptus vel varietate ſcripturæ, vel duplici regionis prolatione? Id vero crimen temerarium. Immo certe opinor fuiſſe. Quid enim Βάλδος eſt aliud, quam vox ad Græcam lenitatem inflexa, Βαάλαθος, Βάαλθος, Βάλδος. Baalath autem vocabulum non urbis, ſed urbium circa Phœnicen ac Palæſtinam ex ſacris literis novimus. Itaque ſalvus ſit Stephanus & rejiciatur confuſio urbium Baldi & Palti. Quod ad Strabonem attinet; ejus locus cur ita legendus eſt περὶ Πάλτον τῆς Συρίας παρὰ Βάλδιν ποταμὸν, quum illic in editis legatur παρὰ Βάδαν, Caſaubonus teſtetur in MSS. eſſe Βαυδῶν, (fortaſſe hinc Dalecampius citat Bandam ad Plinium x, 26. id volui ſcribere) Joſephus 2 bell. Jud. 9 *Beleum*; quid in his accedit ad convenientiam vocis Βάλδιν? aut quo robore illud correctionis mandatum firmatur? Quæ his obſtre-

ſtrepit, ut eruditionem intempeſtivam & ridiculam in Memnone & Baalthide, quaſi eadem forent producat, nihil moror. Sed miror, cur nihil etiam ſciverit in Dictyos lib. VI his verbis. *Hemera ſoror Memnonis recepta urna Phœnicen navigaverit; delata dein ad regionem ejus Palliochin nomine, ſepultiſque reliquiis fratris nuſquam repente comparuerit.* In omnibus quos conſuluit Plinii ſcriptis libris quemadmodum invenerit *Placida*, patet ex notis Harduini. Immo ſi inſpicias MSS. Pomponii, in quibus clare eſt *Hypatos* vel *Hypathos*, & Strabonis, ut ſupra poſui, videbis unius literæ transpoſitionem eſſe, nempe Y, in Strabone Βαυδῶς, in Mela *Paydos* vel *Baydos* vel *Baudos*. Plane mirari nemo poteſt tranſpoſitionem hoc loco literarum temere contigiſſe a me ſupponi. Nam ea plus ſemel accidit. Sic in 1, 18, 16 MSS. habent *Auſtram* pro *Aſtyram*. Sic 2, 7, 31 in Lesbo ab codicibus agnoſcitur urbs *Cirava*, quam putant viri docti ſimiliter exortam eſſe ex *Ariſua*. Immo quum MSS. ſupra pro *Botrys* habeant vel *Bactros*, vel *Batros*, (in appendice demum excitatus a me Voſſius notat ſe invenire *Butros*, ut cenſet, manifeſte pro *Botrus*) videant an non majori jure nos illic cogitare poſſimus de Stephaniana *Baldo* vel *Balto*, quam illi conſpirent ad mutationem Barbari? qui primus hanc Botryn Pomponio donavit. Quinimmo illud *Batros* clare eſt ipſum *Baritos* pro *Berytos*. Botrys tanti non eſt, ut meminiſſe voluerit. Hic vero jocoſus Voſſius dicit eſſe abſurdum bis eandem recenſere urbem, & ideo quum ipſe Berytum hic reponam, id omnino me facere ſine ju-

 dicio,

dicio, cum illa mox ſequatur. Quaſi vero non ſatis magnæ moleſtiæ eſſet illic Berytos interpoſita Palto & Laodiceæ, ubi nunquam fuit, *&* ipſe futiliſſimâ notâ neſcio quid ſtultiſſimum perſuadere lectoribus tentaverit.

1, 13, 7. *Mallon præterfluit.*] Quin hic ſit aliquid abſconditum ulceris, dubitari nequit. Cur enim hujus urbis vocabulo ſoli datur forma Græca, non item Pyramo, non Tarſo, non Cydno? deinde quum urbis hujus vocabulum ſit celeberrimum ac notiſſimum, unde credimus eſſe, quod exemplaria ante Herm. Barbarum cujus reſtitutio eſt lectio, quæ nunc vulgo obtinet, habuerint *Maloſen*, quomodo legi ſcio in Chiſiano & ipſe inveni in ſcripto *Maleſen*. Liceat deliberare. Sed negat deliberandum Voſſius, quia ineptus tantum librarius *Mallon* in *Mallos* permutarat. An non ineptior Voſſius? Quando incepta iſta permutatio? Si libri manu exarati (ſic inquit, & nullum excipit) exhibent *Malloſen* aut *Malloſon*; dicat igitur, qua occaſione ad hanc ineptiam venerit librarius.

1, 13, 9. *Poſt piratis Pompejo adſign.*] Hanc ſcripturam ſcio conſervari in duobus MSS. quam ſollicitare nefas puto. At Voſſius indoctos crepat librarios, quod exiſtimarent *poſt* melius conjungi cum *prius* quam cum altero, hanc induxiſſe ſcripturam. Mi lector, poteſne illud Voſſianum *prius* mihi in Mela indicare? Voſſius illud ſolus vidit iiſdem oculis, quibus omnem veritatem. Et credo id ſcivit ipſe, ideoque addidit, *niſi fallor*, quum ſciret ſe maxime ſimul fallere. Reliqua ſunt inaniſſima. Nummum ex *Curioſis* Sponii addidi.

1, 13, 42. *Nihil non*] Nullam cauſam videns

cur

cur hæc diſcerpantur ab præcedentibus, mutavi diſtinctionem, etſi Voſſius ederet *& creditus. Nihil non* &c. admodum inconcinna laceratione.

1, 14, 8. *Duo alii validiſſimi fluvii*] Utrum contempſerit Voſſius, an inviderit, certe in neutro codicum quibus adiutus fui, poſtrema vox exſtabat; & ſic verſatus eſt in hoc capite Pomponius, ut plane ſit ſupervacua. Ignoratur etiam codici Mediolanenſi.

1, 14, 11. *Pergæam vocant*] Credere debemus, quia Voſſius teſtatur, in optimis libris ſcriptum *Pergaſeam.* At ego inveni in uno *Peragæam*, in altero erat *Pergameam*: non niſi vitia ſcribentium pro vulgato, quum in Mediol. clare *Pergaeam.* Et quum tot nummi, quorum quatuor vides, deinceps prodierint cum honore ejus Deæ, an aurem dabimus vel cuicunque de *Pergaſia* vel *Pergaſæa* tradenti?

1, 14, 12. *Mons Sardemiſos*] Quum in vicinia Ortelius oſtentaviſſet Sardeſſum ex Stephano & nummo Veſpaſiani apud unum Goltzium, id ἕρμαιον cenſens Voſſius ſtatim arripuit totum, & ex Voſſio Harduinus deſcripſit tum in notis ad Plinium, tum in nummis illuſtratis pag. 437. Etiam Holſtenius citationem Goltzianam adſcripſit ſuo Stephano. Ita illi heroes nutriti ſunt ab ſolo Ortelio. Sed nummus ille oſtentat urbis, non montis incolas. Hinc vide, an poſſis dubitare, num ſit idem *mons Caſtnios*, & Mela ſic ſcripſerit. Stephanus. Κάστνιον ὄρος ἐν Ἀσπένδῳ τῆς Παμφυλίας· τὸ ἐθνικὸν Κάστνιος, ἐξ οὗ καὶ Καστνιῆτις &c. Ubi non vult in urbe Aſpendo eum

fuiſ-

fuiſſe, ut putant nonnulli, ſed in territorio ejus ac regione, quæ ultra Pergam potuit extendi.

1, 15, 19. *Ultra eſt Xanthus.*] Sic duo MSS. quibus invitis ſubſtantivum verbum ejecerunt. Habes Armenias Pylas ſub figura Tauri ex nummo.

1, 16, 10. *Portus duo Gelos*] Eſt hæc inveterata lectio, cui tacentibus aliis, quum Gelos hic ſit innominatus, lucem aliquam adfundere voluit Voſſius corrigendo *Helos*, nam Græcis Ἕλους, ait, vel Ἑλόεις locus hic dicebatur. Sed quum nullam probationem hujus rei afferat, nec ſi inſula adjacens Ελέουσα dicebatur, id quidquam faciat ad veritatem vocabuli in continente, (unde patet quam temere ex Plinio & Strabone ita ſe monuiſſe legendum eſſe ſcribat in appendice, quum plane diverſa ab his tractata in unum raptentur) non eſt, cur temere putemus aſpirationem H nunc in G fuiſſe mutatam, & non potius tentemus certiora. Conſuetudo Melæ eſt interdum apponere numerum, ut videtur nunc facere, moxque in portubus & alibi facit, interdum omittere. Sic 1, 8, 11 *in litore promontoria ſunt Zephyrion & Nauſtathmos*, ubi non etiam præmittit τὸ *duo*. Hinc dubitari poteſt, an hic numerus ab Pomponio venerit. Sed deinde video civitates Caricas uſas inprimis gemina terminatione, nempe *os* & *a*. Hinc vide, an duci poſſimus ad verum hoc, *Portus Suagelos & cui.* Ut enim dixi, ex more geminæ terminationis videntur dixiſſe *Suagelos* & *Suagela*. Stephanus. Συάγγελα πόλις Καρίας, ἔνθα ὁ τάφος ἦν τοῦ Καρὸς, ὡς δηλοῖ καὶ τοὔνομα. καλοῦσι γὰρ οἱ Κᾶρες σοῦαν τὸν τάφον, γέλαν δὲ τὸν

βασιλεία) Qui locus eſt notabilis ad confirmanda quæ diximus ad cap. 6 de monumento communi regiæ gentis in litore, cujus proprium nomen reticet Pomponius & maluit Latine exprimere ob barbaræ prolationis effugium, contra quam nunc ei facere placuit. Unde autem ſcivit in appendice Voſſius Syagela (ſic ſcribit) fuiſſe unam e præcipuis Cariæ urbibus? Ait id ex Strabone ſatis nos cognoſcere. Strabonis non alia verba ſunt niſi libro XIII pag. 611. Συάγγελα, ut reſtituit Caſaubonus, δὲ καὶ Μύνδου διεφύλαξε Mauſolus. Egregia probatio. Stultior quæſtio eſt, quum rogat, quî fiat, ut a nullo eorum qui oram maritimam ſingulaque etiam minutiſſima diligenter perſequuntur, recenſeatur quoque urbs iſta, non portu tantum, ſed & regio nobilis ſepulcro? At ipſe Mela ei reſpondet, non cenſens eam numero urbis, quum vocet modo portum. Melam igitur quum tractemus, quid jacit fruſtra de aliis? Manifeſto tamen Voſſius hinc intelligit mediterraneam fuiſſe urbem, perinde ſcilicet ac Myndus, cum qua eam jungit Strabo. Porro non potui, quin joco tuo, lector, inſerviens ex pluribus, quos variæ manſinxerunt, nummis duas aliquas Mauſolei formas conferrem; non ut auctoribus ἀλογία abs te contingat, nec enim meruerunt, ſed ut falſos cum falſis eſſe ſinas, & rideas eos, quibus placuit ad tales nugas edere commentarios. Sequuntur Apollinis apud Miletum & Colophonem præclaræ memoriæ in tribus nummis, & cap. 18 dux Amazonum, ut creditur, Cyme, ac ſequenti Abydos commercio amoris noto ſe ja-

jactans, ſimul Heraclea ſuum Herculem Cerberi domitorem oſtentans.

I, 19, 27. *Alter, Olbianos. In promuntorio*] Nulla cauſa eſt, cur iſta ſic divellantur: immo turbant nec diſcerpit editio Juntina. Lege: *Alter Olbianos, in promuntorio fert N. ſ.* Quomodo autem quum de Ciano ſinu ait auctor, *alter ſine nomine*, intelligi poſſit ignobilis, non video. Tam nobilis eſt Cianus ſinus, quam Olbianus: immo & ſibi tunc obloquitur auctor; quomodo enim ille ſinus poteſt eſſe ignobilis, cui adjacere fatetur opportuniſſimum emporium Phrygiæ? Immo & ipſe Mela negat ſibi τὰ *ſine nomine* paria eſſe τῷ *ignobilis*, lib. 3 c. 6 ſcribens *Multæ ignobiles inſulæ & ſine nominibus etiam adjacent*. Hæc tetigerunt Iſaacum. Itaque audias licet, quid ſenile exſpiret. Quum citaſſet diſtinctionem fere meam, addit; [ſic editio Vineti, quam exprimendam typographo tradideram, mutatis iis, quorum in obſervationibus feciſſem mentionem] Scilicet hæc debebat orbis eruditus poſt meas notas ab Voſſio diſcere. Sed oro quæ & quomodo voluit mutata ea, quorum in obſervationibus fecit mentionem? Profecto hæc ſcripſit, quum mens ei per odas credo Windeſorienſes foret alienata. Quod pergit adnectere ætate Melæ Cium fuiſſe everſam, hinc ceſſaviſſe quoque nomen ſinus Ciani, qui omnino factus ſit ignobilis; ad id rogo, quis igitur poſt ætatem Melæ inſtauraverit, ut ſub Domitiano, M. Aurelio, Caracalla cuſi illic reperiantur hodie nummi? An etiam de his nummis judicabimus, ut Voſſius judicat de Mela, illos loqui de Cio velut etiamnum ſuperſtite?

Cer-

Certe Voſſius quum hæc ſcriberet erat ſuperſtes ſibi.

I, 19, 30. *Exiturique in Pontum pelagi canalis anguſtior. Europam ab Aſia*] Plane non attendunt eruditi editores ad genium Melæ, dum ſic diſtingunt. Mela enim vellet. *exiturique in Pontum pelagi canalis anguſtior Europam ab Aſia ſtadiis quinque diſterminat, Thracius (ut dictum eſt) Boſporus.* Ipſe enim Boſporus eſt canalis ille anguſtior. Ita autem ſolitum ſcribere & ſine diſtinctione gravi ſubnectere apparet ex I, 7, 23. *Super hunc ingens palus amnem Tritona recipit, ipſa Tritonis.* Et hoc ipſo capite jam ſupra: *Tum rurſus fit apertius mare Propontis.* Vellem docuiſſet me Voſſius, an etiam *canalis anguſtior* alicubi *jacere* dicatur. Is tamen ut erat præfractus, obſtrependo veriſſimæ diſtinctioni meæ id videtur velle, cui adeo nunc non parui, ut videns imbecillitatem obtrectationis, ex monito meo mutarim.

I, 19, 41. *Ad formam Scythici arcus maxime incurvus*] Hæc ita junxi in priore editione, quum Voſſius & priores poſt vocem *arcus* diſtinguerent. Sed ego nequivi concipere Pontum Euxinum maxime incurvum. Magis incurvum fuit mare Caſpium, imo & palus Mæotis. Hinc ita loqui, & ab ſimilitudine ſic deſcribi eum ab Mela putavi, ut lib. III cap. 6, 45. *triquetra & Siciliæ maxime ſimilis.*

I, 19, 62. *Tum Cinolis, Anticinolis*] Varia paſſim occurrunt talia loca ab Græco ſermone ſic appellata, quoniam ſibi invicem adverſa. Sed ea nuſpiam ab Mela agnoſcuntur, niſi hîc, ut volunt Pincianus cum Voſſio. Et cur id volunt?

lunt? nullam profecto cauſam addunt, niſi quod. „poſtremus dicat, Ita fere meliores libros & „ſic legendum eſſe recte vidit Pincianus: inepta ſunt aliorum commenta. quum Pincianus plane non cauſetur veteres libros. Et quomodo legunt veteres libri? Nempe ante Hermolaum legebatur *Cynobus & Colliris*. Ipſe in MS. legi *Cinobus & Coliris*. in Chiſiano legitur *Cynobus & Collicis*, in Mediol. *Cynobus & Colliris*. Nec dubito, quin ſi non eundem, certe ſimilem ad modum legatur in aliis omnino omnibus: in qua ſcriptura quod veſtigium eſt literarum *anti?* & quæ illa via eſt, per quam hinc perveniemus ad ſcripturam, quam nobis imponunt viri illi doctiſſimi? Itaque ego hanc Anticinolin appono Solinianis Antiſchytis. Immo corrigendum eſt *Cinolis & Colluſſa*, quam veriſſimam reſtitutionem probat Scylacis Periplus, ubi quum Armene jam fuiſſet attributa Aſſyriæ extra Paphlagoniam, huic regioni mox dantur eodem prorſus ordine, quem nunc tenet Mela, *Στεφάνη λιμὴν*, Κολέσσα *πόλις* Ἑλληνὶς, Κίνωλις *πόλις* Ἑλληνὶς, Κάραμβις, &c. Nihil poteſt accommodatius Pomponio fingi. Licet contra hæc inſpicias verboſam appendicem. In ea mentitur Voſſius ab Artemidoro confirmari Anticinolin: itidem mentitur, quum ſcribit me negare ullam unquam fuiſſe Anticinolin, & mentitum fuiſſe Strabonem & Artemidorum. Quis enim ille Artemidorus? *Pincianus* citat Arrianum in Periplo: ego ago negotium Melæ: Melæ reſpectu & hujus loci nego Antiphellon, & jure nego. Strabonem & Arrianum non tetigi. In

Scy-

Scylacę ulli ſuſpicioni locum eſſe probet Voſſius, non a me alium teſtem requirat. Cordati ſcriptoris quid ſit, nunquam ſcivit Voſſius. Mentitur quum ſcribit, quia Mela Rhii mentionem facit, non autem Antirrhii, inde me conficere præclarum argumentum, potuiſſe quidem Melam Cinolidis meminiſſe, non autem Anticinolidis. Dixi enim varia occurrere talia loca, quæ etiam ipſe adnumerat. Ipſe item ſibi mentitur, quum ſcribit me falli, quod putem loca hæc ſic dicta, quod ſibi invicem eſſent oppoſita: nam in illo ipſo loco ſcribit Antiſcythas *ab adverſa gente in eodem vivente hemiſphærio* denominari placuiſſe. Certe non aliter conſideravit Pincianus, unde Voſſius nunc ſtat, ad Plinium V, 31; non aliter hodierni interpretes Stephani, ut patet ad v. Αντίσκιοι. Eat Voſſius & intelligat ſic τύπον ἀντίτυπον contra Herodotum I, 67 & 68. An vero ſic ἀρκτικὸς & ἀνταρκτικὸς intellexit, aut ἀντίπορθμος, voces Geographicas? Sic quum ipſe abierit ad Antiſcythas, his eum relinquo. Videbis plane ea quæ olim notavi, eſſe omnia ad Holſtenii guſtum in notis ad Ortelium, quæ repetiit ad Stephanum in v. Αιβυες.

I, 19, 79. *Bechiri, Buzeri*] Hanc lectionem notat Voſſius proxime accedere ad veterum codicum ſcripturam. Nec eam tamen quæ fuerit voluit aperire. Editiones priores *Diſcheri*. MS. Chiſian. *Diſcheri Bryſedi*, ipſe legi *Diſceri Briſcedi*, Juntina *Diſcheri*, *Buxedi*, ut & MS. Mediol. Unde apparet Voſſio hæſiſſe hîc aquam. Ut tamen aliquid diceret, Zenobiani Βακχέιεοι &

Z Ste-

Stephani Βέρεξ huc audaciſſime attrahi debuerunt, in quibus nihil boni dicit. Concedamus poſtremos Buzeros. An in priore voce non manifeſte patent *Inſechi* ab Tacito nominati lib. XIII annal. 37, ut illic ex Florentino codice pro *Iſichi* reſtituiſſe ſe ſcribit Pichena, quum tamen ipſe in iſto exemplari legerim *Inſochi*, quæ vera eſt lectio. Ινσοχοι illic ut Τάοχοι ab Stephano collocantur ἐν δεξιᾷ ἐρχομένῳ τὸν Πόντον.

I, 19, 84. *Hic Phaſis erumpit*] Olim vulgo legebatur *hinc*. Pinciano placuit ejuſdem voculæ repetitio. Reſtitit illi Schottus. Approbavit Voſſius. Ego manifeſte in MS. legi *huc*, ut eſt & in Mediolan. Nec in his tam noſtræ voluntati indulgendum, quam quid Melæ placuerit ſcrutandum & ſequendum. Id vero declarat auctor I, 18, 29. *Huc ab Idæo monte demiſſus Scamander exit.* 2, 7, 145. *Unde Alpheus creditur huc agere alveum, atque ſe rurſus extollere.*

I, 19, 100. *Meandea, terreſtrea, ſexoli, cecoraxi*] Quum hæc ſit meliorum codicum ſcriptura, teſte Voſſio (Mediol. *Menanclea terreſtrea ſex ſolicæ Coraxi cleptyr*) qua fronte ſuſtinuit hinc comminiſci Ecrecticen, qualiſcunque ea Plinio & Ptolemæo appelletur? Videlicet quia in Scylace occurrit Colice poſt Coraxos, ideo & Mela duas, ut loquitur, provincias nominare pro incolis debuit. At tamen Holſtenius pro *Sexolitæ* teſtatur ſe inveniſſe in libro manu exarato *Sexcolici*. Ego *Seſxolycen Coraxi cleptiroſphygi*. Ut fere mirer, cur Voſſius etiam non correxerit *Coraxice*. Etiam ad Serbonidem paludem

Iudem eſt ἔκϱηγμα; an ideo & Χαϱα Ἐκϱηκτικὴ? In *Sexolice* ſunt aperta veſtigia Sedochezorum, quorum regem memorat Tacitus III hiſt. cap. 48, qui egregie hac congruentia firmantur. Omnia denique ſic videntur componenda: *Melanchlæni, Toretæ, Sedochezi, Coraxi.* Τοϱέται ἔθνος Ποντικὸν dicuntur etiam Stephano: ubi pariter Holſtenius colligit eos vicinos fuiſſe Cercetis. Hinc ita edere non dubitavi.

I, 19, 111. *Cepæ*] Sic edidi, quum Voſſius perperam edidiſſet *Cepæ.* Non Κῆπαι ſunt, ſed Κῆποι. Hinc etiam II, 1, 16 edidi *Arimaſpæ*, quum in MS. vidiſſem *Arimampſæ*, ut eſt & in Chiſiano, Mediol. *Arimampſe*, Holſtenius teſtatur in MS. legi *Arimaſpæ*, unde & Arimaſpas appellatos colligit, quod illi ex Orpheo gratificamur, non ex noſtro Pomponio.

I, 19, 118. *Toreatæ, Arrichi, Phicores*] Hæc ſæpe examinata fuerunt viris doctiſſimis atque etiam jactata. Interim nihil Voſſius de libris antiquis. Ipſe legi *tatraes erachi phicores*, in Chiſiano erat *themes herachi ſichares* In Mediol. erat *theteſerachi phic.* Pro *Arrechi* MS. habere *Erachi* teſtatur etiam Holſtenius ad Ortelium. In mediis his igitur perſpicue celantur *Seraci*, ut vocantur ab Tacito XII annal. cap. 15. Prima vox videtur contracta & corrupta pro *Dadræ*, quod vocabulum interlabente *n* factum pro *Dandræ*, Dandaræ, Dandaridæ, & Δανδάϱιοι Plutarcho in Lucullo. Similem certe varietatem in his notavit Holſtenius ad appellationem poſtremam Stephani.

1, 19, 119. *Proximi Examatæ*] *Iaxamathæ* facti ſunt ab Hermolao, hos correxit Pincianus in *Iaxamatæ*. Et hunc ſequuntur editiones, quum olim legeretur *proximi Xamathæ*, quomodo & in tribus MSS. legi ſcio. Holſtenius vero teſtatus in marginibus Stephanianis MS. habere *Xamatæ* videtur recte conjicere primam literam ab ultima præcedentis abſorptam videri propter ſimilitudinem legendumque *proximi Ixamatæ*, quod ſequendum judicavi. Obſtrepens tamen Voſſius ait, ſi cauſa illa bona eſt, tum quoque ſcribendum fore *Examatæ*. Et cur quæſo? Nempe quia in melioribus libris magno conſenſu legitur *proxime Xamatæ*. Ita diſcis cauſam, cur Voſſius ediderit *proximi Examatæ*. Ego vero nullum talem MStum vidi: & nominaverit Voſſius illos meliores. Nam quod de Valerio Flacco notat, diu ante ad Ammianum lib. XXII cap. 8 notavit Valeſius, nec tamen vel ipſe in Ammiano ſic corrigit, nec MSStos ita habere dicit. Adde Caſaubonum ad Polyæni librum VIII cap. 55. Utique ad librum III cap. 1. verſ. 38. profeſſus eſt ſe ſcire in ſexcentis literam illam priorem I adiici.

2, 1, 5. *Siniſtro latere innavigantium oppoſita, ac Rhipæis montibus*] Equidem unde copula *ac* venerit, vix recte deprehendo. Pincianus enim, quum in Caſtigationibus nihil dixiſſet, in prætermiſſis dicit ſe interpungere *modo ſiniſtro lateri navigantium oppoſita, Rhiphæis montibus*. Sed in Retractationibus citans *ac Rhiphæi*, notat delendam conjunctionem *ac*. Schottus vocula *ac* alio literarum charactere excudi curavit. In Chiſiano erat *in Rhip*. In altero

arepheis. Hinc deprehendi denique verum, *ſiniſtro latere innavigantium appoſita, a Rhipæis*, hoc eſt, progreſſa & incipiens a Rhipæis montibus, qui ſunt ultima ſimul Europæ & Aſiæ verſus oceanum Septentrionalem nota pars. Et quantas mihi, lector, ob hanc notam gratias debes? Hac enim fuit excitatus Voſſius, ut quod in patria præſtare non poterat, inter cantica inſularia vaticinaretur ſic conſtituendum eſſe locum *Agrippæis montibus proxima, & huc enim pertinent, cadentes* &c. etiam doceret Agrippæos montes vitioſe modo Arimphæos vocari, item Melam ſcripſiſſe antea *mons Argippæus*, porro Melam dicere Tanaim in Rhiphæis vel potius Rhipæis montibus oriri. Putat opinor nos in ignariſſima Septentrionis parte verſari, ubi neniæ quoque ejus vel inſulſiſſimæ curarentur, ut ab Hyperboreis profecti. Quis audiit, quis patietur montes Agrippæos nuſpiam dictos? Rhipæum montem vel Rhipæos montes omnibus decantatos ignorari in Mela, niſi demum lib. III cap. 5. Credant hoc Voſſiocolaces. Quum Ennius dicit apud Varronem *Decem coclites quos montibus ſcimus Rhipæis fodere*, bene diſcimus, quo uſque extenderint antiqui Rhipæos montes. Horum latus unum emittebat Tanain, ad alterum habitabant Hyperborei. Itaque & ad Europam & ad Aſiam pertinebant. Ob Tanais fontem eos appellat Mela inter partes ad mare mediterraneum ſpectantes; ſupra eos quidquid erat, rejicit ad Oceanum, neque in eo admittit diviſionem terrarum in Europen & Aſiam. Reliqua Voſſii ſunt plena Abderiticæ indolis. In Mediolanenſi eſt *meripheis*.

2, 1, 19. *Dicti Hamaxobitæ*] Ita plane Mediolanenſis & alter MS. quem ipſe inſpexi. Et hoc eſt, quod non adſequentes priores ediderint *Hamaxobitæ*.

2, 1, 29. *Adiacet Cherrone*] Ita denique edidi, non *Cherroneſus*, ut antehac, quum & Voſſius vel id teſtaretur de antiquis pleriſque quos vidit codicibus, vel *Cherſone*, & Holſtenius pag. 49 eandem fidem ſignaret, niſi quod *Cerone*, nec aliud mihi dictaretur ab tribus MSS. in quibus Mediol. *Cerrhone*. Ita alludunt huc omnes.

2, 1, 30. *Nymphæo ſpecu, quod in arce ei ſacratum eſt, maxime illuſtre*] Sic profitetur ſe emendaviſſe Voſſius, quum in veteribus libris legeretur *eis nymphis*, in quibuſdam vero plane abeſſet Tò *nymphis*. Quinam illi fuerint aut ſint, & quanta eis ſit tribuenda auctoritas, in quibus ea vox non exſtat, neſcio: in una certe vocem illam ipſe novi exſtare, in Chiſiano legitur *eis Ramphis*. Melius tutiusque facturos nos puto, ſi quod in plurimis eſſe ſcimus, leniſſima ratione adjuvare maluerimus. Certe enim ſcribo, *quod in arce ei & nymphis ſacr.* Quod opinor unusquiſque approbabit. Nam Locum Dianæ antiquitus ſacratum, item alterum Nymphis docemur clare ab Anonymo Ravennate, quem Voſſius tunc ſupprimebat, lib. V cap. XI. *Iterum civitates Patuas, Nimphæ, Dina.* Quin etiam conſtat nymphas ſolere tres ſtatui ad fontes inque antris, & plerumque illis vel Deum addi ex agreſtium numero vel aliquam ex deabus, & maxime in iis Dianam. Qua in re ne laſciviat Chriſtiani ſenis dextra & mens, nec ut Voſſius poſt ſeptuageſimam meſſem ponat quæſtionem de Diana

triumi



EPITYNCHANVS·M·AVRELI·CAES·LIB·ET· A CVBICVLO·FONTI
ET·NYMPHIS·SANCTISSIMIS·IIIVIVM ❦ EX VOTO·RESTIT



TI· CLAVDIVS· ASCLEPIADE
ET· CAECILIVS· ASCLEPIADE
EX VOTO· NYMPHABVS· D·D·

LAPIS IN HORTIS MATTHÆIS.

trium Nympharum appendice, & ubi Fauni vel Satyri lavantis ſeſe Dianæ fiant ſpectatores, ecce tibi ipſos lapides per hominem, mihi illaudabilem, publicatos. Quid enim refert huc addi numiſma Thermitanorum in Sicilia ex Theſauro Palatino, quo Hercules illis additur?

2, 1, 40. *Hypacaris per Nomadas*] Nolui huic ſcripto aut potius editioni invidere has voces, quas illi ex Plinio reſtituendas cenſuit Pincianus: cui ſic obſequitur Voſſius, ut quaſi vera Melæ verba adſciverit, & ut ſolet ea res fluere, ſic citaverit ad Plinium Harduinus, quum tamen non ita ſit hoc manifeſtum. Illud igitur ut ſcires, Lector, hactenus retinenda putavimus, ut tamen diverſo charactere exprimerentur. Nam certe videri etiam Mela poteſt non ſic ſcripſiſſe. Quippe Plinius eadem fere habens, quæ Mela, non modo per Nomadas, ſed etiam per Hylæos fluere eum ſcribit. Licet enim vocet Hypanim, nequit tamen alium quam Hypacarin intellexiſſe, ut etiam corrigit Pincianus, non ſine magna probabilitate, certe me applaudente, quum nugatoria ſit cogitatio Voſſii de inſigni errore Plinii, quia viderit in hoc loco Melæ deeſſe fluvium, ſupponentis eum. Quid facilius, quum Hypacyrin vocaverint interdum hunc amnem, inde corrumpi in Hypanim? Herodotus vero quum illum tradat ἐς δεξιὴν ἀπέργειν τὴν Ὑλαίην: quidni veriſimile eſt Hylæorum quoque mentionem factam ab Mela? Animadvertas, lector, id adſtute præteriri ab Voſſio verba Herodoti arripiente. Sed neque certi eſſe poſſumus, utrum Mela ſcripſerit *per Nomadas*, an vero *juxta* vel *ſecundum*

ut alibi loquitur, quod ſane ex Herodoto videtur colligi. Cujus verba ſunt, Διὰ μέσων τῶν Νομάδων Σκυθέων ῥέων ἐκδιδοῖ κατὰ Καρκινῖτιν πόλιν ἐς δεξιὴν ἀπέργων τὴν Ὑλαίην. Qui fluvius per medios Nomadas Scythas fluit, is certe ad utrumque latus habet hos Scythas: quomodo igitur ille ad dextram coercet Hylæan? Dubites etiam, an Τὸ *inter* repetierit, ut 2, 5 de Axio & Peneo repetit Τὸ *per*, vel etiam variaverit alio modo phraſin, ut facit 3, 8 de Sabi & Coro.

2, 1, 54. *Placidior quoque quam cæteri*] Secunda vox debetur uni Voſſio, quam non antea editi agnoſcunt, MSSti nulli ex eis, quos novi, probant: ipſe vocem unam edere ad veniam hujus interpoſitionis dedignatus fuit. Itaque diverſus ſaltem character ejus originem ſignificet, ſi expellere non placet, quod mihi quidem maxime faciendum videtur, & mitti ad auctoris cadaver.

2, 1, 67. *Intra Callipidas Axiac.*] Poteſt fluvius intra duos populos deſcendere, ſi ab fonte ad exitum per fines eorum labatur, atque in iis contineatur. Sic loquitur auctor infra 2, 7, 175. *Corſica intra latera tenuis & longa.* Quod ubi fit, alter populus debet ſtatui interior & mediterraneus eſſe, alter qui inde excipit, litoralis. Id hoc loco ſupponi nequit, quum tam Callipides quam Axiacæ ponantur in ora Ponti Euxini inter Boryſthenen & Tyran amnes. Hoc eſt, quod negat Voſſius in Appendice, ſcribens [Callipidas gentem mediterraneam utramque ripam inſediſſe conſtat ex omnibus & ex

 ipſo

ipſo quem paſſim ſequitur Herodoto, qui eos ſupra Olbiam longe a mari remotos ſcribit.] Miror, quemadmodum hæc coeant. Olbiam Herodotus non nominat, ſed Olbiopolitas. Præterea ſcribit ἀπὸ τοῦ Βορυσθενειτέων ἐμπορίου πρῶτοι Καλλιπίδαι νέμονται. Ea eſt deſcriptio Olbiæ vel Boryſthenidos. Quam procul quæſo vel id ipſum oppidum (quod utrumque Mela ponit ad egreſſum Boryſthenis in Pontum) a mari? aut quam procul iſte populus, qui primus ab eo ſequitur? Tu judica, lector. Sed etiam id judica, quod ibidem addit Voſſius, [abſurdum eſſe exiſtimare gentem fluvio cognominem alteram tantum tenuiſſe ripam.] At quid illic in libro IV cap. 18. ſcribit Herodotus? Διαβάντι τὸν Βορυσθένεα ἀπὸ θαλάσσης πρῶτον μὲν ἡ Ὑλαίη, ἀπὸ δὲ ταύτης ἄνθρωποι οἰκέουσι Σκύθαι γεωργοί. τοὺς Ἕλληνες οἱ οἰκέοντες ἐπὶ τῷ Ὑπάνι ποταμῷ καλέουσι Βορυσθενεΐτας. Nimis clara ſunt, quam ut vel interpretemur, vel plura dicamus. Poſſem enim citare alios. Sed & ipſe vidi in MS. codice *inter*, ut ſupra dicitur *Gerros inter Baſilidas & Nomadas evolvi.* infra *Rhodanus inter Volcas & Cavaras emittitur.* 2, 3. 163. *Nar inter Pyræos & Liburnos emittitur.* Etiam Pincianus id vidit & audiri debuit, etſi nec ipſe mutaverim.

2, 1, 74. *Appellantibus accolis*] MSS. duo *appellantibus eum accolis.*

2, 1, 101. *Axiacæ furari quid ſit ignorant*] Indigna eſt Holſteniano nomine ſententia, qua is hoc loco perperam ſic ſcribi notavit in margi-

ni-

nibus Stephanianis pro *Apaſiacæ* vel *Aſpaſiacæ*; qui qualeſcunque ſint, utique ſunt inter Scythas Aſiaticos; quum hîc de Europæis ſit ſermo: & jam ante hi ipſi Axiacæ præceſſerunt cum fluvio cognomine, non Apaſiacæ. Mela autem non videtur aliorum populorum mentionem feciſſe aut facere voluiſſe in deſcribendis moribus, quam quorum meminit in ipſa Geographia & notitia regionis. Quod quum certiſſimum & manifeſtiſſimum ſit, tum miror viros eximios id agnoſcere pigrari & contra tendere. Quis enim non Voſſianos Auchetas, ne quid aliud, certe ſpecioſiores quam veriores exiſtimet? Nuſpiam eorum meminit Mela, nuſpiam eis ſedem aliquam attribuit; & id credo intererat ad perfectionem ſcripti hujus Pomponiani, ut ſciremus, quis inter eos præcipuus honos eſſet. Immo ſunt alieni a Mela, alieni ab antiquis libris, non tantum melioribus, ſed omnibus, in quibus legitur vel *interlocantes* vel *interlocantis*, ut ipſe etiam vidi, & habet quoque Mediolanenſis, ſed tertiæ ſyllabæ ſuperſcripto *io*. Quis non cenſebit hanc ſcripturam nos ducere non ad *inter Auchetas*, ſed *interjocantes*, quod ut ſimpliciſſimum & ultro emicans reducere non fui veritus. Atque etiamnum ſedet hæc ſententia, etiamſi Voſſius mihi obducat Salmaſium, cujus ſatagentis denique inventum *interjugatim* numerum obtinet Voſſiani *transjugare*, & utrumque illuc mittendum, ubi nunquam fuerunt Latina. Si Voſſium audias, in perpotando lis ſeria agi debet, & intempeſtivi illic ſunt joci. Ille quoque Voſſius eſt, qui gemmulas amabat exoſculari. Scilicet in-

ter interius habitantes nominavit Mela Auchetas, & quia alibi non meminit, ideo hic fuerunt reducendi. Qua in regionis iſtius parte eos inveniemus? Nimium patent illi interius habitantes, quam ut ſoli ex Græca lingua Auchetæ iſtic veſtigari queant. Etiam *locatus* & *jocatus* miſcentur apud Feſtum in *Rigido*. Si voluiſſet Auchetas nominare id feciſſet in relatione fontium Hypanis, ubi locantur ab aliis, ſicut Neuros nominat in ortu Tyræ, quos mox iterum ideo citat Et hic idem ratiocinandi fons vetat etiam aurem dare eidem Holſtenio 1, 19, 131 legenti *Budini Gelonon urbem ligneam habitant*, licet ad confirmationem hujus lectionis obtendat Mſtum quem contulerit. Primo enim nihil dicit novi, quum omne id jam prolatum ſit ab Pinciano. Sed Gelonos omnino ſtabilit ipſe Mela 2, 1, 119, ſcribens Gelonos velare ſe cutibus hoſtium; de quibus certe id non ſcripſiſſet, niſi ante de poſitione eorum meminiſſet. Quin etiam an MS. ille, quem citat, clare habuerit *Gelonon*, dubitare licet, quum ſint MSSti, in quibus non *Gelonon* legitur, ſed *Gelonion*, ut in Chiſiano & Mediolanenſi: ex qua ſcripturâ, ut videtur, ſcribæ curioſioris, & duplicem referre volentis (ut ſæpe factum novimus, maxime in Nazariano Floro, in Livio Puteanæo) tam illud quam hoc exoritur. Sed & quod ad hos Axiacas attinet, noverat Holſtenius utique hos ipſos Polybii & aliorum Ἀπασιάκας a Mela recenſeri ſub vocabulo Pæſicarum 3, 5, 37.

2, 2, 18. *Ex quibus Hæmus*] In MS. clare obſervavi *e quîs*, ſic & ex Mediolanenſi notavit

vit frater. Hoc modo igitur quum toties alibi malit loqui Pomponius, cur id nunc negligitur? Utique cap. tertio hujus libri *queis ut fibris inciſa.* Supra præced. cap. *quîs ſinguli oculi:* & ſæpius.

2, 2, 75. *Ob multa memorabilem. In ea*] Sic Voſſius. Ante legebatur *memorabilis eſt. In ea,* ut & legitur in Chiſiano. In alio MS. deprehendi *memorabile eſt,* quod exſtat quoque in Mediolanenſi & editione Juntina. Legendum prorſus, ne quid pereat, *ob multa memorabilem. Eſt in ea.* Sic ſcripſiſſe Melam apparet ex ſequentibus.

2, 2, 79. *Mirum atque ingens facinus*] Eſt ludibrioſæ copiæ parentheſis: nec poteſt ab dexteritate Pomponii veniſſe. Mihi certe in MSto non occurrit prima vox. Quo indicio prodit haud dubie vera ſcriptura, *auſus pontibus jungere, atque (ingens facinus!) ex Aſia in Græciam pedes & non navigata maria transgreſſus eſt.* Scilicet Voſſio cacozelum, diſtortum, ac durum eſt *auſus atque transgreſſus eſt,* quoniam cacozelia, diſtortio ac duritas (mira illa profecto & ingens) ingenii ejus ne quidem patiebatur hic vel minimum indicare de libris ipſius antiquis, afferre exempla totidem verbis apud optimos etiam occurrentia ſcriptores, ut gannit: certe furebat, quum vitioſum librum vocaret qui a me collatus deſtituitur prima voce. Nihil ineptiæ reſtabat, niſi ut clypeum Antæi quoque diceret ab Mela dictum eſſe *mirum & ingentem.*

2, 2, 80. *Pedes & non navigata maria transgreſſus eſt.*] Mira loquutio. Nam quod docte

ex

ex Lucano animadvertit Voſſius, id huc applicari non videtur poſſe. Aut ſi poteſt, æque ad ſententiam Pinciani congruere poteſt, quam ad vulgatam lectionem. Proprie tamen non navigata maria erant ante Argo. Sed demus ſane auctorem ſic ſcripſiſſe hactenus & explicare velimus ex ſententia Voſſii: quo iſta copula? Longe melius ea nuſpiam foret. Imo debuit omitti, neque ferri ullo modo poteſt. Quare & Pincianus neſcio quid hærens, in prætermiſſis melius cenſebat *navigato mari*. Quod ut fortaſſe melius, ita quî probabitur ab Pomponio veniſſe? Certe enim id melius quam Voſſianum, quia particula *&* innuit hic aliquid ſequi ex oppoſitione τȣ̃ *pedes*, quod fit in lectione Pinciani, non Voſſii; & omnino ſicut prima vox *pedes*, ſic & ſequentibus aliquot impendendæ ſunt ipſi Xerxi. Ita enim ſolet Pomponius. 2, 7, 136 *Continua litora & non pervium pelagus*. Id ergo ut ſine noxa habeamus, leges poſthac *pedes & non navigatu maria transgreſſus eſt*. Quum nihil haberet Voſſius, quod ſolide everteret, & hinc micrologiæ libans „ teſtatur cum riſum excitare volunt mimi, eadem „ plane ratione loquentes introducere fatuos. Venit io ſimus a villa! Sibi enim ipſe hæc occipuit, & mimum oſtendit. An in meo ſit inepta macrologia, docet loci citati ſimilitudo & exempla collecta in prima nota. Codex Mediolan. habet *& nonaginta maria*.

2, 2, 97. *Eximia eſt Ænos*] Certe vacuum eſt illud epitheton in urbe, quam tot magis eximiæ comitantur vel antecedunt. Unde etiam merito id ſibi diſplicere oſtendunt viri docti, ſed Voſſiana conjectura (nempe forſan ſcriptum fuiſ-

ſe *exin eſt*) præterquam quod ab genio Pomponii aliena eſt, non utentis illo adverbio niſi in deſcribendis urbibus ordine in recto litore poſitis, non item ſinu diſtinctis, etiam refellitur ab poſtrema litera, quæ in omnibus ſcriptis exſtans credi non poteſt adjecta fuiſſe ab ſciolo & expelli debere. Potius error cenſeri debet in quinque mediis lineolis *imi* & ex illis accreviſſe aliquas præter mentem auctoris, quum librarii invenirent *exita*. Inde putantes literam *m* excidiſſe ita ſuppleverunt. Nam Mela dederat *Extra eſt* nempe ſinum, ut recte conjiciebat quoque Pincianus. Ea vocula ſemper utitur poſt finitum ſinum. 2, 4, 55 *Sinus eſt continuo Apulo litore incinctus. Extra Sipuntum.* Et hoc exemplo utitur ipſe Voſſius, dum 2, 4, 17 vidit in MSS. legi *ſuperita* pro *ſuperna.* Immo hac duarum lineolarum occaſione 2, 2, 51 in *Tritonice* degeneravit *tum Tomoe.* Et videntur ſane vel ſcribæ vel editores valde liberales fuiſſe in donanda Pomponio litera *m.* Nam ſic edi video 2, 3, 40 *Peloponneſos . . platani folio ſimillima.* ubi ipſe in MS. reperi *ſimilia*, quum in Chiſiano clare habeatur *ſimilis*, quæ vera lectio, & ſic quoque citatur ab Pinciano in caſtigationibus; ut haud dubitanter id ipſum revocari debuerit. 2, 6, 49. *Virgi in ſinu, quem Virgitanum vocant, Extra Abdera, &c.* 3, 1, 33 *In proximo ſinu portus eſt &c. extra Junonis ara templumque* Ergo Voſſius colligit, quæ eximiam fecerint. Ea ſunt talia, ut ferme omnes, certe plurimæ urbes illis rebus cenſeantur, nempe nobili conditore, fatis ac caſibus, tum quibusdam operibus publicis. Scilicet ſenex voluit fricare

care confectam ſenio urbem, qua fruatur. Sed & ſic redit ad ſuum *exin* vel *exinde*, & tum furenter mihi iraſcens & neſcio quid cantans de ineptiis & nugatore, rogat undenam hauſe„rim *exin* rectum ſignificare litus. Nonne hoc dixi? Tamen veneror ſenem & illi ſatisfacio ex capite IV hujus libri, ubi poſtquam dixit a Pado ad Anconam tranſiri Ravennam, Ariminum, Piſaurum, Faneſtrem coloniam, ſine notabili terræ receſſu & in recto litore, pergit *Exin illa* &c. Unde ſimul patet fatue ab Voſſio cogitatum lib. III cap. VI *Exin Scandinovia.*

2, 2, 103. *Narrantur nemora, Zone*] In MS. uno vidi *narrantur eſt nem.* Sed, in Chiſiano & Mediolanenſi erat *narrantur etiam nemora*, quam veram plenamque Pomponii manum producit ex V.C. Schottus quoque, & fuiſſe cenſeo: & habet particula iſta non modo ſuam vim, ſed genius Pomponii ſemper eam abhibuit, ubi aliquid notabile & mirabili propinquum relaturus eſt. 2, 4, 34. *Padus tam cito proſilit, ut ſuum etiam in mari alveum ſervet.* 3, 4, 10. *adeo atrox, ut fœminæ etiam cum viris bella ineant.* 2, 7. 64. *Arados parva, frequens tamen, quia etiam ſuper aliena tecta ſedem ponere licet.* Non deſinit me convellere iſta ærugo Voſſii, etiamſi eum non tangam. Excitus enim hac nota, iterum perreptavit codices MSStos, & quia τὸ *&* in varios locos tranſlatum ex illis oſtendit, inde facile, ait, conjicias additum ab aliis conjunctivum. Quam diverſum hoc ab illis, quæ evomebat ad capitis quinti lib. I verba *ſine tectis paſſim ac ſedibus*; perinde ibi illud *ac* jactatur, nec tamen vel cogitat

gitat tale quid. Quæ varietas idcirco ſatis oſtendit eum ſeniliter ineptiiſſe, unde cur exigam, quid ex iis locis ipſe collegerit? Sic 2, 2, 121. eadem vocula in editionibus ſolebat omitti.

2, 2, 16. *Rhodopen*] Cujus habes pulcherrimam memoriam in hoc nummo, cujus gratia debetur P. Seguino, viro equidem ſelecto, in nummis, quos merito ſelectos vocavit. Vides quoque Liberum Patrem.

2, 2, 102. *Canentem Orphea*] Quem ut me juvit vidiſſe in nummis, cinctum mirabili theatro; ſic nec tibi, lector, erit ingratum aut inutile ſpectaculum, de quo alibi.

2, 2, 103. *Tum Schœnos fluvius*] Meram hic videas Voſſii licentiam, fluviis nunc hoc, nunc illud vocabulum dantis, nullo auctoritatis robore. In MS. quidem & ipſe legi *Stenos*, Mediol. *Sthenos*. Quidquid ſit, apparet manifeſte, eundem nunc fluvium intelligi, quem Cudetum vocat Scylax. In themate enim Thraciæ procedens ab Neſto amne ſic pergit, Ἄβδηρα πόλις, Κύδητος ποταμός. Αἱ δὲ πόλεις Δίκαια καὶ Μαρώνεια κατὰ ταῦτα. Credamne? Voſſius fatetur hîc me recte ſane dicere. Sed quantum hinc in cenſendo divortium. Illius juventa in eo nomine conſiſtere potuit & Cudetum pati. At nunc ſenio procax & liber, audacter, quod improba mens ei exprimit, affirmat legendum eſſe *Coſetus*. Hinc locos omnes quos aperuerat Schefferus ad Ælianum, item Menagius, & horum ſimii non ſemiſſis, in narratiuncula de Pythagora per fluvium ſalutato, id quod ex loco Apollonii omnibus illis etiam citati evincit circa Sa-

mothracen, ſi credas, quum ille dicat καὶ δὲ Σάμον contigiſſe inſpiciens, ait & Neſſum & Neſtum & Coſatum & Coſetum eundem eſſe. Quod tam facile pronuntiare potuit, ac Voſſium eſſe Alopecium. Quaſi non in iſtis ambiguis eſſet continua fere diſcrepantia, & alii Neſſo attribuere potuerint, quod alii fluvio diverſo. Sed & ad Neſſum & Coſatum trahit quoque Caucaſum Porphyrii & Compſaton Herodoti. Et ſic denique cuniculis factis accedit ad Coſſiniten, cujus meminit Ælianus, in Animalibus, quem in notis ad Scylacem ſtatuerat eſſe hunc ipſum, quod ego inepte factum arbitrabar. Nam quî credibile eſt Scylacem in periplo habiturum rationem fluvii non exonerantis ſe in mare & ſecantis oram, ſed conſumentis in palude Biſtonide? Id autem clare teſtatur affirmatque Ælianus de Coſſinite? Immo Æliani Coſſinites plane idem eſt, quem Herodotus vocat Compſatum ſcribens 7, 109. Xerxes παραμείβετο Μαρώνειαν, Δίκαιαν, Ἄβδηρα, καὶ ταύτας, λίμνας ὀνομαστὰς ταύτῃς Ἰσμαρίδα, καὶ τὴν Δικαίαν Βιστονίδα, ἐς τὴν ποταμοὶ δύο εἰσιεῖσι τὸ ὕδωρ Τραῦός τε καὶ Κόμψατος. Hic autem Compſatus, ut & Trauus plane illic emoriebatur, ut apparet ex oppoſitione in ſequentibus apud Herodotum, ubi ait prope Abdera quidem nullam paludem nobilem prætериiſſe, ποταμὸν τὸν Νέστον ῥέοντα ἐς θάλασσαν, quod nimirum illi duo priores non faciebant. Hæc quum ſint verba mea in prima editione, primo dicit me loqui *fluminis exonerante*, quum ſit hæc ipſius Latinitas. Dein deceptum tabulis Ptolemæi, quas ne nunc quidem ad hanc

rem

rem inſpexi. Denique neſciviſſe, quid rei ſit palus Biſtonis; quum putarim eſſe ſtagnum mediterraneum undique clauſum & quod nullum haberet in mare exitum. Agnoſcis calumniam protervi ſenis. Non enim ſi dixero fluvium exonerari in ſtagnum, nego illius fluvii aquam in mare paulatim cum ſtagno non venire. Mela noſter, quum ſcribit 2, 5 Atacem accipi a lacu Rubreſo, non ideo negat tandem in mare efferri: non dicit tamen exonerari in mare. Quid aliud a me factum eſt? De ſtagno autem nihil dixi. Jam vero Biſtonis palus ex deſcriptione Ptolemæi, quem citat, utique eſt mediterranea. Quid an ille nugator nos docere voluit, quid ſint λιμνοθάλατται, tam crebro ab viris eruditis declaratæ? Sit Biſtonis palus λιμνοθάλαττα. Quæ, oro, ſunt verba Strabonis in libro I pag. 49: Nempe Μάλιστά φησι τὴν ζήτησιν παρασχεῖν, πῶς ἐν δισχιλίοις καὶ τρισχιλίοις ἀπὸ θαλάττης σταδίοις κατὰ τὴν μεσόγαιαν ὁρᾶται πολλαχοῦ κόχλων καὶ ὀστρέων καὶ χηραμίδων πλῆθος καὶ λιμνοθάλατται. De Biſtonide autem ſcribit Scholiaſtes Apollonii ad librum II. Βιστονίη, Θρᾳκικῇ, Βίστονες γὰρ ἔθνος Θρᾳκῶν. * Βιστονὶς, λίμνη Θρᾳκική. Omnia vides haberi eodem numero. Nam ab Coſinto dictum Coſſiniten, furatus eſt Voſſius ex Holſtenii notis ad Ortelium pag. 60. Sed quis puero Voſſio prælaſtavit Coſintum eſſe oppidum? Non Antoninus.

2, 2, 115. *Et portus Caprullon*] Viderat Henr. Stephanus poſtremam vocem mendoſam eſſe &

in ea latere Κάπρȣ λιμὴν, nihil ſcribens, quid igitur de præcedente voce fieri vellet, ſatis tamen clare præferens id ſibi placuiſſe, quod Voſſius rapit ad ſe; *neque enim dubito*, dicens, *quin κάπρȣ λιμὴν a Mela ſcriptum ſit, & Caprullon non aliunde quam ex errore manarit.* A Pinciano reponebatur *portus Capros cum inſula*, quod nimium & intolerabile. Voſſius denique, quum e libris melioribus proferret *& portus Caprolimen*, ejecta voce media rogat, quis non videat veram eſſe lectionem, *Et* Κάπρȣ λιμὴν? & ſic ignorans Stephanum edidit. Fortaſſe: ſed tamen ſubdubito. Video quidem lib. 1, cap. 18. v. 26. illa *ſinus alter* Ἀχαιῶν λιμὴν. Sed tamen etſi in codice Mediolanenſi ſit *caprolimen*, tamen in loco, quem tractamus, illud *limen* non ſemper fuiſſe ita penitus perſcriptum omnibus iſtis literis apparet ex lectione vulgata. Et ſane ipſe in codice non ſpernendo habui *portus caprolim̄* & ſic tamen in loco citato etiam *lim* exhibebatur, nec aliter in MS. exſtabat 2, 1, *ſinus portuoſus, & ideo calos lim̄ appellatus*. Et quid? an noſtræ poteſtatis eſt vocem probatam ab omnibus antiquis libris ita temere expellere? Ego ſane ad ſcriptam lectionem quam vidi, ſcio proxime accedere *& portus* κάπρȣ (*capru* exhiberi video in editionibus Sanctii & Schotti ſine auctore) *tum urbs*. Et quod negari nequit, hic ſtylus eſt auctoris, ut Romana Græcis immiſceat. Sic paulo ante præceſſit *flumen* αἰγὸς. Sic cap. ſeq. *& portum qui* Κωφὸς *dicitur*. 2, 2, 82 *portus cœlos*. Haud dubie perperam ſic editionibus exhibentibus

bus pro κοιλὰς, ut in reliquis. Quam ſuccenſuit propterea Voſſius convitiator? Ne nunc quidem ullam dat rationem, cur vocem *portus* redundare dixerit. An cum in melioribus aliquid legatur libris, ideo redundare vox debet? Si tam infelices librarios ſortitus fuit Mela, ut Græca ne legere quidem noverint, unde tot Græcæ voces fuerunt ſervatæ? Ego nolui affirmare utrumque retinendum eſſe, quia ſic te, Voſſi, hoc eſt, ipſa leberide ſtultiorem perſonam induiſſem. Plane non decet nos ita ſtatuere, ubi tantopere conſentiunt libri veteres, ibi aliquid redundare. Oſtendi quam poſſet aliquid propinquum latere: inde tu excitari debueras. Quod quia noluit Voſſius, ut ſemper, idcirco nunc verum en tibi, mi lector, quum Mela dederit *& portus κάπρου; Eion, urbs, Acanthos* &c. Hæc enim urbs Ἠϊὼν ab omnibus Græcis oſtentatur ad Strymonem. Hæc quum ignota eſſet, vides manifeſte hinc exſtitiſſe illud vetus *caprullon*. Habeat igitur Voſſius ſuam redundantiam, cui admetior meam inopiam & tamen prodigam judicii.

2, 2, 128. *Perfoſſus transnavigatuſque & factus freto navigabili pervius*] Certe nauſeam parit hæc tam accurata deſcriptionis inſtitutio, ut plane non miremur Pincianum, ſpectatorem amariorem brevitatis Pomponianæ, poſtrema recidenda clamaviſſe, quum plene illa contineantur in verbo *perfoſſus*. Sed & monſtri aliquid his ſubeſſe docent veteres libri præferentes *Athos* vel *Athus* pro *factus*. *Transjugatus* vero (quod placet Voſſio) non commodiorem facit ſermonem, ſed præter dubiam Latinita-

tis notam inepte hiſtoriam tangit, quum non potuerit illic transjugari, ubi Xerxes perfodit, ubi non niſi πεδίον & κολωνὰς ὀ μεγάλας nominat Herodotus: quum contra vox *transnavigatus* augeat rei monſtrum, & in eo verbo reſideat vere poëtica elegantia, quam nunc captare vult Pomponius, ut patet ex illo etiam Juvenalis Sat. 10. *Velificatus Athos*, & quem ipſe Voſſius citat, Catullo *cumque juventus Per medium claſſi barbara navit Atho.* Cicero 2 Finib. 34. *Si Xerxes Helleſponto juncto, Athone perfoſſo, maria ambulaviſſet, terramque navigaſſet.* Claudianus lib. II in Rufin. *Cum claſſibus iret Per ſcopulos, tectumque pedes contemneret æquor.* Sic itaque cum tot aliis auctoribus transnavigatum Atho mirifice quoque ſcripſit Mela. Obſtinatus tamen Voſſius quum impar eſſet probando τῷ *transjugare*, ait ſolenne eſſe quibusvis „ ſcriptoribus res novas & inuſitatas novis etiam „ & non uſitatis explicare vocibus. Egregium ſane! Cicero, Livius, Tacitus habent multas res novas & inuſitatas. Hinc Voſſius dicit novas etiam & non uſitatas illic reperiri voces. Credesne? Nihil magis fatuum, & ne tale quid timeas. Pergit: „ transjugare eſt jugum montis ſuperare; quod quia „ novum & inuſitatum explicatur nova & non „ uſitata voce: & tunc rogat. An colles quantumvis „ minuti poſſunt eſſe ſine jugis & verticibus; quos ſi „ quis ſuperet, ut in hoc loco tantum ſunt κολωνοὶ ὀ μεγάλοι, hos transjugare dicetur. Vide, quo delabantur illæ novæ & non uſitatæ res. quando enim non ſuperantur illi? Repeto itaque ab Mela transnavigatum Atho dici. Si tamen ita

ex-

extendere ὕψος ſermonis ſui voluerit auctor, quod profecto ipſe mox deprimit per additam explicationem, quam omiſiſſet haud dubie, ſi illud captare voluiſſet. Quare foveo diu conceptam (ſic cum ſcribo, ait Voſſius me reſipiſcere poſt longam meditationem) opinionem illud *transnavigatuſque & Atkus* vel *Athos* ex mirifica literarum commutatione ortum eſſe, & auctorem ſcripſiſſe, *perfoſſus & ad Sanen ab uſque Thyſſo factus freto nav.* Nam quod Voſſius audet ſcribere Herodotum libro VII dicere foſſam illam ab Acantho urbe Sanen uſque pertinuiſſe, Acanthum vero ab eo poni ad ſinum Singiticum, Sanen in Pallenæa Cherſoneſo, & ideo non poſſe concipi, ut foſſa illa duodecim tantum fuerit ſtadiorum, quod ait idem Herodotus; falſum dicit omnino, & ipſe ſibi nectit laqueum. Hæc verba uſſerunt ſenem adeo, ut ſimias & aſinos exclamaret, ſeque iis ſimilem faceret. Nonne enim ex alterutro genere is eſt, qui ſcribere ſuſtinet [An non ſatis clare Herodotus loquitur, cum libro VI & iterum lib. VII refert Artachæum a Xerxe præmiſſum fuiſſe Acanthum, ut inde foſſa ad Sanen perduceretur] Eſt enim in his & ſimiæ argutia & aſini ſtupor. Nuſpiam ab Herodoto dicitur Artachæus præmiſſus Acanthum. Sed in libro VII cap. 21 narrans præparatas ad Eleuntem per triennium copias dicit qui & quomodo foderint, Βουβάρης δὲ ὁ Μεγαβάζου καὶ Ἀρταχαίης ὁ Ἀρταίου ἐπεστάτεον τοῦ ἔργου. Eodemque Lib. VII cap. 117. Ἐν Ἀκάνθῳ δὲ ἐόντος Ξέρξεω συνήνεικε ὑπὸ νούσου ἀποθανεῖν τὸν ἐπεστεῶτα τῆς διώρυχος Ἀρτα-

χαίνην &c. An non rugit igitur inſtar aſini: an non excordem ſuam perverſitatem æque denudat ac ſimia nates, qui ab Herodoto ſcribit narrari ad urbem Acanthum præmiſſum iſtum ut inde foſſa duceretur? Herodotus dicit tantum tunc mortuum *illum fuiſſe*, quum Xerxes eſſet Acanthi. Si etiam illic mortuus eſt, quod fieri potuit, non id contigit, quia illuc præmiſſus, & inde incipiens foſſam, poterat ibi morari ac præeſſe præſens operi; ſed quod Regi illuc ingreſſo debuit officium facere, & progreſſum operis injuncti curamque ſuam probare. Nam ab Acantho urbe non incepiſſe foſſam inde quoque apparet, quod Xerxes jam manens in ea urbe non narretur vidiſſe foſſam & ſucceſſum operis, quod procul dubio & eſſet factum & narraretur eſſe factum, ſed τὸ ὄρυγμα ἀκούων. nempe ex relatione Artachæi, qui ad eam rem illuc venerat & in morbum letalem incidit. Libro autem VI aliquid de Artachæo narrari non memini: de Acantho & alia claſſe quod narratur, *nihil* ad Artachæum. Vide autem quid agat Voſſius. In Obſervationibus ad Melam ex Herodoto dicit [Acanthum vero urbem ponit ad ſinum Singiticum] In appendice autem [Thyſſum oppidum eidem litori & eidem quo Sane Singitico appoſitum ſinui.] Ita ſcilicet tum Acanthus, unde foſſa Voſſiana incepit, tum Sane, ubi foſſa Herodotea finitur, in eodem ſunt ſinu. Equidem qui ſic ludit ſe ipſe, eum in abſurdiſſimo cachinno finire notam hujus appendicis quis miretur? Ergo revertar, unde coepi, itero Voſſium ſibi nectere laqueum,

queum. Non dicit Herodotus foſſam illam ab Acantho urbe incepiſſe (eam non tetigit) ſed clare cap. 22. Πεδίον γὰρ τοῦτο (ipſe n. iſthmus) καὶ κολωνοὶ οὐ μεγάλοι, ἐκ θαλάσσης τῆς Ἀκανθίων ἐπὶ θάλασσαν τὴν ἀντίον Τορώνης. *Eſt autem ille campus & tumuli non magni ab mari Acanthiorum ad mare quod eſt è regione Toronæ.* Aliud eſt ab ipſa urbe Acantho incipere, aliud ab mari, quod illi urbi nomen debet, cujus pars ab illa multum poteſt abeſſe, ut hæc certe Acanthiorum maris pars Iſthmum abluens, non parum ab ipſa urbe abeſt. Fateor quidem Herodotum non dicere foſſam factam ad Sanen ab Thyſſo, & eas duas urbes in iſthmo ſitas affirmare, ſed Thyſſon ponere in ipſo Atho, ut reliquas quatuor urbes, ſed potuit ea fuiſſe quidem intra foſſam, proxime tamen illam. Commodius ad difficultatem hujus ſententiæ allegaretur auctor περιηγήσεως ad Nicomedem, qui ſcribit Τὸν Ἄθω δὲ περιπλεύσαντι παράλιος πόλις Ἄκανθός ἐστιν Ἀνδρίων ἀποικία, παρ᾽ ἣν διῶρυξ δείκνυται τετμημένη ἑπτὰ σταδίοις. Hic minuit numerum ſtadiorum, & plane loquitur quaſi ab Acantho incipere foſſam ſtatueret. Non erat ita obeſus Voſſius, ut non hanc citationem meam in lucrum verteret; unde pro jure ſuorum furtorum arripit hunc locum, dicitque ex eo Acanthum & Sanen non niſi ſeptem ſtadiorum intervallo a ſe invicem abeſſe. Credant hoc, qui non vident, quam laxe voces illæ παρ᾽ ἣν poſſint notare.

2, 3, 2. *Macedonum populi centum quinquaginta urbes habitant*] Libris antiquis & verita-

ti litare malui, quam profanum quid ab Voſſio aut Pinciano in hoc ſacrum inferre. Nunquam in Macedonia numerabuntur centum quinquaginta urbes, (ut videtur ex Pinciani emendatione citanda intelligere Voſſius, vel centum quinquaginta populi, ad quos ille numerus etiam referri poteſt) nunquam fuerunt, nunquam dixit Mela, nullus codex hujus indicii notam vel minimam habet. Sed neque in ulla alia regione urbes vel populos tam exacto numero terminavit. Et quæſo, an non fuerunt vel plures vel pauciores? Immo edidimus, prout flagitabant vetera exemplaria. Macedones per Alexandri expeditionem ubique incolebant & ſub eis Græci. Itaque nunc ait ſe venire ad Macedonum populos, qui vivunt in urbibus illis, quarum maxime illuſtris eſt Pella; quum alii Macedonum populi reſpiciant alios dominos, aliasque obſervent regias.

2, 3, 16. *Gortyna*] Edi debuit *Gyrtone*; quomodo licet non habeant libri veteres, etiam Voſſius non ſic in emendatione reponat, tamen & in fine ejuſdem notæ apparet eum ſic utique cogitaviſſe, & vocabatur hæc urbs Γύρτων vel Γυρτώνη. Sed eodem modo Γορτύνιος & Γυρτώνιος confuſum fuit in Polybio libro XVII cap. 18. Hoc ut pro vero habeam, multum facit frigida rixa, qua Voſſius librarium non ſine convitii ſtigmate aggreditur. Sed valeat uterque, nos ſimpliciter agimus.

2, 3, 29. *Ac proxime ſpatioſa eſt Hellas nomine*] Mutavi diſtinctionem, quum hæc, ſi ſic legantur, non poſſint conjungi præcedentibus, & alibi Mela ab ſimili copulativa periodum inchoat.

choat. Si tamen bene attendas, ſunt hæ arenæ ſine calce. Nam quod Voſſius Tò *eſt* ejicit prorſus ex ſua editione, idque ſub generali prætextu auctoritatis meliorum librorum, unde minuta multa correxerit, neſcio an ſic abire hoc debeat, quum vel *eſt* vel *&* hîc nos viderimus in ſcriptis. Etiam in uno legi *ac proximos ſpacioſa & Hellas*, nec aliter Mediolanenſis. Hinc vide, quam nitida exſurgat deſcriptio. *Græcia*... *Joniis fluctibus objacet*; *a proximo ſpacioſa*, *& Hellas nomine*, *grandi fronte procedit*. Certe & Pincianus hîc offendens ſcribebat *ac proxime ſpacioſa & Hellas nomine*. *Ab proximo*, hoc eſt, ab ea parte, quam habet proximam regionibus enarratis, ut 3, 8, 54 *Ab ea parte, quæ introeuntibus dextra eſt, urbes ſunt: in altera ab intimo angulo* &c. Nonne poterat dicere *ab dextro introeuntibus*? Sic paſſim *ab Oriente*, & ſimilia, quæ notant reſpectu illius partis Sed id diſplicet etiam Voſſio. Infamem enim ponit interrogationem. [Quis ferat ſcriptorem ita loquentem, a proximo loco incipere Hellada?] Quæ niſi hæc veriſſimi ardelionis eſt? Ubi enim hîc mentio verbi *incipere*, immo vel cogitatio? Ab Mela junguntur *ab proximo ſpatioſa*: an hæc non ſunt & Latina & facillima intellectu? an non debuit partes Helladis, quum ſint diverſæ, ac diſcrepantes ſitu, plures conſiderare, & aut maxime vicinas, aut remotiores, aut remotiſſimas conſiderare? Pergit διαβάλλειν [non ſtatim, ſed paulatim in majorem majoremque ſeſe Hellas explicat latitudinem.] Quid tum? an propterea non eſt ab proximo ſpatioſa, aut non poteſt eſſe? Imo & eſt nunc ſpatioſa, & dein ſpatioſior, ut-

utque recte dicit Mela, grandi fronte procedit. Sed nugator ille neſcivit, quî frontem nunc conſideret Mela, nempe partem verſus meridiem. Hinc ſcribit *Ubi vero Ægæis & Joniis fluctibus grandi fronte objacet.* An unquam monſtrum majus auditum eſt? Frons objacet Ægæis & Joniis fluctibus? Quæſo igitur, quod tergum? Si verſus Ægæos eſt frons, averſam partem alluunt Jonii neceſſario. Sed licet illi eſſe monſtroſo & ignaro auctoris, quem edidit, & ἀϱειμάνιον λυτ]αν nutrire. Nam clare latera conſtituunt eas partes, quæ objacent utriſque illis fluctibus. Ideo latera ejus intrare dicitur mox utrumque mare.

2, 3, 65. *Ipſo quidem ſimulacro*] Sic Voſſius, quum priores ederent *ipſo quidem tamen ſimulacro*, quod etiam in MSto fuit mihi obvium. Chiſianus habebat *ipſoque tamen ſimulacro.* Certe juſtam cauſam non habuit Voſſius, cur aut voculam hanc expelleret, aut neſcio qua conjectura ſuffocaret, quæ prorſus eſt Pomponiana. Nam ſic plane 2, 5, 23. *Maſſilia olim inter aſperas poſita, nunc ut pacatis, ita diſſimillimis tamen vicina gentibus.* 1. 9, 72. *Labyrinthus magno & inde explicabili tamen errore perplexus.* Hæc poſueram tuendæ veteris ſcripturæ cauſa, quum Voſſius mihi impingit nihil me aliud agere, niſi ut oſtendam *tamen* eſſe Latinum. Quaſi in duobus illis locis ea vox non potuerit omnino abeſſe ſine damno ſententiæ ullo, perinde ut in hoc noſtro loco, quum tamen ut in illis, ita in hoc voluiſſe videatur Mela additam. Sed præterea quid vult? nempe [quæritur utrum *quidem tamen* conjunctum ſit Latinum.] Cur non a ſe ita rogat de illo

tranſjugare? An ejuſdem hominis eſt, ſic loqui, & ſcribere ad caput V. [*Tunc poſt* an alibi apud Melam occurrat, quærant, qui nugas bonis volunt redimere horis.] Agnoſcis vulpinam varietatem, modo ſuas nugas ſic verbis commendet. Nam & ſic non deſinit ad cap. 5 nugari aliquid de junctis *etiam alioquin*. Quid ſi juncta occurrant, an tum Mela in ſalvo erit? Perinde etſi non occurrant juncta. Potuit enim Mela junxiſſe, quæ ab aliis non jungerentur. Ut hæc ſcripſit Voſſius, quum jam eſſet ἐν τῇ νεκυίᾳ, diſcat etiam nunc igitur, quod tum neſcivit, Appulejus in Apologia: *& quidem C. Lucilium. quamquam ſit jambicus, tamen improbarim.* Cur placuit autem ſic mentiri in ſequentibus? dicit enim. [E libro quem contulit hanc profert lectionem, *ipſoque tamen ſimulacro.*] Nunquam dixi a me collatum eſſe codicem Chiſianum: in Mſto, quem contuli, quomodo mihi fuerit obvium, dixi. Itaque poſt nugas, poſt odium ſui, poſt mendacia quid immorabimur futiliſſimæ tranſpoſitioni ejus?

2, 3, 79. *Argo navem*] Cujus memoriam ut ſignaverint Magnetes, patere volui ex nummo adjecto, ſicut & Nemeſin cum Acrocorintho cernes.

2, 3, 93. *Quod ſpectat ad orientem.*] Scio ſic 3, 7, 13. *ad meridiem ſpectans*: & ſimiliter alibi. Sed hoc loco præpoſitionem neuter MSS. agnoſcebat. Et ſic forſan alii codices quoque: ut certe nunc etiam de tertio Mediolanenſi teſtari poſſum, quoſcunque plures & meliores Voſſius poſſit (& quid non ille poſſit) oſtendere a quibus non abſit. Certe non gravior nunc cauſa fuit inferen-

ferendi eam, quam 1, 4, 23. *totum latus quod meridiem ſpectat uſque in Aſiæ confinia poſſident.* 1, 15, 11 *Etiam qua ſpectat orientem.* 2, 6, 20 *Qua ſeptentrionem ſpectat* 2, 7, 131 *Pachynum quod Græciam ſpectat.* 3, 1, 44. *Qua mare Atlanticum ſpectat.* 3 6, 7. *Qua oceanum ſpectat* 3, 7, 2. *Terræ ſpectantis orientem.* Neſcio quid Voſſio acciderit, qui quum citaſſet 2, 3, 134 *In eo ad ſeptentrionem ſpectare littora incipiunt*, & monuiſſet legendum *ſeptentriones*, tamen edi curavit *in eo ſeptentriones ſpectare litora incipiunt*, ſine ulla auctoritate & negligenter. Hæc quoque vox peruſſit Voſſium. Itaque non obducit abſentiam ſuam Bruxellenſem, non librarii perſonam, ſed ait. [In eo quod ſequitur *ad ſeptentriones* ubi aliter in obſervationibus ac in ipſa Mela additur præpoſitio , id ut paſſim alibi, ita quoque hoc factum eſt loco ad ſignandam variantem lectionem, liberum relinquentes lectori quam vellet eligere.] Quæſo te, lector , an alibi citatum a me *ad ſeptentriones*? prout tamen legi debet, habetque Mediolanenſis. Crediſne autem ita Voſſium ſollicitum tui fuiſſe , adeoque indulgentem ? Quid legere tamen poteras, ſi non perfecte aperiret ? Nulla fuit dubitatio illic in vocula *ad.* In eam enim conſentiunt omnia exemplaria. Quæſo autem, conſidera, quid ſit illud *relinquentes.* Præ impotenti bile conſtruere nequivit. Quin etiam pari & cura & veritate in ejuſdem editione legitur 3, 8, 31. *Tigris ita deſcendens in litora permeat*, quum omnes editiones his inſerant voculam *uſque* , quam ab tribus MSStis confirmatam & agnitam ſcio , nec dubitans de aliarum membranarum conſenſu eam rurſus appoſui;

maxi-

maxime quum ſic quoque loc[illegible] plus vice ſimplici auctor.

2, 3, 133. *Inter Ætolos & Peloponneſiacos uſque ad Iſthmon irrumpit*] Id vero falſiſſimum eſt: nec ut hujus maris alteri lateri appoſiti ſunt continue Peloponneſiaci uſque ad Iſthmum, ſic quoque Ætoli alterum latus eo uſque poſſident. Minimam certe litoris ejus partem habent Ætoli. Vitium fœdum & tamen in omnibus editionibus, quas vidi, exhibitum, ut diſtinctio ponatur poſt Tò *incidens*, quum manifeſte conſtet diſtingui ſic debere *Rhion latus oræ ſequentis incidens inter Ætolos & Peloponneſiacos, uſque ad Iſthmon irrumpit.* Vult enim idem modo declarare, quod Dicæarchus, Λευκάδα ἀφ᾽ ἧς μέγας ἐστι κολπὸς ἐις ἰσθμὸν φέρων. Scilicet in his mihi placuit videre parentheſes, commata, cola ſeu alias Grammaticorum notas, ad quas deviat in appendice Voſſius, in hoc quidem ſtolide garrulus, quod etiam iſta *inter Ætolos & Peloponneſiacos* diſtingui poſſe his ſignis judicaret. De pravo inde intellectu mihi res fuit. Debuit enim Mela notare, ubi & apud quos populos incideretur hoc latus. Ubi autem dixi *falſum eſſe Ætolos pertingere ad Iſthmum*? Hæc eſt Iſaaci Voſſii Latinitas, qui etiam grate repetit *uſque ad Iſthmum pertingere.* Sic eſt; non opus eſt, quia Peloponneſii, ideo quoque Ætoli in oppoſito litore uſque ad Iſthmum continenter habitarint. Hoc verum credo. Sed qui junctim dicit mare inter Ætolos & Peloponneſiacos uſque ad Iſthmum irrumpere, utroſque eodem modo conſiderat, idemque de duobus dicit.

Etiam

Etiam mentitum [illegible]dum ſcribit ſe commatis incluſiſſe ſola iſtæc verba *maris id nomen eſt*, quum fecerit Stephanus. Et quî credimus ab ipſo factum, quum cap. IV ad voces *Circes domus aliquando Circeii* fateatur redundare comma, temere a librariis ſe abſente additum? Quin ſimimile diſtinctionis vitium annotavi 2, 5, 40, Ubi de exitu fere Rhodani ſic legitur in editis plurimis *& ſubinde grandior, inter Volcas & Cavaras emittitur*, niſi quod Sanctiana *grandior, inter Volcas, & Cavaras emittitur.* Aliæ nugacius *grandior, inter, Volcas, & Cav.* una Vadiana nullam diſtinctionem prorſus agnoſcente. Sed certe Rhodanus non emittitur inter Volcas & Cavaras, quum Cavares non ſint litorales, ſed inter Volcas & Avaticos emitti ſupponit ſatis clare Mela, dum procedens in litore ab *Maſſilia* ad Rhodanum ſcribit Avaticorum ſtagnum contineri; quod videlicet in illo contineri non poſſet, niſi illic eſſent Avatici: & Rhodanus *factus ſubinde grandior inter Volcas & Cavaras, emittitur* ita per Avaticos, quas ultimas voces neceſſe non habuit auctor adnectere, ne ingenii ſui ſincerum nectar acidum redderet. Nec hoc intactum relinquit Voſſius irritatus poſtremis verbis meis, quæ idcirco ſic verſat, ut debuerint ipſi magnam amaritudinem infudiſſe. Cæterum res in eo vertitur, an Cavares fuerint litorales. Illos autem certe tales eſſe manifeſte cognoſci ſcribit ex Strabone, [Cavaras non tantum dictos illos, qui inter Iſaram & Druentiam habitarent, ſed & Salyas & omnes a Druentia ad mare Rhodanum accolentes gentes, Cavarum cenſas fuiſſe nomine.] Caditne in hominem, ut ætatem eo uſque

que progreſſam mendacio tam vili dedecoret ? Strabonis verba ſunt lib. IV pag. 186. Ὀυολκαὶ γειτονεύουσι τῷ ποταμῷ τῷ Ῥοδανῷ, τοὺς Σάλυας ἔχοντες ἀντιπαρήκοντας αὐτοῖς ἐν τῇ περαίᾳ καὶ τοὺς Καυάρους. Ἐπικρατεῖ δὲ τὸ τῶν Καυάρων ὄνομα, καὶ πάντας οὕτως ἤδη προσαγορεύουσι τοὺς ταύτῃ βαρβάρους Ubi hîc mentio maris ? aut gentium ad mare accolentium Rhodanum ? in ſolo ſcilicet luxato ſenis cerebro. Quid ſuſpicabimur dicturum fuiſſe ad hæc verba Livii XXI, 26 ? *Volcarum agrum gentis validæ: colunt autem circa utramque ripam Rhodani.* Etiam Plinius 3, 4 Deſuviates & Cavaras intus locat.

2, 4, 5. *Inter Adriaticum*] Sic quidem & ſupra. Non tamen negligendum puto, quod in MSto inveni *Adriacum*: quod & præfert Juntina, ſed alterum eſt in MS. Mediolanenſi. Quod idem prorſus contigit 2, 7, 91. *Adriaco mari.*

2, 4, 29. *Parvis ſe primum fontibus colligit*] MSSti tres *parvis ſe primum e fontibus.*

2, 4, 49. *Ab eo Frentani, Apuli ac Marucini. Habent Aterni fluminis oſtia*] Quum nuper in his nonnulla diverſo charactere tanquam ſpuria & plane non Pomponiana exprimi curaviſſem, nunc aliter agere præſtat & pergere. Nam certe quam monſtroſe hæc ab aliis deformata queritur Voſſius, non minus monſtroſe ipſe transformando fœdat. Dicat enim in qua parte ſcripturæ veteris, quam ſic exhibet *frentia villa maritima habent Aterni*, (at ipſe vidi *ab eo ſtentra cula maritima habent ac eterni* in alio erat *ſtrenta villa maritima habent æterni*, Mediol. *frentra uilla maritima habent eterni*) conſpicere poſſit

latentia [illegible]*i ac.* Sed fortius hæc oppugnari poſſunt. Nam nunquam curioſiſſimus hic ſcriptor *oſtia* dicit de fluvio, qui habet modo unum; ſed ſemper ſingulari numero utitur. Sic 1, ubi *oſtio fluminis proximi Ixamatæ.* 1. 17. 13. *Mæandri exitum & Gæſi fluminis oſtium.* 2, 7, 10 non dicit *Boryſthenis* oſtiis ſed *oſtio.* 3, 1, 55. *Tagi oſtium.* Lib. 2 cap. 7, 171 dicit quidem *citra Tiberina oſtia* ſed ibi vocabulnm illud majuſcula O ſcribendum eſt, ut in hac editione (nam priores minori utuntur peſſime) fecimus, quum non ad exitum ſed ad urbeculam ita nominatam reſpiciat, quam ſic quoque agnoverat 2, 4, 94. Libro 3, cap. 9, 31 Hanno *cum per Oceani oſtia exiſſet,* habebant olim editi, ſed bene ab viris doctis & ex MSS. correctum poſtea *oſtium.* Hæc quum ita ſe habeant, & ſint certiſſima clariſſimaque, quæ fides poteſt eſſe, hoc loco uno Melam ſcripſiſſe unius Aterni fluminis oſtia? Immo quæ fides nobis perſuadebit in hac particulari urbium fluviorumque per regiones recenſione Melam voluiſſe allegare plurium populorum vocabula, quam ſuperius uno ſpiritu protulit, ubi nulla eſt horum Marucinorum mentio? ut prorſus eadem æquitate huc interveniant hi Marucini, quo ſupra 2, 91, 115 admiſceri debuerunt Auchatæ, nuſpiam ab Mela ſcripti vel in hoc opuſculo cogitati, contra fidem & regulam MSStorum omnium, ut diximus jam alibi. Deinde credemus [illegible] incondite ſcribere voluiſſe aut Melam aut quemquam alium, ut quum dicat *Habent Aterni fluminis oſtia, urbes Bucam & Hiſtonium,* poſteriora tribuantur Frentanis, priora referantur ad Marucinos, & non intelligatur unus populus habere

re ſimul & urbes illas & oſtia fluminis? Nemo hominum aut ſic ſcripſerit aut aliter intellexerit. Rurſus an credibile eſt & hoc loco & tali ordine Melam Apulos & Marucinos numeraviſſe, quum ſtatim dicatur ſequi *ſinus Apulo litore incinctus*, cum ſequentibus aliquot extra eum urbibus? Hac ipſa phraſi pro variationis ſuæ more definit Apuliam & ibi ſitam innuit. Accedit profecto, quod quum Voſſius ſupra numeraverit non modo quaſi diverſos Daunios & Apulos, ſed etiam Daunios ordinaverit ante Apulos, nunc eoſdem faciat. Denique Piceno, Frentanis, Dauniis attribuit urbes, ſolos Marucinos nominavit ridendi cauſa, quippe nudatos ac deſolatos. Hæc omnia reſpiciat oro diligens lector, & tum pronunciet. Sane multo convenientius concinnabat hunc morboſum locum Cluverius citans *Ab eo Frentani tenent Aterni fluminis oſtia, urbes Bucam & Hiſtonium*, ſi liceret ſic graſſari contra ſcriptos codices. Sed in his Marucinis ſanequam jactantur viri magni, de quo videbimus. Nunc Melam videamus. Dico manifeſte in ſcripta lectione apparere hæc, *Ab eo* (nempe Truentino) *Frentani jam Matrini habent ac Aterni fluminis oſtia.* Res tam clara eſt, ut probationem non requirat. Debuerat quidem dixiſſe *fluminum*, ſed quum eum numerum alibi obſervet, ſcimus quoque alibi eam differentiam negligi. Nunquam credo magis cum corde ambulavit Voſſius, quam quum hæc attrectavit. Nam quum illa ſua *Apuli ac* in MSS. reperire deſperaret, quum ſtulte videret ab ſe Apulos huc promotos, ipſam rem prorſus non tangit, ſed in parergis carpens anſam ſeniliter gar-

riendi locum Melæ de Tiberinis Oſtiis comparat cum Virgilio, ubi quoniam nemo interpretetur de Oſtia urbe, hinc ego parum trivi Virgilium. Sic vidit me terentem tabulas Ptolemæi, Virgilium nequaquam. Cur autem ad Virgilium ire debemus? An non Heinſius ad Ovidium 4 Faſt. notat? *de Tiberinis oſtiis paſſim veteres*? An non Livius 26, 19 *cum triginta navium claſſe oſtiis Tiberinis profectus.* Sidonius I epiſt. 10 *Naves quinque Brundiſio profectus cum ſpeciebus tritici ac mellis Oſtia Tiberina tetigiſſe.* Ut plures naves, potuerunt aliæ iſto, aliæ altero oſtio navigare. Sed an ideo Tiberina Oſtia non dicuntur de oppido? Martianus Capella ſolitus multum uti noſtro Pomponio lib. VI. pag. 204. *Umbri mox, Latiumque & Oſtia Tiberina.* Ita edidit, & recte, Grotius, quum pag. 207 *Item ultra Tiberina oſtia in Antiano Palmarea.* Edunt in Tacito XV an. 42 *ab lacu Averno navigabilem foſſam uſque ad oſtia Tiberina depreſſuros.* An poterat illa etiam perduci ad alterum oſtium verſus Etruriam? Immo & Plinius apud Lipſium & Suetonius Neron. 32 dicunt *Oſtiam* ut Tacitus urbem quoque intellexerit. Apud Ovidium 15 Metam. 728 navis Æſculapium vehens *Lavini ſedes Tiberinaque ad oſtia venit.* Aut urbs intelligitur, aut diviſam navem ſuppoſuerit unam, enim ſolam poſuit. Et tamen Cicero pro L. Manil. 12. *qui modo ad oſtium Tiberinum claſſem hoſtium videbatis.* Idem Livius XXIX 14. *Oſtiam ire juſſus obviam Deæ ... Poſtquam navis ad oſtium amnis Tiberini acceſſit.* Florus III. *Per Tiberinum oſtium invexit.* An hi debuerunt Virgilium reſpexiſſe? Perinde ut ego

qui in recenſione illa Pomponii mentionem fieri urbium, non fluviorum & oſtiorum ſtatui, quidquid Voſſius velit me putaſſe vel ſomniet. Oſtia illa ſcilicet Tiberina, quorum antea memini. Et quis tandem audivit *Aterni Oſtia eſt ipſum Aternum oppidum*? Portentum certe ingens. Omnia quæ huc citat, rapta ſunt per furtum ab ingrato Voſſio ex Cluverii Italia; tanto impudentius, quod ſcribens illam notam, ſignificabam me ea tunc legere. In Mela vero id totum vanum eſſe nec habere locum inde patet, quia de urbibus poſtea demum ſequitur. Quid enim erit *Frentani habent Aterni fluminis Oſtia* (hoc eſt, oppidum) *urbes Bucam & Hiſtonium?*

2, 4, 93. *Circes domus aliquando Circeii*] Sic diſtinctione ſublata ediderant Sanctius, Schottus & inde propagatæ minores editiones. Et recte ſane. Voſſius tamen maluit cum Vadiano, Stephaniana in qua notæ Olivarii, & minore inde formata diſtinguere *Circes domus, aliquando Circeji*, profecto peſſime, quum non aliquando, ſed ſemper, ex quo ſemel cœpit, nomen illud Circeii obtinuerit: ſed verum eſt crediđiſſe veteres aliquando fuiſſe domum Circes, quod innuit juſta diſtinctio. Plane ut 3, 9, 84. *Inſulæ Gorgades, domus* (*ut ajunt*) *aliquando Gorgonum*. Sed id abſente Voſſio ab librariis additum. Quot illi quæſo, erant? At hæc minuta mea cura. Sit ita; modo Voſſius ſaltet cum Vadiano & Olivario, nec extra chorum, quod in me culpat, ſed nunquam didici. Libenter autem vidiſſem Voſſium in plumeis pedibus in choro ſaltantem altaria circum &c.

2, 5, 19. *Tunc poſt Athenopolis, & Olbia, &*

 Tau-

Taurois, & Cithariſtes, & Lacydon] In citando ſane ſequuti ſumus editionem Voſſii, ſed nihil longius a nobis abeſt, quam ut perſuaſi ſimus ſcriptum ita fuiſſe a Mela, & fieri poſſe, ut in hoc loco ſine ineptia criminetur ineptos librarios. Attende modo lector, & brevi tota res deciſa erit. Nuſpiam Mela has duas particulas *tunc poſt* ita conjungit, ſed alterutram modo adhibet. Itaque & Pincianus more ſuo deleri juſſit poſtremam *poſt*. Cæterum ſolam hanc voculam initio periodi perſæpe inſtar adverbii uſurpat. Sed & porro quoque Mela ſemper fere præpoſitionem ſubnectit voculæ *tunc*: ut hoc ipſo capite, *tunc ex*, *tunc inter*, & ſic paſſim. Qua ratione igitur fieri poteſt, ut hoc loco non credamus, particulæ eidem *tunc* ſubnexam particulam *poſt*, eſſe poſitam non quaſi adverbium, ſed præpoſitionem? inprimis quum omnia ſcripta exemplaria per quartum caſum efferant ſequentia *tunc poſt Antenopolin & Olbiam & Laurion & citharis tenet macedon*, ex quorum poſtremis Barbarus texuit *Glanon & cithariſtes &*, ſed pertemere. Haud dubiè ſcripſit. *Tunc poſt Athenopolin & Olbiam & Tauroin & Cithariſten eſt Lacydon* Conſummatiſſima periodus. Tò *poſt* frequentiſſime in hoc ſcriptore adverbium eſt; ſed etiam Tò *extra*, qua vocula paſſim auctorem uti poſt egreſſum ex ſinu jam ſupra declaravimus. An ergo nunquam Tò *extra* illi placuit conſtructione præpoſitionis? Immo 3, 8 *extra ſinum, veruntamen in flexu etiamnum modico Rubri maris.* Omnia docent Tò *poſt* hìc eſſe præpoſitionem. Quid deploratius apud antiquos Protheo? quid nunc Voſſio ubique eum

exprimente? Qui paſſim ſic [illegible]pat veteres codices, ubi aliquid non occurrit ad guſtum, præferre illis ſolet neſcio quid neſcio unde correptum. In qua ratione quum ſemper ccurrat cum riſu aſpernabilis, maxime talem ſe agit in hoc loco, cujus controverſiam totam retulit in accuſativo *Tauroin*, quem non potuit concoquere, ſic ut nec Græcum nec Latinum eſſe pronuntiet, pronuntiaturo, opinor, idem Holſtenio, qui ad Ortelium ſic notaverat [apud Pomponium Melam corrupta hæc vox in *Glanon* ubi MS. *Laurion*. Sed legendum haud dubie *Taurentum*, vel potius Græca formatione *Taurois*.] Cauſam prodit Voſſius. [Taurentum Latini, Græci Tauroenta vocant, & ſic Cæſar.] In quo imitari voluit Melam *Extra Sipuntum, vel, ut Graii dixere, Sipus*, qui tamen apud Graios agnoſcit *Opoes*. Sed quid agit Voſſius, quum ſic maculat tempus & chartam & ſepiam? non enim ſcribit. An Cæſar eſt Græcus? Non Græci magis, quam Latini ſic vocarunt, quippe quibus multa Græca magis placuerunt, quam ſua. Talis eſt ipſe noſter Pomponius. Sed quam Tauroenta vocant, eam non etiam queunt vocare Tauroin? Pateat analogia. Taurois, Tauroenta, Tauroin, ut Simois, Simoenta, ut aliquoties apud Virgilium, pro quo tamen Servius dicit in genitivo Simois ad 1 Æn. 104, etſi illic citet Virgilianum *Simoentis*, quod quum occurrat verſ. 622, ibi tamen dicit *circa fluvium Simoin*. Si haberemus in Latinis aliqua de Selinunte, non ambigo ſimilia repertum iri Σελινόεις, Σελινοῦς. Vis ridicula? Scylax vocat Σολόεσσαν ἄκραν, quæ ut & notavit Voſſius, Heſychio dicitur Σολουντίς,

 Pro-

Ptolomæo Σολοεντία ἄκρα: & tamen Voſſius in primâ lanugine jam arbitrabatur legendum Σολόεντα. Nonne jam tum inchoavit veridicinam? Videbimus.

2, 5, 20. *Lacydon, Maſſilienſium portus & in eo ipſa Maſſilia*] Plane ut 1, 16, 10. *Portus cui ex urbe quam amplectitur, Tiſanuſa cognomen eſt.* Ut illic dicitur portus Tiſanuſa amplecti urbem cognominem, ſic nunc in Lacydonte portu ſtatuit eſſe urbem Maſſiliam. Veriſſime ſic eum deſcribi à Mela, & quid velit, apparet ex Dionyſii Periegeſi v. 75. ubi ſcribit ἔνθα τε γαῖα Μασσαλίη τετάνυσται, ἐπίστροφον ὅρμον ἔχουσα. Vide illic Euſtathium. Cunctatus fui monere quidquam de furto Voſſii, quo totam iſtam notam & emendationem Melæ contra Hermolaum ingrate deſcripſit ex Caſaubono ad Strabonem pag. 83. Nunc ut indicem, cogit κακία futiliſſimi hominis, qua in Appendice negat Tiſanuſam cum Maſſilia componi poſſe, quum ipſe de ſpatio Tiſanuſæ aut portus ejus omnino nihil noverit; ac debeamus contenti eſſe illis, quæ tradita ſunt in reſiduis fragmentis. Voſſius tamen probat probatione Voſſiana. [At vero minuti portus, qualis eſt iſte Maſſilienſium, quomodo illi ambire magnas poſſunt civitates, qualis erat Maſſilia?] Quo tandem metatore utriuſque fuit uſus? Ecce rem omnem aperta narratione expreſſam in Panegyrico, qui dictus eſt Conſtantino. *Maſſilia enim, ut audio, in profundum mare prominens, & munitiſſimo accincta portu, in quem anguſto aditu meridianus refluit ſinus, mille quingentis paſſibus terræ cohæret* (ſic patet

fuiſſe

fuiſſe χερρονησίζουσαν, ut ab tribus partibus mari allueretur, & eſſet in portu) *qua firmiſſimus & turribus frequens murus opponitur.* Itaque mox refert terra marique admotis machinis, aggeribus exſtructis, navalibus præliis ſæpius oppugnatam, quum Conſtantini militem *nihil altitudo murorum, nihil creberrimæ* (perperam editur *celeberrimæ*) *turres, nihil loci natura remorata eſt, quo minus & portum caperes, & urbem continuo, ſi velis.* Ergo portus ibi primum capiebatur, atque adeo exterior erat, quam urbs, quam cingebat & in ſe continebat. Sic Martianus Capella lib. VI pag. 210 *Oeanthe, in quo portus Apollinis.* Nonne in Cicilia memoratur auctori noſtro *Corycos oppidum portu ſaloque incinctum?* Contra de Syracuſis Cicero lib. V in Verrem cap. 37.

2, 5, 30. *Contra Albionem & Bergiona*] Enimvero dignum politiſſimo Pomponio nitorem! ut ejuſdem declinationis duos caſus ſic variata terminatione efferret, nulla prorſum ſuavitatis gratia? Quis hoc credat? Atqui jam olim hic lectum *Albiana*, unde Barbarus monuit legendum *Albiona.* Immo ipſe etiam in MS. legi clare *Albiona*, habetque jam Juntina edito & MS. Mediolanenſis. Itaque hoc pro certiſſimo habendum. Alterum *Bergiona* plane fictum falſumque eſſe apparet vel inde, quod Voſſius teſtetur in aliis veteribus libris legi *Gergion*; tum etiam ex Græcis fabulatoribus, qui hunc poſtremum vocant Δέρκυνον, hoc eſt, vocabulo tertiæ declinationis. Ego certe in MS. perſpicue legi *Bergion.* Itaque ſecure & propter has rationes abhinc edatur *Albiona & Bergion.* Sed

& præcedentia nullum habent nexum, & duntaxat, ſi probare volumus correctionem Voſſii, ſcribendum eſt diſtinguendumque, *Alioquin litus ignobile. Eſt lapideus (ut vocant) campus.* Campus enim nec ille eſt ignobilis, & facit, ut litus ſatis ſit nobile. An debebat credi fieri poſſe, ut his obſtreperetur. Dicit tamen Voſſius. [Hanc lectionem, n. *Albionem & Bergiona*, e ſuis libris dederunt & Vinetus & alii.] Hoc mendacium eſt. In nullis libris eam aut ipſi aut ulli alii invenerunt: inveniſſem enim & ipſe: Immo nec Voſſius de uno quodam ſuo id teſtari ſuſtinuit. Hinc addit [Albiona an Albionem utrum legas perinde eſt] non illi, qui Melam legere vult, ſed qui neſcio cujus impuras & inquinantes & plane Voſſianas manus, ut eſt iſta ipſa Latinitas. Egone autem dicendus ſum audacter reponere *Bergion* pro *Bergiona*, quum iſta poſtrema *a* ſit in nullo codice? An non debet abiici & expelli, quod injuſte & inique invaſit? Juntina jam habet *Bergion*, nec aliter MS. quem citavi ex Mediolano; imo jam editio Veneta anni 1482 15 Calend. Auguſti, quam in Muſeo eruditiſſimi Deinotii conſului. Ita ut quod Voſſius ſcribit in Obſervationibus de nonnullorum librorum ſcriptura *Burgiona*, eam vivus non videatur vidiſſe, ſed fortaſſe nunc. Quid quod eandem terminationem Græci velint. An vero Δ & B miſceri mirabitur, qui in libro primo vidimus ab Voſſio amari Bechiros, quos MSSti vocant Diſcheros? Dercynum aut Berginum nemo cogitare poteſt niſi iſtud intolerabile νεανικὸν Voſſii. Quæ ſtatuit in poſteriori parte, omnia ſunt ſtupendæ ineptiæ. Explicat enim,

nim, ut ipſe diſtinguit. [Dicit Mela litus hoc lapideum & annexos huic campos lapideos fore ignobiles, niſi foſſa eſſet Mariana, qua parte Rhodani illuc tranſlata, campi iſti irrigantur.] Quid primum mirer? Ubi ſtatuitur litus lapideum? Ut Mela campum lapideum, ita Euſtathius ad Dionyſium λίθινον πέδον: nihil de litore. Etiam campos lapideos ignobiles fore non dicit Mela: falſum eſt. Fuit campus lapideus nobilis ante foſſam Marianam. Docent Græci, docet Hercules. Porro an foſſa Mariana ducta fuit ob irrigationem? an ſine foſſa fuiſſent hi campi ſteriles & inutiles? Quid audio ſtultiſſimi commenti? Aliter Solinus cap. 2. *C. Marius bello Cimbrico factis manu foſſis invitavit mare; perniciosamque ferventis Rhodani navigationem temperavit.* quæ citat Harduinus ad Plinii librum III, addens, quo in Rhodanum naves e mari facilius ſubirent, quibus ægre aditus eſſet in amnem per orientale oſtium, quod id erat navigiorum vix patiens. Sed & is tamen Campos ibi lapideos novit.

2, 5, 47. *Atax ex Pyrenæo monte degreſſus*] Non putavi hîc opperiendum conſenſum a libris ſcriptis, quin ſic ederem, non *digreſſus*, ut retro factum. Ne hîc quidem ſe continet Voſſius; ſed, detrectationis vitio in naturam tranſgreſſo, non loquitur ſed bacchatur de duabus his particulis. Quod qui quid ſit, Rhenanus locupletior Voſſio teſtis ſcribit ad Tacitum lib. I hiſt. 61 *Peninis jugis degredi juſſus*] Codex MS. pro *digredi* plerumque habet *degredi* &c.] Ad eundem Tacitum lib. IV annal. cap. 49 *degrediebantur* ex unico MS. reſtituit Pichena, illic laudans in ſimili cauſa Sigonium.

nium. Id ſi in Mela locum non habet; cur igitur modo ante dixit *ex Gebennis demiſſus*? cur 3, 2 *ex Pyrenæo monte delapſus*? cur 1, 18 *ab Idæo monte demiſſus*? cur toties *defluere* vel *devolvi*? Sed Voſſio etiam deductus & diductus pro eiſdem habentur ad 3, 6, quod nulli Latino.

2, 5, 48. *Et ingentis alioquin alvei tenens*] Non dubito, quin fæde hanc ſcripturam invertat Pincianus: Sed etiam an hæc ſit manus Pomponii, dubito. Nam in duobus MSS legitur *etiam ingentis*, quæ ſcriptura cur poteſt cuiquam non placere? Imo vero eſt cui diſpliceat Voſſius: qui in hoc animadvertendo tam fuit attentus, quam ſi cantilenas in choro ſorberet. Scribit enim, ſic me reformare hunc locum *etiam ingentis alioquin alvei capax.* Scilicet illi perinde eſt, tum *tenens*, tum *capax*. Deinde an quum ſic notavi, aliquid conjunxi, aut ſeparavi? Ingratus eſt, qui me excitante cogitur ad commata ponenda (en laboris Voſſiani ſpecimen!) nec tamen amat.

2, 6, 37. *Inter Subin & Telobin amnes Tarraco urbs*] Hac mutatione eximie ſe habere effectam rem putat Voſſius contra hæſitationem Pinciani, quum profecto nihil mihi videatur occurrere poſſe abſurdius. Quid enim? an Mela deſcribet ſitum Tarraconis tribus fluviis cinctum, Subi, Telobi, & Tulci? immo ſi id jam concedatur voluiſſe, cur non ordine & junctim & eodem narrationis proceſſu eos deſcripſit? quaſi vero quum eam inter Subin & Telobin amnes poſuiſſet, tunc adhuc ad[illegible] debuerit a Tulci modico amne eam ſuper attingi. Et ſic audet corrigere in Pomponio ille, qui transſcriptores Melæ

læ ante aliquot ſæcula reprehendit 2, 1, 42, & ſeq. idque ob hanc quoque cauſam, quod eum offenderet intempeſtiva repetitio vocis *terra*. Denique moleſtiſſima prorſus eſt vox *amnes*, quæ non magis apponi debuit his duobus, quam præcedentibus Rubricato & Bætulloni: & quis ultro non videt eſſe ea nomina fluminum quod clare præmiſerat? Mihi dubium nullum eſt, quin Tò *maius* ſit appellatio fluvii ibidem, licet ignoti, ſcripſeritque auctor. *Parva flumina, Bætullo juxta Iovis montem, Rubricatum in Barcinonis litore, inter Subur & Telobin* (urbes nempe, quas ſupra nominatas nunc repetit, ut repetiit Barcinonem, quum prope illas litora per hos amnes ſecentur) *Majus* n. tertii fluminis nomen, poſt quod ſequitur Tulcis prope Tarraconem. Litus illud in hodiernæ Hiſpaniæ tabulis impletur laceraturque frequentibus fluviis; at in antiquæ prorſus ab Samſonio nulli ponuntur, niſi Rubricatus, Subis, Telobis, Tulcis, non ſecus ac nuper illi fluvii demum exiſtere cœpiſſent. Non vacat ulterius inquirere. Inquirit ergo Voſſius, plane ut tortor. Nam primo dicit me rogare, an Mela tribus fluviis Tarraconem cingi ſcripſit? Sic Tarraco & ſitus Tarraconis idem illi eſt. Et tamen nihil niſi id ipſum oſtendit, Voſſius, nempe inter duo flumina Subin & Telobin ſitam eſſe Tarraconem, quum ipſam præterfluat Tulcis. Nihil affirmat, niſi quod ego quæſivi. Ubi autem Mela dicit Ticer & Clodianum eſſe ignobilia flumina? poſt hæc demum ſequuntur, quæ vocat parva flumina. Quî vero poſſum dici fingere aliquod flumen, ex quo licet Voſſius nunquam

quam biberit, non ideo poteſt dici non exiſtere quum Mela id appellaverit, ut teſtantur omnes priſci codices. Qui autem inſuſurravit Voſſio a ſemidoctis hoc eſſe mutatum librariis? Certe ratio ejus tota eſt irrationalis. Scilicet [pravam ſecuti diſtinctionem cum Telobis parva præcederet, exiſtimarunt alteram deeſſe, quæ nominaretur *Telobi majus*.] Eximie naſutum! Sic iidem qui Telobin crediderunt fæminino genere dici, ii tunc, quum id crederent & ita uſurparent, tamen redegerunt mox ad neutrum. Hæc non viri probe eruditi, ſed mulionis pronuntiatio. Quænam fuit, aut eſt prava diſtinctio in MSStis, qui fere habent nullam? Quomodo autem potuerunt ſeparare *Telobis parva?* idque quum in eodem ſenſu præmitterentur *parva oppida?* Porro ſi peccavi, non librarios ſecutus fui, & eorum errorem, ſed Voſſianam editionem, quæ *ſuper* conſtruit cum Tulci. Et quid erit ex diſtinctione Voſſiana *ſuper?* verſus meridiem procedit ordo Melæ. Et id dicetur *ſuper* apud Geographos veteres Septentrionalia ſemper vocare ſolitos ſuperna & editiora? ut 3, 1, *Cætera ſuper Tamarici incolunt*, & c 3 *Super Albin Codanus ſinus.* Imo manifeſte docet Mela Tulcin eſſe Tarraconi ad Septentrionem. Itaque quum nil niſi ſtolidum ad hæc proferre potuerit Voſſius, omnia ineptiarum ejus veſtigia delevi, vero repoſito.

2, 6, 72. *Atque unde nos ſumus Tingentera. Tum Mellaria*] In tam variis, magnis, dubiiſque ſententiis nihil putavi commodius a me potuiſſe fieri, quam exhibere ſcripturam, quam & retro docti plerique teſtati ſunt in ſcriptis exem-

pla

plaribus haberi, & ipſe etiam vidi, quæ eſt vel *Cingenteratum* vel *Tingenteratum*, vel ut tandem ex optimo ſuo producere ſe teſtatur Voſſius *Tingenteria tum*, quibus acceſſerunt inſpecti nuper quatuor codices Medicæi in iiſdem characteribus hoc quidquid latet exhibentes, niſi quod unus habet *ingente ratum*. Ex hac autem tam fixa earundem literarum tenacitate fieri debere *Tinge Cetraria*, nunquam mihi perſuaſi, & plane in eo clariſſimum virum tam cenſui eſſe verum, quam eſt in Salmaſiana conjectura refellenda. Id enim „ ut faciat, format hunc διάταξιν. Si nominis „ tantum ſit convenientia, uti ſiquis Carthagi- „ nem novam, alteram Carthaginem, aut Athe- „ nas in Libya alteras Athenas, aut has vel iſtas „ Thebas alteras abſolute Thebas vocarit, is non „ tantum ineleganter, ſed neque uſitato more loquetur. Ea nihil fingi poſſe vanius, vel ipſum Melæ hoc compendium probat, ſeribentis 1, 7 *Tum Leptis altera*. Nulla hic ſimilitudo rei, & tantum nominis: & ſic paſſim ab aliis fieri ſolet. Ex qua eadem obſervatione prorſus ἀϐ-δηριτικὸν eſſe pronuncio, cogitare 2, 2, 103 ſcripſiſſe auctorem *tum Neſtos fluvius*. Si enim ſic ſcripſiſſet, ex perpetua ejus conſuetudine etiam ſtatim poſt ſcripſiſſet *Ultra Neſtos alter fluit*. Quod quum non fecerit, alligamus ſententiam noſtram, hoc eſt, manum Pomponii libris manu exaratis. Ipſa autem hæc Cetraria facit, ut aliquando & Parmariam (imo talem propinquam Italiæ inſulam olim fecerant 2, 7, 170, ſed *Palmaria* eam ejecit) & Haſtariam aut Sariſſariam exſpectemus. Et cur non ſuffecit *Cetrata?* Nos quidem ita hic verſamur, ut nihil

hil excudere poſſimus, aut ſane temere velimus. Nam quod nuper Eliam Vinetum ſequutus cenſuit retinendam Tingenteram, quam velut minus celebre ejus oræ oppidum ceteris Geographis omittentibus, Mela tamen ibidem natus debito erga patriam cultu & obſequio, ſuis libris inſerendam duxit, lepide quidem, ſed fruſtra, dicuntur, non minorem riſum merentia, quam quo Ephorum Cumæum inſequuta eſt univerſa antiquitas, quum hoc tempore Cumas pacem tenuiſſe ſcriptis ſuis inſeruit. *Immo Tingentera* eſt vox ſine ratione; neque conſtat quidquam ex illis tot MSStis, utrum *Tingentera* an *Tingenteratum* fuerit appellatum, an denique *Cingentera.* Ne tamen aſymboli ſimus, proponimus, Lector, quid nobis conſiderantibus ſcripturam veterem obvenerit, afferentes probationem nullam, quia illam omnem ab tuo judicio exſpectare malumus. Ut ſæpe apparuit commixtas & confuſe uſurpatas in hoc opuſculo fuiſſe quaſdam literas alias, ſic video etiam has, nempe *n* & *h*, idem paſſas. Vel animadverte 3, 2, 55. ubi pro *hæc* editiones diu habuerunt *nec.* Id tu delibera, an non & hoc loco contigerit. In vulgatis enim quas repoſui, plane videmus eſſe has literas *Tingehieratum.* Poteſtne igitur fuiſſe *Tinge Hiera. tum Mell?* Nihil addo. Ita licuit nuper diſcedere; ut nunc liceat, non permittit Voſſius. Nam poſita ſua argumentatione ,, contra Salmaſium, ſcribit me dicere nihil hoc ,, argumento vanius, cum ipſe Mela poſtquam ,, minorem Leptin recenſuit, addat *tum Leptis altera.* Nonne ſordidiſſimus ac plane peſtifer in ſtudiis fuit Voſſius, qui velut ex meis verbis

cogi-

cogitare ſuſtinuit de Lepti minore & magna, ut mox vocat. Quum ſic ſcribere vult, eat ad ſuum Plinium & Ptolemæum & Antoninum & poſteriores Leptimagnenſes, & Leptiminenſes. Operam damus nunc Pomponio, qui Leptin minorem plane ignorat: & ex ejus verbis de Syrti majore intelligendis fere crediderim Leptin magnam vel majorem procuſam eſſe. Ubi vero Salmaſius dixit hanc Tingin abſolute (ea vox Voſſii) vocari alteram? Non dicit Salmaſius habuiſſe cognomen abſolute *Alteram*, ſed ab Mela ſic vocari. Verba ejus certa ſunt pag. 288. [Hanc Mela Tingi alteram vocavit, ad diſcrimen Tingis Mauritaniæ & quod ex illa hæc ducta ſit.] Itaque comparative ſic dictam vult, non abſolute: & quidem a Mela, qui in libro primo de Mauritanica Tinge egerat. Quid igitur iſte mucoſus ſenex niſi impie violavit manes Salmaſii, ad quos ſciebat tranſitum ſuum adeo vicinum eſſe? Cur non metuit tam ſceleratum exemplum, nec cogitavit Nemeſin? Sed neque ego dixi Leptin magnam cognominatam fuiſſe Leptin alteram, quod ſcurriliter rogat: ſed Mela ſic explicat, ut pateret diverſam ab prius nominata. Cur igitur debuit Salmaſius aut ego oſtendere ullum locum aut ullam civitatem abſolute alteram dictam fuiſſe? Cur negaſſe ſe gloriatur illam abſolute ſic fuiſſe appellatam, cum Julia Joza &c cognominata fuerit, non altera, quum Salmaſius id nuſpiam ſtatuat? Haſtariam aut Sariſſariam expectabo ab Voſſio non utique apud Mauros & Hiſpanos (de iis nihil peculiare dixi; & aſtute hic quoque in ludibrio omittit haſtæ mentionem) ſed quacunque in regione. Salmaſii conjectu-

ram non adſerui, niſi hactenus, ut ...iqua ... Voſſio argumentatione depreſſam pateret. Nam & ipſa nimis abit ab *vetuſta lectione*. Quomodo enim mihi imaginabor literas *Tingenteria tum*, vel ut eſt in Mediol. *Tingente ratum*, ſive *Tingenteria tum*, ſive *Tingetanam tum*, aut ſi monſtroſa placet, quam vidit & notavit frater e Veneto codice, *atque inde mons ſinus. Tagete juxta meriola*, veniſſe aut ex *Tinge contraria tum* Caſauboni, aut *Tinge altera tum*, aut *Tinge contraria tum*; præſertimque iſtam Cetrariam ad tempora uſque Ravennatis Geographi fuiſſe ſuppreſſam & incognitam? Falſum eſt, me ſcribendum cenſuiſſe *Tinge hiera*, quum nihil dixerim, niſi obveniſſe mihi, & rogaverim an poſſit fuiſſe. Hîc iſte ex vulpe mutatus in canem habet lapidem, cui adſultet latrando. Dicit, ſi „Græcum eſt, & ſacram ſignificet, quis riſum „contineat inter Mauros & ultimos Hiſpanos „recenſeri coloniam Romanam cum Græco cognomento? Primo igitur an Mela conſiderat Romanam coloniam? Nec hîc, nec fere uſquam, niſi ubi manifeſte edit. Deinde an id mirandum putat tantopere? Nonne circa Tagum ab Antonino noſcitur *Hierobriga*? An non ΛΕΠΤΙϹ utique colonia jam tunc Romana, Græco charactere ſic exprimitur in nummo Tiberii, ut & Agrippinæ apud Genofevam? An non Oſſigi in Hiſpania ad Bætim ponit Plinius cognominari Laconicum? An Romana vero colonia non eſt cum Græco cognomento? Quæ eſt illa igitur Nicopolis Actii? Hinc vide, quam legitima objectio ſit iſtos rerum dominos ne in ipſa quidem Græcia alia quam Latina indidiſſe cognomina. Nunc per-

pergerem, niſi medio tempore ea eſſent edita, quæ ferme piaculum eſt cognoſcere. Legantur ea, quæ Noriſius, Harduinus, Valjantius potuerunt comminiſci, & auſi fuerunt evulgare. Quis modus nugarum erit? Ad Juliam Traductam in nummis glorioſam trahunt omnes quoque Melam, varia ſane fabulatione. Et hinc etiam quatuor nummos appoſui. Sed non credo vel minimum intercedere Pomponianæ Tingenteræ cum iſta Traducta. Habeant eam ſibi. Latent alia, de quibus alibi.

2, 7, 44. *Arados etiam in Phœnice*] Vox ſecunda nihil niſi turbat, & nulli bono eſt; neque etiam diſco, unde venerit, quum a duobus MSS. abeſſe ſciam. Sed neque in Mediolanenſi frater invenit. In quibus libris igitur eſt? Voſſius in Appendice, teſtatur exſtare in antiquioribus & nihil minus quam otioſam eſſe. Cur non id declaravit?

2, 7, 59. *Meninx*] Chiſianus *Methus*. Quaſi nunc etiam h pro *n* poſito. Sed quem inſpexi alter *Menis*, nec aliter Mediolan. Haud dubie oſtendunt ſcripſiſſe auctorem *Menix*, de quo alibi. Pleroſque autem appellare hanc Meninga, non Meniga mentitur Voſſius, quum de Livio vulgaverim in epiſtolis Geographicis, & certe in Polybio magis adſidua fuerit juventus mea, quam illius tota vita, non ſtudiis intenta, ſed pulcherrimas res per ventoſam levitatem ἐξορχουμένου καὶ προσπαιζοντα.

2, 7, 60. *Ægates Romana clade memorabiles*] Ubicunque potius clades uſurpatur active quam in loco Livii, quem adnotavit in hunc uſum

Voſſius, XLII, 2, *Legationes transmarinæ deinde in ſenatum introductæ ſunt; prima Eumenis & Pharnacis Regum, & Rhodiorum querentium de Sinopenſium clade.* Nam plane illic indigitari cladem quam acceperunt, non quam dederunt Sinopenſes, apparet ex Polybio, quem per hæc verba interpretatur Livius, Legat. 51. ἧκον δὲ καὶ Ῥόδιοι πρεσβεύοντες ὑπὲρ τῆς Σινωπέων ἀτυχίας. Jam vero licet ea vox ſic acciperetur, Pomponius tamen Mela reſpiciendus foret, quem tractamus, aliquoties ea uſum, & quo ſenſu, patet ex ipſo. 2, 3, 88 *Marathon Perſica maxime clade pernotus.* Et paulo ante: *tulit aves cum ſumma clade advenientium pennas quaſi tela jaculatas.* Hæc quum ita eſſe videamus, nunquam dubitavi, quin ſcripſerit auctor Romana claſſe. Sic Salamin ei dicitur *excidio claſſis Perſicæ notior* 2, 2. *Laconicæ claſſis ſignata excidio.* Et ibid. *Naufragio claſſis Atticæ.* Unde apparet, ubi rem geſtam mari adnotat, auctorem ſemper feciſſe claſſis mentionem, ut hoc loco feciſſe etiam arbitror. Nam Pincianus eſt nimius. Nulla occaſio quidem ſic patefecit Voſſii non eruditionem, quam non habuit, ſed calumniam eruditionis, qua mundo impoſuit. Quid enim niſi doctus eſſe nunc vere vult in voce ἀτυχίας explicanda? item in Polybianis interpretibus violandis? Scias igitur id omne excitatum fuiſſe ab Henr. Stephano in tomo III Theſauri pag. 1452. Illic fulgere locum Ariſtotelis ex libro V Nicomacheorum videbis; illic Polybianos interpretes produci perverſitatem & nequitiam vertentes. Magis autem pa-

tebit

tebit. hæc vanitas, ſi cum ea conferas doctrinam Grotii, quam publicavit ad Euangelium Lucæ cap. 23 verſ. 34. Sed tamen ab utroque, mi lector, cave deduci. Non enim eſt hic locus tam arcanus, ut non mediocriter literato ſatis ſit cognitus. Toties illum adhibet Themiſtius unus, ut debuerit eſſe πολυθρύλλητος, quem & citat Grotius; ſed præcipue inſpice orationem primam ad Conſtantium pag. 15. editionis nuperæ in Gallia. Sed totus ille locus eſt Philoſophicus. An hiſtoria Polybii ſe illi alligavit? An ἀτυχία non aliter uſurpatur & quidem ſimpliciter abſoluteque ſine conſideratione caſus ac τῆς τύχης? Quid ſtolidius dici poteſt? Quæcunque pagina hiſtoriæ Græcæ clamat aliud. Et certum eſt de calamitate ſumi quam acceperunt Sinopenſes, non quam dederunt. Sed ait ridiculos futuros „fuiſſe Rhodiorum legatos, ſi apud Senatum „conqueſtum veniſſent de clade quam ipſi intuliſſent. Quis dicit Rhodios intuliſſe? Rurſus unde habet Sinopenſes ab tyranno Pharnace invitos coactos fuiſſe, invadere naves Rhodiorum? Præclaram non agendo didicit, ſed ipſe comminiſcitur hiſtoriam. At tu vide conſentientem Livio & Melæ noſtro Tacitum XIII ann. 37. *Non defore Arſacidis virtutem fortunamque ſæpius jam clade Romana expertam.* XV, 72. *Nam et ipſe pars Romanarum cladium erit.* Et Ovidium *clade domus ab Agenore ductæ* dicentem. Cur autem *Romana claſſe* non poteſt intelligi pro Romanæ claſſis victoria? Utique qui ſic loquitur, intelligit res geſtas illic ab ea, non quod illic ſtationem habuerit. Iſtæ autem ſunt vel ad-

verſæ vel ſecundæ, ut narrat hiſtoria tum fuiſſe Romanis. Nihil autem aliud conatus fui, quam quod contingit Propertio III, 4 *Nec miſer æra paro clade, Corinthe, tua.*

2, 7, 67. *Scyrum*] Edidi *Scyron*; quum ſic haberent tres MSS.

2, 7, 132. *Peloris*] Auſus fui deſerere editiones præcedentes, in quibus pleriſque eſt *Pelorum*, quum in ſcripto libro reperiſſem *Pelorus*. In quo vocabulo diſputat quidem Pincianus, quam varie pronuncietur, nempe *Pelorias*, *Peloris*, *Pelorus*, & ſe ſcribere teſtatur *Pelorus* ex Ptolemæo & Marciano. Sed noſtræ lectioni fides eſt ab ipſa Pomponii manu, infra ſcribentis *Pelorida*, quam ſcripturam tenent concordes MSSti: quam terminationem nunc ei diſplicuiſſe vel etiam maluiſſe nunc ſcribere *Pelorias*, mox autem *Pelorida*, (quod nobis imponit editio Voſſii) nulla cauſa eſt, cur putemus, præſertim eo dirigentibus quoque antiquis libris. Similis ineptiæ exemplum editur 3, 7, 25, ubi in editis ſcribunt *elephantes*; verſu autem 34 *elephantis maximis*. Hæc quoque ipſis variandi ratio placet: quam quis credat placuiſſe Pomponio, maxime quum in priore loco in MS. (& in Mediolanenſi frater) invenerim *elephantos*, ut nunc quoque rurſus edidi? imo eandem terminationem, ex omnibus ſibi inſpectis ut reor, edat Voſſius, qui tamen conjicere audet *elephantas*. Adverte lector; an in hac nota dixi in duobus libris manu exaratis *Pelorus* ſcriptum me reperiſſe? Id ut credas, impingit tibi Voſſius, tam licenter mendax. Rectum eſſe utrumque tam *Peloris* quam *Pelorias* non negavi. In

Stra-

Strabone non ſic propinqua demonſtrabit Voſſius Πελωριάδα & Πελωρίδα, ut in Mela connectit *Pelorias* & *Pelorida*.

2, 7, 184. *Et Mariana*] Sic edidi, ſequutus viros doctos & MSS. quos novi duo, (& manifeſte ex Mediolan. idem notavit frater) non *Marianæ*, ut nuper. Sic quum ſcripſi, intelligis vel inprimis Cluverium a me ſignari: ille præcipue deſcripſit Corſicam: ille ſic citavit: ille locum Ptolemæi citat, Marianam utramque notat. Et tamen immodica in balbutiendo lingua Voſſii id ipſum nunc voluit præcipere, quaſi rem haberet cum templi camillis. Ego vero etiam ſcripſi mox *Sulci*, non *Sulchi*, quia illud videntur ſervaſſe ab auctore iidem codices, præferentes *Sula*, & maxime, quia flocci non facio Voſſium univerſum cum integra Appendice.

3, 1, 4 *Oceanus*] Quem σωματοποιηθέντα ex Viridario Cæſarinorum huc arceſſivi, ut monſtro ſuo incubantem & diverſum ab fluviorum ſimulacris videres. Huic addidi eximium & vere ſelectum Antonini Pii nummum ab Cl. Seguino vulgatum, in quo jacentem imaginem ſuſpicabatur vir ille doctiſſimus eſſe terræ totius aut provinciæ emblema. Sed eſt ipſe Oceanus rupibus accubans & iiſdem circumdatus, & ex naturæ conſtituto bibens aquam cœleſtem ab Jove, qui in throno ſuo inſidet, & pluviæ moderator paſſim legitur, jam apud Heſiodum μελωπεινὸν ὀμβρήσαντος Ζηνὸς ἐριοσθενέος; effuſam ex cornu, prout Ganymeden quoque cornu miniſtrantem oſtendit gemma apud Gorlæum. Πολλὸν δ' ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης Ἐξ ἱεροῦ ποταμοῖο ῥέει διὰ νύκτα μέ-

λαιναν ὠκεανόιο κέρας apud Heſiodum in Theogon.

3, 1, 8. *Non alio alioque invicem*] Plane non auſcultari oportuit Voſſio hanc lectionem teſtanti facile fuiſſe excudere, quum libri omnes manu exarati habeant *non alios alioſque.* Immo hæc eſt ipſa vera lectio, dependens a voce *campos*, æque ac ſequentes *hos* & *illos*. Non bene ſic mutaret ſermonem Mela. Sed neque dubitari a me potuit, quin huic notæ non ignoſceret Voſſius. Itaque videns, quî retinens veterem lectionem retulerim ad campos, ſcribit rectius aliquanto me dicturum fuiſſe, ſi homines aut populos interpretatus fuiſſem. *Mi lector*, vidiſtine aut legiſti homines aut populos inundatos ab oceano ſine noxa; & id ſæpe fieri? Quid *Voſſio* portentoſius? Ne nunc quidem aliter *ſentio*. Campos expoſui præeunte *ipſo Mela*, qui libro I cap. 9 quum dixiſſet Ægyptum ab exundante Nilo etiam irrigari, mox dicit humentes campos. Ita nunc Mela ubi planities ſunt, ibi ſcribit inundari campos ab Oceano, & quidem non alios alioſque invicem, hoc eſt, ut prius invadat Africam, inde procedat ad Hiſpaniam, poſt ad Galliam, ut ſic campi vel regiones excipiant has vices; neque ut, ubi ſint oppoſitæ regiones, nunc Britannia repleatur exhauſtâ Galliâ, poſt Gallia ſentiat liberatâ Britanniâ, & ſic alterni inter eas ſint acceſſus. Hanc geminam Melæ interpretationem ignoravit Voſſius, ut plene patet ex Appendice, ubi ſcribit [neque alio alioque terrarum modo in hos modo in illos populos per vices & quaſi ſucceſſive] prorſus quæ duo diverſa facit Mela, futiliter confundens. Stolida eſt igitur & paraphraſis *Voſſiana* & lectio.

3, 1, 51. *Myrtilis, Balſa*] Ita correxit Hermolaus ex Plinio, Ptolemæo, Antonino & cæteris. In quibus quum nihil culpare poſſet Voſſius, culpat lectionem Marciani Ιϐαλσα, putatque ſcripſiſſe Βάλσα, ut apud Ptolemæum. Ego non dubito, quin *Ibalſa* verum ſit nomen etiam apud Melam, cujus veram ſcripturam non adſecutus fuit Hermolaus. Nam quum hic citet *Myrtilibalio*, idque ego ſciam exſtare in duobus ſcriptis, etiam in Mediolanenſi viderit frater, & haud dubie exſtabit quoque in aliis, manifeſte apparet idem fatum hujus vocis fuiſſe, quod vocis *Hiſpal* ſupra, & ſcripſiſſe Melam *Myrtil, Ibalſa* Nugatur in Appendice Voſſius, tacens de libris antiquis; nihil ſanum jaciens, quod ad Melam pertineret.

3, 1, 60. *Ad illam partem*] MSS. tres *in illam p.* quod nunc reſtitui.

3, 1, 63. *Tum reducta iterum, iterumque recto margine jacens*] Hanc diſtinctionem ex aliis editionibus retinuimus, a quibus temere abiit Voſſiana alias pejores ſequuta.

3, 1, 78. *Hinc perpetua ejus ora*] Vocem primam nos quoque in nullo ex tribus ſcriptis extare novimus, ut recte Voſſius eam delendam judicet, & ſicut debuit nunc delevi.

3, 1, 84. *Sinus ore anguſto admixtum mare non anguſto ambitu excipiens*] Ita nugatoribus placuit edere, in quibus emicat Voſſius, quum priores Editiones habuerint *admiſtum*, ut eſt & in Juntina. Sed MStus Mediolanenſis exhibet plane *admiſſum*, ego vidi in altero *ammiſſum*. Immo *admiſſum* edidit jam Andr. Schottus, & ſimiliter Franc. Sanctius, cujus editione

in conferendo libro Chiſiano uſus fuerat Rukius; ut hinc pateat in eo MS. etiam ... fuiſſe. Nec poteſt aliter eſſe, quin idem in codicibus MSS. omnibus repererit Voſſius, ille, qui Schottum vocabat hominem bonum, qualis ipſe non erat. Hoc Melæ eſt, ac doleo nunc non repoſitum. 2, 6, 141. *Facit ſinus qui anguſtis faucibus grande pelagus admittit*. 2, 5, 53. *Sed qua mare admittit*. 2, 6, 42. *Pelagus primum magno impetu admiſſum* 1, 5, 20. *Oceanum ad quæ nunc inundet admiſſum*. Idem eſt 3, 7, 68. *Indus & alia quidem flumina admittit*.

3, 1, 93. *Uſque adeo ſemet & terras anguſtantibus*] Hæc eſt codicum veterum ſcriptura. Unde Pincianus legit *ſemet terris anguſtantibus* Sed videtur vulgare vitium in codicibus ſcriptis *anguſtantibus* pro *anguſtantis*, nempe Hiſpaniæ. Sic cogitabam duntaxat irritandæ ferociæ editoris poſtremi. Et profecto Voſſius inde magis ſe anguſtatum nequivit diffiteri, quam ipſæ illæ regiones. Hinc quærit [quid ſibi vult *ſemet & terras*:] Si nunc non intelligit, certe minime intellexit, quum Melam ederet: & tunc tamen potuit adeo deteſtabilem in laudabilium virorum lucubrationes edere præfationem, quaſi ſolus Melam intelligeret. Hæc igitur victoria mea eſt, qua ridiculum hominem auribus teneo; qua quum in Obſervationibus nihil diceret quaſi omnia bene noſſet, vigilare compulſus fuit, & hæſitationem ſuam aperire. Primo decurrit ad Vinetum & ſuas membranas, mox ad Vaticanum, denique ad Arundelianum: ita nihil habet, in quo poſt tot vitæ annos quieſcat. Itaque dum ſæpius reſpicio locum, vidi leniſ-

ſimam

ſimam opem, diſſolvendo duas lineas, quæ in literam *u* coaluerant, *iiſque* pro *uſque*, Scil. oris. Illæ adeo anguſtant ſemet ipſas ac mediterraneas partes, ut &c.

3, 2, 34. *Nam a Pyrenæo ad Garumnam Aquitani*] Editiones omnes ante hac *Aquitania*. Nos tandem credidimus audiendum eſſe Pincianum, non quia præceſſit *populorum* & ſequitur *Celtæ* & *Belgæ*, quas ille præfert cauſas, (in quibus contra profecto varietatem captare ſolet auctor) ſed quod mox ſequitur *Aquitanorum*, nec ſolet Mela in ſequentibus aliter loqui, quam in præcedentibus incepit. Et jam ſupra habuimus exemplum corruptarum vocum ab proximis earum literis.

3, 2, 65. *Rhenus*] Quem multis regionibus fauſtum & arridentem amnem, Batavorum certe, quos oſtiis ſuis non aliter ac ulnis amplectitur, uberrimas delicias & ab ſæculis *μέγα ὄνειαρ* duplici clypeo hîc conſecratum vides.

3, 4, 5. *Non ſe urbibus tenet*] MSS. duo *tenent* & mox *habitant*. Ex quibus hoc prius non modo eſt in MS. Mediol. ut *habitant*, ſed & editione Juntina. Haud dubie tenore eodem loquendi uſus auctor ſcripſit *tenens*, *habitans*. Ride iratum propterea Voſſium. Sed quid ad Voſſium, in magnis ſemper & Eccleſiaſticis περ[illegible]ήμασιν occupatum quinque participia & eorum junctio?

3, 5, 64. *Aliquamdiu ad occaſum ab oriente currens*] Scripti duo *occurrens*: immo ſic etiam editio Juntæ & codex Mediol. Quid bonus Voſſius, cui ſenio fuit ſilentium, quod tenuerat me in-

di-

nte? Qui mos ejus fuit, rogat [Sed quomodo flumen, ubi nullus eſt æſtus, ſibi occurrere poteſt?] Difficultatem vides magnam. At quis dixit illum ſibi occurrere? Interrogatio penitus mendax. Imo elegantiſſime Mela, quoniam alii fluvii in eum incurrebant, dicit eum aliquamdiu ad occaſum ab oriente in quo ſcilicet ſpatio accipiebat alios fluvios, occurrere, hoc eſt currentem hic illic præſto ſiſtere ad eos admittendos.

3, 5, 74. *Rabiem approquinquantium fruſtraturus aſtu unum de pluribus omittit*] In tribus MSS. inverſo ordine verborum legitur *aſtu fruſtraturus*. Sed & totus hic locus ita ex MSS. videtur conſtituendus: *quod ubi ille interceptos earum catulos citus cœpit avehere, & rabiem appropinquantium aſtu fruſtraturus unum de pluribus omiſit: hæ pr.* Nam & copulativa in illis eſt, & aut *omiſſis* aut *omiſſum* habent.

3, 5, 88. *Galliis*] MSS. tres & Juntina editio *Galliæ*, quam ſcripturam quoque tuetur Plinius.

3, 5, 89. *A rege Suevorum*] In Chiſiano eſt *Lydorum*. at in altero erat *botorum*, ut & in Mediolan.

3, 6, 1. *Quas angulo Bæticæ*] Legamus contra MSS. omnes, ut vult Voſſius, *ab angulo Bæt.* An uſpiam angulum Bæticæ agnovit Mela? 3, 10, 29 Africæ noviſſimus angulus ab eo agnoſcitur, non in oppoſita Bætica. Et certe ſi de angulo loquutus fuiſſet auctor, & præpoſitionem ſyntaxis requireret, an ea ſic evanuiſſet, ut in nullo prorſus MSto veniret obvia? Ego non dubito, quin Mela ſcripſerit, *quas ab jugo Bæticæ adhuc uſque*

que perſtrinx. Alludit enim ad ſuperiora ſua 2, 6: *Illud* (Junonis promontorium) *jam in occidentem & oceanum obliquo jugo excurrens.* Sed Voſſius oſtendit mihi angulum ſatis clare deſcribi a Mela, [cum dicit Bæticam maria utraque proſpicientem; ad occidentem, Atlanticum; ad meridiem, noſtrum] Credas ita agi, ac ſi Mela de Bætica egiſſet perinde ut egit de Scythis Aſiaticis, qui cum ſint ad Eoum mare, tamen ſpectant & ſeptentrionem, vel de Indis, qui in Eoum pelagus effuſi, tamen ſpectant quoque meridiem & Indicum mare. Quid nugaciſſimus Voſſius non aggreditur? Nullus talis angulus in Bætica eſt. Promontorium Junonis nihil confert ad angulum: quum ſit modo promontorium. Ut Bætica in utrumque mare ſpectet, nihil niſi fretum intercedens & Bæticæ adſitum facit; non aliquis angulus. Ab freti uno fine ſpectat mediterraneum mare ac meridiem, ab altero Oceanum verſus occidentem. In promontorio ſemper ultimum cornu eſt inſtar anguli, non vocatur angulus. Quum negat Junonis promontorium obliquo jugo in occidentem excurrere poſſe, niſi fiat angulus, aperte ſignificat ſe ignorare, quid ſit obliquum jugum, etſi de eo jam egerit in Obſervationibus. Quum dicit per jugum intelligi non poſſe Junonis promontorium, ubi nullus mons & vix modici occurrunt colles; gratias Voſſio agimus, quod hactenus nos inſtruat. Nam ſufficiunt vel modici colles. Ipſe enim ſic explicuit ad II, 2 Jugum [litus excelſum, quo Melas ſinus utrinque præcingitur.]

3, 6, 37. *Qui propriarum rerum fidem*] In neutro MS. exſtat pronomen relativum, nec deſide-

ro.

ro. Sed una deſiderat Voſſiana latio, ipſa inſulſa in inſulſiſſima Appendice. Nec editio quidem Juntina eam vocem habet.

3, 6, 44, *Ab tergo abducta*] Sententiam bonam in hoc poſtremo verbo eſſe negat Latinitas: & ipſe auctor longe aliter Τὸ *abducere litus* uſurpat in ipſa Gadium deſcriptione. Egregie MS. legebat *obducta*, quo notat baſin vel tertiam lineam ad conficiendum trigonum apponere. Placet audire aliquid pulchrum? Hoc quod profero, judicat magnus ille Voſſius admitti poſſe, quia bis ita loquitur Mela. Aliquid ſane inexſpectatum! Unde Voſſio hanc inquiſitionem, qui ſupra ſic reiiciebat iſtam curam? Ergo ſi non exſtarent talia duo & quidem nota Voſſio exempla, non poſſet admitti? Quid non arrogat ſibi ferociſſimus ille ſtellio?

3, 6, 56. *Cauſas autem & bella contrahunt*] Nihil huc facit adverſativa conjunctio; & legendum *tamen*, ut eſt in tribus MSS. referendo ſenſu ad ſuperiora; nempe etſi ſint opum ignari, tamen cauſas & bella contrahunt, ac ſe frequenter invicem infeſtant. Opes ſunt fons & origo bellorum. Has igitur quum non æſtiment, immo ignorent; etiam ne belli quidem notitiam habere ſupponeres. Sed non ita bene cum illis agitur. Alia furia eſt, quæ eos exagitet; gaudent abigere vicinum. Hinc inter eos etiam tum cauſæ bellandi, tum ipſa bella. Iſta eſt mens Melæ: & totum hoc ita nexum conſiderari debet non ea modo quæ ſequuntur, ut obnitens Voſſius exigit.

3, 6, 65. *Sed utrinque æquali tractu litorum oblonga* MS. *utcunque*.

3, 6, 69.

2, 6, 69. *Pietatis admodum expertes*] Ab editione Voſſiana abſunt hæ voces, neque utrum de induſtria expulſæ, an imprudenter omiſſæ, conſtat. Nos nullam cauſam vidimus, cur non reſtitueremus, quum ſint in MSS. Nec vero deſunt rationes, cur probæ notæ ſint. Certe nihil eſt, unde colligas eſſe appendicem gloſſematis, quod ut in aliis, ita & in Mediolanenſi exſtat libro, & expreſſum eſt in editione Juntina, *Magis quam aliæ gentes, aliquatenus tamen gnari*, ut tamen fatetur Voſſius in Appendice ſe judicare; quo judicio fruatur, nos noſtro.

3, 6, 70. *Anguſtis inter ſe ductæ ſpatiis*] In controverſiam venire nequit, quin ita ſcripſerit Mela. Sive id poſuerit pro diſcretæ, ut loquitur Plinius, ſive ſimpliciter *ab natura poſitæ* & jacentes. Plane ut Ovidius II. Metam. *ductæ ſpatiis æqualibus Horæ.*

3, 5, 71. *Septem Æmodæ. Contra Germaniam vectæ in illo ſinu quem Codanum diximus, ſex. Ex iis Scandinovia*] Voces hæ magnus fuerunt eruditorum labor, qui quid afferant, novimus; ſed in illis nemo ſe magis ridiculum & vanum præbuit, quam qui nuperrime ſpecioſa conjectura & lectorem & Melam circumvenire voluit. Judicat pro *ex iis* ſcribendum *ex inſulis*: facile „ id fieri potuiſſe, quia librarii voces fere omnes „ contrahebant. Nec ſatis: ſed addit: ſi exa„ rarum vel *ins* vel *iſis* vel alia ſimilis ſcriben„ di ratio fuit adhibita, facile in particulam *iis* „ degenerare potuit. Sic nempe & cœlum poteſt facile ruere. Sed hoc eſt ſpecimen ejus judicii; quod ſane nihil aliud, inimitabilem & ſtudioſam hujus auctoris curam ad nitorem ingenii ſui

in hoc ſcripto adhibitam. Nam ſit uno ha... diſſles, quicquid ille ineptit, obſerva, lector, nec in capite ultimo libri ſecundi, nec hoc capite, vocem *inſula* ab Pomponio uſurpari, quamdiu aliquas earum enumerat: non item alibi. Hoc tantum capite infra, ubi aliquid ſingulare in Sarmaticis contingit, nec vitare potuit, ſcripſit, *alias inſulæ videntur, alias una & continens terra.* Ut negari nequeat, quin is genium ſcriptoris non ceperit. Quare quum MSSti habeant *contra Germaniam vectæ* (ſic enim prorſus ex Chiſiano notavit Rulæus, ego in MS. vidi *vecte*, in Juntina quum eſſet *vectæ*, non aliter in Mediolanenſi invenit frater, ut Voſſius improbitate mendacii abutatur, quum in Appendice ita agit, quaſi libri veteres haberent *vecta*) *in illo ſinu, quem Codanum diximus, ex iis*, cenſui τὸ *vectæ* negari non poſſe, quin recte ſe haberet, confirmante ipſo Pomponio, 2, 3, 28, *Græcia a ſeptentrione in meridiem vecta.* Denique ſubodoratus ſum voculam numerandi ob ſimilitudinem literarum excidiſſe inter illas voces *diximus ex*, quod ſane etiam aliquoties ſupra accidiſſe perceperant eruditi. Sed oblatrat Voſſius, negans duo hæc loca ſimilia eſſe, quum de Græcia non poſſit vox *vecta* abeſſe, iſti noſtris verbis plane redundet & nullius ſit ſignificationis, ſufficere enim dixiſſe *contra Germaniam.* Quo utroque nihil cenſeo falſius, nihil invenuſtius. Orcades ubi jaceant, non dicit Mela: etiam nec ubi Æmodæ De ſequentibus ſex vult indicare locum. Nec ſatis erat dixiſſe *contra Germaniam.* Id enim fieret nimis ſpatioſum. Hanc ſtultitiam notabis in iſta Voſ-

Voſſiana Vecta in ſinu Codano: ad quam enim partem ſinus Codani, qui certe maris inſtar? Unde ſic a... contra *Germaniam vectæ in illo ſinu Codano*, hoc eſt, ad principia ingreſſus in illum Oceani ſinum ſerie continua jacentes: & recte illic; quoniam finem ejus vix notum habebat, principio autem ejus certe poſitas inſulas noverat. In loco autem de Græcia poterat abeſſe *vecta.* Quidni enim, multum prominens *Græcia & dum Myrtoum pelagus attingat, ab ſeptentrione in meridiem, qua ſol oritur, Ægæis fluctibus objacet* pleniſſimam habent ſententiam? *Prominens* poterat ſatisfacere, perinde ut *porrecta*, cui eſt æquivocum fere, 1, 1, 15. *Hæc ergo ab ortu, porrecta ad occaſum.* Quin etiam per hæc verba, prout reſtitui, certiſſime patet eum accurate explicare voluiſſe, quod dixerat 3, 3, 34 *Super Albin Codanus ſinus magnis parviſque inſulis refertus eſt.* Scilicet hæ omnes inſulæ redirent nunc ad unam Vectam, & alteram Scandinoviam. Riſum teneatis amici? Quo minus dubites, idem progrediendi ordo ſervatur 2, 7, 15. *Sex ſunt inter Iſtri oſtia: ex his Peuce notiſſima & maxima.* Immo etiam hoc ipſo capite, *in ea quod ibi ſolo longe occaſurus*, ut illic in libris melioribus legi notavit Voſſius, quod ego deprehendi nuſpiam. Ubi is ipſe ſcribere jubet, *quod ibi ſol haut longe.* Quod miror. Utrum in MSStis ō eſt *haud*, an vero *non?* Tò *lon* quod ſequitur inducit ad credendum excidiſſe voculam *non.* Legi igitur debuit *ſol non longe.* Hoc quid ſit, etſi nolit fateri Voſſius perpetuo ingratus; ego tamen hinc eam mercedem refero, quam Pichena ad VI

annalem Taciti cap. 43 *Delectum capiendo* ... *demati diem haud concelebraverant*, ubi vulgo dabant *non*: quam politiſſimus & mihi per illuſtris Thevenoti memoriam venerabilis Thoinardus in loco Lactantii de Mortibus Perſecutorum cap. 18, ubi ad verba iſta *cum inde ſibi aut nihil præter nomen aut multum videbat accedere*, ſcribit [Addidi *haud* ante *multum* tanquam neceſſarium, non autem *non*, quoniam *haud* potius abſorptum fuiſſe videtur in præcedente vocabulo *aut*.] Immo an Voſſius ita judicabit in hac cura mea erga Pomponium Melam? nonne ipſe tam ſenex ad verba iſta Lactantii, ob hanc ipſam voculam adhæſit vulgante Colomeſio? Didiciſſe literas quid ſit, plane non ab Voſſio æſtimandum cenſeo; nedum quæ merces inde exſpectanda.

3, 6, 79. *Oæonas*] Notabiliter nunc Græci ſat Voſſius. Quis enim Græcus legens ὠαίων ſtatim colligeret id compoſitum ex ὠὸν & αἰὼν & notare ovis viventes? Immo inquit, id fieri, ut μακραίων & εὐαίων Scilicet humano capiti cervinam, &c. Nam in εὐαίων eſt integra vocula aliquid ex ſe ſignificans: in μακραίων non modo eſt prima ſyllaba, ſed ſequentibus eam duabus literis ſtatim patet venire a μακρὸς. At in ὠαίων eſt ſimplex modo ω, quam literam quis Deus inſpirabit venire ab ὠὸν, quum tot ſimplices Græcæ voces ab eadem vocali incipiant? Immo habeamus ipſum ὤα? Hi quatuor verſiculi dolorem dederunt Voſſio, unde iſtos ante omnia eligit ad convellendum, ita commotam bilem evomens [Quis vero tam fatuus ſit, ut

ut ab ὠὰ earῦ arceſſat, ac ſi homines pellibus veſcantur lanatis? Hac ratione ἐπωάζειν fuerit non ἐπ' ὠοῖς καθῆσθαι, ſed pellibus incubare] Quam ineptit! Nam in αἰων, unde Ὠαίων componit, nihil eſt de veſcendo, non magis quam in μακραίων. Tum in verbo compoſito ἐπωάζειν manifeſte patet locutio ἐπ' ὠὰ καθῆσθαι· Id ſupponit præpoſitio antecedens & juncta. In eo dubitare nullus poteſt. Ὠαίωνες autem conſiderari poſſunt, non qui pellibus veſcantur lanatis, ſed talibus pellibus multum utentes. Quid garrit Voſſius? Verba ſunt Etymologi citata Meurſio ἐξ οὗ καὶ τὸ διὰ τῆς ω διφθόγγου ὠά. δηλοῖ δὲ δῆμον Ἀττικὸν καὶ τοῦ χιτῶνος τὸ ἄκρον. Meurſius & viri docti id parum curant, ſcribuntque Οα. Οη & Οαθεν Οηθεν. At apud Sponium tom II Itinerar. pag. 358 ΡΑΔΙΝΟΣ ΩΑΘ, & ipſe ſupplet Ὠαθεν, quum tamen non niſi Οαν in populis Atticæ agnoſcat. In quo Voſſius utrum ova, an pelles aſpiciet? Quaſi vero alterutrum conſiderari deberet. Ecce autem horridum & merum Voſſianum [Dantur etiam voces, in quibus nulla remanet litera, quarum tamen originem & compoſitionem aſſequuntur Græci] Sic Græci compoſitiones habuerunt ex vocibus, unde non erant compoſitæ: ipſi tamen ſenſerunt inde compoſitas. Nonne ſecretum ingens? Ὠαίωνες addit contractum ex ὠοαίωνες, ut μακραίωνες ex μακροαίωνες. Unde igitur contractum δ' αἰωνες? Hoc deſerit, illud ſumit, quum in altero ſit ſubſtantivum, in altero adjectivum. Denique de-

decurrit ad plurale ὠὰ, ut inde f[i]at compoſi[t]
idque ſæpe fieri dicit. In hoc utique ... ſ ...
nunquam. Ὠοειδὴς ipſe novit in pag. 5 Obſer-
vationum ad Melam, ut omnes alii. Ὠοπωλ...
& Ὠοκάπηλις apud Lucianum & ſimilia. Si-
militer quoque abſit, ut Græcus aliquis ὠώναι
ſtatim conjiceret eſſe ovorum emptores. Non
poteſt dubitari, ſi ab αἰὼν deduxerint Græci
quin vocaverint *Ooæonas* vel *Oonæonas*. Sed o-
pinor hanc vocem ita formatam fuiſſe, ut no[n]
ova tantum memoraret, verum etiam avenas
quod recte advertit Salmaſius, non ab eſu ovo-
rum, ut judicavit Voſſius. Utrumque enim
jungit auctor. Plinius & Solinus ut ipſarum
inſularum appellationem referunt, ita nec vo[x]
illorum ad Melam pertinet. *Oceneas* vix credo
repertum Voſſio in melioribus, ut ait, libris Pom-
ponii, quum vel *Oeneas* vel *Ceneas* in tribus re-
pererim. Avenam igitur quum Græci dixerint
αἶραν, non dubito inde fuiſſe Pomponio con-
ſtitutam vocem Ὠοαιρεὺς, unde *Ooæreas*. Quod
ſcripſi [humano capiti cervinam &c.] ſi hoc
eſt introducere Horatium elegantius loquentem
& reformare ejus verba, ex hac nota Voſſiana nunc
addo aſininam; & vos Voſſiani intelligite quam
& cervinam & aſininam Iſacus habuerit.

3, 6, 82. *Satmalos*] Hîc quoque inanis eſt
collectio vocabulorum ab Voſſio facta, quorum
nullum aut ad literas, quæ exſtant in MSS. aut
ad explicationem, quam adjungit Mela, & ad
quam alluſit hæc vox, quidquam accedit; non
magis profecto, quam quod ex eis eligit, *Tanuotos*.

Qua-

Quapropter hæ, quas citavi, literæ conſiderandæ ſunt, aut quæ in aliis etiam MSS. exhibentur & *anaios* (has duas lectiones *Satmalos* vel & *analos* ipſe Voſſius teſtatur reperiri in pluribus manu exaratis libris: nuſpiam dixi me reperiſſe hoc poſterius, mentitur Voſſius) vel denique *Satinales*, quæ exſtant in Chiſiano codice, aut *Sannalos*, ut vidit frater in Mediolanenſi. *Satmalos* in editionibus habetur. Scripſiſſe auctorem dico *Ouatmallos*, quæ vox compoſita, ut clarum eſt, non eget expoſitione. Sic δρακοντόμαλλοι γοργόνες Æſchylo in Prometheo, quia habebant κεφαλὰς περιεσπειραμένας φολίσι δρακόντων. Vehementer hæc exagitat Voſſius (nec ſperavi aliud) nec jam de Latinis aut Græcis mimis fategit, ſed Sarmaticam ſcenam animo vili concepit. Unde ſtatim ſcripſit *Æſchilo*. Porro ait me miſere falli. Quis enim neſcit, addit, Gorgonibus attribui capillitium anguinum? At quomodo inde probatur me falli? Utique ſcholia Æſchyli non aliter eam vocem explicant, ἀντὶ γὰρ πλοκάμων ὄφεις ἔχουσιν ἐξαπτομένους ταῖς κεφαλαῖς. Hoc non poteram ignorare. Ergo fallor in poſterioris loci allegatione ex Apollodoro. Ibi vero ecce doctrinam Voſſianam! Citavi ſimpliciter, ut legebatur περιεσπειραμένας φολίσι δρακόντων. At ille [quis non videat in hoc Apollodori loco legendum eſſe σκολλύσι (hoc accentu notat) δρακόντων? Sed & quis ignorat μαλλὸν & σκόλλυν idem eſſe accipique pro comis & cirris anguium ſeu draconum inſtar contortis?] Reſpondeo ad prius;

 omnes

omnes id non viderunt, qui Apollodorum ediderunt; aut ſi in mentem ipſis venit, non putarunt tanti, ut vulgarent, prout ἀνχίνι Iſacus. Nec aliter ipſe agerem. *Voſſius* quum inſpiceret Henr. Stephani Theſaurum in voce Μαλλὸς, & videret illic comparari cum eo σκόλλυν, e veſtigio id arripuit, & repentinam capturam Apollodoro contra veteres libros & ſanam lectionem infulcire auſus fuit. Σκόλλυν quum non legatur niſi ut propria in capillis & iis adſtricta vox, ſcilicet Apollodorus repente eam dedit ſerpentibus. Scilicet quum dicitur apud Athenæum ἀποκείρειν τὸν σκόλλυν, is cogitavit de cirris anguium ſeu draconum inſtar contortis: non magis certe, quam Heſychius quum ſcripſit ἀποκείρεσθαι τὸν μαλλὸν, in v. Οἰνιστήρια. Quaſi non pars pro toto vulgatiſſime dicatur & λεπίδες δρακόντων ſint ſquammoſæ cutes ſerpentum, & hinc ipſi ſerpentes. Ita autem eſt ut in compoſitis μαλλὸς modo præmittatur, interdum ſequatur. Itaque quos Voſſius poni Mallouatos aut Mallotios potuiſſet quis cogitare ſed inſanus, quum nihil in eis vocibus ſit quod ad ſcriptam lectionem accedat. Jam vero ipſa vox δρακοντόμαλλος ſuggerebat aliam & veram poſitionem hujus vocis in compoſito. Tale fuit quoque στρεψίμαλλος, ἀμφίμαλλος, ἀκρόμαλλος, βαθύμαλλος, δασύμαλλος, ἑτερόμαλλος, δίμαλλος, & hinc ſeriore tempore pantomimus Caramallus. Hæc terminatio an non tota eſt in MSS. codicibus? Hinc quum nota eſſent ὑαλα, &

& inde ὠατόεις, cenſui factum ab certis hominibus vocabulum gentis Ὠτάτμαλλοι. Sed ait Voſſius ſic non magnas & patulas, ſed laneas vel cirratas habebimus aures. An igitur in voce δρακοντόμαλλοι habebimus laneos vel cirratos ſerpentes? Imo ut his notantur fæminæ quarum capita ſerpentibus velantur; ita per illud vocabulum iſti homines, quorum corpora auribus poſſunt velari, cingi, circuiri, perinde ut τὰς Σαλικὴν κατοικοῦντας ἄνδρας μαλλοῖς γυναικείαις ἀναδεῖσθαι τὰς κεφαλὰς legimus. Expedivi me, Voſſi, ab tua nimis inepta & compoſitione & expoſitione.

3, 7, 27. *Ut in ea mella*] Accedo MSS. qui habent *eo*, nempe ſolo, quod proximum eſt.

3, 7, 45. *Prudentiores eis quibus ars ſtudiumque ſapientiæ contingit.*] Mirificas oportet eſſe rationes omnium, qui hæc ita ſuſtinent edere, quum in nullo ſic invenerim ſcripto codice. Chiſianus præferebat *prudentiores enim quibus*, ut nunc ex Voſſio diſcimus legi etiam in Arundeliano. In alio legebam *prudentiores ei quibus*, & ita frater in Mediolan. Hic primus debebat eſſe ſtimulus non acquieſcendi huic commento ex cauſa vetuſtæ lectionis. Præterea quod nunc legitur, eſt & ipſum contra genium Melæ, qui non ſolet talibus præmittere pronomen. Legendum enim, *Prudentiores et quibus ars ſtudiumque.* Itaque id ſequutus fui, quum ſenilis illa Appendicis ſapientia non niſi effœtum Voſſium oſtentet.

3, 7, 71. *Poſt ubi aliquot ſæpe magnis flexibus cinxit jugum, ingens iterum, rectus ſolidusque*

decurrit] Nunquam potui intelligere hunc locum; adeo vaniſſimis diſtinctionum quisquiliis eum torquent editores. Prout allego, ſic invenies in editione Sanctii Stephanique ac Voſſii, quum Vadianus ediderit *flexibus cinxit jugum, ingens iterum rectus ſolidusque*. Schottus, quem ſecuti Germani, *cingit jugum, ingens iterum, rectus, ſolidusque decurrit*. Sed qualecunque illud, velim doceant me illi omnes, quare hic Indus dicatur ingens iterum? ubi Pomponius ſtatuit eum minorem factum? Profecto nuſpiam; & licet diſcerpatur, ne ſic quidem ſtatuit eum diminutum. Verbum de eo nullum eſt. Dico prorſus τὸ *iterum* conjungi debere cum τοῖς *rectus ſolidusque*; at τὸ *ingens* cum præcedenti *jugum*, quod certe tale fuiſſe docent magni illi flexus. Itaque diſtinguo: *Poſt ubi aliquot ſæpe magnis flexibus cinxit jugum ingens, iterum rectus ſolidusque decurrit*. Sed & in duobus MSS. legitur *poſt ubi ſæpe aliquot magnis*. Plane ut de Nilo 1, 9. *Cum diu ſimplex ſævusque deſcendit, circa Meroen late patentem* (agnoſcis hic magnos flexus & ingens jugum) *inſulam, in Æthiopiam diffunditur: ubi rurſus coit, &c.* Quis credat Voſſium in ſevera iſta ætate ſic potuiſſe nugari, ut rogaret [Quomodo Indus rectus ſolidusque poteſt deſcendere, ubi magnis flexibus cingit jugum ingens] quum plane videat ab me citari *cinxit*, hoc eſt, quum rurſus coiit. Ergo de ſe mentitur, ſe exiſtimaviſſe olim *cinxit* non *cingit* legendum eſſe, eam tamen lectionem non admiſiſſe. Nonne editio Voſſiana, non... Obſervationes teſtimonium contra eum dicunt,

& docent ſa[illegible] admiſiſſe & ratiocinatum in eo fuit. ſed im[illegible]moriatur ineptiæ ſuæ.

3, 8, 55. *Nec ſecat continuo agros, ſed late diffuſus in ſtagna*] Adverſativa in MS. non exſtabat, imo nec eſt in editione Juntina, nec in MS. Mediolanenſi. Unde merito reor eam non eſſe Pomponii, cujus hæc quoque elegantia eſt, ut aliorum Latinorum. 3, 3, 12. *Nandi non patientia tantum illis, ſtudium etiam eſt.* Hic locus ad rem facit, quod negat in appendice Voſſius, tantum, ut pateat, quam malint τὸ *ſed*, ubi vulgus ponit, elegantiores omittere, quod ignoravit miſer. Sed ſcilicet ibi occurrit *non tantum*, quod non eſt in noſtro loco. Habeat ergo, ubi illud non eſt, locum ex præclara obſervatione Victorii ad Ciceronis epiſtolam ad Atticum xv libri III, *ut cum idem verbum crebrius ponatur, non offendat animum, etiam concinniorem orationem reddat.* Quod ſi & hic intermiſceri voculam *etiam* cauſabitur, eat tunc vel ad Martialem, *Aures non auditoris, judicis eſſe puto*, vel ad Statium, *ſolis abjecit in herbis. Non regem dominumve, alienos impia partus*, quæ collegerunt paternæ notæ ad Livium 28, 39. Vellem clarius monſtraviſſet ambiguitatem & confuſionem, qua duplici dote totus conflatus fuit Iſacus.

3, 8, 63. *Verum tamen in flexu etiamnum modico Rubri*] MSS. duo *verum in flexu tamen etiam num modico Rubri.* Quod voluit etiam editio Juntina *Verum in flexum tamen*, nec quidquam ibi mutat Mediolanenſis.

3, 8, 82. *Putreſcentium membrorum tabe*] Legendum opinor *tabo.* Ex tabe enim nihil con-

 cer-

creſcit, nec tabes eſt putreſcentium membrorum. Id verum. Et tamen reſiſtit Voſſius, qui ait, nuſquam invenias ex putreſcentibus membris naſci tabum, paſſim vero invenias putridam tabem. Quid ergo eſt apud divinum vatem in fine tertii Georg. *dilapſa cadavera tabo* nunc alibi *membra fluentia tabo*, nunc *ſanie taboque fluentes*, apud Silium *Manantia corpora tabo*. An dilapſa ac fluentia ac manantia notant quid aliud quam putreſcentia? Quid aliud voluit Tacitus 2 hiſt. 70 *Trunci artus, putres virorum equorumque formæ, infeſta tabo humus?* Unde confirmatur ejus locus lib. 3 hiſt. 35 *noxia tabo humus*. Ita codices melioris notæ, quibus aſſurgere debet recens ille Agricolæ, unde producitur *tabi*. Sidonius Apollin. lib. 8 epiſt. XI *Terra tabo madefacta continuo*. Pergit Voſſius: [Nuſquam quoque reperies ex tabo ſeu atro cruore naſci phœnicem ſed vel ex ſanie alba vel ex cinere oſſium permixti medullis.] An ſanies utique eſt alba, & tabum atrum? Cur igitur junxit Virgilius 8 Æn. *Ora virum triſti pendebant pallida tabo?* Cur junxit Lucanus lib. 6 *Stillantis tabi ſaniem*, hoc eſt, atrum ex ſententia Voſſii & album? An hinc venit ſanies alba? De Phœnice quid ait Clemens? τότε μὲν σηπομένης ἤδη σαρκὸς, tum ἐκ τοῦ ἰκμάδος τοῦ τετελευτηκότος ζώου. Cur junxerat Lucillius *Late pendere ſaxa ſpargens tabo, ſanie & ſanguine atro*. Nec ibi ſiſtit; ſed ait. [Nec Dicit Mela phœnicem ex tabe concreſcere, ſed ſolvi tabe putreſcentium membrorum &c. Si pravam librarii tollas diſtinctionem, omnia clara erunt: *ſibi ipſa incubat, ſolviturque deinde putreſcentium membrorum tabe: concreſcens ipſa ſe concipit*

piâ &c.] An credideras tale acumen hinc proditurum... Primo nuſpiam ſic Mela *τὸ deinde* in iſta ſerie ponit; ſemper a principio. Deinde unde concreſcit? Suppoſuit enim ultimam corruptionem & putrefactionem, ſuppoſuit quoque diſſolutionem. Immo concreſcit ex eo, in quod membra putrefacta abierunt. Id voca prout libet. De eadem re agunt ad Taciti ſecundum Annalem cap. 69.

3, 9, 22. *Miræ aves cornutæ Tragopanes*] Valde jactata fuit in editionibus vox ultima. *Tragopomones* olim lectum. Hermolaus citat *Tragopomenes* & vel hoc retinet, vel ex Plinio reponit *Tragopanades*, nulla addita cauſa. Pincianus *Tragopogones*, reſpiciens Ptolomæi gallinas barbatas, quas nunc ne ſomniavit quidem Mela. Turnebus, Schottus & Salmaſius *Tragopanes*, & non modo his ſe comitem dare potuit Voſſius, ſed etiam conatur probare. Dicit Tragopanes dictos ut Αἰγίπανες, & Ἑρμόπανες. Quid ergo? an hæc quoque monſtra ex avium genere ſunt? Non ſane, (niſi forſan Voſſius viderit, aut illis quoque ut hircis cornutis addat alas) non magis quam Tertullianei Cynopanes, quos ait fuiſſe canes cornutos, non volucres, Quid ergo contumelioſius, quam impingere Melæ vocabulum tale, quod ad ſententiam ejus plane accommodari non poteſt? Ut enim per cynopanes non niſi cornuti canes, ſic per Tragopanes non niſi cornuti hirci intelligi poſſunt, quales ſunt omnes ejus generis, nec tanquam monſtra annotari vel poſſunt vel merentur; etiam certe in eo vocabulo nihil de alis exprimitur: & tam boni ſunt tragopanes, quam *cynopeinæ*, quas ita

explodit ipſe in alio, vel maxime explodendus. N
quæram, an Tragopanes & Ægipanes non po
conjungi ab Mela. In MS. legi *tragapomenes*, n
aliter in Mediolanenſi vidit frater. Ut habe
aves cornutas, lege ex tanta hæſitatione *trago-*
paones. At Voſſius ait me affirmare ſine hæſi-
tatione ſic legendum eſſe : quod vides multum
diſcedere ab eo quod ſcripſi; quo nihil aliud ni-
ſi offam petulco iſti Cynico objeci, ſatis gna-
rus cum impetu involaturum. Sed etiam addit
rogitans, ſi hircis cornutis accedant alæ, an no
etiam fiant aves. Ita Victoriam, Cupidine
& Deos gentilium, quibus alas frequenter ad
debant, Voſſius cenſuit eſſe aves? Quod ſi Vo
ſio adderentur alæ, quid tandem monſtri fieret
Avis quidem ſine dubio. Tragopaones agita
apud ſe, utrum haberet pro Græco an Græco
Latinum diceret? Quid ſi dixero Alexandrinum
quid ſi Macedonicum? Utique nuper doceba
me, res novas vocabulis novis & inuſitatis effer
ri ſolitas. Immo ut ſcias, *Lector*, hac me
pila irritare voluiſſe furorem *μυκδηλος* Voſſii
ego plane cenſeo & cenſui alia omnia ab MSStis
ſignificari : in quibus quum ſit *Tragapomenes*,
apparet ſimile id compoſitum eſſe illis Τραγέλα-
φος, Τραγάκανθα, ubi vocalem, quæ ſequitur
literas τραγ, patet non eſſe appendicem harum
literarum, ſed primam partem ſequentium. Ita
hoc vocabulum compoſitum ſtatuo fuiſſe ex τραγ
& ἀπομῆνες, quodcunque avium (aves enim de-
notari debent his literis, ut in compoſita voce
appareant aves cornutæ) genus ſub illa corrupta
voce lateat. Quam ad rem ut te adjuvem, nec quid
ſuſpi-

ſuſpicer celer, vide an ex vicinia literarum non fuerit Τραγατταγῆνες, *Tragattagenes*. Ἀτλαγῆνα nullus non eorum, qui operam iſtam ſumpſerunt, vel apud antiquos vel noſtros interpretes tibi explicabit.

3, 9, 89. *Alit & flumen*] Immenſum temere adminiſtratus locus, ſi quis Vadianum aut Pincianæa inſpexerit. Summa tamen eſt in MSS. pleriſque legi *aliter pyrum* vel *aliter pyrhum*, quorum hoc exſtare in Chiſiano ſcimus, quum Juntina exhiberet *purum*. Henr. Stephanus tamen teſtari potuit pro voce illa *flumen* ſe legiſſe in vet. *papyrum*. Itaque Voſſius quoque ex citatis modo lectionibus ſcriptis ait legendum videri *alit papyrum*: ſed tamen diſcedit ad rariſſimam vocem obtendens ſane optimos & antiquiſſimos codices. Quid dicemus? Quare autem ex *aliter pyrum* videtur legendum *alit papyrum*? an papyrus vox fuit ignota librariis, ut eam corruperint? an facilis eſt corruptela τῶν *er* in *pa*? Mihi id nequaquam videtur; & poſthac ſpero aliis quoque. Certe enim adhuc firmi ſumus, ex ſcriptura, quæ in tot ſcriptis codicibus inventa eſt, corrigendum eſſe, *alit & ſcirpum*. Hæ literæ prorſus illuc dirigunt, tantum tranſpoſitæ, ut in hoc ſcripto ſæpius accidit. Adeantur modo, quæ eximii Viri Druſius & Grotius collegerunt ad Geneſeos XLI, 2 & hiſtoriam Iobi VIII, 11, in quorum fauſta citatione finimus. Ut pateat nihil ab Voſſio in hac Appendice actum eſſe, niſi ut oſtenderet ſe a capite ad calcem φληνάζειν, vel maxime hac notula docemur. Illic enim ei vocatur *hic Mauritaniæ fons*.

An

An Mela agit de fonte Mauritaniæ? Plane ſic agunt mente commoti. Utique ſuum *ſcirpum* reſtitui, ſubintellexi quoque ejuſdem generis, & qualis circa Nilum oriebatur, non circa alios fluvios & quidem Europæ. Quid dixiſſet ad hæc verba Plinii VII, 56 ſcribentis naves eſſe *in Nilo ex papyro & ſcirpo & arundine.* An hic aliunde illuc fuit invectus? Sed ita ſolebat Voſſius quærere σκινδαλάμους ἢ ἀκάνθας καὶ λαβὰς τῇ συκοφαντίᾳ. Nunc vero quum deſierit μωραίνειν etiam nos illi commeatum hinc damus, gratiam facientes maledicæ clauſulæ, qua fruantur Voſſio-colaces.

F I N I S.

INDEX

Rerum & verborum quæ in his Notis ad P. Melam illuſtrantur.

A.

Abducere, litus. 112.
Ab proximo, pag 77.
Ac & *at*, particulæ in MSStis mixtæ. 46.
Acanthus, non ab illâ Xerxis foſſa incepit. 73, 74.
Accuſativus Græcus, placens Melæ. 12. 131.
Acholla, 28.
Admittens fluvium ſinus, 108.
Adricum.
Africa, nuſquam obtenſa Aſiæ littoribus. 22.
Apollodorus, defenſus. 120.
- - *Minor*, nuſpiam in Mela. 26.
Arbiane, regio. 14.
Arctare, 9.
Ariane, non contigua Indi oſtiis. 13.
Arimaſpæ, 53.
Aterni, oſtium. 85.
Ατυχία. 10.

B.

Baalath, nomen urbium. 42.
Bæticæ, jugum. 110.
Baudas, ibid.
Bene navigabilis, 31.
Bergios, Neptuni filius. 91 & 92.
Bryon, 29.

C.

4

C.

Calaſirium vel *Calaſiricum* oſtium Nili. 36.
Callipides & *Axiacæ*, 59.
Caſtnius, mons. 45.
Κατάπλευστον, nullum inter Nili oſtia. 35.
Cavares, 82 & 83.
Cepæ, 53.
Clades Romana, 101 & 102.
Codani, ſinus inſulæ ſex. 114.
Colluſſa, Urbs 50.
Coloniæ, Romanæ Græci cognominis. 100.
Colpitene, in Syria 37.
Compreſſa gremio terra, 11.
Copulæ uſus, in Mela. 4.
Coſſinites, idem qui alias Compſatus 68.
Cudetus, fluvius. 67.
Cyrenaici, 29 & 30.

D.

Dadræ pro *Dandræ*, *Dandaræ*, *Dandaridæ* &
Δανδάειοι. 53.
Degredi. 93.
Deûm pro *Deorum*. 31.
Diana ſæpe addita Nymphis. 56.
Δερκοντόμαλλοι, 119 & 120.
Ductæ ſpatiis anguſtis inſulæ. 113.

E.

Eion, urbs. 71.
Eoæ Indæque gentes, 19.
Erachi. 53.

Etiam

Etiam, notat quid inexſpectatum. 66.
Europe, 10.
Exin, de urbibus in recto litore poſitis, 65.
Extendere, de rectis litoribus. 7.
Extra, poſt finitum ſinum. 65.

F.

Foſſa Mariana, ob navigationem 93.
Frentani, ad Aterni & Matrini oſtia. 85.

G.

Gandari. 14.
Gobolene, portio Idumææ. 39.
Gyrtone, Theſſala. 76.

H.

Helleſponticus. 11.
Herculis in manu tria mala, quid notent. 9.
Herodotus, explicitus. 33.
Hoc omne. 5.
Huic medio. 6.

I.

Ibalſa. 107.
Ibarani. 17.
Inſochi. 52.
Iterum iterumque. 23.
Iocantes inter vina. 63.
Ixamatæ. 54.

L.

Leptis minor, ignota Pomponio. 99.
λιμνοθάλατται. 69.
Livius, explicitus. 101 & 102.

M.

Macedonia, male capax CL. aut Urbium aut Populorum. 76.
Macedones, duplices. ibid.
Majus, fluvius. 95.
Maſſilia, in portu ſuo. 90.
Matrinus, fluvius. 85.
Melis, urbs divortio Nili nota. 33.
Menix. 101.
Metagonium 26.
Monumentum regiæ gentis. 24.
Monumenta, ſæpe ad littus. 25.
Murrani. 18.

N.

Navigatu transgredi. 64.
Nec uſquam. 22.
Nili, tres præcipuæ diviſiones. 33.
Niſi qua. 13.
Non & *Haud*, mixta. 115.
Nymphæ, tres ſtatuebantur ad fontes inque antri ibid.
Nummi, in quibus exhibentur
- - Amoris commercium inter Abydon & Seſton. 47.
- - Apollo Mileſius & Colophonius. ibid.
- - Argo navis. 79.
- - Cyme Dux Amazonum. 47.
- - Heraclea cum ſuo Hercule domito Cerberi. 48.
- - Hercules Gaditanus 9.
- - Julia Traducta. 101.
- - Labyrinthus. 34.
- - Liber Pater. 67.

- - Mau

- - Mauſolei falſa forma. 47.
- - Nemeſis cum Acrocorintho. 79.
- - Nilus. 31.
- - Diviſio orbis terrarum in duo latera. 6. & in tres partes Africam, Europen & Aſiam. 9.
- - Pergæa Diana 45.
- - Phœnice. 39.
- - Rhenus. 109.
- - Rhodope mons. 67.
- - Septem Fratres. 23.
- - Taurus & pylæ ejus in Armenia 46.
- - Univerſum hoc partibus differens. 5.

O.

Ωαθεν, de demo Attico 117.
Ooæres. 118.
Oſtia Tiberina, de Oppido: 86.
Ouatmalli. 119.

P.

Paltos. 42.
Pelle. 10.
Peloris. 104.
Perpaulatim. 30.
Phœnice, non *Phœnicia*. 39.
Polybius, vindicatus. 26.
Portus cingens Urbem. 91.
Κ..πρευ. 70.
Poſſid re, 20.
F -pr } vocata Africa. 26.
Pt er.a, regio. 19.
Pterophoritæ, nulli 15 & 16.

R.

Rhipæi, montes, quo uſque extenſi a Veteribus. 55.

Roganes. 15.
Romana Græcis Mela immiſcet. 70.

S.

Satmalli, nulli 118.
Scirpus. 127.
Σκίλλυς. 120.
Scylax, emendatus. 28 & 29.
Secare oram, dicuntur fluviorum alvei. 34.
Sed, particula omiſſa. 123.
Sedochezi. 53.
Seraci ibid.
Silvanus & Hercules, adjuncti Nymphis 55.
Sophene, regio Armeniæ. 36.
Spectans, orientem, meridiem terra. 79.
Stephanus Byz. vindicatus. 42.
Strabo vindicatus. 41, 42 & 47.
Suagelos & Suagela. 46.
Subur, urbs. 95.
Sulci. 105.
Super, Veterib. Geographis de Septentrionibus. 96.

T.

Tabum, putreſcentium membrorum. 124.
Tamen quidem. 78.
Taurois. 89.
Telobis, urbs. 95.
Thyſſus, oppidum. 74.
Tibareni, procul ab Mantianis. 16.
Toretæ, populus Ponticus. 53.
Tragattagenes. 126.
Tranſnavigatus Athos. 72.
Tranſpoſitio literarum, in MSS. 43.

FINIS.

00079697

Digitized with financial assistance from
Observer Research Foundation
on 17 May, 2019